

ผลการใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่มีต่อ
ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดบางไทรนอก
จังหวัดนนทบุรี

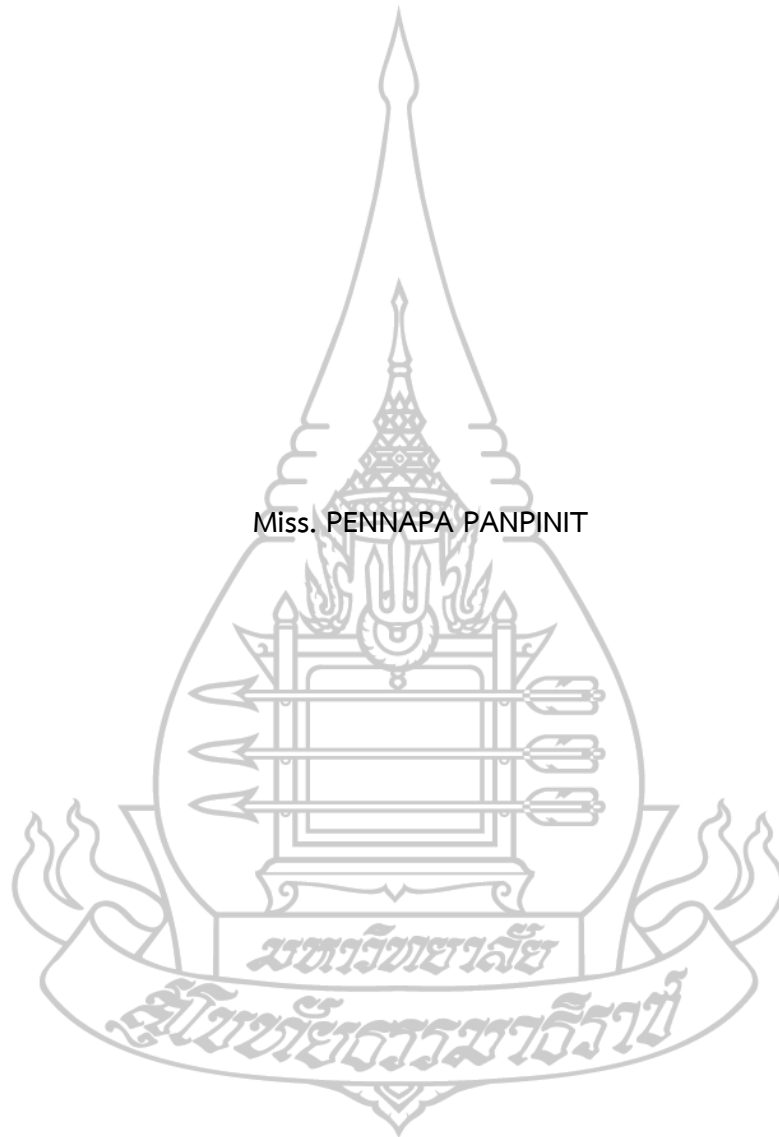

นางสาวเพ็ญภา พันพินิจ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

The Effects of Using Graphic Organizers in Storytelling Activity to
Promote the Speaking Ability of Preschool Children in
Wat Bangkrai Nork School in Nonthaburi Province

Miss. PENNAPA PANPINIT

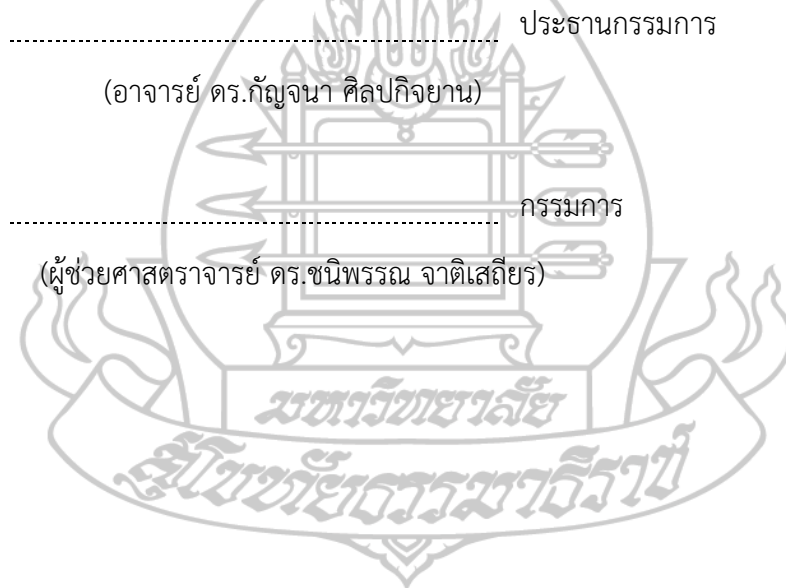
An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction
School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ผลการใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่นิทานที่มีต่อ ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดบางไกร นอก จังหวัดนนทบุรี
ชื่อและนามสกุล	นางสาวเพ็ญภา พันพินิจ
แขนงวิชา / วิชาเอก	หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.กัญญา ศิลปกิจยาน

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่มีต่อ
ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดบางไทรนอก จังหวัดนนทบุรี
ผู้ศึกษา นางสาวเพ็ญภา พันพินิจ รหัสนักศึกษา 2602100014
ปริญญา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.กัญจนา ศิลปภิจยาน ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ก่อนและหลังการใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

ประชากร ได้แก่ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 3 อายุ 5-6 ปี จำนวน 15 คน โรงเรียนวัดบางไทรนอก
จังหวัดนนทบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แผนการจัด
ประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการ
พูดของเด็กปฐมวัย และ (2) แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน
ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนการทดลอง

คำสำคัญ เด็กปฐมวัย ความสามารถทางการพูด ผังกราฟิก กิจกรรมการเล่านิทาน

Independent Study title: “The Effects of Using Graphic Organizers in Storytelling Activity to Promote the Speaking Ability of Preschool Children in Wat Bangkrai Nork School in Nonthaburi Province”

Author: “Miss. PENNAPA PANPINIT”; ID: “2602100014”;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction)

Independent Study Advisor: Lecturer Dr. Kanjana Silpakityan; Academic year: 2023

Abstract

The purpose of this study was to compare speaking ability of preschool children before and after using graphic organizers in storytelling activity.

The population consisted of 15 preschool children, aged 5-6 years, studying at kindergarten 3 level in Wat Bangkrai Nork School in Nonthaburi Province during the second semester of the academic year 2023. The research instruments were (1) experience plans on graphic organizers in storytelling activity to promote the speaking ability of preschool children, and (2) a scale to assess speaking ability of preschool children. Statistics used for data analysis were the mean, and standard deviation.

The research found that after using graphic organizers in storytelling activity, speaking ability of the preschool children was higher than before the experiment.

Keywords : Preschool children, Speaking ability, Graphic organizers, Storytelling activity

กิตติกรรมประกาศ

การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.กัญจนา ศิลปภักย์ อธิการบดี อาจารย์ที่ปรึกษา แขนงวิชาปฐมวैयाศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอดทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระสำเร็จไปด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.ชนาสร นิ่มนวล อาจารย์ประจำสาขาการศึกษาปฐมวैया ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อาจารย์จตุติกาญจน์ สังขาร อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวैया คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม คุณครูจิราพร สระทอง ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้คำแนะนำตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการนายสนั่น ไชยหงษ์ รวมทั้งคณะครูและบุคลากรโรงเรียนวัดบางไทรนอกทุกท่าน และครอบครัวที่ทำให้กำลังใจเป็นแรงผลักดันในการศึกษาครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ขอขอบคุณคณาจารย์ในสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช เพื่อนนักศึกษาปริญญาโท แขนงวิชาปฐมวैयाศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่กรุณาให้การช่วยเหลือจนการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี

นางสาวเพ็ญภา พันพินิจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผังกราฟิก	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน	37
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด	52
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	68
ประชากร	68
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	73
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	73

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดของ เด็กปฐมวัยในภาพรวม ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิก ประกอบการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน	75
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดของ เด็กปฐมวัยแยกเป็นรายด้าน ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิก ประกอบการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน	78
ตอนที่ 3 ข้อสังเกตที่ได้จากการจัดกิจกรรม	79
บทที่ 5 สรุปรการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
สรุปรการศึกษา	80
อภิปรายผล	81
ข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	94
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	95
ข แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่นิทาน	97
ค ภาพการจัดกิจกรรม	159
ประวัติผู้ศึกษา	161

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี	62
ตารางที่ 3.1 ตารางวิเคราะห์การจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรม การเล่นิทาน	69
ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยในภาพรวม ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรม การเล่นิทาน	76
ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ด้านการพูดเล่าเรื่อง และ ด้านการพูดสนทนาโต้ตอบ ก่อนและหลัง การจัดประสบการณ์การใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน	78

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 กระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล	13
ภาพที่ 2.2 เมตาคอกนิชัน หรือกระบวนการรู้คิดในกรอบทฤษฎีกระบวนการทางสมอง ในการประมวลความรู้	14
ภาพที่ 2.3 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์ (A Picture-Perfect Story Frame)	18
ภาพที่ 2.4 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบเรื่องราวของวาฬ (A Whale of a Tale)	18
ภาพที่ 2.5 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบพิจารณาตัวละคร (Considering a Character)	19
ภาพที่ 2.6 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบให้รายละเอียดในดอกไม้ (Blooming Details)	20
ภาพที่ 2.7 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบเชื่อมโยงกัน (Composing Connections)	20
ภาพที่ 2.8 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบวงจร (Circling Through a Cycle)	21
ภาพที่ 2.9 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบใยแมงมุม (Spinning a Web)	21
ภาพที่ 2.10 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบพวงองุ่น (One Rule for the Bunch)	22
ภาพที่ 2.11 ตัวอย่างผังกราฟิกอย่างง่ายสำหรับผู้เริ่มใช้ (Beginner Organizer)	23
ภาพที่ 2.12 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบรับข้อมูลผ่านประสาทสัมผัส (Sensory Details Organizer)	24
ภาพที่ 2.13 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบเวนน์ (Venn Diagram)	25
ภาพที่ 2.14 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบ T (T-Chart)	26
ภาพที่ 2.15 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว (Story Map) หรือ ผังกราฟิกแบบกระดานเรื่องราว (Stepping Through a Storyboard)	27
ภาพที่ 2.16 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบเหตุและผล (Cause and Effect Chart)	28
ภาพที่ 2.17 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบ KWL (KWL Chart)	29
ภาพที่ 2.18 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบผังการเรียงลำดับ (Sequence Chart)	30
ภาพที่ 2.19 ผังมโนทัศน์ (Concept Map)	30
ภาพที่ 2.20 ตัวอย่างผังก้างปลา (Fishbone Map)	31
ภาพที่ 2.21 ผังโครงสร้างต้นไม้ (Tree Chart)	32
ภาพที่ 2.22 การใช้ผังกราฟิกในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย	35
ภาพที่ 4.1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัด ประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่นเป็นรายบุคคล	77

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพูดเป็นทักษะพื้นฐานของการเรียนรู้และเป็นทักษะที่สำคัญของการใช้ภาษา มนุษย์ใช้การพูดเพื่อการสื่อสาร แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ความต้องการ ทัศนคติ และแสดงออกถึงความสามารถทางด้านสติปัญญา (Usmonov, 2020) อีกทั้งมนุษย์ยังใช้การพูดเพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกันในโอกาสต่างๆ ใช้การพูดในการสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ง่ายขึ้นระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นวัยที่เริ่มต้นเรียนรู้ที่จะพูด ถ้าเด็กได้รับการจัดประสบการณ์ในการพูดที่ดี ก็จะสามารถใช้การพูดเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่นได้ การพูดจึงเป็นทักษะที่จำเป็น และควรส่งเสริมให้แก่เด็กปฐมวัย ถ้าหากเด็กได้รับการพัฒนาทักษะการพูดที่ถูกต้องเหมาะสม เด็กก็จะสามารถใช้การพูดเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ภาษาอ่านและภาษาเขียน และเป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดมาตรฐานที่ 9 การใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ซึ่งมาตรฐานนี้ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 2 ตัว คือ เด็กปฐมวัยสามารถสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การสำรวจสถานการณ์พัฒนาเด็กปฐมวัยไทยของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2564 โดยใช้คู่มือเฝ้าระวัง และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (Developmental Surveillance and Promotion Manual, DSPM) พบว่าเด็กไทยมีสภาวะพัฒนาการล่าช้า โดยส่วนใหญ่เป็นการล่าช้าด้านการใช้ภาษา คิดเป็นร้อยละ 70.86 (สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) ได้สำรวจปัญหาและความท้าทายต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า ร้อยละ 15.0 เด็กปฐมวัยขาดความพร้อมทางด้านภาษา (UNICEF, 2021) และจากการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ที่มีอายุ 5-6 ปี ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวัดบางไกรนอก ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยยึดหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่หลักสูตรกำหนด ทั้งหมด 12 มาตรฐาน พบว่า การประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้และควรเสริม เมื่อพิจารณาความสามารถทางด้านภาษาของเด็ก พบว่า เด็กปฐมวัยมีผลการประเมินทักษะตามมาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย อยู่ในเกณฑ์ควรเสริม คิดเป็นร้อยละ 45 (โรงเรียนวัดบางไกรนอก, 2565) ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า เด็กปฐมวัยต้องได้รับการพัฒนาทางการพูดเพื่อใช้ในการสื่อสาร ถ่ายทอดความคิดให้เกิดความเข้าใจ หากเด็กขาดทักษะในด้านนี้ก็จะส่งผลต่อ

พัฒนาการทางด้านอื่นๆ ตามมาตรฐานอีกด้วย ซึ่งครูปฐมวัยจำเป็นจะต้องหาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถทางการพูด และสื่อสารได้เหมาะสมตามวัย

การเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความสามารถทางการพูดให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองต่อธรรมชาติของเด็ก ทำให้เด็กมีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลินและผ่อนคลายอารมณ์ อีกทั้งเนื้อหาในนิทานยังช่วยเสริมทักษะทางภาษา โดยเฉพาะทักษะการฟัง และการพูด รวมถึงการกล้าแสดงออก การคิดและจินตนาการ การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับเด็ก (อักษร, 2562) การเล่านิทานมีหลากหลายรูปแบบ ผู้เล่าสามารถเลือกรูปแบบการเล่าที่เหมาะสมกับวัย เพื่อให้ผู้ฟังได้รับความสนุกสนาน ซึ่งการเล่านิทานประกอบแผ่นภาพขนาดใหญ่มีตัวละครสำคัญเป็นหลัก และลำดับเรื่องราวในแผ่นภาพเป็นรูปแบบหนึ่งซึ่งช่วยทำให้เด็กเห็นภาพได้ชัดเจน และเข้าใจเรื่องราวได้ง่ายขึ้น เด็กจะสนุกขณะฟังเรื่องและดูภาพ อีกทั้งผู้เล่าสามารถกระตุ้นให้เด็กได้พูดคุยแสดงความคิดเห็นได้ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551)

ผังกราฟิก เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประมวลข้อมูลโดยนำเสนอในรูปแบบของแผนภาพ ซึ่งช่วยจัดระเบียบข้อมูลให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลที่สำคัญ ทำให้สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลออกมาได้ (McKnight, 2013) ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับผู้เรียน ที่จะช่วยขับเคลื่อนในการพูด เพราะผังกราฟิกเป็นตัวช่วยในการจัดระเบียบข้อมูลที่ต้องการนำเสนอให้มีความเข้าใจได้ง่ายขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถพูดเพื่อนำเสนอข้อมูลที่มีความซับซ้อน ให้มีความกระชับและเข้าใจง่ายขึ้น การนำผังกราฟิกมาจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัย จะช่วยให้เด็กได้พูดนำเสนอข้อมูล เพื่อบันทึกลงผัง เด็กสามารถเล่าเรื่องราวจากผังได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับ พิจิตรา ธงพานิช (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ผังกราฟิกช่วยในการพัฒนาการพูด ซึ่งการใช้ผังภาพเป็นสื่อที่นำไปสู่การรู้คำศัพท์ วลี ประโยค ข้อความ จนถึงการอ่านที่ซับซ้อนขึ้น สำหรับขั้นตอนในการนำผังกราฟิกไปใช้ วรรณาท รักสกุลไทย และคณะ (2561) ได้มีการนำมาปรับปรุงเพื่อส่งเสริมการพูด มีขั้นตอนสำคัญ คือ 1) ขั้นเตรียมการ ผู้สอนจะต้องพิจารณาจุดประสงค์และสาระการเรียนรู้ เพื่อเลือกใช้ผังกราฟิกที่เหมาะสมที่สุด ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพูดของผู้เรียน 2) ขั้นตอนการ ผู้สอนแนะนำและอธิบายวิธีการใช้ผังกราฟิกให้แก่ผู้เรียนก่อนนำเข้าสู่กิจกรรม ในขณะที่ทำกิจกรรมผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพูดแสดงความคิดเห็น อภิปราย พูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล โดยการใช้คำถามปลายเปิด และ 3) ขั้นสรุปและประเมินผล ผู้สอนนำผังกราฟิกมาสรุปและพิจารณาการประเมิน โดยการสนทนาโต้ตอบกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พูดคุยสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ เมื่อนำผังกราฟิกมาใช้ประกอบกิจกรรมการเล่านิทาน จะช่วยให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาและเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เด็กเกิดการซึมซับภาษาพูดจากเนื้อหาในนิทาน และสามารถใช้คำพูดอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกันจากการเล่านิทานที่ลำดับเหตุการณ์เนื้อหาในนิทานลงในผังกราฟิก เกิดการสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทานที่จะนำไปบันทึกลงในผังกราฟิก เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่านิทานจากผังกราฟิก มีการสนทนาถามตอบเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทานด้วยคำถามปลายเปิด ทำให้เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นได้ไม่จำกัด

สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์อันดี สร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็ก ช่วยให้เด็กกล้าคิด กล้าถาม กล้าพูด แสดงความคิดเห็น (ณญาดา ณ นคร, 2564)

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับผังกราฟิก จะเห็นว่านักวิจัยส่วนใหญ่ใช้ผังกราฟิกในการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ เช่น การจัดกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์นอกห้องเรียนประกอบผังกราฟิกส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย การจัดกิจกรรมการใช้คำถามประกอบผังกราฟิกเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ให้แก่เด็กปฐมวัย แต่ยังไม่พบบางงานวิจัยการใช้ผังกราฟิกกับนิทาน เพื่อการส่งเสริมการพูดให้แก่เด็กปฐมวัย ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การใช้ผังกราฟิกกับนิทานสามารถส่งเสริมความสามารถทางการพูดให้แก่เด็กได้ เพราะผังกราฟิกจะช่วยให้การจัดระบบข้อมูลให้มีความเข้าใจและจดจำได้ง่ายขึ้น และนิทานก็เป็นสื่อที่สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กในการเรียนรู้ภาษาพูด เมื่อนำผังกราฟิกมาใช้ประกอบกับการเล่านิทาน จะทำให้เด็กสามารถสนทนาได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ซึ่งผลที่ได้จากวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับครู ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

3. สมมติฐานการวิจัย

หลังการใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางการพูดสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

4.1 ประชากร

ประชากรเป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนวัดบางไทรนอก จำนวน 15 คน

4.2 กิจกรรมที่ใช้ในการทดลอง

กิจกรรมที่ใช้ในการทดลอง คือ การใช้ผังกราฟิกประกอบกิจกรรมการเล่านิทาน ใช้ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์

4.3 ระยะเวลาในการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ใช้เวลาในการทดลองวันละ 30 นาที รวม 15 ครั้ง

4.4 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

4.4.1 **ตัวแปรต้น** ได้แก่ การใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

4.4.2 **ตัวแปรตาม** ได้แก่ ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 2 ทักษะ ได้แก่

- 1) การพูดเล่าเรื่อง
- 2) การพูดสนทนาโต้ตอบ

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **เด็กปฐมวัย** หมายถึง เด็กปฐมวัยทั้งชายและหญิงอายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนวัดบางไทรนอก

5.2 **การใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน** หมายถึง การที่ครูนำนิทานมาเล่าให้เด็กฟัง หลังจากเล่าจบ ครูแนะนำผังกราฟิกและร่วมกับเด็กนำเนื้อหาในนิทานมาใส่ในผังกราฟิก จากนั้นให้เด็กได้เล่านิทานโดยใช้ผังกราฟิกประกอบ และร่วมกันสรุปพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน โดยผังกราฟิกที่นำมาใช้ประกอบการเล่ามีทั้งหมด 5 ประเภท ได้แก่ 1) ผังภาพเรื่องราว 2) ผังเรียงลำดับ 3) ผังวงจร 4) ผังกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์ และ 5) ผังเรื่องราวของวาท

5.3 ความสามารถทางการพูด หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กสามารถใช้คำพูด เพื่อถ่ายทอดความคิดและความรู้ในการสื่อความหมายไปยังผู้ฟัง ประกอบด้วยความสามารถทางการพูดเล่าเรื่อง และความสามารถการพูดสนทนาโต้ตอบ โดยวัดจากคะแนนแบบวัดความสามารถทางการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.3.1 การพูดเล่าเรื่อง หมายถึง ความสามารถในการเล่าเรื่องราวอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตและพูดถึงอนาคต

5.3.2 การพูดสนทนาโต้ตอบ หมายถึง ความสามารถในการพูดแสดงความคิดเห็นและสนทนาโต้ตอบเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้แนวทางในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดให้แก่เด็กปฐมวัย

6.2 เป็นแนวทางให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยในการนำกิจกรรมการใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทานไปใช้ในการส่งเสริมเด็กปฐมวัยด้านการพูด

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผังกราฟิก
 - 1.1 ความหมายของผังกราฟิก
 - 1.2 ความสำคัญของผังกราฟิก
 - 1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผังกราฟิก
 - 1.4 ประเภทของผังกราฟิกสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.5 ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผังกราฟิก
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน
 - 2.1 ความหมายของนิทาน
 - 2.2 ความสำคัญของนิทาน
 - 2.3 ประเภทของนิทาน
 - 2.4 หลักในการเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 2.5 รูปแบบการเล่านิทาน
 - 2.6 เทคนิคในการเล่านิทาน
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด
 - 3.1 ความหมายของการพูด
 - 3.2 ความสำคัญของการพูด
 - 3.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพูด
 - 3.4 ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 3.5 แนวทางการส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 3.6 การประเมินความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดของเด็กปฐมวัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผังกราฟิก

1.1 ความหมายของผังกราฟิก

ผังกราฟิก ในภาษาอังกฤษมีชื่อเรียกว่า Graphic Organizers ทั้งนี้ได้มีนักจิตวิทยา นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาได้ให้ความหมายของผังกราฟิกไว้ในหลายทัศนะ ดังนี้

Smith (2009) ได้กล่าวว่า ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ใช้สัญลักษณ์ภาพเพื่อแสดงความคิดในการสื่อความหมาย เป็นการแสดงภาพความคิดที่ช่วยให้ผู้เรียนสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

McKnight (2013) ได้กล่าวว่า ผังกราฟิก เป็นการแสดงภาพของข้อมูลและความคิดรวบยอดที่ช่วยในการประมวลข้อมูลจากคำพูด และเสนอในรูปแบบของแผนภาพ ช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลที่สำคัญ และจัดระเบียบข้อมูล สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลออกมาได้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544) ได้กล่าวว่า ผังกราฟิก คือ แบบของการสื่อสารเพื่อให้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมอย่างเป็นระบบ มีความเข้าใจง่าย กระชับ กะทัดรัด ชัดเจน ผังกราฟิกได้มาจากการนำข้อมูลดิบ หรือความรู้จากแหล่งต่างๆ มาทำการจัดกระทำข้อมูล โดยใช้ทักษะการคิด จากนั้นดำเนินการเลือกผังกราฟิกในการนำเสนอข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอ

อัครี เอกโทขุน (2544) ได้กล่าวว่า ผังกราฟิกหรือแผนภาพลำดับความคิด เป็นระบบที่ช่วยให้มองเห็นการสร้าง การรวบรวมและการนำเสนอข้อมูล และยังเป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นถึงความคิดรวบยอด เพื่อการนำเสนออย่างมีความหมาย

ทิตินา แคมมณี (2552) ได้กล่าวว่า ผังกราฟิกเป็นแผนผังทางความคิด ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลสำคัญที่เชื่อมโยงกันในรูปแบบต่างๆ แสดงให้เห็นโครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้นๆ เป็นรูปแบบของการแสดงความคิดออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยจัดระบบระเบียบข้อมูลให้จดจำ และเข้าใจเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้น

วรนาท รักสกุลไทย และคณะ (2561) ได้กล่าวว่า ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือในการนำเสนอข้อมูลที่สามารถมองเห็นด้วยตา ในลักษณะของแผนภาพที่แสดงให้เห็นถึงความคิดรวบยอด ความเป็นหมวดหมู่ ความสัมพันธ์ และความเกี่ยวข้องกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล ทำให้ผู้เรียนเข้าใจสาระสำคัญของข้อมูลได้ง่ายขึ้นและมีทักษะในการคิด ตีความ เปรียบเทียบ สรุปและเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน

ความหมายของผังกราฟิกที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ผังกราฟิก หมายถึง แผนภาพที่ใช้แสดงความคิดให้มีความเป็นรูปธรรม เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการรวบรวมและนำเสนอข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความคิดรวบยอด และช่วยในการจัดระบบระเบียบข้อมูลที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ทำให้สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลออกมาได้อย่างกระชับ กะทัดรัด เป็นหมวดหมู่ เข้าใจง่าย ผู้เรียนสามารถจดจำข้อมูลได้ง่าย และช่วยในการสื่อสารได้ชัดเจนขึ้น

1.2 ความสำคัญของผังกราฟิก

ปัจจุบันในแวดวงการศึกษาพบว่า ผังกราฟิกนิยมนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยถ่ายทอดความคิดให้ออกมาเป็นรูปธรรมมากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระของบทเรียนได้ง่ายขึ้น และช่วยให้กิจกรรมในห้องเรียนน่าสนใจมากขึ้น ทั้งนี้ นักการศึกษา นักวิชาการ ได้กล่าวถึงความสำคัญของผังกราฟิกไว้ดังนี้

McKnight (2013) ได้กล่าวถึงความสำคัญของผังกราฟิกว่า ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับผู้เรียน เพราะผังกราฟิกจะช่วยให้ผู้เรียนมุ่งเน้นไปที่ข้อมูลที่สำคัญ ซึ่งนำเสนอด้วยแผนภาพ เป็นการจัดระเบียบเนื้อหาข้อมูลให้เข้าใจง่ายขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล นำไปสู่การพัฒนาทักษะที่สำคัญในการรู้หนังสือ ช่วยในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน จากสิ่งที่ผู้เรียนนำเสนอข้อมูลในผังกราฟิก อีกทั้งความหลากหลายของผังกราฟิก ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการบันทึกข้อมูลลงในผังกราฟิกได้มากขึ้น

อัชรี เอกโทซุน (2544) ได้อธิบายความสำคัญของผังกราฟิกว่า ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการคิดของผู้ใช้ผังกราฟิก หากผู้สอนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างผังกราฟิก และอ่านแผนภาพนั้นจะสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการคิดของผู้เรียน และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการคิด ซึ่งสามารถอธิบายออกมาเป็นภาพให้ผู้อื่นเข้าใจได้

การใช้ผังกราฟิกในการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมแนวทางการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง
2. เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ และเกิดความคิดรวบยอด

วรนาท รักสกุลไทย และคณะ (2561) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ผังกราฟิกกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไว้ว่า การนำเสนอด้วยภาพ ช่วยให้เด็กจดจำและเกิดความเข้าใจในเนื้อหาหรือสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ผังกราฟิกช่วยให้เด็กสามารถจัดระบบความคิด และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ผังกราฟิกยังมีความสำคัญในการนำเสนอสิ่งที่เด็กเรียนรู้ในรูปแบบภาพ ช่วยให้เป็นรูปธรรมและเห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผังกราฟิกช่วยให้เด็กได้ใช้ทักษะการคิดในระดับสูง ทั้งการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การไตร่ตรองและประเมินค่า อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ครูในการจัดระบบข้อมูล เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา กล่าวคือ ครูสามารถนำผังกราฟิกมาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำสารนิทัศน์ สะท้อนร่องรอยการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยได้อีกด้วย

สรุปได้ว่า ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ในการช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนจัดระเบียบเนื้อหาข้อมูลให้เข้าใจง่ายขึ้น สามารถถ่ายทอดความคิดให้ออกมาเป็นรูปธรรม เกิดการจัดระบบความคิด และทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด

สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ออกมาได้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้ผู้เรียนจดจำและเกิดความเข้าใจในเนื้อหาหรือสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังเป็นการช่วยครูในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยครูสามารถนำผังกราฟิกมาใช้ในการจัดทำสารนิทัศน์ และสะท้อนร่องรอยการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผังกราฟิก

ในการศึกษากระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้ผังกราฟิก จำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการและธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้ นักจิตวิทยา นักทฤษฎี และนักการศึกษา ได้อธิบายทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผังกราฟิกซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ทฤษฎี ดังนี้

1.3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Learning Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย เป็นทฤษฎีที่พัฒนามาจากแนวคิดของ Ausubel นักจิตวิทยาชาวอเมริกันที่เชื่อว่า คนเราทุกคนมีโครงสร้างทางปัญญาที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละคน ซึ่ง Ausubel ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ค่าอย่างมีความหมาย เนื่องจากคนเราส่วนใหญ่มักสื่อสารกันด้วยคำพูดเป็นหลัก การที่เราจะเรียนรู้ค่าอย่างมีความหมายจึงมีประโยชน์อย่างมากในการจัดการเรียนการสอน (ประภาพรรณ เอี่ยมสุภาศิต, 2558)

Ausubel (1963, อ้างถึงใน สุรางค์ ไคว้ตระกูล, 2552) อธิบายว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย เน้นความสำคัญของการเรียนรู้ที่มีความเข้าใจและมีความหมาย การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รวมหรือเชื่อมโยง (Subsume) สิ่งทีเรียนรู้ใหม่ ซึ่งอาจจะเป็นความคิดรวบยอด (Concept) หรือความรู้ที่ได้รับใหม่เข้าไปในโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structure) กับความรู้เดิมที่อยู่ในสมองของผู้เรียน Ausubel กล่าวว่า ผู้เรียนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารด้วยการรับหรือด้วยการค้นพบ และวิธีที่เรียนอาจจะเป็นการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจอย่างมีความหมายหรือเป็นการเรียนรู้โดยการท่องจำ Ausubel จึงแบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การเรียนรู้โดยการรับอย่างมีความหมาย (Meaningful Reception Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับมาจากการที่ผู้สอนอธิบายสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ให้ฟังและผู้เรียนรับฟังด้วยความเข้าใจ โดยผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์กับโครงสร้างทางปัญญาที่ได้เก็บไว้ในความทรงจำ และจะสามารถนำมาใช้ในอนาคต

2. การเรียนรู้โดยการรับแบบท่องจำ หรือแบบนกแก้วนกขุนทอง (Rote Reception Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ไม่มีหลักเกณฑ์ใดๆ เรียนรู้สิ่งใหม่โดยไม่มีความสัมพันธ์ใดๆ กับสิ่งที่บุคคลได้เคยเรียนรู้มาแล้ว และคงอยู่ในโครงสร้างทางปัญญาของบุคคลนั้น ซึ่งบุคคลจะต้องพยายามจำสิ่งที่เรียนรู้ใหม่เหล่านี้ ทำให้ไม่สามารถเรียนรู้ได้ดีและเกิดความคับข้องในการเรียนรู้

3. การเรียนรู้โดยการค้นพบอย่างมีความหมาย (Meaningful Discovery Learning) เป็นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการแก้ปัญหา ทหาทางเลือกหลายๆ ทาง จนได้ข้อสรุปออกมา ซึ่งจะทำให้เด็กสามารถจดจำได้ดี

4. การเรียนรู้โดยการค้นพบแบบท่องจำ หรือแบบนกแก้วนกขุนทอง (Rote Discovery Learning) เป็นการเรียนรู้สิ่งใหม่ที่ผู้เรียนพบว่า สิ่งเหล่านั้นมีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับข้อมูลหรือแนวคิดที่เคยเรียนรู้มาแล้ว และยังคงอยู่ในโครงสร้างทางปัญญาของตน เมื่อสิ่งที่เรียนรู้ใหม่กับสิ่งที่อยู่ในโครงสร้างทางปัญญานั้นสัมพันธ์กัน ก็จะกลายเป็นการเรียนรู้อย่างมีความหมาย

Ausubel (1968) ได้เปรียบเทียบการเรียนรู้โดยการรับ (Reception Learning) และการเรียนรู้โดยการค้นพบ (Discovery Learning) ว่า การเรียนรู้โดยการรับเนื้อหาหลักจะถูกนำเสนอต่อผู้เรียนในรูปของการสรุปจากผู้สอน ซึ่งผู้เรียนจะต้องอาศัยการทำซ้ำ เพื่อเก็บเนื้อหาไว้ในความจำภายในโครงสร้างทางปัญญา เพื่อที่จะนำมาใช้ใหม่ในอนาคต ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะแตกต่างจากการเรียนรู้โดยการค้นพบ เพราะผู้เรียนไม่ต้องค้นหาหรือหาข้อสรุปใดๆ ทั้งสิ้น เนื่องจากผู้สอนเป็นผู้สรุปให้ ส่วนการเรียนรู้โดยการค้นพบ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้เก็บเข้าไปไว้ในความจำภายในโครงสร้างทางปัญญาได้ดี Ausubel ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้โดยการรับอย่างมีความหมาย (Meaningful Reception Learning)ว่า เป็นการเรียนที่ผู้เรียนได้รับมาจากกาที่ผู้สอนอธิบายสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ให้ทราบและผู้เรียนรับฟังด้วยความเข้าใจ โดยผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียนรู้กับโครงสร้างทางปัญญาที่เก็บไว้ในความทรงจำ และสามารถนำมาใช้ในอนาคต Ausubel ได้ชี้ให้เห็นว่าทฤษฎีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะอธิบายเกี่ยวกับโครงสร้างทางปัญญา ซึ่งตัวแปรที่มีความสำคัญในการเรียนรู้โดยการรับอย่างมีความหมาย ขึ้นอยู่กับตัวแปร 3 ตัว ดังต่อไปนี้

1. สื่อ เป็นสิ่งที่มีความหมาย เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งที่เคยเรียนรู้และเก็บไว้ในโครงสร้างทางปัญญา
2. ผู้เรียนจะต้องมีประสบการณ์และมีความคิดที่จะเชื่อมโยงหรือจัดกลุ่มสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ให้สัมพันธ์กับความรู้เดิม หรือสิ่งที่เรียนรู้เก่า
3. ความตั้งใจของผู้เรียนและการที่ผู้เรียนมีความรู้คิดที่จะเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ให้มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างทางปัญญาที่อยู่ในความทรงจำแล้ว

นอกจากตัวแปรทั้ง 3 ตัว ดังกล่าว Ausubel กล่าวว่า การสอนจะต้องคำนึงถึงวัยของผู้เรียนด้วย เพราะถ้าหากผู้เรียนไม่พร้อมที่จะรับหรือรับโดยไม่เข้าใจ ก็อาจจะต้องใช้การท่องจำแบบนกแก้วนกขุนทอง

Ausubel (1963, อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2552) อธิบายถึงประเภทของการเรียนรู้โดยการรับอย่างมีความหมาย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การเรียนรู้ได้บังคับบัญชา (Subordinate Learning) เป็นการเรียนรู้โดยการรับอย่างมีความหมาย โดยใช้การแยก (Derivative) หรือการแยกย่อยเชิงสัมพันธ์ (Correlative Subsumption) หรือการย่อยอนุพันธ์ (Derivative Subsumption) เป็นการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่กับหลักการหรือกฎเกณฑ์ที่เคยเรียนรู้แล้ว ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนเรียนรู้ว่าสัตว์มีปีกบินได้ ถ้ามีคนบอกกว่านกบินได้ ก็ไม่ต้องเรียนรู้โดยการท่องจำ และสามารถดูซึมเข้าไปในโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่แล้วอย่างมีความหมาย สำหรับการแยกย่อยเชิงสัมพันธ์หมายถึง การเรียนรู้อย่างมีความหมายเกิดจากการขยายความ หรือรับความรู้เดิมให้มีความสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนอาจจะมีความรู้เดิมว่า รูปสามเหลี่ยมเป็นรูปที่มีด้านสามด้าน หน้าราบ และปิด และเมื่อผู้เรียนต้องเรียนความรู้รวบยอดใหม่ เช่น สามเหลี่ยมด้านเท่า ผู้เรียนจะเข้าใจด้วยการขยายความจากความรู้เดิมเกี่ยวกับลักษณะของสามเหลี่ยม จึงเชื่อมโยงความคิดรวบยอดสามเหลี่ยมด้านเท่าให้เข้ากับโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่

2. การเรียนรู้ระดับสูง (Superordinate Learning) เป็นการเรียนรู้โดยใช้วิธีอนุมาน ผู้เรียนอาจจัดกลุ่มสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ให้เข้ากับความคิดรวบยอดที่กว้างและครอบคลุมความคิดรวบยอดที่เรียนใหม่ เช่น เด็กที่เริ่มเรียนสีต่าง ๆ เช่น สีฟ้า สีเหลือง สีแดง สีเขียว เมื่อรวมสีต่าง ๆ เหล่านี้ให้อยู่ภายใต้ความคิดรวบยอดเรื่อง “สี” หรืออาจจะรวมสัตว์ต่าง ๆ เช่น หนู สุนัข หมี ว่าเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เป็นต้น

3. การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Combinatorial Learning) เป็นการเรียนรู้หลักการกฎเกณฑ์ต่างๆ เชิงผสมในวิชาคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ โดยให้เหตุผลจากการสังเกต ตัวอย่างเช่น การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักและระยะทางในการทำให้ไม้กระดานหกกระดกขึ้นลง เป็นต้น

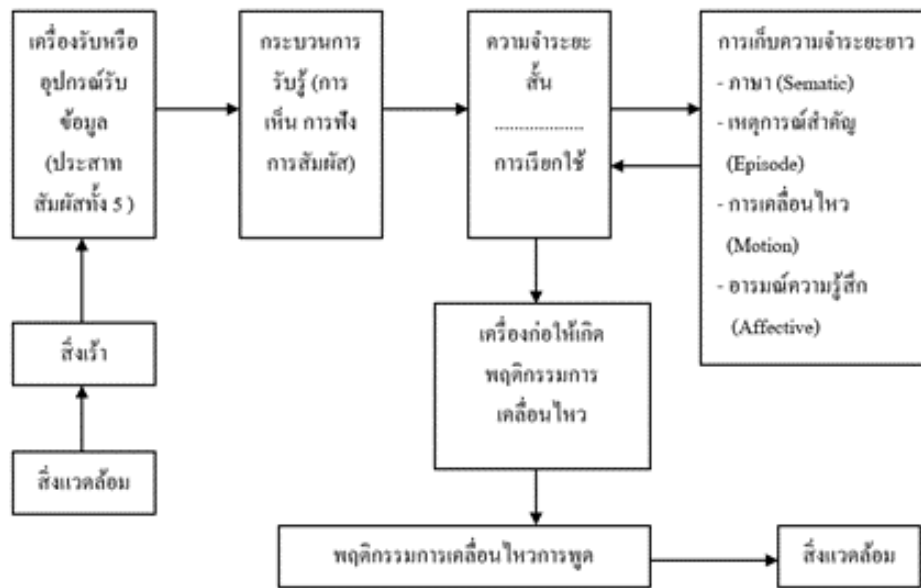
นอกจากนี้ Ausubel ยังได้เสนอแนะเกี่ยวกับ มโนทัศน์กว้างล่วงหน้า (Advance Organizer) ซึ่งเป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมายจากการสอนหรือบรรยายของครู โดยการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างความรู้ที่มีมาก่อนกับข้อมูลใหม่ หรือความคิดรวบยอดใหม่ที่จะต้องเรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายโดยไม่ต้องท่องจำ หลักการทั่วไปที่นำมาใช้ คือ การจัดเรียงข้อมูลข่าวสารที่ต้องการให้เรียนรู้ออกเป็นหมวดหมู่ หลังจากนั้นนำเสนอกรอบหลักการกว้างๆ ก่อนที่จะให้เรียนรู้ในเรื่องใหม่ แล้วจึงแบ่งบทเรียนเป็นหัวข้อ จากนั้นบอกให้ทราบเกี่ยวกับหัวข้อสำคัญที่เป็นความคิดรวบยอดใหม่ที่จะต้องเรียน Ausubel ถือว่า มโนทัศน์กว้างล่วงหน้า (Advance Organizer) มีความสำคัญมากเพราะเป็นวิธีการสร้างการเชื่อมช่องว่างระหว่างความรู้ที่ผู้เรียนได้รู้แล้ว (ความรู้เดิม) กับความรู้ที่จำเป็นจะต้องเรียนรู้ (ความรู้ใหม่) เพื่อผู้เรียนจะได้มีความเข้าใจเนื้อหาใหม่ได้ดีและจดจำได้ดีขึ้น ฉะนั้นผู้สอนควรใช้เทคนิค มโนทัศน์กว้างล่วงหน้า (Advance Organizer) เพื่อช่วยผู้เรียนในการเรียนรู้ทั้งประเภทการรับอย่างมีความหมายและการค้นพบอย่างมีความหมาย (สรวงศ์ โค้วตระกูล, 2552)

1.3.2 ทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล (Information Processing Theory)

Klausmeire (1985) ได้อธิบายถึงทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาทางสติปัญญาของมนุษย์ โดยให้ความสนใจเกี่ยวกับการทำงานของสมอง ทฤษฎีนี้เริ่มได้รับความนิยมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 จวบจนปัจจุบัน ซึ่ง Klausmeire ได้อธิบายการเรียนรู้ของมนุษย์โดยเปรียบเทียบการทำงานของคอมพิวเตอร์กับการทำงานของสมอง ซึ่งมีการทำงานเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การรับข้อมูล (Input) ผ่านทางอุปกรณ์หรือเครื่องรับข้อมูล
2. การเข้ารหัส (Encoding) อาศัยชุดคำสั่งหรือซอฟต์แวร์
3. การส่งข้อมูลออก (Output) ผ่านทางอุปกรณ์

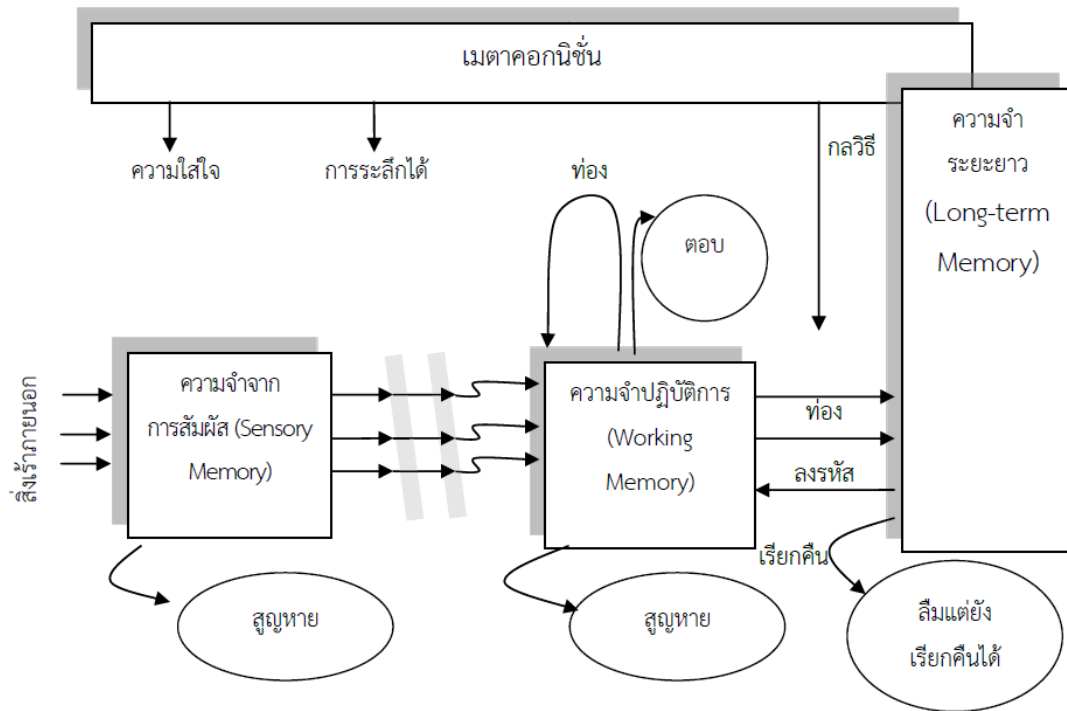
Klausmeire ได้อธิบายกระบวนการประมวลข้อมูลโดยเริ่มต้นจากการที่มนุษย์รับสิ่งเร้าเข้ามาทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 สิ่งเร้าที่เข้ามานี้จะได้รับการบันทึกไว้ในความจำระยะสั้น ซึ่งการบันทึกนี้จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ การระลึกได้ (Recognition) และความใส่ใจ (Attention) ของบุคคลที่รับสิ่งเร้า บุคคลจะเลือกรับสิ่งเร้าที่ตนรู้จักหรือมีความสนใจ สิ่งเร้านั้นจะได้รับการบันทึกลงในความจำระยะสั้น (Short – term Memory) ซึ่งจะดำรงคงอยู่ในระยะเวลาที่จำกัดมาก แต่ละบุคคลมีความสามารถในการจำระยะสั้นที่จำกัด คนส่วนมากจะสามารถจำสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกันได้เพียงครั้งละ 7-12 อย่างเท่านั้น ในการทำงานที่จำเป็นต้องเก็บข้อมูลไว้ใช้ชั่วคราว อาจจำเป็นต้องใช้เทคนิคต่างๆ ในการช่วยจำ เช่น การจัดกลุ่มคำ หรือการท่องซ้ำๆ หลายครั้ง ซึ่งจะสามารถช่วยให้จดจำสิ่งนั้นไว้ใช้งานได้ การเก็บข้อมูลไว้ใช้ภายหลัง สามารถทำได้โดยข้อมูลนั้นจำเป็นต้องได้รับการประมวลและเปลี่ยนรูปโดยการเข้ารหัส (Encoding) เพื่อนำไปเก็บไว้ในความจำระยะยาว (Long-term Memory) ซึ่งอาจต้องใช้เทคนิคต่างๆ เข้าช่วย เช่น การท่องซ้ำหลายๆ ครั้ง หรือการทำข้อมูลให้มีความหมายกับตนเอง โดยการสัมพันธ์สิ่งที่เรียนรู้ใหม่กับสิ่งเก่าที่เคยเรียนรู้มาก่อน ซึ่งเรียกว่ากระบวนการขยายความคิด (Elaborative Operations Process) ความจำระยะยาวนี้มี 2 ชนิด คือ ความจำที่เกี่ยวกับภาษา (Semantic) และความจำที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (Episode) นอกจากนี้ยังอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ความจำประเภททกโลกที่เคลื่อนไหว (Motion Memory) และความจำประเภทอารมณ์ ความรู้สึก (Affective Memory) เมื่อข้อมูลข่าวสารได้รับการบันทึกไว้ในความจำระยะยาวแล้ว บุคคลจะสามารถเรียกข้อมูลต่างๆ ออกมาใช้ได้ ซึ่งในการเรียกข้อมูลออกมามี บุคคลจำเป็นต้องถอดรหัสข้อมูล (Decoding) จากความจำระยะยาวนั้น และส่งต่อไปสู่ตัวก่อกำเนิด (Klausmeire, 1985) ซึ่งกระบวนการดังกล่าวสามารถอธิบายตามแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล

Note : From *Educational psychology*. (p. 105) by Klausmeier, H.J, 1985, Harper & Row.

จากแผนภาพที่ 2.1 กระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูลข้างต้น จะได้รับการบริหารควบคุมอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งหากเปรียบเทียบกับคอมพิวเตอร์แล้ว ก็คือโปรแกรมสั่งงานหรือ “Software” นั่นเอง การบริหารควบคุมการประมวลข้อมูลของสมองก็คือ การที่บุคคลรู้ถึงการคิดของตน และสามารถควบคุมการคิดของตนให้เป็นไปในทางที่ตนต้องการ การรู้ในลักษณะนี้ใช้ศัพท์ทางวิชาการว่า “Metacognition” หรือ “การรู้คิด” ซึ่งหมายถึงการตระหนักรู้ (Awareness) เกี่ยวกับความรู้และความสามารถของตนเอง และใช้ความเข้าใจในการรู้ดังกล่าวจัดการควบคุมกระบวนการคิด การทำงานของตนด้วยกลวิธีต่างๆ อันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และงานที่ทำประสบผลสำเร็จตามที่ต้องการ (Osman and Hannafin, 1992) องค์ประกอบสำคัญของการรู้คิดที่ใช้ในการบริหารควบคุมกระบวนการประมวลข้อมูล ประกอบด้วยแรงจูงใจ ความตั้งใจ และความมุ่งมั่นต่างๆ รวมทั้งเทคนิคและกลวิธีต่างๆ ที่บุคคลใช้ในการบริหารควบคุมตนเอง (Eggen and Kuachak, 1997) ดังแสดงในแผนภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 เมตาคอกนิกซ์ หรือกระบวนการรู้คิดในกรอบทฤษฎีกระบวนการทางสมอง
ในการประมวลผลความรู้

Note : From *Education psychology*. (p. 206) by Eggen, P. & Kauchak, D, 1997, Prentice-Hall.

ตามแผนภาพที่ 2.2 กระบวนการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศ เป็นกระบวนการทางสมองในการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารที่เป็นสิ่งแวดล้อมภายนอกตัวบุคคล ผ่านการรับรู้เข้ามาในสมอง นำไปเข้ารหัสข้อมูล จัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่ แล้วเก็บบันทึกไว้ในสมอง ซึ่งสามารถเรียกกลับมาใช้ใหม่ได้ เรียกว่าเป็นกระบวนการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศ (Information Processing) ข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมที่ผ่านกระบวนการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศของสมองจะถูกจัดเก็บในรูปความจำ และเปลี่ยนรูปแบบความจำไปในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ จำแนกรูปแบบความจำได้เป็น 3 แบบ ดังนี้

1. ความจำจากการสัมผัส (Sensory Memory) เป็นการจัดเก็บข้อมูลเบื้องต้นที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงตามธรรมชาติของสิ่งเร้า ข้อมูลนี้จะมีระยะเวลาเพียง 1-3 วินาที เพื่อรอการตัดสินใจว่า จะให้ความสนใจต่อหรือไม่ ถ้าสนใจก็จะเข้ารหัสเก็บไว้ในความจำระยะสั้น (Short-term Memory) ซึ่งกระบวนการควบคุมให้เกิดความจำระยะสั้นนี้ คือ การระลึกได้ถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว และความใส่ใจต่อข้อมูลที่ได้รับรู้

2. ความจำระยะสั้น (Short-term Memory) มีความสำคัญต่อสิ่งที่จะเรียนรู้เป็นอย่างมาก เป็นความจำที่เกิดขึ้นหลังจากการรับรู้สิ่งเร้าที่ได้เข้ารหัสแล้วจะคงอยู่ในความจำระยะสั้น และมีความจุในปริมาณจำกัด หากไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ เช่น การท่องหรือการทบทวนข้อมูลข่าวสารนั้นก็หายไปในเวลาไม่กี่วินาที นักจิตวิทยาได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความจำระยะสั้นและพบว่าคนส่วนใหญ่จะจำได้เพียง 20-30 วินาที บางครั้งเรียกความจำระยะสั้นว่า ความจำปฏิบัติการ (Working Memory) เพราะเป็นความจำเกี่ยวกับสิ่งที่เราต้องการใช้ในขณะหนึ่ง ในช่วงที่กำลังทำการประมวลผลสารสนเทศเท่านั้น โดยก่อนที่สมองจะบันทึกข้อมูลในความจำระยะยาว (Long-term Memory) สมองจะทำการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่บันทึกเสียใหม่ เพื่อให้เข้ากับหมวดหมู่ของข้อมูลเก่าที่บันทึกไว้แล้ว เพื่อความสะดวกในการเรียกข้อมูลมาใช้ในอนาคต

3. ความจำระยะยาว (Long-term Memory) ถ้าต้องการเก็บข้อมูลที่รับเข้ามาในความจำระยะสั้นเพื่อใช้ภายหลัง ข้อมูลนั้นจะต้องประมวลและเปลี่ยนรูปจากความจำระยะสั้นไปอยู่ในความจำระยะยาว กระบวนการนี้เรียกว่าการเข้ารหัส ซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยการท่องซ้ำๆ หลังจากข้อมูลเข้ามาที่ความจำระยะสั้น ผ่านการท่องซ้ำหลายๆ ครั้งจะทำให้ข้อมูลเก็บเข้าไว้ในความจำระยะยาว ซึ่งเป็นความจำที่มีความคงทนถาวร นอกจากการท่องซ้ำจะช่วยสิ่งที่เรียนรู้ให้ไปเก็บไว้ในความจำระยะยาวแล้ว กระบวนการขยายความคิด (Elaborative Operations Process) ก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Learning) นั่นคือวิธีการที่ผู้เรียนจะต้องพยายามนำความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียนรู้ใหม่กับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาแล้วเก็บไว้ในความจำระยะยาว โดยการจัดเก็บเรียงลำดับข้อมูลให้เป็นระบบเครือข่าย (Network) ถ้าเป็นข้อมูลใหม่ที่ไม่สัมพันธ์กับข้อมูลเดิมก็ไม่ได้มีการจัดรวมกับเครือข่ายเดิม แต่จะจัดระบบเพิ่มเครือข่ายใหม่ขึ้นเอง ข้อมูลในความจำระยะยาวจะจัดเก็บเป็นภาษาและภาพโดยจัดเก็บแยกจากกัน แต่มีความสัมพันธ์กัน

จากแผนภาพที่ 2.2 จะเห็นได้ว่า กระบวนการรู้คิดเริ่มตั้งแต่ความใส่ใจในการรับรู้ ตัวอย่างเช่น หากผู้เรียนตระหนักรู้ว่าตนจะสามารถเรียนได้ดี หากให้ความใส่ใจในสิ่งที่ครูสอน ผู้เรียนคนนั้นก็มักจะควบคุมตนเองให้ใส่ใจในสิ่งที่ครูสอน การรู้คิดประการต่อไป คือ การรับรู้ ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนตระหนักรู้ว่า การรับรู้ของตนเองอาจจะผิดพลาดได้ จะยังไม่ตัดสินใจจนกว่าจะได้ข้อมูลที่พอเพียง แสดงให้เห็นว่า การรู้คิดสามารถจะควบคุมการกระทำได้ การรู้คิดอีกประการหนึ่งคือ กลวิธีต่างๆ ตัวอย่างเช่น หากผู้เรียนตระหนักรู้ว่าตนไม่สามารถจดจำสิ่งที่ครูสอนได้ การตระหนักรู้ดังกล่าวจะนำไปสู่การคิดหากลวิธีต่างๆ ที่จะช่วยให้ตนจดจำสิ่งที่เรียนได้ดี เช่น การท่อง การจดบันทึก และการใช้เทคนิคช่วยจำอื่นๆ เช่น การผูกเรื่องที่ต้องจำเป็นกลอน การจำตัวย่อ การทำรหัส การเชื่อมโยงในสิ่งที่สัมพันธ์กัน เป็นต้น ดังนั้นความรู้ในเชิงเมตาคอกนิชันหรือการรู้คิด (Metacognition Knowledge) จึงประกอบไปด้วยความรู้เกี่ยวกับบุคคล งาน และกลวิธี ซึ่งประกอบด้วยความรู้ย่อยๆ ที่สำคัญดังนี้ (Garofalo and Lester, 1985)

1. ความรู้เกี่ยวกับบุคคล ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับความแตกต่างภายในตัวบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคล และลักษณะสากลของกระบวนการรู้คิด
2. ความรู้เกี่ยวกับงาน ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับขอบข่ายงาน ปัจจัยเงื่อนไขของงาน และลักษณะของงาน
3. ความรู้เกี่ยวกับกลวิธี ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับกลวิธีการรู้คิดเฉพาะด้าน และโดยรวม และประโยชน์ของกลวิธีนั้นที่มีต่องานแต่ละอย่าง

1.4 ประเภทของผังกราฟิกสำหรับเด็กปฐมวัย

ผังกราฟิกมีหลากหลายประเภท แต่ละประเภทมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับผู้ใช้งานที่ต้องการนำเสนอความคิดในลักษณะใด เพื่อให้ข้อมูลที่น่าสนใจมีความชัดเจนและเข้าใจง่ายต่อการสื่อความหมาย และตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการ นักการศึกษา นักทฤษฎี อธิบายประเภทของผังกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

Baggette (2012) ได้กล่าวถึงประเภทของผังกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ 9 ประเภท ดังนี้

1. ผังกราฟิกแบบกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์แบบ (A Picture-Perfect Story Frame)
2. ผังกราฟิกแบบเรื่องราวของวาฬ (A Whale of a Tale)
3. ผังกราฟิกแบบพิจารณาตัวละคร (Considering a Character)
4. ผังกราฟิกแบบให้รายละเอียดในดอกไม้ (Blooming Details)
5. ผังกราฟิกแบบเชื่อมโยงกัน (Composing Connections)
6. ผังกราฟิกแบบกระดานเรื่องราว (Stepping Through a Storyboard)
7. ผังกราฟิกแบบวงจร (Circling Through a Cycle)
8. ผังกราฟิกแบบใยแมงมุม (Spinning a Web)
9. ผังกราฟิกแบบพวงองุ่น (One Rule for the Bunch)

McDermott (2012) ได้กล่าวถึงประเภทของผังกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยโดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ผังกราฟิกแบบ KWL (KWL Chart)
2. ผังกราฟิกแบบ Web (Web Diagram)
3. ผังกราฟิกแบบเวนน์ (Venn Diagram)
4. ผังกราฟิกแบบผังการเรียงลำดับ (Sequence Chart)

วรนาท รักสกุลไทยและคณะ (2561) ได้กล่าวถึงประเภทของผังกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ 8 ประเภท ดังนี้

1. ผังกราฟิกอย่างง่ายสำหรับผู้เริ่มใช้ (Beginner Organizer)

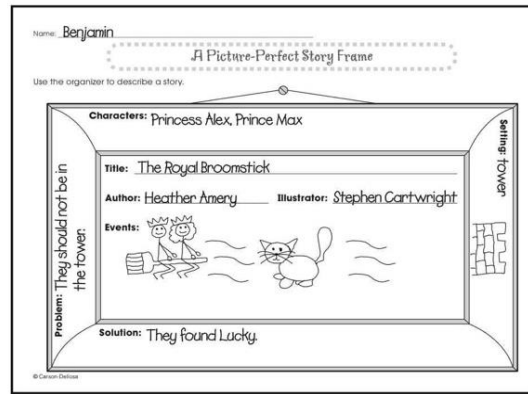
2. ผังกราฟิกแบบรับข้อมูลผ่านประสาทสัมผัส (Sensory Details Organizer)
3. ผังกราฟิกแบบเวนน์ (Venn Diagram)
4. ผังกราฟิกแบบ T (T-Chart)
5. ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว (Story Map)
6. ผังกราฟิกแบบเหตุและผล (Cause and Effect Chart)
7. ผังกราฟิกแบบ KWL (KWL Chart)
8. ผังกราฟิกแบบผังการเรียงลำดับ (Sequence Chart)

ชนิพรรณ จาติเสถียร (2563) ได้กล่าวถึงประเภทของผังกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้

1. ผังมโนทัศน์ (Concept Map)
2. ผังก้างปลา (Fishbone Diagram)
3. ผังใยแมงมุม (Web Diagram)
4. ผังโครงสร้างต้นไม้ (Tree Chart)
5. ผังไดอะแกรมเวนน์ (Venn Diagram)
6. ผังแบบทีชาร์ต (T-Chart)
7. ผังลำดับขั้นตอน (Sequential Map)
8. ผังภาพเรื่องราว (Story Map)

จากประเภทของผังกราฟิกที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ผังกราฟิกที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยมีหลากหลายประเภท สำหรับประเภทของผังกราฟิกแต่ละประเภทยังมีรายละเอียด ดังนี้

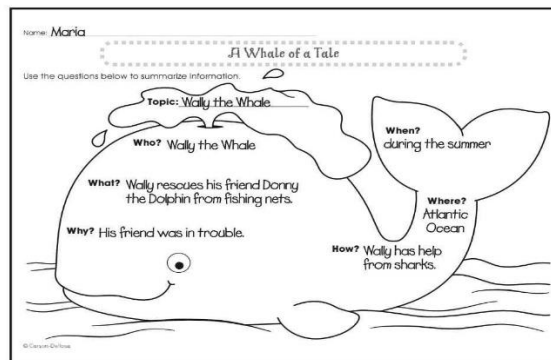
1. ผังกราฟิกแบบกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์ (A Picture-Perfect Story Frame) เป็นผังที่ช่วยในการระบุงค์ประกอบของเรื่องราว ทำให้เข้าใจเรื่องราวได้มากขึ้น สำหรับวิธีการใช้ผังกราฟิกจะให้ครูหรือเด็กสร้างแบบจำลองกรอบเรื่องราวโดยการวาดลงในกระดาษแผ่นใหญ่ จากนั้นระบุงค์ประกอบของเรื่องราวในแต่ละหัวข้อ เช่น ตัวละคร ฉากหลัง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ปัญหาและวิธีแก้ปัญหา เป็นต้น

ภาพที่ 2.3 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์ (A Picture-Perfect Story Frame)

Note : From *60 Must-have graphic organizers, grades K-5*. (p. 8), by Baggette, G, 2012, The United State of America. https://play.google.com/books/reader?id=4_lpAgAAQBAJ&hl=th&pg

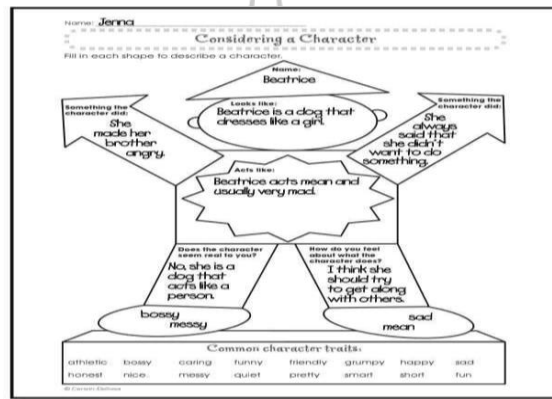
2. ผังกราฟิกแบบเรื่องราวของวาฬ (A Whale of a Tale) เป็นผังที่ใช้ในการสรุปข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และระดมสมองในการเขียน ช่วยให้เด็กสามารถสรุปการเรียนรู้ได้โดยใช้คำถาม เช่น ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน ทำไม และอย่างไร เป็นต้น ซึ่งจะนำไปสู่การระดมสมอง การสร้างสถานการณ์ การจินตนาการ คำถามเหล่านี้จะช่วยให้เด็กสามารถจัดลำดับความสำคัญของรายละเอียดได้

ภาพที่ 2.4 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบเรื่องราวของวาฬ (A Whale of a Tale)

Note : From *60 Must-have graphic organizers, grades K-5*. (p. 10), by Baggette, G, 2012, The United State of America. https://play.google.com/books/reader?id=4_lpAgAAQBAJ&hl=th&pg

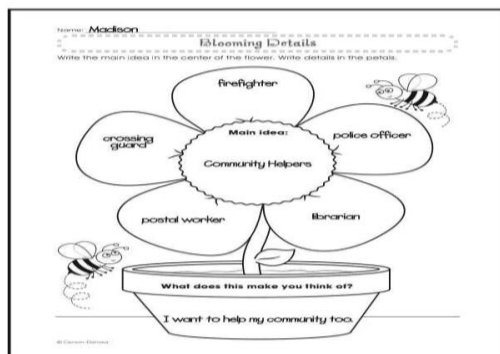
3. ผังกราฟิกแบบพิจารณาตัวละคร (Considering a Character) เป็นผังที่ใช้ในการวิเคราะห์รายละเอียดของตัวละคร ให้เด็กได้พิจารณาออกแบบและระบุลักษณะสำคัญของตัวละคร สร้างตัวละครให้มีชีวิตชีวมากขึ้น และทำให้เข้าใจรายละเอียดของเรื่องราวได้มากขึ้น โดยการสร้างแบบจำลองแผนภาพตัวละครลงบนกระดาษแผ่นใหญ่ จากนั้นให้เด็กได้อธิบายลักษณะของตัวละครตามคำถามที่ระบุไว้ในแผนภาพ

ภาพที่ 2.5 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบพิจารณาตัวละคร (Considering a Character)

Note : From *60 Must-have graphic organizers, grades K-5*. (p. 12), by Baggette, G, 2012, The United State of America https://play.google.com/books/reader?id=4_lpAgAAQBAJ&hl=th&pg

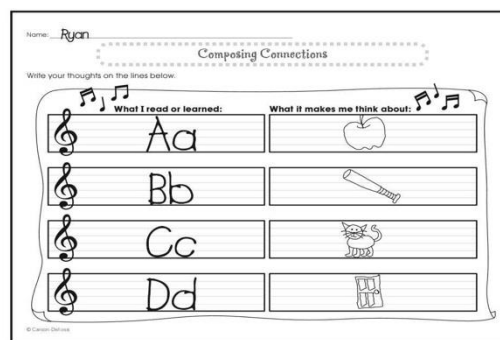
4. ผังกราฟิกแบบให้รายละเอียดในดอกไม้ (Blooming Details) เป็นผังที่ช่วยให้เด็กเข้าใจแนวคิดหลักกับรายละเอียดที่มีความสัมพันธ์กัน โดยการให้เด็กระบุแนวคิดหลักไว้ตรงกลางดอกไม้ จากนั้นใส่รายละเอียดที่เกี่ยวข้องในกลีบดอกไม้ เด็กสามารถขยายการเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงงานไปที่กระถางของดอกไม้

ภาพที่ 2.6 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบให้รายละเอียดในดอกไม้ (Blooming Details)

Note : From *60 Must-have graphic organizers, grades K-5*. (p. 16), by Baggette, G, 2012, The United State of America. https://play.google.com/books/reader?id=4_lpAgAAQBAJ&hl=th&pg

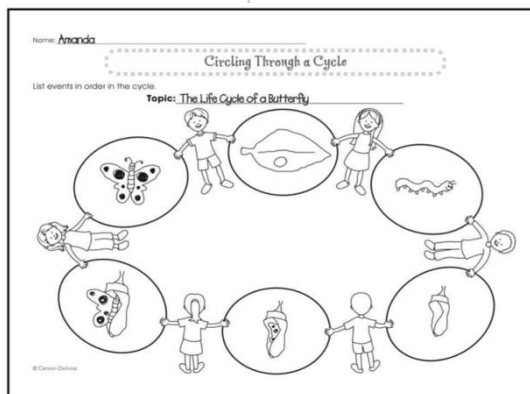
5. ผังกราฟิกแบบเชื่อมโยงกัน (Composing Connections) เป็นผังที่ใช้ในการเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ รอบตัวให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้น เป็นการเชื่อมโยงสิ่งที่กำลังเรียนรู้กับสิ่งที่เด็กนึกถึง เด็กสามารถใช้เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างตัวอักษรกับความเข้าใจของเด็กโดยการสื่อออกมาเป็นภาพได้

ภาพที่ 2.7 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบเชื่อมโยงกัน (Composing Connections)

Note : From *60 Must-have graphic organizers, grades K-5*. (p. 24), by Baggette, G, 2012, The United State of America. https://play.google.com/books/reader?id=4_lpAgAAQBAJ&hl=th&pg

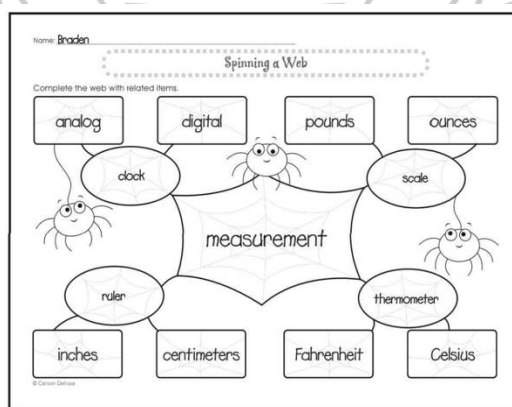
6. ผังกราฟิกแบบวงจร (Circling Through a Cycle) เป็นผังที่ใช้ในการอธิบายกระบวนการต่างๆ เป็นแบบวงจรในลักษณะวงกลมวนรอบที่ต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กได้สังเกตขั้นตอนต่างๆ ของเหตุการณ์ เช่น การเรียนรู้วงจรชีวิตของผีเสื้อ เป็นต้น

ภาพที่ 2.8 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบวงจร (Circling Through a Cycle)

Note : From *60 Must-have graphic organizers, grades K-5*. (p. 52), by Baggette, G, 2012, The United State of America. https://play.google.com/books/reader?id=4_lpAgAAQBAJ&hl=th&pg

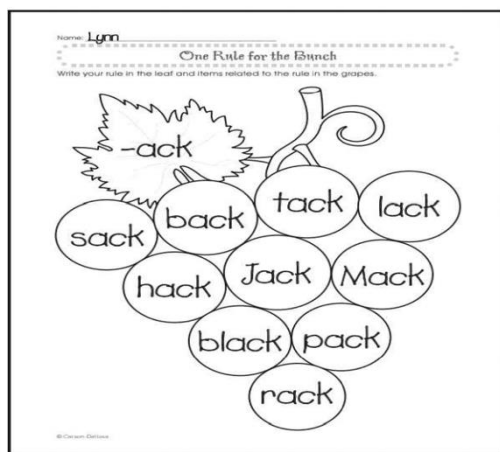
7. ผังกราฟิกแบบใยแมงมุม (Spinning a Web) เป็นผังที่ใช้ในการวิเคราะห์จัดระเบียบข้อมูล โดยเขียนแนวคิดหลักอยู่ตรงกลางแล้วเชื่อมโยงสู่รายละเอียดย่อย

ภาพที่ 2.9 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบใยแมงมุม (Spinning a Web)

Note : From *60 Must-have graphic organizers, grades K-5*. (p. 64), by Baggette, G, 2012, The United State of America. https://play.google.com/books/reader?id=4_lpAgAAQBAJ&hl=th&pg

8. ผังกราฟิกแบบพวงองุ่น (One Rule for the Bunch) เป็นผังที่ช่วยเด็กในการจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ โดยการวาดแผนภาพพวงองุ่นลงบนกระดาษขนาดใหญ่ แล้วกำหนดกฎเกณฑ์ไว้ที่ใบ จากนั้นให้เด็กเขียนข้อมูลตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับเด็กอาจใช้การวางสิ่งของหรือรูปภาพแทนได้

ภาพที่ 2.10 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบพวงองุ่น (One Rule for the Bunch)

Note : From *60 Must-have graphic organizers, grades K-5*. (p. 88), by Baggette, G, 2012, The United State of America. https://play.google.com/books/reader?id=4_lpAgAAQBAJ&hl=th&pg

9. ผังกราฟิกอย่างง่ายสำหรับผู้เริ่มใช้ (Beginner Organizer) เป็นผังที่มีรูปแบบง่ายๆ ไม่ซับซ้อน เหมาะสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กที่เริ่มใช้ผังกราฟิกเป็นครั้งแรก ผังกราฟิกแบบนี้ประยุกต์มาจากผังกราฟิกรูปแบบอื่นๆ แต่มีลักษณะเป็นรูปภาพการ์ตูนน่ารัก สามารถดึงดูดความสนใจให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี และช่วยให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้ ในการนำผังกราฟิกไปใช้กับเด็ก ครูผู้สอนจะต้องแนะนำให้เด็กรู้จักลักษณะของผังกราฟิก โดยใช้กิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจของเด็ก ให้เด็กเกิดความคุ้นเคยกับรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก โดยครูผู้สอนบันทึกคำตอบลงบนผังกราฟิกให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง ในส่วนของการบันทึกคำตอบของเด็กลงบนผังกราฟิก สามารถใช้วิธีการวาดรูป หรือการติดรูปภาพแทนการเขียนข้อความ เพื่อให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการตอบคำถาม

ภาพที่ 2.11 ตัวอย่างผังกราฟิกอย่างง่ายสำหรับผู้เริ่มใช้ (Beginner Organizer)

หมายเหตุ : จาก *การใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer) เพื่อพัฒนาเด็ก*. (น. 37), โดย วรรณาท รักสกุลไทย และคณะ, 2561, สำนักพิมพ์แอสปี้เลิร์นนิ่ง. สงวนลิขสิทธิ์ โดย สำนักพิมพ์ แอสปี้เลิร์นนิ่ง. ดัดแปลงโดยได้รับอนุญาต.

10. ผังกราฟิกแบบรับข้อมูลผ่านประสาทสัมผัส (Sensory Details Organizer) เป็นผังที่ใช้เพื่อบันทึกร่องรอยการเรียนรู้ของเด็กที่เกิดจากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

- 1) การบันทึกแบบแยกประสาทสัมผัส เป็นการบันทึกข้อมูลจากการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทีละด้าน และ
- 2) การบันทึกข้อมูลแบบรวมประสาทสัมผัส เป็นการบันทึกผลการเรียนรู้ที่ได้จากประสาทสัมผัสทุกด้านไว้ด้วยกัน ผังกราฟิกแบบนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจในสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้ชัดเจนขึ้น และสามารถต่อยอดประสบการณ์ใหม่ๆ ได้ ในการนำผังกราฟิกแบบนี้ไปใช้กับเด็ก ครูผู้สอนจะต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ตามความสนใจของเด็ก ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูผู้สอนจะต้องใช้สื่อการสอนที่หลากหลายและเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 จากนั้นครูผู้สอนบันทึกคำตอบที่ได้จากการเรียนรู้ของเด็กลงบนผังกราฟิก โดยครูผู้สอนใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นให้เด็กช่วยกันคิดหาคำตอบ

ภาพที่ 2.12 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบรับข้อมูลผ่านประสาทสัมผัส (Sensory Details Organizer)

หมายเหตุ : จาก การใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer) เพื่อพัฒนาเด็ก. (น. 41), โดย วรนาท รักสกุลไทย และคณะ, 2561, สำนักพิมพ์แฮปปี้เลิร์นนิ่ง. สงวนลิขสิทธิ์ 2561 โดย สำนักพิมพ์แฮปปี้เลิร์นนิ่ง. ดัดแปลงโดยได้รับอนุญาต.

11. ผังกราฟิกแบบเวนน์ (Venn Diagram) เป็นผังที่ใช้เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูล 2 ชุด ทำให้ข้อมูลที่น่ามาเปรียบเทียบมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผังกราฟิกแบบนี้โดยทั่วไปมีลักษณะเป็นวงกลมสองวงซ้อนทับกัน ทั้งนี้เพื่อความหลากหลายและการดึงดูดความสนใจในการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กอาจวาดเป็นภาพการ์ตูนที่เด็กสนใจ แต่ต้องคำนึงถึงรูปแบบที่นำเสนอให้มีความเข้าใจง่ายและชัดเจน ครูผู้สอนจะต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกหัวข้อที่เด็กสนใจมา 2 หัวข้อ เพื่อนำมาศึกษาเปรียบเทียบ หลังจากนั้นครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้เด็กคิดหาคำตอบของความเหมือนและความแตกต่างเพื่อเปรียบเทียบสิ่งที่ศึกษา จากนั้นครูผู้สอนบันทึกคำตอบของเด็กลงบนผังกราฟิก โดยการวาดวงกลมซ้อนกัน 2 วง หรือวาดรูปการ์ตูนน่ารักที่สามารถซ้อนกันได้เหมือนวงกลม 2 วง และเขียนหัวข้อที่ศึกษาไว้ด้านบนรูปวาด พร้อมทั้งบันทึกคำตอบของเด็กลงในวงกลมแต่ละวง

ภาพที่ 2.13 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบเวนน์ (Venn Diagram)

หมายเหตุ : จาก *การใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer) เพื่อพัฒนาเด็ก*. (น. 26), โดย วรรณาท รักสกุลไทย และคณะ, 2561, สำนักพิมพ์แฮปปี้เลิร์นนิ่ง. สงวนลิขสิทธิ์ 2561 โดย สำนักพิมพ์แฮปปี้เลิร์นนิ่ง. ดัดแปลงโดยได้รับอนุญาต.

12. ผังกราฟิกแบบ T (T-Chart) เป็นผังใช้แสดงข้อมูลที่ได้จากการอภิปราย การสำรวจ การสืบค้นข้อมูล แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนและความต่าง แสดงความสัมพันธ์ของสิ่งที่กำลังศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการนำเสนอโดยมีลักษณะคล้ายรูปตัว T แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามหัวข้อที่กำหนดในการนำผังกราฟิก ไปใช้กับเด็ก ครูผู้สอนจะต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อ จากนั้นครูผู้สอนทำการแนะนำผังกราฟิกแบบ T-Chart ให้เด็กรู้จักและนำเข้าสู่บทเรียนตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในขณะที่สอนครูผู้สอนควรใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดการคิดและบันทึกคำตอบลงบนผังกราฟิก ถ้าหากใช้การบันทึกคำตอบด้วยการวาดภาพ ครูผู้สอนควรให้เด็กได้มีส่วนร่วมและลงมือวาดด้วยตนเอง

การจำแนกสิ่งของที่พบในบ้านนักเรียนจำนวน 5 อย่าง	
กินได้	กินไม่ได้
ขนมปัง	ดินสอ
นม	สมุด
	ยางลบ

ภาพที่ 2.14 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบ T (T-Chart)

หมายเหตุ : จาก การใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer) เพื่อพัฒนาเด็ก. (น. 26), โดย วรนาท รักสกุลไทย และคณะ, 2561, สำนักพิมพ์แฮปปี้เลิร์นนิ่ง. สงวนลิขสิทธิ์ 2561 โดย สำนักพิมพ์แฮปปี้เลิร์นนิ่ง. ดัดแปลงโดยได้รับอนุญาต

13. ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว (Story Map) หรือผังกราฟิกแบบกระดานเรื่องราว (Stepping Through a Storyboard) เป็นผังที่นำเสนอให้เห็นถึงองค์ประกอบของเนื้อเรื่องในนิทาน หรือเรื่องราวที่ศึกษา เช่น ตัวละคร ฉาก คำโครงเรื่อง และใจความสำคัญ ช่วยให้เด็กสามารถสร้างความเชื่อมโยงและสรุปเรื่องที่ได้ง่ายขึ้น ในการนำผังกราฟิกไปใช้กับเด็ก ครูผู้สอนจะต้องทำผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว โดยระบุหัวข้อ ผู้แต่ง ฉาก ตัวละคร และใจความสำคัญของตอนต้น ตอนกลาง และตอนท้ายเรื่องลงบนผัง จากนั้นครูผู้สอนเล่าเรื่องราวหรือนิทานตามความสนใจของเด็ก เมื่อเล่าจบให้เด็กช่วยกันคิดหาคำตอบตามหัวข้อที่กำหนด ครูผู้สอนอาจใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้เด็กหารายละเอียดความสำคัญของเรื่องที่เกิดขึ้นในตอนต้น ตอนกลาง และตอนท้ายเรื่อง จากนั้นครูผู้สอนบันทึกคำตอบของเด็กลงบนผัง และให้เด็กช่วยกันคิดบทสรุปของเรื่องจากข้อมูลที่บันทึกไว้

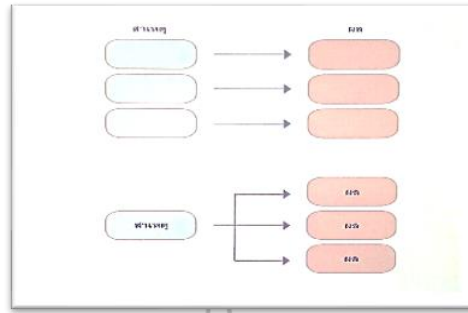

ภาพที่ 2.15 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว (Story Map)

หรือผังกราฟิกแบบกระดานเรื่องราว (Stepping Through a Storyboard)

หมายเหตุ : จาก การใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer) เพื่อพัฒนาเด็ก. (น. 51), โดย วรนาท รักสกุลไทย และคณะ, 2561, สำนักพิมพ์แฮปปี้เลิร์นนิ่ง. สงวนลิขสิทธิ์ 2561 โดย สำนักพิมพ์แฮปปี้เลิร์นนิ่ง. ดัดแปลงโดยได้รับอนุญาต.

14. ผังกราฟิกแบบเหตุและผล (Cause and Effect Chart) เป็นผังที่นำเสนอข้อมูลเพื่อใช้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุกับผลที่เกิดขึ้น ช่วยทำให้ทราบถึงสาเหตุที่เกิดขึ้น และรู้ถึงผลที่เกิดขึ้นนั้นก็คือ รายละเอียดของสิ่งที่เกิดขึ้นจากสาเหตุนั่นเอง ในการนำผังกราฟิกไปใช้กับเด็ก ครูผู้สอนจะต้องกำหนดหัวข้อเรื่องที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจน ครูผู้สอนควรสร้างผังกราฟิกโดยการกำหนดกรอบสาเหตุไว้ฝั่งซ้าย และกรอบผลไว้ฝั่งขวาของผัง ทั้งนี้สามารถเพิ่มกรอบของผลได้ตามต้องการ และควรสร้างตำแหน่งกรอบของผังไปในทิศทางเดียวกัน จากนั้นครูผู้สอนนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนด ครูผู้สอนสามารถใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นให้เด็กช่วยกันคิดหาคำตอบ โดยครูผู้สอนบันทึกคำตอบของเด็กลงในกรอบสาเหตุและผลตามลำดับ ทั้งนี้ครูผู้สอนสามารถต่อยอดการเรียนรู้ของเด็กโดยการเพิ่มกรอบการคิดแบบสะท้อนกลับ เพื่อส่งเสริมการคิดและการรับรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 2.16 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบเหตุและผล (Cause and Effect Chart)

หมายเหตุ : จาก *การใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer) เพื่อพัฒนาเด็ก*. (น. 30), โดย วรรณาท รักสกุลไทย และคณะ, 2561, สำนักพิมพ์แอสปี้เลิร์นนิ่ง. สงวนลิขสิทธิ์ 2561 โดย สำนักพิมพ์แอสปี้เลิร์นนิ่ง. ดัดแปลงโดยได้รับอนุญาต.

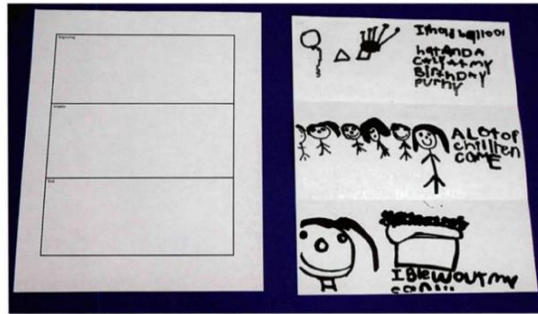
15. ผังกราฟิกแบบ KWL (KWL Chart) เป็นผังที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อฝึกทักษะการคิดเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นระบบ โดยการแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน คือ K-W-L ส่วนที่ 1 คือ K ย่อมาจาก Know ใช้ในการบันทึกความรู้ประสบการณ์เดิมของเด็ก ส่วนที่ 2 คือ W ย่อมาจาก Wonder หรือ Want to know ใช้บันทึกข้อมูลที่เด็กต้องการเรียนรู้ และส่วนที่ 3 คือ L ย่อมาจาก Learned ใช้บันทึกข้อมูลที่เด็กได้จากการเรียนรู้ ในการนำผังกราฟิกไปใช้กับเด็ก ครูผู้สอนสร้างผังโดยการทำตารางที่แบ่งออกเป็น 3 ช่อง ในแต่ละช่องเขียน K-W-L ตามลำดับ จากนั้นครูผู้สอนใช้คำถามปลายเปิดเพื่อทบทวนความรู้เดิมของเด็กในสิ่งที่กำลังศึกษาและบันทึกคำตอบลงในช่อง K หลังจากนั้นครูผู้สอนให้เด็กสำรวจความคิดในเรื่องนั้น เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ อาจตั้งเป็นคำถามเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม ครูผู้สอนบันทึกคำถามของเด็กลงในช่อง W จากนั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุดตามศักยภาพ หลังจากที่ได้เรียนรู้ ครูผู้สอนบันทึกคำตอบหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้ของเด็กลงในช่อง L ซึ่งครูผู้สอนสามารถใช้ผังกราฟิกแบบนี้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กอย่างไม่เป็นทางการได้อีกทางหนึ่งด้วย

K (Know)	W (Wonder)	L (Learned)
สิ่งที่ได้รู้แล้ว	สิ่งที่เด็กต้องการรู้	สิ่งที่เด็กควรรู้

ภาพที่ 2.17 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบ KWL (KWL Chart)

หมายเหตุ : จาก *การใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer) เพื่อพัฒนาเด็ก*. (น. 57), โดย วรรณาท รักสกุลไทย และคณะ, 2561, สำนักพิมพ์แฮปปี้เลิร์นนิ่ง. สงวนลิขสิทธิ์ 2561 โดย สำนักพิมพ์แฮปปี้เลิร์นนิ่ง. ดัดแปลงโดยได้รับอนุญาต.

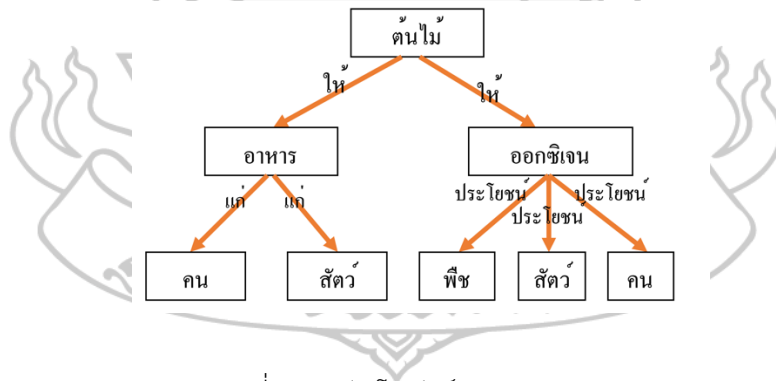
16. ผังกราฟิกแบบผังการเรียงลำดับ (Sequence Chart) เป็นผังที่ใช้สัญลักษณ์รูปภาพเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือแสดงขั้นตอนเหตุการณ์ต่างๆ ทีละขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นแรกจนได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ ซึ่งสามารถนำมาอธิบายลำดับเหตุการณ์หรือกระบวนการทำงานให้เด็กเข้าใจได้มากขึ้น ในการนำผังกราฟิกไปใช้กับเด็ก ครูผู้สอนจะต้องกำหนดหัวเรื่องที่ต้องการสอน จากนั้นแบ่งกระบวนการสอนออกเป็น 3-5 สถานการณ์ ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ ขึ้นอยู่กับความยากง่ายตามวัย ครูผู้สอนวาดภาพประกอบเหตุการณ์เพื่อให้เด็กเข้าใจวิธีการที่ครูต้องการสอน ให้เด็กได้เรียงลำดับเหตุการณ์ โดยเรียงจากเหตุการณ์เริ่มต้นไปจนถึงสิ้นสุดเหตุการณ์ ครูผู้สอนใช้คำถามปลายเปิดกับเด็กในระหว่างทำกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้บรรลุวัตถุประสงค์ได้เร็วขึ้น เมื่อกระบวนการเรียนรู้สิ้นสุด ครูผู้สอนจะต้องทบทวนและสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกันอีกครั้ง

ภาพที่ 2.18 ตัวอย่างผังกราฟิกแบบผังการเรียงลำดับ (Sequence Chart)

Note : From “Using graphic organizers in preschool” by McDermott, M. J., 2012, *Journal: Teaching young children*, 5(5), 29-31. p. 31. Copyright 2012 by CC BY-NC-SA.

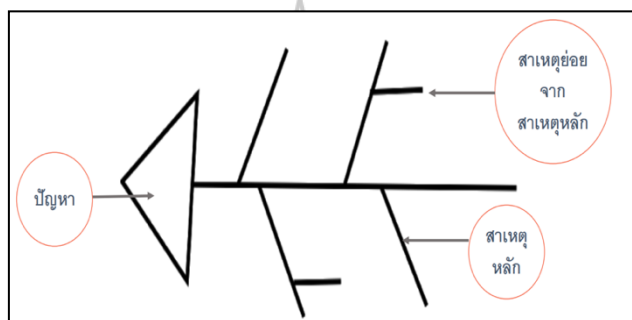
17. ผังมโนทัศน์ (Concept Map) เป็นผังที่แสดงความสัมพันธ์ของเรื่องที่มีความสำคัญลดหลั่นกันเป็นขั้นๆ นำเสนอโดยการเขียนชื่อเรื่องไว้ข้างบนหรือตรงกลางแล้วลากเส้นเชื่อมโยงโดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดหลักและความคิดรวบย่อยๆ เป็นลำดับขั้น โดยใช้เส้นเพื่อเชื่อมโยงและบ่งชี้ทิศทางความสัมพันธ์ของความคิดรวบยอด มีคำหรือวลีกำกับเส้น

ภาพที่ 2.19 ผังมโนทัศน์ (Concept Map)

หมายเหตุ : จาก ผังกราฟิก : เอกสารประกอบการอบรมเรื่องการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยด้วย ผังกราฟิก. (น. 6), โดย ชนิพรรณ จาติเสถียร, 2563, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สงวนลิขสิทธิ์ 2563 โดย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ดัดแปลงโดย ได้รับอนุญาต.

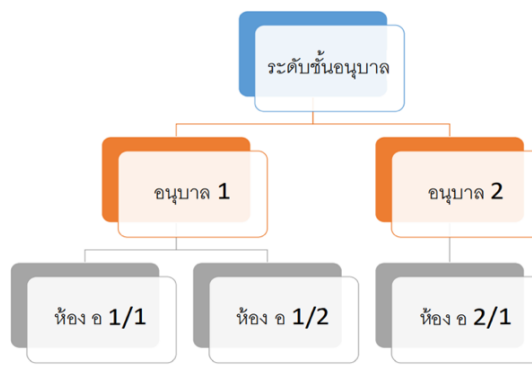
18. ผังก้างปลา (Fishbone Map) เป็นผังที่นำเสนอข้อมูลที่มีประเด็นปัญหาหลักแล้วเสนอสาเหตุหรือผลต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน โดยระบุปัญหาที่ตำแหน่งหัวปลา หลังจากนั้นเขียนสาเหตุหลักหรือสาเหตุย่อยเป็นก้างปลา คำที่นำมาเขียนควรเป็นคำสำคัญ (Keyword)

ภาพที่ 2.20 ตัวอย่างผังก้างปลา (Fishbone Map)

หมายเหตุ : จาก ผังกราฟิก : เอกสารประกอบการอบรมเรื่องการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยด้วยผังกราฟิก. (น. 43), โดย ชนิพรรณ จาติเสถียร, 2563, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สงวนลิขสิทธิ์ 2563 โดย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ดัดแปลงโดย ได้รับอนุญาต.

19. ผังโครงสร้างต้นไม้ (Tree Chart) เป็นผังที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ของเรื่องที่มีความสำคัญลดหลั่นกันเป็นชั้น จัดเรียงให้มีรูปร่างลักษณะคล้ายต้นไม้ที่มีกิ่งก้าน ดอกใบ ทำให้มองเห็นภาพแผนผังที่เป็นระบบหลายความคิดได้อย่างชัดเจน ใช้ข้อความหรือรูปภาพในการบันทึกข้อมูล

ภาพที่ 2.21 ผังโครงสร้างต้นไม้ (Tree Chart)

หมายเหตุ : จาก ผังกราฟิก : *เอกสารประกอบการอบรมเรื่องการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยด้วย ผังกราฟิก*. (น. 16), โดย ชนิพรรณ จาคีเสถียร, 2563, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สงวนลิขสิทธิ์ 2563 โดย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ดัดแปลงโดย ได้รับอนุญาต.

สรุปได้ว่า ผังกราฟิกสำหรับเด็กปฐมวัยมีหลากหลายประเภท ซึ่งแต่ละประเภทมีลักษณะที่ต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์การใช้งาน เช่น ใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูล นำเสนอความคิดรวบยอด การจัดหมวดหมู่ข้อมูล ลำดับเหตุการณ์ ใช้ประกอบการเล่าเรื่อง ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุและผล เป็นต้น เน้นการนำเสนอข้อมูลเป็นแผนภาพที่สวยงามดึงดูดความสนใจของเด็กปฐมวัย

1.5 ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก

การนำผังกราฟิกมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องศึกษาขั้นตอนและแนวทางในการใช้ผังกราฟิกให้เข้าใจ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเกิดประสิทธิภาพต่อผู้เรียน ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา กล่าวถึงขั้นตอนในการนำผังกราฟิกไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

Clarke (1991) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการนำผังกราฟิกไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนสอน

1.1 ผู้สอนจะต้องพิจารณาลักษณะของเนื้อหาที่จะสอน และวัตถุประสงค์ของการสอนเนื้อหาสาระนั้นๆ

1.2 ผู้สอนจะต้องพิจารณาและคิดหาผังกราฟิก วิธีหรือระบบในการจัดระเบียบเนื้อหาสาระนั้นๆ

1.3 ผู้สอนเลือกผังกราฟิก หรือวิธีการจัดระเบียบเนื้อหาที่เหมาะสมที่สุด

1.4 ผู้สอนคาดคะเนปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เรียนในการใช้ผังกราฟิกนั้น

2. ชั้นสอน

2.1 ผู้สอนจะต้องเสนอผังกราฟิกที่เหมาะสมกับลักษณะของเนื้อหาสาระแก่ผู้เรียน

2.2 ผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อหาสาระและนำเนื้อหาสาระใส่ลงในผังกราฟิกตามความเข้าใจของตน

2.3 ผู้สอนคอยซักถาม แกไขความเข้าใจผิดของผู้เรียน หรือขยายความเพิ่มเติม

2.4 ผู้สอนจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเพิ่มเติม โดยนำเสนอปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา แล้วให้ผู้เรียนใช้ผังกราฟิกเป็นกรอบในการคิดแก้ปัญหา

2.5 ผู้สอนให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียน

ปราณี เสนีย์ และ เอกมิชัย สีเจริญ (2544) ได้กล่าวถึงการนำผังกราฟิกไปใช้ในการเรียนการสอน ดังนี้

1. เตรียมหน่วยหรือเรื่องที่จะทำการสอน ผู้สอนจะต้องกำหนดหน่วยการสอนหรือเรื่องที่สอนให้ชัดเจน ซึ่งเรื่องที่จะสอนอาจจะเลือกจากความสนใจของผู้เรียนโดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสนทนาถามความคิดเห็น

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของหน่วยหรือเรื่องที่จะสอน ผู้สอนจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของหน่วยหรือเรื่องที่จะสอนให้ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านใด

3. วิเคราะห์วัตถุประสงค์นั้นว่าจะใช้ทักษะอะไร ผู้สอนจะต้องพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ว่าผู้เรียนสามารถใช้ทักษะอะไรได้บ้าง เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการพูด การอ่าน การเขียน เป็นต้น

4. ทักษะนั้นจะใช้ผังกราฟิกอะไรได้บ้าง ผู้สอนจะต้องมีความรู้ในเรื่องของผังกราฟิกเป็นอย่างดี เพื่อที่จะใช้ข้อมูลประกอบการเลือกผังกราฟิกให้เหมาะสมต่อการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. ตัดสินใจเลือกผังกราฟิกที่เหมาะสมที่สุด ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงวัยของผู้เรียน และวัตถุประสงค์ของการใช้

6. พิจารณาว่าใครจะเป็นผู้ใช้ ผู้สอนหรือผู้เรียน กรณีที่ผู้สอนเป็นผู้ใช้ผังกราฟิกสามารถเลือกผังกราฟิกจากแหล่งต่างๆ ที่เหมาะสม มาใช้ประกอบการสอนได้ หรือผู้สอนสามารถสร้างผังกราฟิกขึ้นใหม่ ถ้าผู้เรียนใช้จะต้องพิจารณาความเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน

วรนาท รักสกุลไทย และคณะ (2561) ได้กล่าวถึงขั้นตอนที่สำคัญในการนำผังกราฟิกไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

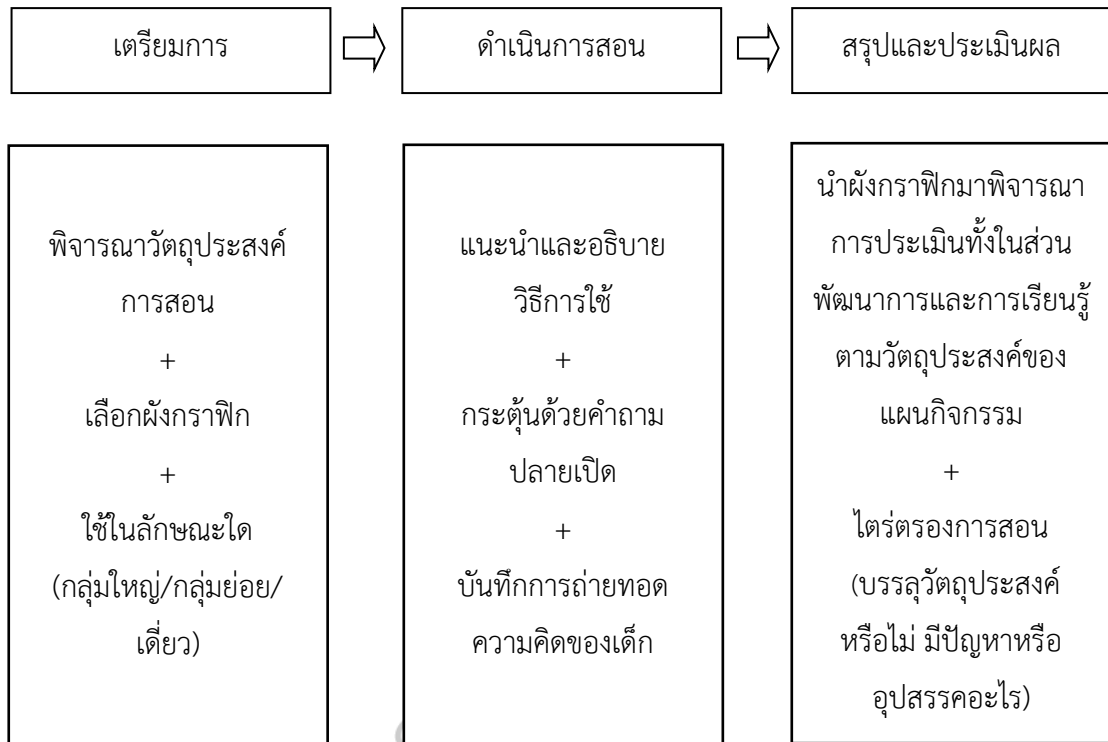
1. **ขั้นเตรียมการ** ผู้สอนจะต้องพิจารณาจุดประสงค์และสาระการเรียนรู้ (สาระที่ควรรู้ และประสบการณ์สำคัญ) ของการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่ออกแบบเพื่อเลือกใช้ผังกราฟิกที่เหมาะสมที่สุด และนำเสนอผังกราฟิกที่ออกแบบให้เหมาะกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. **ขั้นดำเนินการ** ผู้สอนแนะนำและอธิบายวิธีการใช้ผังกราฟิกให้แก่ผู้เรียนก่อนนำเข้าสู่กิจกรรม โดยผู้สอนจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิด โดยการใช้คำถามปลายเปิดในขณะที่ทำกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมและสร้างความสัมพันธ์กับข้อมูลหรือสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนถ่ายทอดความคิดของตนออกมาให้มากที่สุด และผู้สอนควรบันทึกการถ่ายทอดความคิดของผู้เรียน หรือให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการบันทึกและลงมือทำด้วยตนเอง โดยกำหนดการบันทึกข้อมูลด้วยการวาดภาพ ซึ่งบทบาทสำคัญของผู้สอน คือ คอยแนะนำ อำนวยความสะดวก รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้าง และเขียนผังกราฟิกอย่างง่ายด้วยตนเอง โดยอาจให้ทำร่วมกันเป็นคู่ หรือทำในลักษณะกลุ่มเล็กก็ได้ และควรให้ผู้เรียนได้อภิปรายพูดคุยแลกเปลี่ยนกันให้มากที่สุด ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

3. **ขั้นสรุปและประเมินผล** ผู้สอนนำผังกราฟิกมาสรุปและพิจารณาการประเมิน ทั้งส่วนของพัฒนาการและการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของแผนกิจกรรม ซึ่งผู้สอนควรไตร่ตรองหลังจบกิจกรรมว่า ผังกราฟิกที่นำมาใช้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร ผู้สอนควรจดบันทึกอย่างละเอียด และเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการวางแผน แก้ไข ปรับปรุง และนำมาใช้ให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ชนิพรรณ จาติเสถียร (2563) ได้กล่าวถึงการใช้ผังกราฟิกในห้องเรียน ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญตามภาพที่ 2.22 ดังนี้

ภาพที่ 2.22 การใช้ผังกราฟิกในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย

หมายเหตุ : จาก ผังกราฟิก : *เอกสารประกอบการอบรมเรื่องการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยด้วย ผังกราฟิก*. (น. 43), โดย ชนิพรรณ จาติเสถียร, 2563, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สแกนลิขสิทธิ์ 2563 โดย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ดัดแปลงโดย ได้รับอนุญาต.

สรุปได้ว่า ในการนำผังกราฟิกไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ผังกราฟิก และสามารถเลือกใช้ผังกราฟิกได้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ จากนั้นดำเนินการสอนโดยใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดและเกิดความเข้าใจวิธีการใช้ผังกราฟิก บันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนลงบนกระดาษ จากนั้นครูผู้สอนจะต้องสรุปและประเมินผล โดยพิจารณาผลจากพัฒนาการและการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อนำผลมาพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผังกราฟิกสำหรับเด็กปฐมวัย

1.6.1 งานวิจัยในประเทศ

วิมิภา วิบูลชาติ (2559) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการใช้คำถามประกอบผังกราฟิกที่มีต่อการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลบ้านวาดฝัน จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการใช้คำถามประกอบผังกราฟิก

จำนวน 28 แผน แบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย และแบบบันทึกหลังการจัดกิจกรรมการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการใช้คำถามประกอบผังกราฟิกมีคะแนนการคิดวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์โครงสร้าง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง และ 2) ผลการบันทึกพฤติกรรมหลังการจัดกิจกรรมการใช้คำถามประกอบผังกราฟิกที่มีต่อการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย พบว่าในการทำกิจกรรมต่างๆ มีพฤติกรรมที่แสดงออกทางด้านการคิดวิเคราะห์ความสำคัญได้คล่องแคล่วที่สุดตามด้วยการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการคิดวิเคราะห์โครงสร้างตามลำดับ

ชลธิป สมานิติ (2561) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานและการใช้ผังกราฟิกเพื่อพัฒนาทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเองโดยใช้โครงงานเป็นฐานและการใช้ผังกราฟิกเพื่อพัฒนาทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 344 คน และครูที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานและการใช้ผังกราฟิกให้เด็กอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

1. แผนการอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับเด็กปฐมวัย 2) แบบประเมินเชิงปฏิบัติการเพื่อประเมินทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี 3) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานและการใช้ผังกราฟิก และ 4) แบบสังเกตการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานและการใช้ผังกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานและการใช้ผังกราฟิกมีทักษะการคิดทุกด้านสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยพิจารณาผลต่างค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังทดลองพบว่า การคิดละเอียดลออมีผลต่างของค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 1.34 รองลงมา คือ การเรียงลำดับ เท่ากับ 1.09 และการคิดริเริ่ม เท่ากับ 1.07 ตามลำดับ และ 2) ครูทุกคนมีความมั่นใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานและการใช้ผังกราฟิกมากขึ้น สามารถตั้งคำถามปลายเปิดเพื่อพัฒนาทักษะการคิดได้หลากหลายมากขึ้น

อัครพล ไชยโชค, ปัทมาวดี เล่ห์มงคล, และปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลทร (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยการจัดกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์นอกห้องเรียนประกอบผังกราฟิกสำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์นอกห้องเรียนประกอบผังกราฟิก และแบบประเมินเชิงปฏิบัติการด้าน

ทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการทดลอง คะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย เท่ากับ 8.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.37 และหลังการทดลอง คะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย เท่ากับ 13.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.18 แสดงให้เห็นว่า เด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างมีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

1.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Shoari and Farrokhi (2014) ได้ศึกษาผลของกลยุทธ์การใช้ผังกราฟิกเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศ ชาวอิหร่าน อายุระหว่าง 8-13 ปี จำนวน 50 คน โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนคำศัพท์ใหม่ผ่านรูปแบบการใช้ผังกราฟิก และ 2) กลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนคำศัพท์ใหม่ผ่านการสอนรูปแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบการพูด การอ่านและการเขียนของเคมบริดจ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนคำศัพท์ใหม่ผ่านรูปแบบการใช้ผังกราฟิกสูงกว่าการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) หลังการทดลอง กลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติมีคะแนนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เมื่อเทียบกับก่อนการทดลอง

Tayo (2019) ได้ศึกษาการใช้ผังกราฟิก เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของศูนย์ภาษาของมหาวิทยาลัยเทคนิคอมบาโต วิธีการที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ วิธีการทดลองกึ่งทดลอง โดยมีการสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน โดยมีกลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน ละกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจที่ใช้ภาพพาราโนมาของผังกราฟิกโดยมีคำถาม 7 ข้อ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีผลคะแนนก่อนการทดลอง เท่ากับ 11.37 และมีผลคะแนนหลังการทดลอง เท่ากับ 15.03 กลุ่มควบคุมมีผลคะแนนก่อนการทดลอง เท่ากับ 11.37 และมีผลคะแนนหลังการทดลอง เท่ากับ 13.20 ซึ่งกลุ่มทดลองมีผลคะแนนหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน

2.1 ความหมายของนิทาน

คำว่า นิทาน มีรากศัพท์มาจากภาษาบาลี และมีความหมายหลายนัย สำหรับความหมายของนิทานนั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

Zipes (2013) กล่าวว่า นิทานเป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมานานแล้ว ก่อนจะมีการบันทึกเรื่องราวต่างๆ เป็นตัวอักษร ซึ่งเป็นการเล่าหรือแสดงท่าทางประกอบมากกว่าการเขียนลงในกระดาษและส่งต่อผ่านกันมาจากรุ่นสู่รุ่น

Serrat (2017) ได้กล่าวว่า นิทานเป็นการอธิบายที่เกี่ยวกับความคิด ความเชื่อ ประสบการณ์ส่วนตัวและบทเรียนชีวิต ผ่านการเล่าให้เป็นเรื่องราวหรือเรื่องเล่าที่ทำให้เกิดอารมณ์และข้อมูลเชิงลึก

เรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป (2550) กล่าวว่า นิทานเป็นการสร้างคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมอันดีงามให้กับชีวิต ผ่านกระบวนการที่สนุกสนาน เต็มไปด้วยจินตนาการที่มีชีวิตชีวา เพื่อให้เด็กได้รับรู้เรื่องราว และซึมซับพฤติกรรมที่ผู้ใหญ่ต้องการปลูกฝังบ่มเพาะ

วิไล มาศจรัส (2551) ได้กล่าวว่า นิทานเป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมา ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีความหมาย มีคุณค่า โดยใช้การเล่าปากเปล่า การจดจำกันมาแบบมุขปาฐะ และการเขียนบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

ไพพรรณ อินทนิล (2553) กล่าวว่า นิทานเป็นศิลปะการถ่ายทอดที่เก่าแก่ เป็นสิ่งบันเทิงที่ผู้คนทั่วโลกต้องการ และมีประโยชน์ในเชิงเป็นสื่อเพื่อการสอนวิชาการต่างๆ เช่น ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฯลฯ ตลอดจนจริยธรรม การปรับตัว การอ่าน จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ให้กับเยาวชนได้เป็นอย่างดี

วัชรภรณ์ มากบุญศรี (2554) ได้กล่าวว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่าต่อกันมาจากผู้ใหญ่สู่เด็ก เป็นเรื่องที่แต่งขึ้นจากจินตนาการหรือเรื่องจริงที่เป็นชีวิตหรือพฤติกรรมของบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนาน ให้แง่คิดคติเตือนใจ และสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม

ความหมายของนิทานที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลานานจากผู้ใหญ่สู่เด็ก ซึ่งเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นจากจินตนาการหรือเรื่องจริง มีเนื้อหาที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม คติสอนใจ ซึ่งสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินทั้งผู้เล่าและผู้ฟัง อีกทั้งยังมีประโยชน์ในการใช้เป็นสื่อทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษา จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็ก

2.2 ความสำคัญของนิทาน

นิทานเป็นสื่อสำคัญที่ช่วยให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาและเตรียมความพร้อมทางด้านภาษา เด็กเกิดการซึมซับภาษาพูดจากเนื้อหาในนิทานที่สามารถเชื่อมโยงการใช้คำพูดเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ นิทานยังช่วยให้เด็กเรียนรู้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความคิดจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของนิทานไว้ ดังนี้

Bettelheim (2013) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนิทาน ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดความคิดจินตนาการ
2. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้เรื่องราวที่เข้ามาในชีวิต
3. ช่วยขจัดความกลัวในชีวิตของเด็ก

4. ช่วยให้เด็กสามารถรับมือกับความยากลำบากที่เข้ามาในชีวิต เด็กสามารถพัฒนาบุคลิกจากตัวละครในนิทาน สามารถคิดแก้ปัญหาและพัฒนาบุคลิกจากตัวละครในนิทานได้

Davim, Barbosa, and Caballero (2016) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนิทาน ดังนี้

1. ช่วยถ่ายทอดเรื่องราวในประวัติศาสตร์ได้อย่างรวดเร็ว และสามารถดึงดูดความสนใจของเด็กๆ ทำให้เด็กเรียนรู้และจดจำเรื่องราวได้ดี

2. ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา จากบทสนทนาในนิทาน และการสนทนาโต้ตอบกับผู้เล่า

3. ช่วยส่งเสริมความคิดจินตนาการของเด็ก

4. ช่วยให้เด็กเกิดนิสัยรักการอ่าน

สาวิตรี รุญเจริญ (2549) กล่าวถึงความสำคัญของนิทาน ดังนี้

1. ช่วยให้เด็กเกิดปฏิสัมพันธ์อันดี สร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่เด็ก

2. ปลุกฝังให้เด็กเป็นคนช่างคิด ช่างถาม และช่างสังเกต โดยในขณะที่เล่านิทานให้เด็กฟัง เด็กอาจไม่เข้าใจข้อความบางตอนหรือศัพท์บางคำ เด็กก็อาจจะถามหรือให้เล่าซ้ำ พฤติกรรมเช่นนี้ จะทำให้เด็กเป็นคนช่างถาม กล้าแสดงออก ทำให้เด็กเข้าใจสิ่งต่างๆ รอบตัว ส่งผลให้เด็กมีความฉลาดทางปัญญา (IQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)

3. ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษาได้เร็ว การเล่านิทานเปรียบเสมือนการสอนภาษา เด็กจะได้ยินได้ฟังรูปประโยคการใช้ภาษาอย่างสนุกสนาน ยิ่งถ้านิทานบางเรื่องเป็นโคลง หรือกลอนที่มีคำสัมผัส เด็กจะชอบฟังบ่อยๆ ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอนในอนาคตได้

4. ช่วยให้เด็กจับประเด็นและวิเคราะห์เก่ง การเล่านิทานเรื่องซ้ำๆ ให้เด็กฟัง เด็กจะมองภาพรวมของเรื่องทั้งหมดได้ ทำให้เด็กรู้จักจับประเด็น กลายเป็นคนที่จับประเด็นได้เก่ง ตีประเด็นแตก รู้จักมองสิ่งต่างๆ อย่างเป็นระบบ และเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้เร็วขึ้น

5. สร้างสมาธิให้กับเด็ก ช่วงเวลาของการเล่านิทานเด็กมักจะฟังอย่างตั้งใจ ใจจดใจจ่อ อยากรู้อะไรจะเกิดขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างสมาธิให้กับเด็ก จากการศึกษาพบว่าเด็กฉลาดหรือเด็กเก่งมักเป็นคนที่สมาธิสูง ดังนั้นสมาธิจึงเป็นองค์ประกอบของความฉลาดทางปัญญา

6. ทำให้เด็กมีจินตนาการ การเล่านิทานให้เด็กฟังไม่ใช่เด็กจะได้ยินแต่เสียงเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่เสียงที่เล่าออกไปจะกระตุ้นให้เด็กสร้างจินตนาการเกิดเป็นภาพในสมอง โดยอิงจากประสบการณ์และจินตนาการ

7. สร้างคุณธรรมให้แก่เด็ก นิทานจำนวนมากแต่งขึ้นเพื่อสอดแทรกคุณธรรม ทักษะชีวิต หรือข้อคิดต่างๆ เป็นอุทาหรณ์ให้ผู้รับฟังได้ตระหนัก เช่น นิทานเรื่องราชาสีห์กับหนู สอนถึงการรู้จักช่วยเหลือ และทดแทนบุญคุณของผู้อื่น หรือนิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ สอนให้เด็กเป็นคนที่ไม่พูดโกหก ซึ่งคุณธรรมทั้งหลายที่เด็กได้ฟังตั้งแต่วัยเด็กจะจำฝังอยู่ในตัวเด็ก และนำไปใช้ในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ได้

8. สร้างเด็กให้มีความฉลาดทางอารมณ์ ในขณะที่เล่นนิทาน เด็กจะหาวิธีการปรับตัวว่าทำอย่างไรที่จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ เพื่อให้เล่นนิทานให้ฟังบ่อยๆ เด็กจะเรียนรู้วิธีการปรับตัว และเด็กจะมีวิธีการพัฒนาไปเรื่อยๆ เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

9. สร้างเด็กให้เป็นเด็กที่รักการอ่าน การเล่นนิทานเป็นการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็ก เป็นการเรียนรู้ที่มีความสนุกสนานสอดแทรกอยู่ จึงเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก ทำให้อ่านหนังสือได้เร็ว และมีสมาธิในการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้ระบุถึงความสำคัญของนิทาน ดังนี้

1. นิทานช่วยให้เด็กมีความสุข สนุกสนาน เป็นโลกแห่งจินตนาการที่สมบูรณ์แบบคอยช่วยถักทอสายใยความรัก สานสัมพันธ์ของคนในครอบครัว

2. นิทานให้แง่คิด คติสอนใจ และปรัชญาชีวิตอันล้ำลึกแก่เด็กและผู้ใหญ่ทุกเพศทุกวัย

3. นิทานเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมอันดีงามผ่านกระบวนการที่สนุกสนาน เต็มไปด้วยจินตนาการ เด็กได้รับรู้เรื่องราวและซึมซับพฤติกรรม

4. นิทานเป็นศาสตร์และศิลป์ที่สำคัญ ที่ให้ทั้งความบันเทิงทางวรรณกรรม และนำเสนอรูปแบบพฤติกรรมที่สังคมพึงประสงค์ต่อชีวิตเด็ก ๆ

วัชรภรณ์ มากบุญศรี (2554) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนิทาน ดังนี้

1. ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม ภาษา สติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

2. ช่วยพัฒนาสมาธิ และความจำ

3. ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีหรือความใกล้ชิดระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก

4. ช่วยให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะทำสิ่งใหม่ๆ

5. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู เป็นต้น

6. ช่วยแก้ไขและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

สรุปได้ว่า นิทานมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาเด็ก เพราะนิทานสามารถดึงดูดความสนใจเด็ก และช่วยส่งเสริมพัฒนาการในทุกๆ ด้านให้กับเด็ก ทั้งด้านร่างกาย ทำให้เด็กเกิดการเคลื่อนไหวร่างกายทำสิ่งต่างๆ ตามนิทาน ด้านอารมณ์-จิตใจ ทำให้เด็กเกิดความสนุกสนาน ด้านสังคม ทำให้เด็กสามารถปรับตัว สร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ และมีคุณธรรม จริยธรรม ด้านสติปัญญา ทำให้เด็กเกิดความคิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งนิทานยังสามารถพัฒนาทักษะทางภาษา ทำให้เด็กได้รู้จักคำศัพท์ต่างๆ เพิ่มมากขึ้น

2.3 ประเภทของนิทาน

นิทานมีหลายประเภท ซึ่งแต่ละประเภทมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไปตามเนื้อหาและรูปแบบของการเล่า ในการแบ่งประเภทของนิทานจึงมีเกณฑ์การแบ่งที่ต่างกันไป ทั้งนี้ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้แบ่งประเภทของนิทานไว้ ดังนี้

Spaulding (2011) ได้แบ่งประเภทของนิทานออกเป็น 9 ประเภท ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้าน (Folk Tale)
2. นิทานมหัศจรรย์ (Wonder Tale)
3. นิทานอธิบายเหตุ (Explanatory Tale)
4. นิทานเทพปกรณัม (Myths)
5. นิทานวีรบุรุษ (Hero Tale)
6. นิทานมหากาพย์ (Epics)
7. นิทานตลกขบขัน (Jest)
8. นิทานเหลือเชื่อ (Tall Tale)
9. นิทานตำนานเมือง (Urban Legends)

วิล มาสจรัส (2551) ได้แบ่งประเภทของนิทานออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. นิทานภษิต (Fable)
2. นิทานเทพนิยาย (Fairy Tale)
3. นิทานชาดก (Jataka Tales)
4. นิทานชาวบ้าน (Folk Tale)

ไพวรรณ อินทนิล (2553) ได้แบ่งประเภทของนิทานออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. นิทานปรัมปราหรือเทพนิยาย (Fairy Tale)
2. นิทานท้องถิ่น (Legend)
3. นิทานเทพปกรณัม (Myth)
4. นิทานเรื่องสัตว์ (Animal Tale)
5. นิทานตลกขบขัน (Jest)

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555) ได้แบ่งประเภทของนิทานออกเป็น 11 ประเภท ดังนี้

1. นิทานเทพตำนาน (Myth)
2. นิทานศาสนา (Religious Tale)
3. นิทานคติ (Fable)
4. นิทานชีวิต (Novella or Romantic Tales)

5. นิทานมหัศจรรย์หรือเทพนิยาย (Fairy Tale)
6. นิทานประจำถิ่น (Legend)
7. นิทานอธิบายเหตุ (Explanatory Tale)
8. นิทานสัตว์ (Animal Tale)
9. นิทานผี (Ghost Tales)
10. นิทานตลก (Jest)
11. นิทานเข้าแบบ (Formula Tale)

นิทานที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีหลากหลายประเภท ซึ่งแต่ละประเภทมีรายละเอียด ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้าน/นิทานชาวบ้าน เป็นนิทานเกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี ที่เชื่อว่า เกิดขึ้นจริงโดยเล่าสืบทอดกันมาในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง เนื้อหาในนิทานมักจะอ้างอิงสถานที่ที่มีอยู่จริงในท้องถิ่น
2. นิทานมหัศจรรย์ เป็นการผสมผสานระหว่างเทพนิยายกับตำนาน มีเรื่องราวเกี่ยวกับของวิเศษ สิ่งมหัศจรรย์ และพฤติกรรมที่เป็นจินตนาการความใฝ่ฝันของมนุษย์
3. นิทานอธิบายเหตุ เป็นเรื่องราวที่อธิบายความเป็นมาของสรรพสิ่งต่างๆ คน สัตว์ สิ่งของ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ พิธีกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การดำเนินเรื่องเป็นการตอบข้อสงสัย อธิบายคำตอบที่สงสัยของสิ่งต่างๆ อย่างสมเหตุสมผล หรือหาเหตุผลมาสนับสนุนให้มีความน่าเชื่อถือ
4. นิทานเทพปกรณัม เป็นนิทานเกี่ยวกับเทพเจ้า เทพธิดา ความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้า เช่น เทพเจ้ากรีก พระนารายณ์ พระอินทร์ พระอิศวร และพระราหู เป็นต้น
5. นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวถึงคุณธรรม ความสามารถ ความฉลาดเฉลียว ความกล้าหาญของบุคคล ส่วนมากเป็นวีรบุรุษของชาติหรือบ้านเมือง นิทานประเภทนี้คล้ายคลึงกับนิทานปรัมปรา คือ ตัวเอกเป็นวีรบุรุษเหมือนกัน แต่มีข้อแตกต่างกัน คือ นิทานวีรบุรุษมักกำหนดสถานที่ และเวลาในเรื่องที่ชัดเจน แก่นเรื่องของนิทานวีรบุรุษเป็นเรื่องวีรกรรมของตัวเอกซึ่งเกิดจากการต่อสู้เพื่อคนส่วนใหญ่ และการผจญภัยต่างๆ ที่เก่งกล้าเกินกว่าคนทั่วไป
6. นิทานมหากาพย์ เป็นวรรณคดีที่เล่าเรื่องราวของวีรบุรุษหรือวัฒนธรรม มักเป็นเรื่องที่เก่าแก่ มีโครงเรื่องซับซ้อนและยาว ตัวละครมากมาย และได้รับการยกย่อง เป็นการแสดงให้เห็นถึงความเชื่อหรือศาสนาของชาตินั้นๆ
7. นิทานตลกขบขัน นิทานประเภทนี้มักเป็นเรื่องขนาดสั้น ตัวละครอาจเป็นมนุษย์หรือสัตว์ก็ได้ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ความไม่น่าจะเป็นไปได้ อาจเป็นเรื่องที่แสดงถึงความโง่เขลา ความฉลาด และความเหลือเชื่อ เช่น คนโง่เอาเสื้อคลุมก้อนหิน เพราะกลัวก้อนหินจะหนาว เป็นต้น

8. นิทานเหลือเชื่อ เป็นเรื่องสั้นๆ มีเนื้อเรื่องตลก ขบขัน เนื้อหาจุดสำคัญอยู่ที่เรื่องที่ไม่น่าเป็นไปได้ อาจเป็นเรื่องการแก้เผ็ด การแสดงปฏิภาณไหวพริบ ซึ่งมีโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกับนิทานตลกขบขัน

9. นิทานตำนานเมือง เป็นเรื่องเล่าในรูปแบบหนึ่งที่แฝงความน่าสนใจ คติสอนใจ และความสำคัญบางประการที่ทำให้ตำนานนั้นๆ ถูกถ่ายทอดกันมาเรื่อยๆ ทุกยุคทุกสมัย ซึ่งจะเป็นเรื่องจริงหรือเรื่องที่แต่งขึ้นมา ไม่มีใครสามารถพิสูจน์ได้ ทั้งผู้เล่าและผู้ฟังสามารถที่จะคิดได้ว่าเป็นเรื่องจริงหรือไม่จริง

10. นิทานภาษิต เป็นนิทานที่มีเนื้อหาสั้นๆ และมีตัวละครสำคัญที่เป็นสัตว์ ให้คติเตือนใจตรงไปตรงมา และมีแง่คิดอย่างหลากหลาย

11. นิทานเทพนิยาย/นิทานปรัมปรา/นิทานมหัศจรรย์ เป็นนิทานเกี่ยวกับเวทมนตร์ ตัวละครเอกมักจะเป็นมนุษย์ที่มีศักดิ์สูง เช่น เจ้าหญิง เจ้าชาย เป็นต้น ตัวละครจะแบ่งออกเป็นทั้งฝ่ายดีและฝ่ายชั่วอย่างชัดเจน มีเนื้อเรื่องที่ชวนจินตนาการถึงสิ่งมหัศจรรย์ต่างๆ อีกทั้งสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีทั้งความสนุก และความน่าสงสารเคล้ากันไป

12. นิทานชาดก เป็นนิทานที่อยู่ในคัมภีร์ที่เรียกว่า นิบาตชาดกกับปัญญาชาดก เป็นนิทานที่มีไว้เพื่อยกเป็นคำสอนของผู้แสดงธรรม ซึ่งคนไทยจะได้ฟังมากที่สุดจากพระภิกษุในเวลาเทศนาที่มีการยกนิทานชาดกขึ้นมาขยายความให้เป็นข้อคิดเตือนใจในเรื่องต่างๆ

13. นิทานท้องถิ่น/นิทานประจำถิ่น เป็นเรื่องราวขนบธรรมเนียมประเพณีและบุคคลสำคัญในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแต่ละเรื่องมีความเชื่อเกี่ยวกับสถานที่ สิ่งของ บุคคลที่มีชื่อจริงในแต่ละท้องถิ่น รูปแบบนิทานจะเล่าถึงประวัติบุคคล สถานที่ในแต่ละท้องถิ่น

14. นิทานเรื่องสัตว์ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับความฉลาด เจ้าปัญญา ความเก่ง ความโม่งเขลา ความเจ้าเล่ห์ กลโกงของสัตว์ มีโครงเรื่องแสดงลักษณะคล้ายมนุษย์ พฤติกรรมซึ่งความเป็นผู้ชนะในด้านการเป็นผู้นำ มีไหวพริบ เพื่อให้ได้รับการยกย่องยอมรับจากสัตว์ทั้งหลาย เรื่องมักจบแบบมีคติเตือนใจทุกชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

15. นิทานเวทตำนาน เป็นเรื่องราวที่อธิบายการกำเนิดของจักรวาล การกำเนิดมนุษย์ และสัตว์ โครงสร้างความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ว่าอยู่กัน ลักษณะใด มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างไร และมีกฎเกณฑ์อะไรที่ควบคุมกลุ่มของตน นิทานประเภทนี้มักจะกล่าวถึงผลของการละเมิดกฎเกณฑ์ซึ่งก่อให้เกิดโทษต่อกลุ่ม

16. นิทานศาสนา เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับศาสนา ความศรัทธา พระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์ บุคคลสำคัญทางพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาล รวมถึงบุคคลสำคัญด้านศาสนาที่มีผู้เลื่อมใสศรัทธา ซึ่งเรื่องเล่ามักเกี่ยวกับสถานที่สำคัญที่ประชาชนนับถือ

17. นิทานคติ เป็นนิทานที่เกี่ยวกับหลักศาสนาเรื่องกฎแห่งกรรม หรือการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ในตอนท้ายมีแนวคิดสั่งสอนเป็นคติเตือนใจแก่ผู้อ่านไม่ให้เกิดพฤติกรรมตามเนื้อเรื่อง

18. นิทานชีวิต เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความรัก การต่อสู้ การผจญภัยของมนุษย์ สัตว์ สิ่งของ ซึ่งตัวเอกของเรื่องต้องใช้ความอดทน กล้าหาญ เสียสละ การประพฤติดี มีคุณธรรม ความฉลาด กลไกในการแก้ปัญหา จึงได้รับผลสำเร็จในการแก้ปัญหาเรื่องนั้นได้ นิทานประเภทนี้บางครั้งมีลักษณะเหมือนจริงทั้งในเรื่องของความเชื่อ สถานที่ และเวลา

19. นิทานผี เป็นเรื่องราวลึกลับเกี่ยวกับภูตผีปีศาจที่มีประวัติยาวนาน มีตัวละครเป็นผี วิญญาณ มีเหตุการณ์เกี่ยวกับผี ผีหลอก ผีสิง เนื้อเรื่องตื่นเต้นเขย่าขวัญ ทั้งผู้เล่าและผู้ฟังค่อนข้างเชื่อว่า เป็นเรื่องจริง นิทานผีนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของคนไทยในเรื่องวิญญาณ และภูตผีต่างๆ อย่างชัดเจน เช่น ผีปอบ เสือสมิง แม่นาคพระโขนง ผีกระสือ ผีตานี ผีนางตะเคียน เป็นต้น

20. นิทานเข้าแบบ เป็นเรื่องเล่าที่สร้างและวางโครงเรื่องเป็นพิเศษเฉพาะตัว ทำให้การเล่ามีความคล่องจอง สามารถพูดหรือเล่าได้ง่ายผ่านรูปประโยคที่ใช้ภาษาเรียบง่าย นิทานประเภทนี้มีการแต่งไว้น้อยเพราะต้องใช้รูปแบบเฉพาะ เช่น นิทานเรื่องยายกะตา นิทานเรื่องหัวผักกาดยักษ์ เป็นต้น

สรุปได้ว่า นิทานที่มีอยู่ทั่วโลกสามารถแบ่งออกได้หลายประเภท ซึ่งแต่ละประเภทมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามโครงเรื่อง เนื้อเรื่อง และตามรูปแบบของการเล่า ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับบริบทของท้องถิ่นนั้นๆ เช่น นิทานท้องถิ่น นิทานชีวิต นิทานผี นิทานตำนานเมือง นิทานพื้นบ้าน เป็นต้น ซึ่งนิทานเหล่านี้ล้วนหยิบยกเรื่องราวที่อยู่ในท้องถิ่นของตนมาเล่าสืบทอดกันจากรุ่นสู่รุ่น

2.4 หลักในการเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

นิทานเป็นสื่อที่มีความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กปฐมวัย ในการเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงวัยของเด็ก ความสนใจของเด็ก และประโยชน์ที่เด็กจะได้รับ ดังนั้นนิทานที่นำมาเล่าหรืออ่านให้เด็กจะต้องมีการพิจารณาเนื้อหาในนิทานอย่างถี่ถ้วน ทั้งนี้ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการกล่าวถึงหลักในการเลือกนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

Serrat (2017) ได้กล่าวถึงหลักในการเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็ก ดังนี้

1. เป็นเรื่องที่ตอบสนองความต้องการ และความสนใจของเด็ก
2. สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตของเด็กได้
3. มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยและเกี่ยวข้องกับเด็ก
4. ใช้รูปแบบการเล่าเรื่องที่หลากหลาย
5. ใช้ภาษาที่เหมาะสมต่อบริบทของสังคม
6. มีเนื้อหาที่สอดแทรกสิ่งที่ประสบความสำเร็จ มีการอธิบายถึงสิ่งที่ไม่ประสบความสำเร็จ และสอดแทรกแนวทางในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งมีคติสอนใจ

สาวิตรี รุณเจริญ (2549) ได้กล่าวถึงหลักในการเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็ก ดังนี้

1. เป็นเรื่องง่ายๆ มีใจความสมบูรณ์ มีการดำเนินเรื่องอย่างรวดเร็ว มีเหตุการณ์ไม่มาก เด็กพอคาดคะเนเรื่องราวได้บ้าง อาจสอดแทรกเกร็ดความรู้ที่ชวนให้เด็กสงสัย เพื่อให้เรื่องมีรสชาติและน่าตื่นเต้น
2. มีบทสนทนาหลายๆ เพราะส่วนมากเด็กไม่สามารถฟังเรื่องราวที่เป็นความเรียงได้ดีพอ อีกทั้งภาษาที่ใช้จะต้องสละสลวย ไม่ควรใช้ศัพท์แสลง ควรใช้ภาษาง่ายๆ
3. เป็นเรื่องที่เด็กสนใจ เช่น เรื่องเกี่ยวกับเด็ก ครอบครัว สัตว์ หรือเรื่องที่เด็กจินตนาการตามได้
4. มีตัวละครเอก และตัวประกอบ ซึ่งตัวละครแต่ละตัวควรเน้นให้เห็นลักษณะเด่น
5. เนื้อเรื่องควรสอดแทรกคติธรรม มีคติสอนใจ
6. เนื้อเรื่องไม่ยาวจนเกินไป จนทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย โดยปกติจะมีความยาวประมาณ 15-20 นาที

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) ได้กล่าวถึงหลักในการเลือกนิทานสำหรับเด็ก ดังนี้

1. ควรเลือกเรื่องที่จะเล่าให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก
2. ควรพิจารณาเรื่องเวลาให้เหมาะสมกับการเล่านิทานสำหรับเด็กวัยต่างๆ ซึ่งมีช่วงระยะเวลา ความสนใจ และสมาธิในการฟังที่แตกต่างกัน
3. ควรเป็นเรื่องสำหรับเด็กที่ผู้เล่าสนใจและชื่นชม
4. ผู้เล่าควรเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับวิธีและกระบวนการเล่าแบบต่างๆ
5. เรื่องที่เลือกมาเล่าจะต้องมีเนื้อหาที่สนุก ชวนติดตาม และมีความยาวของเรื่องที่เหมาะสมพอดี
6. เนื้อหาของเรื่องจะต้องมีสาระ ค่านิยม ความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เหมาะสมกับการปลูกฝังความดีและความงาม
7. ผู้เล่าจะต้องเตรียมตัวเล่าให้พร้อมเพื่อป้องกันการขาดตอนหรือขัดจังหวะความต่อเนื่องของเรื่องราว
8. ผู้เล่าจะต้องทดสอบหรือทดลองสื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเล่าก่อนมาเล่าให้เด็กฟัง เพื่อป้องกันการผิดพลาด และจัดสื่อหรืออุปกรณ์ตามลำดับก่อนหลัง
9. ผู้เล่าจะต้องพิจารณาเรื่องให้เหมาะสมกับบรรยากาศ และในขณะที่เล่า ผู้ฟังกับผู้เล่าควรมีการโต้ตอบกันตามโอกาสเหมาะสม

สรุปได้ว่า หลักในการเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก ภาษาและเนื้อหาในเรื่องจะต้องเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน เนื้อเรื่องมีการดำเนินไปตามลำดับ

ขั้นตอนไม่ยาวจนเกินไป มีสาระ กระตุ้นความคิดจินตนาการ สามารถปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม มีความสนุกสนานชวนติดตาม อีกทั้งผู้เล่าควรเลือกนิทานที่ตนมีความถนัดในการเล่า และผู้เล่ามีความชื่นชอบ

2.5 รูปแบบการเล่านิทาน

การเล่านิทานเป็นการเล่าเรื่องหรือถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานที่ครูเล่าให้เด็กฟัง อาจจะเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา เรื่องที่แต่งขึ้นใหม่ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กมีความสนุกสนาน และสอดแทรกแนวคิด คุณธรรม ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ให้เด็กเข้าใจ ด้วยน้ำเสียง ท่าทาง สื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ทำให้การเล่านิทานนั้นน่าสนใจและสนุกสนานมากขึ้น ซึ่งการเล่านิทานเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ตอบสนองต่อธรรมชาติของเด็ก ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ ผู้เล่าสามารถเลือกรูปแบบการเล่าที่เหมาะสมกับวัยและเวลาของผู้ฟังเพื่อให้ผู้ฟังได้รับความสนุกสนานจึงจะเรียกว่าเป็นการเล่านิทานที่ดี ทั้งนี้ มีนักการศึกษาและนักวิชาการ ได้กล่าวถึงรูปแบบการเล่านิทาน ดังนี้

Grugeon and Garder (2013) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเล่านิทาน ดังนี้

1. การเล่าเรื่องด้วยปากเปล่า เป็นการเล่าโดยครูมีบทบาทเป็นนักเล่าเรื่อง โดยเรื่องที่เล่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ไม่เป็นทางการ เป็นเรื่องที่ครูแต่งขึ้นเอง เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง และพัฒนาทักษะที่สำคัญในการอ่านเขียน
2. การเล่าโดยการอ่าน เป็นการเล่าโดยการอ่านจากข้อความสำคัญหรือสื่อที่มีประโยชน์ ในโรงเรียน สิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก อีกทั้งการเล่ารูปแบบนี้ยังเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย
3. การใช้ศิลปะประกอบการเล่า เป็นการเล่าโดยครูใช้การวาดภาพประกอบการเล่าเรื่องให้กับเด็กๆ โดยครูวาดเป็นตัวอย่างให้เด็กดู และเด็กสามารถนำไปวาดประกอบการเล่าเรื่องต่อไปได้
4. การเล่าที่สอดคล้องกับหลักสูตร เป็นการเล่าที่ปรับให้เหมาะสมกับความต้องการของหลักสูตร เช่น การเล่าเรื่องทางวิทยาศาสตร์ โดยระบุเนื้อหา ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ สืบค้นข้อมูลและนำเสนอข้อมูล การเล่าเรื่องทางคณิตศาสตร์ เป็นการเล่าเรื่องที่ลำดับขั้นตอน ระบุเวลา ตัวเลข ทำให้ผู้ฟังสามารถเรียนรู้เนื้อหาทักษะทางคณิตศาสตร์โดยธรรมชาติ
5. การเล่าเรื่องแบบรวมกลุ่ม เป็นการเล่าที่ช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องราวและประสบการณ์ชีวิตของเด็กๆ และครอบครัว การเล่าเรื่องและการสร้างเรื่องราวถือเป็นกิจกรรมทางสังคมที่สามารถเชื่อมความสัมพันธ์ของมนุษย์ทั้งในห้องเรียนและในชุมชนอย่างเป็นวงกว้าง
6. การเล่าโดยใช้ภาษาถิ่น เป็นการเล่าที่อาศัยประสบการณ์ของเด็กและผู้ใหญ่ที่พูดได้สองภาษา คือ ภาษากลาง และภาษาถิ่น ซึ่งถือว่าภาษาเป็นสัญลักษณ์ของสังคมนั้น ทำให้ผู้เล่ามีความคุ้นเคย และมีความมั่นใจในการเล่า

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551) กล่าวถึงการเล่านิทานเพื่อการสอน โดยครูจะต้องกำหนดจุดประสงค์ของการเล่าให้ชัดเจนว่าต้องการให้เด็กเรียนรู้ในเรื่องใด จากนั้นจึงเลือกนิทานที่จะเล่าและ

รูปแบบของการเล่า ครูอาจเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบรวมกันได้ สำหรับรูปแบบการเล่า นิทานมีดังนี้

1. การเล่าแบบปากเปล่า เป็นการเล่าที่ใช้เพียงคำพูดและน้ำเสียง ผู้เล่าจะต้องใช้ศิลปะการเล่าที่จูงใจผู้ฟังเป็นอย่างมาก ไม่ควรเล่าเกิน 15 นาที

2. การเล่าประกอบท่าทาง การเล่าแบบนี้จะมีชีวิตชีวมากกว่าการเล่าแบบปากเปล่า เพราะจะทำให้เด็กเห็นเป็นรูปธรรมได้มากขึ้น

3. การเล่าประกอบภาพ การใช้ภาพสวยๆ ประกอบการเล่า ซึ่งจะทำให้เกิดจินตนาการกับเด็ก เด็กจะสนุกขณะฟังเรื่องและดูภาพ อีกทั้งผู้เล่ากระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นและร่วมสร้างจินตนาการให้กับนิทานที่เล่า

4. การเล่าประกอบเสียง เช่น เสียงเพลง เสียงดนตรี เป็นต้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นเร้าให้เกิดความตื่นตัว อยากติดตาม

5. การเล่าประกอบอุปกรณ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่แล้ว เช่น หน้ากาก หุ่นมือ หุ่นเชิด ตุ๊กตา เป็นต้น ทำให้เด็กสนุก ตื่นตา และสร้างความสนใจให้กับนิทานได้เป็นอย่างดี

6. การเล่าประกอบการวาดภาพ ผู้เล่าจะต้องสามารถวาดภาพได้ ไม่จำเป็นต้องสวย แต่ต้องสื่อสารให้เข้าใจ และทำให้เด็กเกิดจินตนาการ

7. การเล่านิทานไม่จบเรื่อง เป็นการเล่าที่มีเจตนาให้เด็กคิดแล้วผูกเรื่องต่อเพื่อโยงมาเล่าต่อจากครู การเล่าแบบนี้จะช่วยในการพัฒนาภาษาและความคิดให้กับเด็ก

วิไล มาศจรัส (2551) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเล่านิทาน ดังนี้

1. การเล่านิทานแบบปากเปล่า โดยมีอุปกรณ์เสริม คือ ท่าทาง มือ แขน ขา น้ำเสียง และสายตา

2. การเล่านิทานด้วยหนังสือ โดยมีหนังสือนิทานเป็นอุปกรณ์ประกอบการเล่า ซึ่งหนังสือที่ใช้ส่วนมากจะใช้หนังสือภาพขนาดใหญ่ที่เรียกว่า Big Book

3. การเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบ ภาพประกอบมักเป็นแผ่นภาพขนาดใหญ่ และมีตัวละครสำคัญเป็นภาพหลัก เช่น เรื่องราชสีห์กับหนู อาจมีแผ่นภาพราชสีห์ขนาดใหญ่ และหนูตัวเล็ก เป็นต้น

4. การเล่านิทานประกอบหุ่น เด็กชอบมาก เพราะตัวละครหุ่นสามารถเคลื่อนไหวได้ในขณะที่มีการเล่านิทาน

ปรีดา ปัญญาจันทร์ และชิววัน วิสาสะ (2552) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเล่านิทานไว้ ดังนี้

1. การเล่าโดยใช้หนังสือประกอบการเล่า หมายถึง การใช้หนังสือที่มีภาพประกอบการเล่า

2. การเล่าโดยใช้สื่อใกล้ตัว หมายถึง ใช้สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเล่านิทาน เมื่อผู้เล่าไม่ได้เตรียมอะไรมาเลย ก็สามารถหยิบฉวยเอาสิ่งที่มีวางอยู่ใกล้ๆ มาเป็นสื่อประกอบการเล่าได้ เช่น ครูอาจจะหยิบชอล์กหรือแปรงลบกระดานมาใช้ประกอบการเล่าก็ได้ โดยไม่ต้องตกแต่งอะไรเพิ่มเติมทั้งสิ้น เพราะเด็กๆ มีจินตนาการอยู่แล้ว ซึ่งง่ายต่อการสมมติที่นำไปสู่จินตนาการที่สอดคล้องกับเนื้อหาของนิทานนั้นๆ

3. การเล่าโดยใช้ศิลปะ ผู้เล่าจะต้องมีความสามารถในทางศิลปะด้วย เช่น การเล่าไปพบไป การเล่าวิธีนี้คือการพับกระดาษเป็นรูปต่างๆ แล้วแต่งนิทาน การเล่าไปตัดไป ผู้เล่าจะตัดกระดาษเป็นรูปต่างๆ ตามนิทาน การเล่าไปวาดไป ผู้เล่าจะวาดภาพประกอบขณะการเล่า

สรุปได้ว่า รูปแบบการเล่านิทานมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีลักษณะของการเล่าที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในการนำไปเล่า ทั้งนี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) การเล่าโดยใช้ตัวผู้เล่า ซึ่งผู้เล่าจะต้องมีความชำนาญในทักษะนั้นๆ และผู้เล่าจะต้องจดจำเนื้อเรื่องได้เป็นอย่างดี 2) การเล่าโดยใช้ศิลปะประกอบ ผู้เล่าจะต้องมีพื้นฐานของศิลปะ สามารถวาดภาพสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน และ 3) การเล่าโดยใช้สื่อประกอบ ผู้เล่าจะต้องเลือกสื่อที่เหมาะสมและสามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้เป็นอย่างดี

2.6 เทคนิคในการเล่านิทาน

เทคนิคในการเล่านิทานเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นความสนใจให้กับเด็ก ทำให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น มีความคิด จินตนาการ และช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับผู้เล่า ทำให้การเล่านิทานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการทางการศึกษากล่าวถึงเทคนิคการเล่านิทานไว้ ดังนี้

Philip (2009) ได้กล่าวถึงเทคนิคในการเล่านิทาน ดังนี้

1. ผู้เล่าจะต้องฝึกการเล่าให้เป็นแบบฉบับที่ตนเองถนัด
2. ผู้เล่าจะต้องฝึกสังเกตข้อความหรือคำพูดที่มีความน่าสนใจ โดยการทำโน้ตสี หรือจดบันทึก
3. ผู้เล่าจะต้องศึกษาเนื้อเรื่องก่อนนำมาเล่า รู้จุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของเรื่อง และเข้าใจถึงใจความสำคัญของเรื่อง
4. ผู้เล่าจะต้องเตรียมสมาธิให้กับผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังมีความสนใจในการฟัง
5. จัดที่นั่งให้เหมาะสม โดยให้ผู้ฟังนั่งหันหลังให้กับประตู
6. จัดให้ผู้ฟังสามารถมองเห็นได้ทั่วถึงทุกคน
7. ในบางครั้งการเล่าอาจมีการหยุดชะงักเกิดขึ้น ผู้เล่าอาจจะต้องเขียนโน้ตไว้เพื่อให้กลับมาเล่าได้ราบรื่น
8. ควรเริ่มต้นด้วยเพลง คำคล้องจองหรือการร้องเพลง ซึ่งจะช่วยให้ดึงดูดความสนใจของผู้ฟังมายังผู้เล่า
9. ควรรองผู้ฟังเงียบก่อนค่อยเริ่มเล่า

10. ควรมีผู้ใหญ่นั่งฟังอยู่ข้างหลังเด็กด้วย เพื่อส่งสัญญาณให้ผู้เล่ารู้ว่าได้ยินหรือไม่ได้ยิน Davim, Barbosa, and Caballero (2016) กล่าวถึงเทคนิคในการเล่านิทาน ดังนี้
1. ใช้นิทานที่มีเนื้อหาไม่มาก มีเนื้อหาที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก
 2. หลีกเลี่ยงการตัดแปลงเรื่องราวที่ส่งผลให้เด็กเกิดความกลัว ความวิตกกังวล และความโกรธ
 3. ไม่ควรอธิบายในเรื่องราวที่ชวนสงสัยในขณะที่กำลังเล่า ทั้งนี้ครูค่อยอธิบายให้เด็กๆ เข้าใจหลังจากจบเรื่อง
 4. เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเล่าและแลกเปลี่ยนประสบการณ์เล่า
 5. ใช้การวาดภาพ การเล่น การละคร หรืออะไรที่ช่วยส่งเสริมจินตนาการของเด็กมาประกอบการเล่า
 6. ควรสอดแทรกคุณธรรม การส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีงามให้กับเด็ก
 7. เปิดโอกาสให้เด็กได้ตั้งคำถาม เพื่อถามข้อสงสัยในนิทาน
 8. ควรใช้น้ำเสียงที่หนักเบาตามอารมณ์ของตัวละครในนิทาน หรือใช้การตัดเสียงเพื่อให้มีความตื่นเต้น น่าสนใจ
- ไพพรรณ อินทนิล (2553) ได้กล่าวถึงเทคนิคในการเล่านิทานให้สนุก ดังนี้
1. ทำทางผู้เล่าควรมีชีวิตชีวา สดชื่น แจ่มใส กระฉับกระเฉง และคล่องแคล่ว
 2. ใจดีไม่ดุ มีอารมณ์ขัน
 3. ผู้เล่าควรจำเรื่องได้ และเล่าได้อย่างอัตโนมัติ
 4. ผู้ฟังนิทานควรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหลังการเล่านิทาน
 5. ผู้เล่าควรหมั่นศึกษาวิธีการใหม่ๆ ในการเล่านิทานเสมอ เพื่อนำมาใช้หรือ ปรับปรุงการเล่านิทานให้สนุกสนานยิ่งขึ้น
 6. นิทานที่เล่าควรเป็นนิทานที่ผู้ฟังมีภูมิหลังเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจได้ง่ายขึ้น
 7. ผู้เล่านิทานควรมีความสามารถเลียนเสียงต่างๆ ได้ เช่น เสียงสัตว์ เสียงม้าวิ่ง หรือทำท่าทางหน้าตาประกอบการเล่าได้
 8. มีอุปกรณ์ที่น่าสนใจประกอบการเล่า เช่น ถ้าเป็นภาพก็ควรจะเป็นภาพใหม่ สีสวย เห็นชัดเจน
 9. ผู้เล่าเลือกวิธีการเล่าได้เหมาะสมกับเรื่อง
 10. น้ำเสียงของผู้เล่าไม่เป็นอุปสรรคกับผู้ฟัง เช่น หลีกเลี่ยงเสียงสูง เสียงแหลมเกินไป หรือเสียงต่ำอยู่ในลำคอจนต้องเงี้ยวหูฟัง หรือพูดรวนฟังไม่ทัน หรือพูดเหนือ ติดภาษาถิ่น เป็นต้น
 11. ไม่นำปมด้อยของเด็กมาล้อเลียนถึงแม้ผู้ฟังทุกคนจะสนุกสนาน ยกเว้นผู้ถูกล้ออยู่เพียงคนเดียว เช่น “เจ้าลาโง่ตัวนี้ มันโง่มากคงจะโง่พอๆ กับเด็กชายเก่งกาจ เห็นจะได้” เป็นการทำร้าย

จิตใจเด็กผู้นั้นเสมือนกับตีตราประทับให้เด็ก ทำให้เด็กมีปมด้อยมากขึ้น และเชื่อตามว่าตนต้องโง่ไปตลอดชีวิต

12. ไม่พูดวลีหรือประโยคติดปาก เพราะจะทำให้ผู้ฟังนิทานหันเหความสนใจจากนิทานไปคอยนับวลีหรือประโยคติดปากของผู้เล่า เช่น บางคนติดคำว่า “เยอะเยอะ มากมาย” ไม่ว่าจะพูดเรื่องอะไร ลงท้ายต้องพูดว่า “เยอะเยอะ มากมาย” ทำให้นิทานที่เล่าไม่สนุก แต่ผู้ฟังนิทานอาจจะสนุกที่ได้ล้อเลียนผู้เล่า

13. ถ้าผู้ฟังมีท่าทางเบื่อหน่ายไม่สนใจฟังนิทาน ควรรีบสรุปจบเรื่องโดยเร็ว แต่ก่อนจะสรุปเรื่องอาจจะปรับปรุงวิธีเล่าโดยปรับวิธีแสดงท่าทาง มีเพลงที่เข้ากับเรื่องมาให้ร้อง หรือปรับปรุงลีลา น้ำเสียง บุคลิกท่าทางการเล่า หรือให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม เช่น แสดงท่าทางประกอบ เป็นต้น

วัชรารมณ์ มากบุญศรี (2554) ได้กล่าวถึงเทคนิคในการเล่านิทานให้สนุกสำหรับเด็กปฐมวัยว่า การเล่านิทานให้เกิดความสนุกสนาน น่าสนใจ น่าติดตามเรื่องราวอย่างต่อเนื่อง ผู้เล่าจะต้องมีเทคนิคหรือศิลปะในการเล่านิทานเป็นอย่างดีจึงจะทำให้เด็กเกิดความประทับใจ สำหรับเทคนิคการเล่านิทานให้สนุก มีดังนี้

1. เทคนิคการเตรียมตัวก่อนเล่านิทาน ผู้เล่าควรทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องนิทาน อย่างละเอียดก่อนที่จะเล่า โดยจินตนาการออกมาเป็นภาพและอ่านเรื่องซ้ำๆ เพื่อจับใจความ ภาษาที่ใช้ในการเล่านิทานควรเป็นภาษาที่เหมาะสมกับเด็กโดยเลือกใช้คำง่ายๆ ที่เด็กเข้าใจ สามารถจินตนาการภาพได้ รวมทั้งการพิจารณาเนื้อเรื่องและเวลาที่ใช้ให้เหมาะสมกับเด็กวัยต่างๆ เด็กจะมีความสนใจและสมาธิประมาณ 15-25 นาที ดังนั้นการพิจารณาเนื้อเรื่องนิทานที่จะมาเล่าให้เด็กฟังควรคำนึงถึงความสนใจในการฟังนิทานของเด็กแต่ละวัยด้วย

2. เทคนิคการใช้น้ำเสียง และกิริยาท่าทาง ในการเล่านิทาน ผู้เล่าควรใช้น้ำเสียงเล่าตามอารมณ์ ความรู้สึกของตัวละคร หรือเหตุการณ์ในเรื่อง ควรใช้น้ำเสียงที่มีระดับเสียงแตกต่างกัน เพราะทำให้น่าสนใจ น่าติดตาม และชวนติดตาม ขณะที่เล่านิทานผู้เล่าต้องพยายามสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองให้มากที่สุด ให้ความรักความสนทนากับเด็กอย่างจริงจัง ควรใช้ท่าทางประกอบในการเล่านิทาน แต่ไม่ควรมากเกินไป เพราะจะทำให้เด็กหันเหความสนใจ พยายามเล่าให้เป็นไปตามธรรมชาติง่ายๆ และมีชีวิตชีวา ขณะที่เล่านิทานผู้เล่าควรให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเล่านิทาน เช่น แสดงท่าตามเนื้อเรื่องแต่ไม่ควรบ่อยนัก ขณะที่เล่านิทานผู้เล่าควรใช้สายตามองดูเด็กอย่างทั่วถึงทุกคน ควรใช้น้ำเสียงถ้อยคำ และท่าทางที่สุภาพ สอดคล้องกับลักษณะของตัวละคร

3. เทคนิคอื่นๆ ที่ใช้ประกอบการเล่านิทาน ควรมีรูปภาพประกอบการเล่านิทาน หรือสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือภาพ หุ่นต่างๆ และสื่อการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความสนใจเนื้อเรื่องนิทานมากยิ่งขึ้น หลังจากการเล่านิทาน ผู้เล่าควรเปิดโอกาสให้เด็กซักถามและสนทนาเพื่อวิเคราะห์แต่ไม่ควรบังคับเด็กให้พูด

หรือซักถาม เพราะจะทำให้เด็กเสียความเพลิดเพลิน และควรจัดกิจกรรมหลังการเล่านิทาน เพื่อเป็นการทบทวนเนื้อเรื่องในนิทาน

สรุปได้ว่า เทคนิคในการเล่านิทานสามารถแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ 1) ก่อนเล่าผู้เล่าจะต้องเตรียมตัวเป็นอย่างดี ศึกษาเนื้อเรื่องและเทคนิคที่ใช้ก่อนนำมาเล่า 2) ระหว่างเล่า ผู้เล่าจะต้องทำให้เด็กมีสมาธิ สร้างความสนใจขณะเล่า ใช้น้ำเสียงที่หนักเบาตามความเหมาะสม ใช้ภาษาที่มีความเหมาะสม และมีสื่อประกอบที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก และ 3) หลังเล่า ผู้เล่าควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ซักถาม และสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

ณัฐฐา สีเขียว (2558) ได้ศึกษาผลของการเล่านิทานโดยใช้ผังความคิดตามแนวคิดของโทนี บูซานที่มีต่อการเข้าใจความของเด็กอนุบาล กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนวัดด่านสำโรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดการเข้าใจความของเด็กอนุบาล ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการเข้าใจความด้านการบอกรายละเอียด ด้านการลำดับเหตุการณ์ ด้านการบอกถึงเหตุและผล และด้านการจับใจความสำคัญสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการเข้าใจความด้านการบอกรายละเอียด ด้านการลำดับเหตุการณ์ ด้านการบอกถึงเหตุและผล และด้านการจับใจความสำคัญสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วราภรณ์ พิมราช (2558) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบการอภิปรายที่มีต่อความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ที่มีอายุ 4-5 ปี จำนวน 20 คน ของโรงเรียนอนุบาลน่องหญิง จังหวัดอุบลราชธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบการอภิปรายสำหรับเด็กปฐมวัย และ 2) แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลน่องหญิงที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบการอภิปรายมีการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการพูดไปในทางที่สูงขึ้น และ 2) หลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบการอภิปราย เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบการอภิปรายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จรรยา รอดคืน (2560) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบสามมิติที่มีต่อความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ที่มีอายุ 4-5 ปี จำนวน 20 คน ของโรงเรียนอนุบาลศรอารีย์ จังหวัดระยอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบสามมิติ

และ 2) แบบวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบสามมิติสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานโดยใช้ภาพประกอบสามมิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Yanthi, Ananthia, and Yuliaratiningsih (2014) ได้ศึกษาผลการเล่านิทานโดยใช้แผนที่รูปภาพเพื่อส่งเสริมทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กอนุบาลที่มีอายุ 5-6 ปี จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง และ 2) การบันทึกวิดีโอภาคสนาม ผลการวิจัยพบว่า เด็กสามารถจดจำเรื่องราวและถ้อยคำในช่วงหลังการเล่านิทาน สามารถฟังและตอบสนองต่อเรื่องราวได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาขึ้น คือ ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การสื่อสารความคิดด้วยการใช้แผนที่รูปภาพ 2) การฟังอย่างมีประสิทธิภาพต่อเรื่องราวที่ครูเล่า 3) การตอบสนองต่อผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพในระหว่างการเล่าเรื่อง 4) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในบรรยากาศสองภาษา และ 5) ความเต็มใจที่จะช่วยเหลือ

Rizqiyani and Azizoh (2019) ได้ศึกษาผลการใช้หนังสือภาพไม่มีคำบรรยายในการพัฒนาประสิทธิภาพการเล่านิทานของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กอนุบาลที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หนังสือภาพไม่มีคำบรรยาย 2) แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม ผลการวิจัยพบว่า หนังสือภาพไม่มีคำบรรยายมีประสิทธิภาพในการพัฒนาการเล่านิทานของเด็กปฐมวัย สามารถพัฒนาจินตนาการของเด็กปฐมวัย และช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็ก

Apriyanti, Shaharom, and Yan (2019) ได้ศึกษาผลของการเล่านิทานที่มีต่อการเรียนการสอนคำศัพท์ของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยอายุ 6 ปี จำนวน 30 คน และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนอนุบาล 2 แห่ง ในกัวลาลัมเปอร์ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถามปลายเปิด และ 2) แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม ผลการวิจัยพบว่า การเล่านิทานเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนคำศัพท์ของเด็กปฐมวัย

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด

3.1 ความหมายของการพูด

การพูดเป็นทักษะหนึ่งในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และสื่อความหมาย ความรู้สึกนึกคิดให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ ทั้งนี้ได้มีผู้ให้ความหมายของการพูดไว้หลายทัศนะ ดังนี้

Hamaguchi (2010) อธิบายว่า การพูด หมายถึง เสียงที่เปล่งออกมาจากปาก มีลักษณะเป็นคำพูดหรือคำศัพท์

Ferdiant (2016) กล่าวว่า การพูด หมายถึง การแสดงความคิดด้วยวาจา ผู้พูดสามารถทำให้ผู้อื่นเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่อยู่ใจได้โดยการแสดงออกทางวาจา

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2551) กล่าวว่า การพูด หมายถึง เสียงที่เปล่งออกมาเพื่อใช้สื่อความหมาย เป็นเสียงที่พูดออกมาแล้วมีความหมาย ไม่ใช่เสียงอ้อแอ้ของเด็ก เป็นพฤติกรรมที่ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคม ช่วยในการอบรมเด็ก ช่วยแนะเด็ก ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และช่วยให้มีความคิดจากการใช้คำพูด

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ (2554) อธิบายว่า การพูด หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกหรือความต้องการของผู้พูด เพื่อสื่อความหมายไปยังผู้ฟัง โดยใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และอากัปกิริยาท่าทาง จนเป็นที่เข้าใจกัน

วีระเกียรติ รุจิรกุล (2556) กล่าวว่า การพูด หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก ตลอดจนความต้องการของผู้พูดออกมา โดยใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาอาการ ประกอบกันเป็นสื่อ เพื่อให้ผู้ฟังรับรู้และเข้าใจได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้พูด

ภาณุวัฒน์ เชน (2557) อธิบายว่า การพูด หมายถึง การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาอาการ เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนความต้องการของผู้พูดให้ผู้ฟังได้รับรู้และเกิดการตอบสนอง

สรุปได้ว่า การพูด หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาด้วยการเปล่งเสียง การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง อากัปกิริยา ท่าทาง เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการในการติดต่อสื่อสาร และสื่อความหมายไปยังผู้ฟัง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและตอบสนองได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้พูด

3.2 ความสำคัญของการพูด

การพูดมีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก เป็นการสื่อสารความเข้าใจระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นวัยที่เริ่มต้นเรียนรู้ที่จะพูด ถ้าเด็กได้รับการจัดประสบการณ์ในการพูดที่ดี ก็จะสามารถใช้การพูดเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่นได้ ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ ดังนี้

Goh (2007) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ ดังนี้

1. การพูดมีความสำคัญต่อความสำเร็จของบุคคลทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ
2. การพูดมีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวกในการได้มาซึ่งภาษาและถือเป็นทักษะการสื่อสารที่สำคัญ
3. การพูดเป็นเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการคิดและการเรียนรู้

Usmonov (2020) กล่าวถึงความสำคัญของการพูด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การพูดเป็นกระบวนการที่แสดงออกทางวาจาเพื่อใช้ในการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น
2. การพูดเป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งที่สามารถถ่ายทอดความคิด แนวคิด ออกมาเป็นไวยากรณ์และเปล่งเสียงออกมาเป็นภาษานั้นๆ
3. การพูดเป็นหลักสำคัญของการเรียนรู้ เพราะมนุษย์จะใช้คำพูดในการสื่อสาร และเรียนรู้ภาษาได้ง่ายขึ้น

สพไทย ไชยพันธ์ (2555) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดที่มีต่อมนุษย์ โดยมีความสำคัญ ดังนี้

1. การพูดทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย ส่วนประกอบของการพูด เช่น น้ำเสียงกิริยาท่าทาง ฯลฯ ช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ดีกว่าการอ่านเพียงอย่างเดียว
2. การพูดก่อให้เกิดความสำคัญในอาชีพต่างๆ เช่น พ่อค้า นักธุรกิจ นักการเมือง และนักปกครอง เป็นต้น หากผู้พูดมีความสามารถทางการพูดสูง จะประสบความสำเร็จในอาชีพนั้นๆ
3. การพูดเป็นทักษะทางภาษาที่ใช้สะดวก เข้าใจได้ง่ายกว่าการเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่ใช้สื่อสารด้วยกัน
4. การพูดเป็นเครื่องมือในการสมาคม ทำให้เกิดความสามัคคีในชีวิต เป็นเครื่องแสดงออกถึงความโง่ ความฉลาด อุปนิสัยใจคอของผู้พูด รวมถึงอารมณ์ ความเป็นมิตร และความเป็นศัตรูต่อกัน
5. การพูดเป็นเครื่องมือในการสื่อสารของมนุษย์ การสื่อสารด้วยการพูดเป็นการสื่อสารสองทางระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ผู้ฟังสามารถโต้ตอบและซักถามผู้พูดได้ ดังนั้นการพูดจึงเป็นการสื่อสารที่ทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพกว่าการสื่อสารด้วยวิธีอื่น

6. การพูดเป็นเครื่องมือในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ มนุษย์สามารถใช้การพูดก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกันในโอกาสต่างๆ ได้ เช่น การพูดอวยพรในงานวันเกิดย่อมก่อให้เกิดความซาบซึ้งแก่เจ้าของวันเกิด การพูดต้อนรับในโอกาสเยี่ยมชมนม่อมก่อให้เกิดความประทับใจแก่ผู้มาเยี่ยม เป็นต้น ซึ่งการพูดดังกล่าวนี้เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

แสงธรรม บัวแสงธรรม (2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ ดังนี้

1. การพูดเป็นการทำให้คนฟังเข้าใจและรู้เรื่องราวในประเด็นที่เราต้องการสื่อสาร
2. การพูดเป็นการบ่งบอกถึงสถานะหรือศักยภาพความเป็นผู้นำได้เป็นอย่างดี ซึ่งถ้าพูดดีมีความเชื่อมั่นจะสามารถสร้างแรงศรัทธาและการยอมรับนับถือจากผู้ฟัง
3. การพูดทำให้ผู้ฟังเกิดแรงบันดาลใจ สามารถโน้มน้าวชักชวน ได้รับการยอมรับได้ง่าย

ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์ (2559) กล่าวถึงความสำคัญของการพูด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การพูดเป็นการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างบุคคลได้ง่ายกว่าการสื่อสารรูปแบบอื่น ดังนั้นการพูดจึงเป็นการสื่อสารที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพสูง เช่น การพูดคุยตกลงกันในการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน การพูดเพื่อประนีประนอมการขัดใจกัน เป็นต้น

2. การพูดเป็นเครื่องมือของการเข้าร่วมสมาคม ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การทำงาน ตลอดจนเป็นเครื่องแสดงถึงความสามารถทางสติปัญญา อุนินิสัยใจคอของผู้พูด และความมีเมตตาริจิตต่อผู้รับสาร เช่น การพูดแนะนำตนเองกับเพื่อนใหม่ การพูดอวยพรในงานพิธีมงคล การพูดแสดงความเสียใจในงานพิธีอวมงคล เป็นต้น

3. การพูดเป็นเครื่องมือประสานประโยชน์ให้แก่สังคม ในปัจจุบันการพูดนอกจากจะเป็นการประสานความสัมพันธ์ให้กับตนเองแล้ว ยังเป็นเครื่องมือในการประสานประโยชน์แก่สังคม เช่น การพูดประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ ของรัฐบาล การพูดประชาสัมพันธ์รณรงค์ต่างๆ ของหน่วยงาน หรือการพูดในหน่วยงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนในองค์กร เป็นต้น

4. การพูดเป็นการแลกเปลี่ยนทัศนคติซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ดังนั้นการพูดจึงเป็นเครื่องมือสร้างความเข้าใจระดับบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล ระดับองค์กร จนถึงระดับชาติ เช่น การปรับความเข้าใจระหว่างคนสองคน การสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างหน่วยงาน การประชุมเพื่อหาทางออกให้กับองค์กรของตนเอง เป็นต้น

สุทธิวรรณ อินทกนก (2559) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูด ดังนี้

1. การพูดเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมากในการดำรงชีวิตประจำวันให้ราบรื่นและทำให้เกิดความสำเร็จในชีวิต

2. การพูดช่วยในด้านอาชีพ ในบางอาชีพจำเป็นต้องอาศัยการพูดเป็นหลักสำคัญ เช่น นักกฎหมาย นักบริหาร นักธุรกิจ และครูอาจารย์ หรือแม้ประกอบอาชีพอื่นหากมีศิลปะในการพูดที่ดี ก็จะทำให้ธุรกิจการงานเจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในชีวิต

3. การพูดทำให้เกิดการโน้มน้าวได้ง่าย เห็นได้จากเรื่องศาสนาและการเมือง ต้องอาศัยการพูดโน้มน้าวให้คนส่วนมากมีอารมณ์คล้อยตาม ซึ่งเป็นทางนำไปสู่ความเข้าใจและการปฏิบัติตาม

4. การพูดทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย นอกจากน้ำเสียงที่ทำให้เกิดอารมณ์คล้อยตามแล้ว หน้าตาท่าทางของผู้พูดยังทำให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น เช่น การบรรยายในชั้นเรียน ถ้านักเรียนนำคำบรรยายไปอ่าน อาจจะไม่เกิดความเข้าใจได้ดีเท่ากับการนั่งฟังด้วยตนเอง เป็นต้น

5. การพูดช่วยสร้างมนุษยสัมพันธ์ มนุษย์ในสังคมต้องรู้จักสร้างความสัมพันธ์ต่อกัน ฟังพาอาศัยซึ่งกันและกันจึงจะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ฉะนั้นการสร้างมิตรภาพด้วยปากหรือคำพูดจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

6. การพูดก่อให้เกิดความสำเร็จในด้านศาสนา การค้า และการเมือง

7. การพูดช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ การฝึกพูดต่อหน้าที่ประชุมชนจะช่วยเสริมสร้างบุคลิก ลักษณะของผู้พูดให้เด่นชัดขึ้น ให้อู้อักแสดงกิริยาท่าทางที่เหมาะสมในการปรากฏตัวต่อหน้าผู้ฟังเป็นจำนวนมาก เช่น การวางท่าทาง การเดิน การยืน การนั่ง การเคลื่อนไหวต่างๆ เป็นต้น ซึ่งจะสร้างความเคยชินและ ทำให้ผู้พูดมีบุคลิกภาพที่ดีติดตัวตลอดไป

สรุปได้ว่า การพูดมีความสำคัญต่อมนุษย์ ทำให้เกิดความสำเร็จในด้านวิชาการ วิชาชีพ ศาสนา สังคม การเมือง และในชีวิต การพูดช่วยในการติดต่อสื่อสาร ถ่ายทอดความคิดให้เข้าใจกันได้ง่ายขึ้น ช่วยในการสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกัน และสามารถทำให้สร้างแรงบันดาลใจหรือโน้มน้าวจิตใจให้คล้อยตาม ได้

3.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพูด

ในการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพูด เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่ แสดงออกโดยการพูดนั้น จำเป็นต้องศึกษาทั้งทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาและการพูดควบคู่กันไป ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพูดของเด็ก โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Vygotsky

Vygotsky เชื่อว่ามนุษย์มีความต้องการภายในที่จะมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การเติบโต ทางภาษาของเด็กจึงขึ้นอยู่กับสิ่งที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุและผู้คน การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้ใหญ่จะช่วย ชี้แนะและขยายประสบการณ์ด้านความรู้ภาษาของเด็ก ทำให้ระดับการรู้ภาษาของเด็กมีความต่างจากระดับ จริงที่เด็กสามารถทำได้ นอกจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมแล้ว Vygotsky ยังมองว่า ภาษาเป็นเครื่องมือใน การเรียนรู้กลไกทางสังคมและวัฒนธรรม เด็กจะใช้ภาษาเพื่อทำความเข้าใจสิ่งแวดล้อมและสื่อสารความ ต้องการของตนเองให้ผู้อื่นทราบ จากการทำสมาธิกับสิ่งที่ผู้ใหญ่พูดจนพัฒนาไปสู่การพูดของตนเอง ซึ่งพัฒนาการทางการพูดและการใช้ภาษาของเด็กได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว ในการพัฒนาภาษา ช่วงแรก เด็กยังไม่สามารถพูดออกมาเป็นคำหรือเป็นประโยคได้ แต่จะเริ่มพูดจากการเลียนแบบการพูดของ ผู้ใหญ่ โดยออกเสียงมาเป็นคำ แต่ยังไม่สามารถเข้าใจความหมายของคำนั้น ต่อมาเด็กจะเริ่มเข้าใจ ความหมายของคำต่างๆ โดยการเรียนรู้การพูดและภาษาจากการสังเกตคำพูดของผู้ใหญ่ในสถานการณ์ต่างๆ จนนำไปสู่การพูดเป็นประโยคและสามารถพูดเพื่อการสื่อสารได้ หลังจากนั้นเด็กจะพัฒนาความเข้าใจภาษา และใช้ภาษามากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นเมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมมากขึ้น และได้รับประสบการณ์จาก สภาพแวดล้อมที่หลากหลายขึ้น เด็กก็จะมีประสบการณ์ที่นำไปสู่การเข้าใจความหมายของภาษาที่ซับซ้อน ยิ่งขึ้น ภาษาจึงเป็นเครื่องมือของเด็กในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งจะก่อให้เกิดพัฒนาการใช้อยู่ าระดับสูง ทำให้เด็กสามารถใช้คำพูดในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองและควบคุมสภาพแวดล้อมได้ (วรนาท รักสกุลไทย, 2555), (ปิยวรรณ พันธุ์มงคล, 2563)

Vygotsky ได้แบ่งพัฒนาการทางภาษาออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ (Crain, 2015)

1. ภาษาสังคม (Social speech) หรือภาษาที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นภาษาที่เด็กใช้ในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นในช่วงแรกเกิด - 3 ปี เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกต่างๆ ที่ตนกำลังนึกคิด และต้องการที่จะแสดงความต้องการ อารมณ์ ความรู้สึกของตนเองกับผู้อื่น

2. ภาษาที่พูดกับตนเอง (Egocentric speech) เป็นภาษาที่เด็กใช้พูดกับตนเองในช่วงอายุ 3-7 ปี โดยไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น เด็กจะใช้ภาษาในการกำกับการคิด ช่วยในการคิด เพื่อตัดสินใจแสดงพฤติกรรม

3. ภาษาพูดภายในตน (Inner speech) เด็กใช้ภาษาในการคิด เด็กจะต้องพัฒนาภาษาในใจ ซึ่งเป็นการช่วยให้พัฒนาการทางสติปัญญาพัฒนาสูงขึ้นตามระดับอายุ การพัฒนาภาษาภายในตนเองเกิดขึ้นในช่วงอายุประมาณ 7 ปี เมื่อเด็กพบปัญหาที่ยุ่งยากมากขึ้น เด็กจะเรียนรู้การแก้ปัญหาไปตามขั้นตอนโดยใช้ภาษาภายในตนเอง ในขณะที่เด็กเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเองนั้น เด็กอาจพบบางปัญหาที่คิดเองไม่ออก แต่หากได้รับคำแนะนำช่วยเหลือบางส่วนจากผู้ใหญ่ หรือได้รับความร่วมมือจากกลุ่มเพื่อนเด็กจะสามารถแก้ปัญหานั้นได้สำเร็จ Vygotsky เรียกระดับความสามารถนี้ว่าจุดที่เด็กสามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จหากได้รับการช่วยเหลือสนับสนุน

2. ทฤษฎีการพัฒนาภาษาของ Chomsky

Chomsky เชื่อว่า ภาษาเป็นระบบที่เกิดจากกฎเกณฑ์หรือไวยากรณ์ที่มาพร้อมกับมนุษย์ทุกคน ไม่ได้เกิดจากพฤติกรรมเสริมแรง ภาษาเป็นเรื่องที่ซับซ้อน ซึ่งจะต้องคำนึงถึงโครงสร้างภายในตัวเด็กด้วย Chomsky อธิบายการเรียนรู้ภาษาของเด็กว่า เมื่อเด็กได้รับประโยคหรือกลุ่มคำต่างๆ เข้ามา เด็กจะสร้างระบบไวยากรณ์ขึ้น โดยใช้เครื่องมือการเรียนรู้ภาษาด้วยความสามารถของตนเองมาเปลี่ยนแปลงประโยคที่ตนได้ยินโดยการลดเสียง ลดคำ เปลี่ยนที่ และ แทนที่คำ Chomsky ได้อธิบายต่อว่า ทุกคนเกิดมาพร้อมกับกลไกการเรียนรู้ภาษาที่เหมือนกัน เมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมของภาษาใดก็จะตั้งค่าของ LAD (Language acquisition device) ให้เข้ากับภาษานั้นๆ และเรียนรู้ภาษานั้นได้ในที่สุด Chomsky ได้แบ่งความแตกต่างของภาษาออกเป็น

1) ความรู้ในภาษา (Competence) คือ การที่เจ้าของภาษาจะรู้อย่างอัตโนมัติในไวยากรณ์ภาษาของตนเองโดยไม่ได้ผ่านการเรียนอย่างเป็นทางการ โดยความรู้นี้เป็นความสามารถในการตัดสินใจ ความถูกต้องของภาษาในประโยคถึงแม้ว่าจะไม่เคยได้ยินประโยคนั้นมาก่อนก็ตาม

2) การใช้ภาษา (Performance) คือความสามารถที่แท้จริงของเจ้าของภาษาในการถ่ายทอดเนื้อความให้เกิดความเข้าใจได้ ทั้งนี้การใช้ภาษาอาจไม่สมบูรณ์แบบเหมือนเจ้าของภาษา (เสาวลักษณ์ แซ่ลี, 2561), (Kurum, 2016)

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget

Piaget ได้อธิบายการเรียนรู้ภาษาของเด็กในแง่ของขั้นพัฒนาการทางสติปัญญา โดยเน้นที่ขั้นคิดก่อนปฏิบัติการ (Preoperational Stage) ในขั้นนี้เด็กเริ่มมีพัฒนาการทางภาษาที่ดีขึ้นโดยสามารถพูดได้เป็นประโยค มีการสร้างคำได้มากขึ้น แต่เด็กยังไม่สามารถใช้สติปัญญาคิดได้อย่างเต็มที่ ในขั้นนี้เด็กมีความยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism) เด็กจะไม่สามารถรับรู้สิ่งต่างๆ ในทรรศนะของคนอื่น จะยึดถือการรับรู้ของตนเองเป็นหลัก ลักษณะการพูดคุยของเด็กมักจะเป็นต่างฝ่ายต่างพูดเรื่องของตนเอง โดยไม่คำนึงว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะเข้าใจสิ่งที่ตนพูดหรือไม่ ซึ่งเป็นกลไกการเรียนรู้ภาษาในช่วงต้นที่เกี่ยวข้องกับการพูดภายในตนเองเพื่อควบคุมความคิดภายในตนเอง (Heo, Han, Koch, and Aydin, 2011)

นอกจากการเรียนรู้ภาษาของเด็กตามขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาแล้ว Piaget ยังได้สังเกตและติดตามกิจกรรมของเด็กก่อนนุบาล จนนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่าเด็กจะใช้คำพูดซ้ำๆ ระหว่างทำกิจกรรม โดยไม่สนใจว่าอีกฝ่ายจะเข้าใจในสิ่งที่ตนพูดหรือไม่ Piaget คิดว่าการพูดกับตนเองของเด็กเป็นช่วงของการขาดวุฒิภาวะทางปัญญา อย่างไรก็ตาม Piaget เชื่อว่าเมื่อเด็กโตขึ้นและเข้าสังคมกับคนอื่น คำพูดกับตนเองจะค่อยๆ หายไปและการพูดเพื่อสื่อสารจะเข้ามาแทนที่ (Gholami, Saleh, Azizi, and Fazli, 2016)

ต่อมา Piaget ได้ทำการสังเกตเด็กวัย 6 ขวบ ที่สถาบันรูดส์ และพบว่า การสนทนาของเด็กสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (Daisy, 2017)

1. ภาษาที่พูดกับตนเอง (Egocentric speech) เป็นการพูดวลีที่ซ้ำๆ คล้ายกับการพูดเลียนแบบ การใช้เสียง คำ วลี หรือประโยคซ้ำๆ เพื่อความสนุกสนานในการพูด เป็นการพูดของเด็กอายุ 3-7 ขวบ ที่อยู่คนเดียวแล้วใช้คำพูดกับตนเอง เพื่ออธิบายว่าเขากำลังทำอะไร

2. ภาษาสังคม (Social speech) เป็นการสื่อสารที่มีการโต้ตอบระหว่างกัน มีผู้ส่งสารและผู้รับสาร ซึ่งภาษาที่พูดกับตนเองจะค่อยๆ หายไป เมื่อภาษาสังคมเพิ่มขึ้น เป็นการสะท้อนกระบวนการทางปัญญา มุ่งเน้นที่การสื่อสารและการโต้ตอบกับสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้การสื่อสารประสบความสำเร็จมากที่สุด

การศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพูด ในประเทศไทยได้มีนักวิชาการกล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ทางภาษาและการพูด ดังนี้

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2551) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ทางภาษาและการพูด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autism Theory หรือ Autistic Theory) ทฤษฎีนี้ถือว่าการเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียงอันเนื่องมาจากความพึงพอใจที่จะได้ทำเช่นนั้น Mowrer เชื่อว่า ความสามารถในการฟังและความเพลิตเพลินจากการได้ยินเสียงผู้อื่นและเสียงตนเองเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อพัฒนาการทางภาษา

2. ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า พัฒนาการทางการพูดนั้นเกิดขึ้นได้หลายทาง โดยอาศัยการเลียนแบบ ซึ่งอาจเกิดได้จากการมองเห็นหรือการได้ยินเสียง ผู้ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับการเลียนแบบในการพัฒนาภาษาอย่างละเอียด คือ Lewis

3. ทฤษฎีการเสริมกำลัง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยหลักของทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยเงื่อนไข Rheingold และคณะพบว่าเด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อได้รับรางวัลหรือการเสริมแรง

4. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) Liberman ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่าการรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับ การเปล่งเสียง ซึ่งเห็นได้จากกรณีที่เด็กจ้องหน้าเวลาเราพูดด้วย ทำนองเดียวกันกับเด็กหูตึง การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟัง พูดซ้ำด้วยตนเองหรือหัดเปล่งเสียงโดยอาศัยการอ่านริมฝีปากแล้วจึงเรียนรู้คำ

5. ทฤษฎีความสัมพันธ์ (Interaction Theory) มีนักสังคมวิทยาภาษาศาสตร์ และนักจิตวิทยาศาสตร์กลุ่มหนึ่งเสนอขึ้นโดยกล่าวว่า คนเราเกิดมานั้นจะต้องมีบางสิ่งบางอย่างติดตัวมาซึ่งทำให้คนผิดไปจากสัตว์อื่น แต่ไม่ใช่ แอล เอ ดี (L.A.D) สิ่งนั้นคือ ความสามารถในการเรียนภาษา (Language Capacity) และความรู้เกี่ยวกับโลก (Cognitive Knowledges) พร้อมทั้งมีความสัมพันธ์กับคน ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษา ทฤษฎีนี้เน้นว่า พัฒนาการทางภาษาของคนเรานั้นจะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับพัฒนาการด้านความรู้เกี่ยวกับโลก และการเรียนรู้ดังกล่าวจะเกิดจากการที่เด็กได้มีความสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมรอบตัว เด็กจะสร้างระบบการพูด ระบบภาษาของตนเองขึ้นมา โดยมีแม่เป็นผู้ดูแลช่วยเหลือ ระบบภาษาของเด็กจะค่อยๆ พัฒนาขึ้น เมื่อพัฒนาการทางความรู้เกี่ยวกับโลกมีมากขึ้น ทฤษฎีนี้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางเพราะสมเหตุสมผลอยู่มาก

6. ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Babble Luck) Thorndike เป็นผู้คิด โดยอธิบายว่าเมื่อเด็กกำลังเล่นเสียงอยู่นั้น เผอิญมีบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมายในภาษาพูดของพ่อแม่ พ่อแม่จึงให้รางวัลในทันที ด้วยวิธีนี้เด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาที่ดีขึ้น

7. ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory) Lenneberg เชื่อว่าพัฒนาการทางภาษานั้นมีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญ กระบวนการที่คนพูดได้ก็เกิดจากการที่คนสามารถถ่ายทอดภาษากันได้

8. ทฤษฎีการให้รางวัลของแม่ (Mother Reward Theory) Dollard และ Miller เป็นผู้คิดตั้งทฤษฎีนี้ โดยย้าเกี่ยวกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของเด็กว่า ภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดูเพื่อสนองความต้องการของลูก เป็นเหตุให้เกิดภาษาพูดแก่ลูก

3.4 ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

การพูดเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึก ความคิด การรับรู้ การเรียนรู้ ความจำ และความรู้อย่างมีความเข้าใจของเด็ก ซึ่งความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการที่พัฒนาอย่างต่อเนื่องตามลำดับขั้นของพัฒนาการ ทั้งนี้ได้มีนักการศึกษากล่าวถึงความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ดังนี้

Damovska, Shehu, Janeva, Palcevska, and Panova (2009) ได้กล่าวถึงความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. อายุ 2-3 ปี เด็กสามารถพูดคำว่า “ขอบคุณ” “ได้โปรด” และสามารถพูดอธิบายเกี่ยวกับบุคคลหรือสิ่งของบางอย่างโดยใช้คำคุณศัพท์เพื่อช่วยในการอธิบายได้
2. อายุ 3-4 ปี เด็กเริ่มสนทนาและถามคำถาม สามารถพูดเล่าเรื่องที่ได้อ่าน ใช้คำได้ถูกต้องหลากหลาย ใช้คำใหม่หรือถามถึงความหมายของคำที่ไม่รู้จักได้
3. อายุ 4-6 ปี เด็กสามารถพูดสนทนาโต้ตอบได้ รู้ความหมายของคำศัพท์เฉพาะทางหลายคำ พูดเล่าเรื่องราวอย่างง่าย ๆ หรือเหตุการณ์ที่เด็กได้อ่านจากบุคคลอื่นหรือละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ละครเวที สามารถพูดแสดงความคิดของตัวเอง พูดคุยกับเพื่อนๆ เกี่ยวกับงานวันเกิด การเดินทาง การพักผ่อน เล่าถึงประสบการณ์ของตนเองได้

Hamaguchi (2010) ได้กล่าวถึงความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

1. อายุ 3-4 ปี เด็กเริ่มถามคำถาม มักใช้คำถาม “อะไร” “ใคร” เข้าใจคำศัพท์ประมาณ 1,200 คำ แต่พูดได้ประมาณ 800 คำ ใช้สรรพนามได้ถูก และสามารถเล่าเรื่องจากรูปภาพอย่างง่ายได้
2. อายุ 4-5 ปี เด็กเข้าใจคำศัพท์ได้ถึง 2,500 ถึง 2,800 คำ แต่สามารถใช้ได้เพียง 1,500 ถึง 2,000 คำ สามารถเล่าเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่พบเจอได้ สามารถพูดเป็นประโยคได้ถึง 5-6 คำ
3. อายุ 5-7 ปี เด็กสามารถสร้างประโยค รวมถึงคำศัพท์ใหม่ที่เกิดขึ้นเอง พูดเล่าเรื่องราวได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน สามารถอธิบายประสบการณ์ได้มากขึ้น สามารถเข้าร่วมกลุ่มอภิปราย สนทนาโต้ตอบ และพูดแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้นๆ ได้

Steinberg, Nagata, and Aline (2013) ได้กล่าวถึงความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. อายุ 3-4 ปี เด็กสามารถพูดประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ คำสรรพนามได้
2. อายุ 4-5 ปี เด็กสามารถพูดเป็นประโยคที่ซับซ้อนได้มากขึ้น 3-4 คำ ใช้คำ
4. สรรพนามได้ สามารถเล่าเรื่องราวที่มีลำดับขั้นตอนได้
3. อายุ 5-6 ปี เด็กสามารถสร้างประโยคที่ซับซ้อน และใช้โครงสร้างประโยคที่ก้าวหน้ามากขึ้น เช่น ประโยคที่แสดงความสัมพันธ์ ประโยคที่แสดงการปฏิเสธ ประโยคที่มีคำถามต่อท้าย สามารถเล่าเรื่องซ้ำ 4 –5 ประโยคในหนึ่งเรื่อง สามารถใช้ประโยคที่ซับซ้อนและสมบูรณ์มากขึ้น จำประโยคต่างๆ

จากกลอนง่าย ๆ ได้ใช้ภาษาท่าทางได้ สามารถเล่าเรื่องและเล่าเรื่องซ้ำด้วยการปฏิบัติ สามารถใช้คำพูดในการเสนอความคิดเห็นได้

ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย (2560) ได้ระบุถึง ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

1. วัยอนุบาล เด็กสามารถเข้าใจคำพูดของผู้ใหญ่ได้เกือบทั้งหมด รู้จักสี จำนวน และเปรียบเทียบขนาด เล็ก-ใหญ่ จำนวนมาก-น้อย พื้นผิวที่แตกต่างกัน เช่น เรียบ-ขรุขระ นุ่ม-แข็ง ได้
2. อายุ 3 ปี เด็กพูดได้เป็นประโยคแม้จะยังไม่คล่องนัก อาจพบคำพูดซ้ำๆ หรือฟังดูคล้ายติดอ่างได้เป็นปกติตามวัย
3. อายุ 4-5 ปี สามารถเล่าเรื่องราวที่มีลำดับขั้นตอนให้ผู้ใหญ่ที่ไม่คุ้นเคยกับเด็กฟังได้ เข้าใจทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมด เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตและพูดถึงอนาคตใกล้ๆ โดยเข้าใจความหมาย เช่น เมื่อวาน พรุ่งนี้ เป็นต้น สามารถพูดประโยคในเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกันและยกเหตุผลง่ายๆ ได้ เช่น “หนูทำน้ำหกตัวเปียกหมดเลย” “หนูไม่รักน้องเพราะน้องชอบแกล้งหนู” เป็นต้น
4. อายุ 6 ปี เด็กสามารถอธิบายความหมายของคำได้ เริ่มอ่านสะกดคำ นับเลขได้ถึง 30 ในช่วงนี้เด็กจะช่างซักถาม โดยมักจะถามความหมายของคำหรือวลีที่ไม่เข้าใจ หรือถามถึงที่มาหรือเหตุผลของสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น “ทำไมพระจันทร์จึงเป็นรูปร่างกลม” “หนูเกิดมาได้อย่างไร” “ของสิ่งนี้ทำงานได้อย่างไร”

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้ระบุถึงความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. อายุ 3-4 ปี เด็กสามารถพูดโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง และเล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ ได้
2. อายุ 4-5 ปี เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง และสามารถเล่าเรื่องเป็นประโยคต่อเนื่องได้
3. อายุ 5-6 ปี เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง และสามารถเล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้

การศึกษาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่นักการศึกษาและหน่วยงานของรัฐได้นำเสนอไว้ข้างต้น พบว่า เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5-6 ปี มีความสามารถทางการพูดแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

- 1) พูดเล่าเรื่องได้ โดยเด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่ายๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน เล่าเรื่องราวที่มีลำดับขั้นตอน พูดเล่าเรื่องราว และเล่าเรื่องในอดีตกับอนาคตได้
- 2) พูดสนทนาโต้ตอบได้ โดยเด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟังได้ ทั้งนี้สามารถสรุปได้ในตารางที่ 2.1 ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี

ความสามารถในการพูด ของเด็กปฐมวัย	Damovska, Shehu, Janeva, Palcevka, and Panova (2009)	Hamaguchi (2010)	Steinberg, Nagata, and Aline (2013)	ราชวิทยาลัย กุมารแพทย์ แห่งประเทศไทย (2560)	กระทรวง ศึกษาธิการ (2560)
1. พูดเล่าเรื่อง					
- เล่าเรื่องราว/เหตุการณ์ อย่างง่าย ๆ ต่อเนื่อง เชื่อมโยงกัน	✓				✓
- เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีต และพูดถึงอนาคตใกล้ๆ				✓	
2. พูดสนทนาโต้ตอบได้					
- พูดแสดงความคิดเห็น	✓	✓	✓		
- สนทนาโต้ตอบอย่าง ต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับ เรื่องที่ฟัง	✓	✓			✓

3.5 แนวทางการส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย

การส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางการพูดที่ดีนั้น ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางการพูดของเด็ก เพื่อจะได้จัดกิจกรรมที่หลากหลายในการส่งเสริมการพูดให้กับเด็ก ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย ดังนี้

Bahadorfar and Omidvar (2014) ได้กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมการพูดให้กับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ใช้น้ำเสียงที่เน้นคำและประโยคที่ชัดเจน มีจังหวะในการพูด
2. เลือกใช้คำและประโยคที่เหมาะสมกับเด็ก
3. ฝึกให้เด็กจัดระเบียบความคิดตามลำดับ เพื่อให้เด็กสามารถลำดับคำพูด ลำดับ

เหตุการณ์ให้มีความหมายและมีเหตุผล

4. กระตุ้นให้เด็กใช้ภาษาในการพูดแสดงความคิดเห็นได้อย่างรวดเร็ว และคล่องแคล่ว โดยใช้กิจกรรมการสนทนาถามตอบ

Burns (2019) ได้กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมการพูดให้กับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ให้ความสนใจเด็กในขณะที่กำลังพูด
2. ให้คำแนะนำ และให้เวลากับเด็กในการวางแผนหรือเตรียมการพูด ไม่สร้างความวิตกกังวลให้กับเด็กในขณะที่พูด
3. กำหนดจุดประสงค์ในการพูด โดยมีหัวข้อในการพูด จากนั้นกระตุ้นให้เด็กได้พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อที่กำหนด โดยเน้นให้เด็กสามารถพูดออกมาอย่างคล่องแคล่ว ไม่เน้นที่ความถูกต้องของเนื้อหาที่พูด

4. เน้นให้เด็กใช้ภาษาที่ถูกต้อง ออกเสียงให้ชัดเจน โดยให้เด็กได้ฝึกพูดคำศัพท์ในเรื่องที่เด็กสนใจและให้เด็กได้ฝึกพูดซ้ำๆ
5. ให้เด็กได้ทำกิจกรรมกลุ่มหรือกิจกรรมที่จับคู่ เพื่อให้เด็กได้ฝึกพูดอภิปราย ร่วมกันพูดนำเสนอความคิดเห็น เพื่อไม่ให้เด็กรู้สึกเครียดที่จะต้องพูดคนเดียว

ดาร์เรตัน อุทัยพยัคฆ์ (2560) ได้กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมการพูดให้กับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. พูดคุยกับเด็กเป็นประจำ
2. เป็นแบบอย่างที่ดีในการพูดให้กับเด็ก
3. ให้โอกาสกับเด็กในการพูดหรือเล่าประสบการณ์ของเด็กเอง หรือให้มีการเล่าข่าวหรือเหตุการณ์ประจำวัน
4. สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่อบอุ่น มีอิสระในการพูดและการแสดงความคิดเห็น
5. ฝึกพูดในสภาพที่เป็นธรรมชาติและเด็กมีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งปกติ และควรฝึกในกลุ่มเล็กเพื่อที่ครูและเด็กจะได้มีการสื่อสารกันโดยตรง

6. ฝึกการมีมารยาทในการพูด การใช้คำพูดต่างๆ อย่างเหมาะสม และถูกกาลเทศะ

7. ใช้กิจกรรมการร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง การเล่นบทบาทสมมติ

สุธีรา คุปวานิชพงษ์ (2563) ได้กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมการพูดให้กับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. พูดคุยกับเด็กบ่อยๆ ในสิ่งที่เด็กสนใจ พูดคุยผ่านกิจวัตรประจำวัน ผ่านกิจกรรมต่างๆ
2. พูดซ้ำๆ ออกเสียงชัดเจน ให้เด็กเห็นรูปปาก โดยเริ่มจากเสียงพยัญชนะ ได้แก่ เสียง “ม” “พ” “บ” “ป” ต่อมาจึงเพิ่มคำง่ายๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น นม น้ำ ข้าว ชื่อคำเรียกคนในครอบครัว คำกริยา เช่น กิน นอน นั่ง อาบน้ำ เป็นต้น
3. ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาการทางภาษาและการสื่อสารผ่านการเล่น เช่น ดูรูปภาพและชื่อรูปภาพ บัตรคำ เล่านิทาน อ่านหนังสือ ร้องเพลง เล่นบทบาทสมมติ เป็นต้น

4. เล่านิทานให้เด็กฟังทุกวันให้เป็นกิจวัตร ร่วมกับลดเวลาในการดูโทรทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านจอ โดยเฉพาะเด็กอายุน้อยกว่า 2 ปีไม่ควรให้เด็กดูสื่อใดๆ เพราะเด็กเล็กๆ ไม่สามารถเรียนรู้ภาษาจากสื่อได้

5. ใช้การสื่อสารทั้งคำพูดร่วมกับท่าทาง เพื่อให้เด็กเข้าใจและสามารถที่จะเลียนแบบภาษาท่าทางไปใช้ เมื่อเด็กใช้ท่าทางบอกความต้องการ แต่ทั้งนี้ควรลองให้เด็กพยายามสื่อสารทางวาจาก่อน

6. ให้โอกาสเด็กได้สื่อสาร พยายามรอให้เด็กพูดสื่อสารก่อนและตอบสนองทุกครั้ง เมื่อเด็กพูด เช่น ให้เด็กพูด “นม” หรือ “ขอนม” ก่อนหยิบขวดนมให้

7. ให้ความสนใจทุกครั้งเมื่อเด็กพยายามสื่อสาร ร่วมกับให้แรงเสริมทางบวก เช่น ยิ้ม กอด ชมเชย ตบมือ หรือให้ของที่เด็กต้องการ เป็นต้น

8. เมื่อเด็กเริ่มพูดสื่อสาร พยายามขยายคำพูดที่เด็กพูด เช่น เด็กพูด “บอล” ผู้ใหญ่ควรตอบสนองโดยพูดกลับว่า “ใช่ บอลใหญ่” เป็นต้น

9. ไม่ควรบังคับให้เด็กพูด เพราะพัฒนาการทางภาษาที่ดีจะเกิดขึ้นเมื่อเด็กอยากพูดสื่อสารด้วยตัวเอง

สรุปได้ว่า แนวทางในการส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย มี 3 แนวทาง คือ 1) การมีแบบอย่างที่ดีในการพูด 2) การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดให้เด็กเกิดการใช้ภาษาพูด และ 3) การมีสื่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการพูด

3.6 การประเมินความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

การประเมินความสามารถทางการพูดเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดประสบการณ์ทางภาษาให้กับเด็กปฐมวัย ทำให้ครูทราบถึงสภาพปัญหา ระดับพัฒนาการในการพูดของเด็ก และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการจัดประสบการณ์ด้านการพูดให้กับเด็กปฐมวัยได้ ทั้งนี้ได้มีนักการศึกษา นักวิชาการ กล่าวถึงการประเมินความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

Figueras (2019) ได้กล่าวถึงการประเมินความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. จำนวนเด็กที่ประเมินในแต่ละครั้งไม่ควรมากเกินไป ควรจัดให้มีคู่สนทนาที่มีความสามารถในระดับเดียวกัน เพื่อสังเกตปฏิสัมพันธ์การโต้ตอบระหว่างกัน

2. จำนวนและประเภทของข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน ควรจัดให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับเด็ก

3. ผู้ประเมินจะต้องทำความเข้าใจกับเนื้อหาที่จะใช้ในการประเมินและสร้างความคุ้นเคยกับเด็ก เพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างธรรมชาติ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์การสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว

4. เวลาที่ใช้ในการประเมินควรมีความเหมาะสม ผู้ประเมินจะต้องวางแผนจัดเตรียมสิ่งที่ใช้บันทึกการประเมินเพื่อให้กระชับเวลา

5. จัดให้มีกิจกรรมที่สร้างปฏิสัมพันธ์ เปิดโอกาสให้เด็กได้มีการสนทนาโต้ตอบ
6. กำหนดเป้าหมายในการประเมินให้ชัดเจน และจัดการประเมินให้บรรลุตามเป้าหมาย

ที่กำหนดไว้

นฤมล เนียมหอม (2555) ได้กล่าวถึงวิธีการประเมินความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

1. การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมคำพูดของเด็ก ครูควรใช้เวลาในการสังเกตและเฝ้าดูการใช้ภาษาของเด็ก เพื่อให้ทราบว่าเด็กแต่ละคนมีจุดเด่น ความต้องการ ความสนใจ และ ต้องการความช่วยเหลือในเรื่องใด โดยครูจัดทำแบบบันทึก ทั้งประเภทสำรวจรายการ หรือแบบสำหรับการจดบันทึกพัฒนาการทางการพูด รวมทั้งกำหนดเวลาและแนวทางที่ชัดเจนในการบันทึกอย่างต่อเนื่อง

2. การเก็บตัวอย่างผลงานที่แสดงความก้าวหน้าของเด็ก เป็นวิธีการที่ครูรวบรวมและจัดระบบตัวอย่างผลงานที่แสดงความก้าวหน้าด้านภาษาของเด็กจากชิ้นงานที่เด็กสร้างขึ้นในกิจวัตรประจำวัน ครูควรกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการเก็บรวบรวมผลงาน

ชนิพรรณ จาติเสถียร (2566) ได้กล่าวถึงวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการทางภาษาของเด็ก โดยสิ่งที่ครูควรรู้ คือ ขอบข่าย ตัวบ่งชี้ และพฤติกรรมตามวัยของเด็ก เมื่อพิจารณาขอบข่ายได้แล้ว ครูจะต้องเลือกวิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสม ยกตัวอย่างเช่น การประเมินเรื่องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่อ่าน วิธีการในการประเมินควรเป็นการสังเกต เพราะครูสามารถใช้คำถามสนทนาโต้ตอบกับเด็กได้ และเครื่องมือที่ใช้ คือ การจดบันทึก ซึ่งครูสามารถเลือกได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการจดบันทึกเพื่อให้เห็นพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นที่ชัดเจนที่สุดคือเครื่องมือแบบใด ซึ่งเครื่องมือที่เหมาะสม คือ แบบบันทึกพฤติกรรมคำพูดของเด็ก จะทำให้ครูได้ข้อมูลการแสดงความคิดเห็นของเด็กมากที่สุด ดังนั้นในการประเมินพัฒนาการทางภาษาของเด็ก ครูจะต้องรู้ขอบข่าย พยายามศึกษาให้ได้ตัวบ่งชี้ และครูจะต้องพิจารณาพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็กด้วย จากนั้นเลือกวิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า ในการประเมินความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ผู้ประเมินจะต้องศึกษาหลักการประเมินที่มีความเหมาะสม ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยและเลือกใช้เครื่องมือที่สอดคล้องกับความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดของเด็กปฐมวัย

3.7.1 งานวิจัยในประเทศ

วรรณิ แก้วคำศรี (2558) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานประกอบหุ่นขี้กิ้งที่มีต่อความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุตรวิทยา จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 อายุ 5-6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) คู่มือการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานประกอบหุ่นขี้กิ้ง และ

2) แบบวัดความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหุ่นซึกสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นงลักษณ์ รักพงษ์ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาหุ่นมือและกิจกรรมเพื่อสร้างความพร้อมด้านการฟังและการพูดของนักเรียนระดับปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน ของโรงเรียนเซนต์โยเซฟระยอง ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน หุ่นมือ นิทานอีสป 2) แบบทดสอบความพร้อมด้านการฟังและการพูด และ 3) แบบบันทึกคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) หุ่นมือประกอบกิจกรรมการเล่านิทานมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.15/ 89.80 แสดงว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ 2) ความพร้อมด้านการฟังและการพูดของเด็กระดับปฐมวัยหลังการใช้หุ่นมือประกอบกิจกรรมการเล่านิทานสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สายฝน เล่าเรียนดี (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาหนังสือนิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยชนเผ่าไทใหญ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 11 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) หนังสือนิทานสองภาษา 2) แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา และ 3) แบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสือนิทานสองภาษาที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก และ 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษามีความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Nicolopoulou, Cortina, Ilgaz, Cates, and De Sá (2015) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมที่เน้นการเล่าเรื่องและการเล่นเพื่อส่งเสริมทักษะการพูด การรู้หนังสือ และความสามารถทางสังคมของเด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กที่มีอายุระหว่าง 3-4 ปี จำนวน 149 แบ่งเป็น กลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบฝึกการเล่าเรื่องและการแสดงนิทาน (STSA) 2) แบบทดสอบการเล่าเรื่อง ผลการทดลองพบว่า เด็กกลุ่มทดลองมีพัฒนาการทางการพูด การรู้หนังสือ และความสามารถทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Wright (2016) ได้ศึกษาผลการเล่นบทบาทสมมติในศูนย์การแสดงละครที่มีต่อความสามารถในการพูดและการรู้หนังสือของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 4 ขวบ จำนวน 10 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

2) แบบสังเกตการบันทึกภาคสนาม และ 3) แบบจำลอง อุปกรณ์ประกอบฉากและบทบาทการแสดง ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติในศูนย์การแสดงละคร สามารถพัฒนาความสามารถในการพูดและการรู้หนังสือให้กับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการทดลองได้

Hasibuan, Milfayetty, and Mursyid (2019) ได้ศึกษาใบงานสำหรับเด็กตามหัวข้อเรื่อง “ร่างกายของฉัน” เพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดของเด็ก กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ใบงานหน่วย “ร่างกายของฉัน” และ 2) แบบสอบถามด้านการประเมินภาษา ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิผลของใบงานสำหรับเด็กตามหัวข้อเรื่อง “ร่างกายของฉัน” อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 75 และในด้านของการใช้ภาษาอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 94 ผลการทดสอบความสามารถในการพูดของเด็กหลังการใช้ใบงานมีระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมเล่ามีต่อความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดบางไทรนอก จังหวัดนนทบุรี เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi-experimental research design) แบบกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวัดบางไทรนอก จำนวน 15 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี แนวทางการนำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยสู่แผนการจัดประสบการณ์เพื่อวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหาและการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ชั้นอนุบาลปีที่ 3

2.1.2 ศึกษาการใช้ผังกราฟิกและการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย จากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.3 ทำตารางวิเคราะห์การจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ตารางวิเคราะห์การจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

สัปดาห์	วันที่	นิทาน	ผังกราฟิก
1	จันทร์ ที่ 8/1/2567	กุงกิงไปโรงเรียน	ผังภาพเรื่องราว
	พุธ ที่ 10/1/2567	เมี้ยว เมี้ยว มา มา จะพาไปหาแม่	
	ศุกร์ ที่ 12/1/2567	มดสิบตัว	
2	จันทร์ ที่ 15/1/2567	ปลุกผัก	ผังเรียงลำดับ
	พุธ ที่ 17/1/2567	หัวผักกาดยักษ์	
	ศุกร์ ที่ 19/1/2567	พระจันทร์ร่อยไทม	
3	จันทร์ ที่ 22/1/2567	หนอนผีเสื้อ	ผังวงจร
	พุธ ที่ 24/1/2567	ฝนจำตกมาจากไหน	
	ศุกร์ ที่ 26/1/2567	วงจรชีวิตกบ	
4	จันทร์ ที่ 29/1/2567	กิริ กุระ	ผังกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์
	พุธ ที่ 31/1/2567	กาหิวน้ำ	
	ศุกร์ ที่ 2/2/2567	ใต้ทะเลลึก	
5	จันทร์ ที่ 5/2/2567	ปลาหมึกยักษ์จอมขยัน	ผังเรื่องราวของวาฬ
	พุธ ที่ 7/2/2567	วาฬสีรุ้งกับอมยิ้ม	
	ศุกร์ ที่ 9/2/2567	วาฬใหญ่ใจดีกับฉลามร้าย	

2.1.4 สร้างแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

- 1) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 2) สารการเรียนรู้
- 3) การดำเนินกิจกรรม
- 4) สื่อการเรียนรู้
- 5) การประเมินผล

2.1.5 นำแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์และความเหมาะสม พร้อมแก้ไขตามคำแนะนำโดยปรับเนื้อเรื่องในชั้นดำเนินกิจกรรม และอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

2.1.6 นำแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งเกณฑ์การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2542) จากผลข้างต้นจึงสรุปได้ว่า แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานมีค่าความเที่ยงตรงที่เหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์ สามารถนำไปจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยได้

2.1.7 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ มีการปรับดังนี้ 1) ปรับจุดประสงค์การเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมต่อการจัดประสบการณ์ 2) ปรับสาระสำคัญให้เป็นสาระการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็นสาระที่ควรเรียนรู้ และประสบการณ์สำคัญ และ 3) ปรับการใช้ภาษาในการดำเนินกิจกรรมในชั้นสอน

2.1.8 นำแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อดูความเหมาะสมของกิจกรรมและเวลาในการจัดกิจกรรม

2.1.9 นำแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 15 คน โรงเรียนวัดบางไกรนอก ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยจัดกิจกรรมในช่วงการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ใช้เวลา 30 นาที

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยและแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดดังนี้

2.2.2 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

2.2.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.4 ศึกษาแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย คู่มือหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยพุทธศักราช 2560 (สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี) แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดรูปแบบและวิธีการ วัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

2.2.5 สร้างแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย แบบวัดชุดนี้ใช้วัดเด็ก ปฐมวัยที่มีอายุ 5-6 ปี ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่น และดำเนินการวัดเป็นรายบุคคล ประกอบด้วยการวัดความสามารถทางการพูด จำนวน 2 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการพูดเล่าเรื่อง แบ่งออกเป็น 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 เล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่าย ๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน มีจำนวน 3 ข้อ รวม 6 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยมีระดับคะแนน 0-2 คะแนน โดย 0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่าย ๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงได้

1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่าย ๆ ต่อเนื่อง เชื่อมโยงได้ 1-2 เหตุการณ์

2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่าย ๆ ต่อเนื่อง เชื่อมโยงได้ 3 เหตุการณ์

ตัวชี้วัดที่ 2 เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตและพูดถึงอนาคต มีจำนวน 3 ข้อ รวม 6 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยมีระดับคะแนน 0-2 คะแนน โดย

0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สามารถเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน และและเกิดขึ้นหลังได้

1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหรือเกิดขึ้น หลังได้ 1 เหตุการณ์

2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและเกิดขึ้น หลังได้ทั้ง 2 เหตุการณ์

2) ด้านการพูดสนทนาโต้ตอบ แบ่งออกเป็น 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 3 พูดแสดงความคิดเห็น มีจำนวน 3 ข้อ รวม 6 คะแนน เกณฑ์การ ให้คะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยมีระดับคะแนน 0-2 คะแนน โดย

0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สามารถพูดแสดงความคิดเห็นจาก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
ได้ 1 คำถาม

2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
ได้ 2 คำถาม

ตัวชี้วัดที่ 4 สนทนาโต้ตอบเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง 3 ข้อ รวม 6 คะแนน เกณฑ์
การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยมีระดับคะแนน 0-2 คะแนน โดย

0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับ
เรื่องที่ฟังได้

1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่อง
ที่ฟัง โดยตอบคำถามได้ 1- 2 คำถาม

2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่อง
ที่ฟัง โดยตอบคำถามได้ 3 คำถาม

2.2.6 นำแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์
ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

2.2.7 นำแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน
3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ภาษา และความถูกต้องตามหลักของการวัดผล โดยค่าดัชนีความ
สอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 -1.00 ซึ่งเกณฑ์การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ยอมรับได้ต้องมีค่า
ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2542) จากผลข้างต้นจึงสรุปได้ว่า แบบวัดความสามารถ
ทางการพูดของเด็กปฐมวัย มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ทั้ง 2 ด้าน ทั้งด้านการพูดเล่าเรื่อง และด้านการพูด
สนทนาโต้ตอบ

2.2.8 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ตามคำแนะนำของ
ผู้เชี่ยวชาญ โดยมีการปรับดังนี้ 1) ปรับภาษาให้มีความเข้าใจง่ายขึ้น 2) ปรับตัวชี้วัดที่ 1 เล่าเรื่องราว/
เหตุการณ์อย่างง่าย ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน และตัวชี้วัดที่ 2 เล่าเรื่องราวที่มีลำดับขั้นตอน ให้เป็นตัวชี้วัด
เดียวกัน เพราะนิยามเหมือนกัน 3) ปรับลดข้อคำถามให้น้อยลงเพื่อลดการซ้ำซ้อน 4) ปรับรูปภาพในตัวชี้วัด
ที่ 3 เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตและพูดถึงอนาคต ข้อที่ 2 ให้เห็นภาพเหตุการณ์ เกิดขึ้นก่อนหลังที่ชัดเจนขึ้น
4) ปรับตัวชี้วัดที่ 4 พูดแสดงความคิดเห็นโดยปรับข้อคำถามให้มีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ปรับคำถามให้เด็ก
เห็นผลจากการกระทำ 5) ตัวชี้วัดที่ 5 สนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง ให้ตัดคำว่า
ต่อเนื่องออก และ 6) เพิ่มช่องรวมคะแนนในแบบบันทึกคะแนน

2.2.9 นำแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว
ไปทดลองกับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างเพื่อดูความ

เหมาะสมของเนื้อหาและเวลาในการทดสอบ จากนั้นนำผลการทดลองใช้แบบทดสอบทั้งฉบับมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของคอนบาค (Cronbach) ได้เท่ากับ 0.93

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

3.1 วัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนทดลอง (Pretest) ด้วยแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย จำนวน 12 ข้อ โดยทดสอบเป็นรายบุคคลกับประชากร จำนวน 15 คน ใช้เวลาในการทดสอบคนละ 30 นาที

3.2 ดำเนินการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยกับประชากร ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ รวม 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ วันละ 30 นาที ตั้งแต่เวลา 09.30 - 10.00 น.

3.3 วัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย หลังการทดลอง (Posttest) กับประชากรเมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมทั้ง 5 สัปดาห์ ด้วยแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนการทดลองด้วยวิธีเดียวกัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

5.1.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ลิ้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2542) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบประเมินแต่ละข้อ
กับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

5.1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยใช้สูตร ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อ

s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนทั้งหมด

5.2 สถิติพื้นฐาน มีดังต่อไปนี้

5.2.1 ค่าเฉลี่ย (μ) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2542) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\mu = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ยของประชากร

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนเด็กปฐมวัย

5.2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2542) โดยใช้สูตร

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (x - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ σ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร

x แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนเด็กปฐมวัยทั้งหมด

μ แทน ค่าเฉลี่ยของประชากร

ดังนี้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่มีต่อความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดบางไทรนอก จังหวัดนนทบุรี เป็นการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐานของการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ในภาพรวม ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย แยกเป็นรายด้าน ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

ตอนที่ 3 ข้อสังเกตที่ได้จากการจัดกิจกรรม

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยในภาพรวม ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

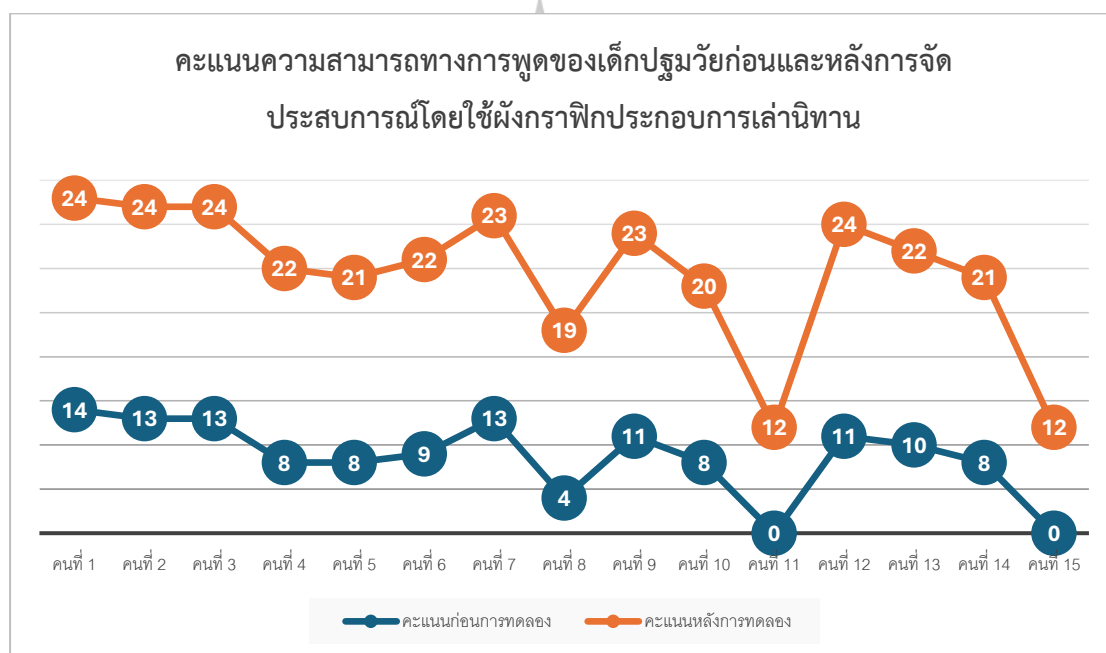
การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานในภาพรวม โดยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยในภาพรวม ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง (24)	คะแนนหลังการทดลอง (24)	ความต่าง
1	14	24	10
2	13	24	11
3	13	24	11
4	8	22	14
5	8	21	13
6	9	22	13
7	13	23	10
8	4	19	15
9	11	23	12
10	8	20	12
11	0	12	12
12	11	24	13
13	10	22	12
14	8	21	13
15	0	12	12
รวม	130	313	183
ค่าเฉลี่ย (μ)	8.67	20.87	12.2
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	4.40	3.91	1.37

ตารางที่ 4.1 เมื่อนำคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยในภาพรวม ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาเปรียบเทียบกัน พบว่าคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยมีคะแนนก่อนการทดลองเท่ากับ 130 คะแนน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 8.67 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ที่ 4.40 และคะแนนหลังการทดลองเท่ากับ 313 คะแนน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 20.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ที่ 3.91 ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังเท่ากับ 183 คะแนน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 12.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.37

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กราฟเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยในภาพรวม ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเป็นรายบุคคล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในภาพที่ 4.1 ดังนี้

ภาพที่ 4.1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเป็นรายบุคคล

ภาพที่ 4.1 เป็นการแสดงกราฟเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเป็นรายบุคคล พบว่า ก่อนการทดลอง เด็กที่ได้คะแนนสูงสุด เท่ากับ 14 คะแนน มีจำนวน 1 คน คือ คนที่ 1 รองลงมา คือ คนที่ 2 และ คนที่ 3 ได้คะแนน เท่ากับ 13 คะแนน และเด็กที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ 0 คะแนน มีจำนวน 2 คน คือ คนที่ 11 และ คนที่ 15 หลังการทดลอง พบว่า เด็กที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากับ 24 คะแนน มีจำนวน 3 คน คือ คนที่ 1 คนที่ 2 คนที่ 3 และ คนที่ 12 รองลงมา คือ คนที่ 7 กับคนที่ 9 ได้คะแนน เท่ากับ 23 คะแนน และเด็กที่มีคะแนนต่ำสุด คือ 12 คะแนน มีจำนวน 2 คน คือ คนที่ 11 กับคนที่ 15

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยแยกเป็นรายด้าน ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แยกเป็นรายด้าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านการพูดเล่าเรื่อง 2) ด้านการพูดสนทนาโต้ตอบ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ด้านการพูดเล่าเรื่อง และด้านการพูดสนทนาโต้ตอบ ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ค่าสถิติ	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
	คะแนน	(μ)	(σ)	คะแนน	(μ)	(σ)
ความสามารถรายด้าน						
ด้านการพูดเล่าเรื่อง	56	3.73	2.40	148	9.87	2.00
ด้านการพูดสนทนาโต้ตอบ	74	4.93	2.58	165	11.00	2.17
รวม	130	8.67	4.40	313	20.87	3.91

ตารางที่ 4.2 เมื่อนำคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ด้านการพูดเล่าเรื่องก่อนและด้านการพูดสนทนาโต้ตอบ มาเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ พบว่า ด้านการพูดเล่าเรื่อง มีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองโดยมีคะแนนก่อนการทดลองเท่ากับ 56 คะแนน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ที่ 2.40 และคะแนนหลังการทดลองเท่ากับ 148 คะแนน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 9.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ที่ 2.00 และด้านการพูดสนทนาโต้ตอบ คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองโดยมีคะแนนก่อนการทดลองเท่ากับ 74 คะแนน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2.58 และคะแนนหลังการทดลองเท่ากับ 165 คะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 11.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2.17

ตอนที่ 3 ข้อสังเกตที่ได้จากการจัดกิจกรรม

การใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่มีต่อความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย พบว่า หลังที่เด็กได้รับการจัดกิจกรรมการใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เด็กมีความสามารถทางการพูดมากขึ้น โดยมีพัฒนาการที่ก้าวหน้าตามลำดับ กล่าวคือ ในสัปดาห์แรกเด็กจะไม่ค่อยกล้าพูดไม่กล้าแสดงออก เมื่อครูให้เด็กออกมาเล่านิทานประกอบผังกราฟิกเด็กจะบ่่ายเบี่ยงและให้เพื่อนคนอื่นๆ พูดแทน เมื่อครูกระตุ้นให้เด็กออกมาเล่า เด็กไม่สามารถเล่าเรื่องราวได้ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน และไม่สามารถลำดับเหตุการณ์ก่อนหลังได้ ครูต้องคอยชี้แนะตลอดเวลา ในการสนทนาตอบคำถาม เด็กไม่สามารถตอบตามความคิดของตนเองได้ ครูต้องพูดชี้แนะคำตอบ ลักษณะการตอบจะเป็นการตอบตามเพื่อนที่ตอบก่อนหน้า การใช้ประโยคในการตอบไม่สามารถเรียบเรียงคำเป็นคำตอบได้ เด็กพูดได้ 2-3 คำ ในสัปดาห์ที่สองเด็กบางส่วนเริ่มกล้าแสดงออก มีความมั่นใจที่จะออกมาเล่านิทาน สามารถชี้ภาพที่ผังกราฟิกและเล่าเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน เล่าเรื่องราวได้ตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลังได้ เมื่อสนทนาถามคำถาม เด็กสามารถตอบคำถามได้หลากหลาย พูดตอบคำถามได้เป็นประโยค 5-6 คำ กล้าพูดในเรื่องที่กำลังสนทนา กล้าแสดงความคิดเห็น เด็กค่อยๆ พูดด้วยความมั่นใจขึ้นเรื่อยๆ มีความกระตือรือร้นที่จะออกมาเล่านิทานประกอบผังกราฟิก จนถึงสัปดาห์สุดท้าย เด็กทุกคนมีความมั่นใจมากขึ้น สามารถพูดเล่าเรื่องจากผังกราฟิกได้อย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน พูดลำดับเหตุการณ์เกิดขึ้นก่อนหลังได้โดยไม่ต้องมีครูคอยชี้แนะ จากการทำคุณครูถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทาน เด็กสามารถจดจำเรื่องราวในนิทานได้เป็นอย่างดี และสามารถพูดสนทนาโต้ตอบคำถามเกี่ยวกับนิทานได้ถูกต้องตามเนื้อหา เด็กมีความมั่นใจในการพูดสนทนาโต้ตอบมากขึ้น มีความคิดและแสดงคำพูดเป็นของตนเองมากขึ้น สามารถพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องของนิทานที่ฟังได้ อีกทั้งยังพบว่า เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการเล่านิทานมากขึ้น โดยเด็กอยากเป็นผู้เล่ามากกว่าผู้ฟัง ซึ่งต่างจากเดิมที่จะคอยให้ครูเล่าให้ฟัง เด็กเริ่มให้ความสนใจกับหนังสือนิทาน และพยายามวาดภาพผังกราฟิกและนิทานลงในผังกราฟิกด้วยตนเอง

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่มีต่อความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดบางไกรนอก จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้สรุปการศึกษาอภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

1.2 สมมติฐานการวิจัย

หลังการจัดประสบการณ์การใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางการพูดสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวัดบางไกรนอก จำนวน 15 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรม ซึ่งมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นสอน และ 3) ขั้นสรุป สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล

2) แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยนี้ เป็นการวัดความสามารถทางการพูด จำนวน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการพูดเล่าเรื่อง และ 2) ด้านการพูดสนทนาโต้ตอบ รวมทั้งหมด 12 ข้อ 24 คะแนน แบบวัดความสามารถ

ทางการพูดของเด็กปฐมวัยชุดนี้ใช้กับเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5-6 ปี ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน และดำเนินการวัดเป็นรายบุคคล

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- 1) วัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนทดลอง (Pretest) ด้วยแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย จำนวน 12 ข้อ โดยทดสอบเป็นรายบุคคลกับประชากร จำนวน 15 คน ใช้เวลาในการทดสอบคนละ 30 นาที
- 2) ดำเนินการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยกับประชากร ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ รวม 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ วันละ 30 นาที ตั้งแต่เวลา 09.30 - 10.00 น.
- 3) วัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย หลังการทดลอง (Posttest) กับประชากรเมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมทั้ง 5 สัปดาห์ ด้วยแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนการทดลองด้วยวิธีเดียวกัน

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน โดยใช้สถิติพื้นฐานค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

1.4 ผลการวิจัย

หลังการใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนการทดลอง

2. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานมีความสามารถทางการพูดสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ สอดคล้องกับ ญัฐฐา สีเขียว (2558) ได้ศึกษาผลของการเล่านิทานโดยใช้ผังความคิดตามแนวคิดของโทนีบูชานที่มีต่อการเข้าใจความของเด็กอนุบาล พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานโดยใช้ผังความคิดตามแนวคิดของโทนีบูชาน มีค่าเฉลี่ยคะแนนการเข้าใจความด้านการบอรายละเอียด ด้านการลำดับเหตุการณ์ ด้านการบอกถึงเหตุและผล และ

ด้านการจับใจความสำคัญสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับ วราภรณ์ พิมราช (2558) ที่ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบการอภิปรายที่มีต่อความสามารถ ในการพูดของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบการอภิปราย เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบการ อภิปรายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัด กิจกรรมการเล่านิทาน สามารถส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยได้ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

2.1 การใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

การเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่เด็กชอบ สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้เป็นอย่างดีและ นิทานที่เลือกมามีเนื้อหาที่มีความสนุกสนานทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ เมื่อนำผังกราฟิกมา ประกอบการเล่านิทานทำให้เด็กเห็นประเด็นที่สำคัญในนิทาน จดจำเนื้อหาได้ง่ายขึ้นทำให้นิทานมีเนื้อหาที่ กระชับขึ้น และลำดับเรื่องราวได้ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน เมื่อเด็กออกมาเล่า เด็กสามารถเล่าเรื่องราวจากผัง กราฟิกได้อย่างต่อเนื่อง โดยเด็กสามารถเชื่อมโยงคำเป็นเรื่องราวได้ และผังกราฟิกที่นำมาประกอบการเล่า นิทานมีรูปแบบการลำดับภาพเรื่องราวที่ชัดเจน ทำให้เด็กเห็นภาพว่าอะไรเกิดขึ้นก่อนหลัง ทำให้เด็กพูด ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลังได้ รวมทั้งเด็กมีโอกาสนำนิทานให้เพื่อนและครูฟัง เด็กจึงเกิดความ มั่นใจ กล้าที่จะพูด กล้าแสดงออก ซึ่งสอดคล้องกับ สาวิตรี รุญเจริญ (2549) ที่กล่าวว่า นิทานช่วยให้เด็ก เกิดปฏิสัมพันธ์อันดี สร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่เด็ก ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษาได้เร็ว การเล่า นิทานเปรียบเสมือนการสอนภาษา เด็กจะได้ยินได้ฟังรูปแบบการใช้ภาษาอย่างสนุกสนาน อีกทั้งการนำ ผังกราฟิกมาประกอบการเล่านิทาน มีส่วนช่วยให้เด็กได้จดจำเนื้อหาในนิทานได้ง่ายและช่วยให้เด็กสามารถ เล่าตามลำดับเหตุการณ์ได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ วรนาท รักสกุลไทย และคณะ (2561) ที่ชี้ให้เห็นถึง ความสำคัญของการใช้ผังกราฟิกกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไว้ว่า การนำเสนอด้วยภาพช่วยให้เด็กจดจำ และเกิดความเข้าใจในเนื้อหาหรือสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ผังกราฟิกช่วยให้เด็กสามารถจัดระบบความคิด และ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ผังกราฟิกยังมีความสำคัญในการนำเสนอสิ่งที่ เด็กเรียนรู้ในรูปแบบภาพ ช่วยให้เป็นรูปธรรมและเห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น

การจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ เด็กได้สนทนาถามตอบจากสิ่งที่เด็กกำลังเรียนรู้ และมีผังกราฟิกที่เป็นตัวสรุปเนื้อหาในนิทานประกอบการ สนทนาโต้ตอบ ทำให้เด็กมีความสนใจในเรื่องนั้น และสามารถจดจำเนื้อเรื่องในนิทานได้ เด็กจึงมีความ มั่นใจในการตอบคำถาม และพูดสนทนาโต้ตอบจากเรื่องที่เรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ Davim, Barbosa, and Caballero (2016) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของนิทานว่า นิทานสามารถดึงดูดความสนใจ ของเด็ก ทำให้เด็กเรียนรู้และจดจำเรื่องราวได้ดี ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา จากบทสนทนาในนิทาน และการสนทนาโต้ตอบกับผู้เล่า

ซึ่งจากการทดลองจะเห็นได้ว่า ในช่วงแรกเด็กไม่สามารถที่จะพูดเล่าเรื่องจากผังกราฟิกได้ เมื่อครูพูดชี้แนะและสาธิตการใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทานให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง เด็กสามารถที่จะชี้ไปที่ผังกราฟิกและเล่าเรื่องราวได้ตามที่ครูชี้แนะได้อย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน เด็กเริ่มกล้าแสดงออก และเล่าเรื่องได้คล่องขึ้น โดยครูคอยพูดชี้แนะเป็นบางส่วน เมื่อครูจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เด็กมีพัฒนาการในด้านการพูดเล่าเรื่องที่สูงขึ้นเรื่อยๆ เด็กเริ่มเกิดความชำนาญในการพูดเล่าเรื่องจากผังกราฟิก สามารถชี้ที่ผังภาพและเล่าเรื่องได้ตามลำดับเหตุการณ์ก่อนหลังได้ ในขณะที่ทำกิจกรรมการใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน ครูได้ถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทาน เด็กสามารถจดจำเรื่องราวในนิทานได้เป็นอย่างดี และสามารถพูดสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับนิทานได้ถูกต้องตามเนื้อหา เด็กมีความมั่นใจในการพูดสนทนาโต้ตอบมากขึ้น มีความคิดและแสดงคำพูดเป็นของตนเอง

2.2 การใช้คำถามในการใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

การใช้คำถามเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการคิด และแสดงความคิดเห็นออกมาเป็นคำพูด การใช้คำถามจากการเล่านิทาน โดยคำถามที่นำมาใช้เป็นคำถามที่มีลักษณะปลายเปิด ทำให้เด็กสามารถตอบคำถามได้หลากหลาย ไม่จำกัดการตอบของเด็ก ช่วยให้เด็กได้พูดแสดงความคิดเห็นจากเนื้อหาในนิทาน และช่วยให้เด็กเกิดการสนทนาโต้ตอบเชื่อมโยงจากเรื่องที่ฟัง อีกทั้งการใช้คำถามจากการสนทนาถามตอบเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทานเพื่อกำหนดเรื่องราวลงในผังกราฟิก ช่วยให้เด็กพูดสิ่งที่จำได้จากนิทาน เด็กจึงมีความมั่นใจในการตอบ เพราะเป็นคำถามที่เด็กได้เรียนรู้ผ่านมาแล้ว และช่วยกระตุ้นให้เด็กอยากตอบคำถามมากที่สุด เพราะเด็กได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเรื่องราวลงในผังกราฟิก ซึ่งสอดคล้องกับ วิมวิภา วิบูลชาติ (2559) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการใช้คำถามประกอบผังกราฟิกที่มีต่อการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการใช้คำถามประกอบผังกราฟิก มีคะแนนการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์โครงสร้าง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง และสอดคล้องกับ วัชรภรณ์ มากบุญศรี (2554) ที่ได้ระบุว่า หลังการเล่านิทาน ผู้เล่าควรเปิดโอกาสให้เด็กซักถามและสนทนาเพื่อวิเคราะห์ แต่ไม่ควรบังคับเด็กให้พูดหรือซักถาม เพราะจะทำให้เด็กเสียความเพลิดเพลิน และควรจัดกิจกรรมหลังการเล่านิทาน เพื่อเป็นการทบทวนเนื้อเรื่องในนิทาน อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์ (2560) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมการพูดให้กับเด็ก ควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้พูดแสดงความคิดเห็นของตน ซึ่งการใช้คำถามปลายเปิดสามารถช่วยกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นได้เป็นอย่างดี

ซึ่งจากการจัดกิจกรรมจะเห็นได้ว่า ในช่วงแรกเด็กไม่สามารถพูดตอบคำถามจากคำถามที่คุณครูถามได้ ลักษณะการตอบของเด็กไม่สามารถพูดเป็นประโยคคำตอบ แต่จะตอบในลักษณะการพูดตามคำถามของครู และเด็กบางคนจะตอบคำถามในเรื่องที่ตนเองเคยเจอมา ซึ่งไม่เกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน บางคนก็จะตอบตามเพื่อนไม่มีความคิดเป็นของตนเอง ครูจะต้องคอยชี้แนะคำตอบให้ หลังจากที่ครูใช้คำถามปลายเปิดในการถามคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทาน ทำให้เด็กเริ่มเข้าใจคำถาม และเริ่มตอบคำถาม

ได้เชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง นอกจากนี้เด็กยังสามารถพูดแสดงความคิดเห็น และให้เหตุผลจากคำตอบได้ เช่น ครูถามเด็กว่า “เด็กๆ ชื่นชอบตัวละครตัวไหนมากที่สุด เพราะอะไร” เด็กตอบว่า “ชอบวาฬใจดี เพราะวาฬใจดีช่วยเหลือคน และไม่ทำร้ายคน” จะเห็นได้ว่าคำตอบมีประโยคที่ยาวขึ้นและรู้จักใช้คำเชื่อมเพิ่มคำตอบได้ เมื่อครูใช้คำถามในลักษณะปลายเปิดถามซ้ำเป็นประจำ ทำให้เด็กเรียนรู้การพูดตอบคำถาม และเริ่มเชื่อมโยงคำให้ขยายประโยคได้ยาวขึ้น คำตอบของเด็กแต่ละคนซ้ำกันน้อยลง เด็กบางคนพยายามพูดอธิบายคำตอบของตัวเองด้วยประโยคที่ยาวขึ้นประมาณประโยคละ 5-6 คำ เด็กตอบคำถามได้ตรงประเด็นมากขึ้น เด็กสามารถตั้งคำถามได้ด้วยตนเอง สามารถพูดประโยคคำถามได้ถูกต้อง

2.3 การเลือกประเภทผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การเลือกใช้ประเภทของผังกราฟิกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยได้มากขึ้น ทั้งนี้ผังกราฟิกที่เลือกสามารถเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกพูดด้วยตนเอง โดยผังกราฟิกที่ผู้วิจัยนำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้ มีทั้งหมด 5 ประเภท คือ 1) ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว มีลักษณะเป็นกรอบเรื่องราวที่สามารถเดินเรื่องเชื่อมโยงกัน จึงช่วยให้เด็กสามารถเล่าเรื่องราวได้ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน 2) ผังกราฟิกแบบผังเรียงลำดับ มีการลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง จึงช่วยให้เด็กลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง และสามารถเล่าเรื่องได้อย่างเป็นลำดับ 3) ผังกราฟิกแบบผังวงจร มีการใช้คำศัพท์ที่สั้นๆ ลำดับเป็นวงจร จึงช่วยให้เด็กสามารถเชื่อมโยงคำเป็นประโยค และเล่าเรื่องราวได้เชื่อมโยงกัน อีกทั้งลักษณะของผังวงจรสามารถเล่าวนซ้ำได้หลายรอบ เด็กสามารถทวนประโยค เล่าซ้ำได้ จดจำเนื้อหาได้ง่าย 4) ผังกราฟิกแบบกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์ มีหัวข้อในการกำหนดประเด็นสำคัญในนิทาน เด็กได้ตอบคำถามในแต่ละประเด็น เพื่อกำหนดเรื่องราวลงในผัง ช่วยให้เด็กเกิดการสนทนาโต้ตอบเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟังได้ และ 5) ผังกราฟิกแบบผังเรื่องราวของวาฬ มีคำถามในการกำหนดเรื่องราว จึงช่วยให้เด็กได้คุ้นเคยกับคำถามและมีความมั่นใจในการตอบ ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณาท รักสกุลไทย และคณะ (2561) ได้กล่าวถึงการเลือกใช้ผังกราฟิกควรเลือกใช้ผังกราฟิกที่เหมาะสมที่สุด และนำเสนอผังกราฟิกที่ออกแบบให้เหมาะกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และการเลือกใช้ผังภาพเรื่องราวมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถเปิดโอกาสให้เด็กได้สนทนาวาทโต้ตอบตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Clarke (1991) ที่ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการนำผังกราฟิกไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยในขั้นก่อนสอน ผู้สอนจะต้องพิจารณาและคิดหาผังกราฟิก วิธีหรือระบบในการจัดระเบียบเนื้อหาสาระนั้นๆ ที่เหมาะสมที่สุด และผู้สอนจะต้องคาดคะเนปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เรียนในการใช้ผังกราฟิกนั้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

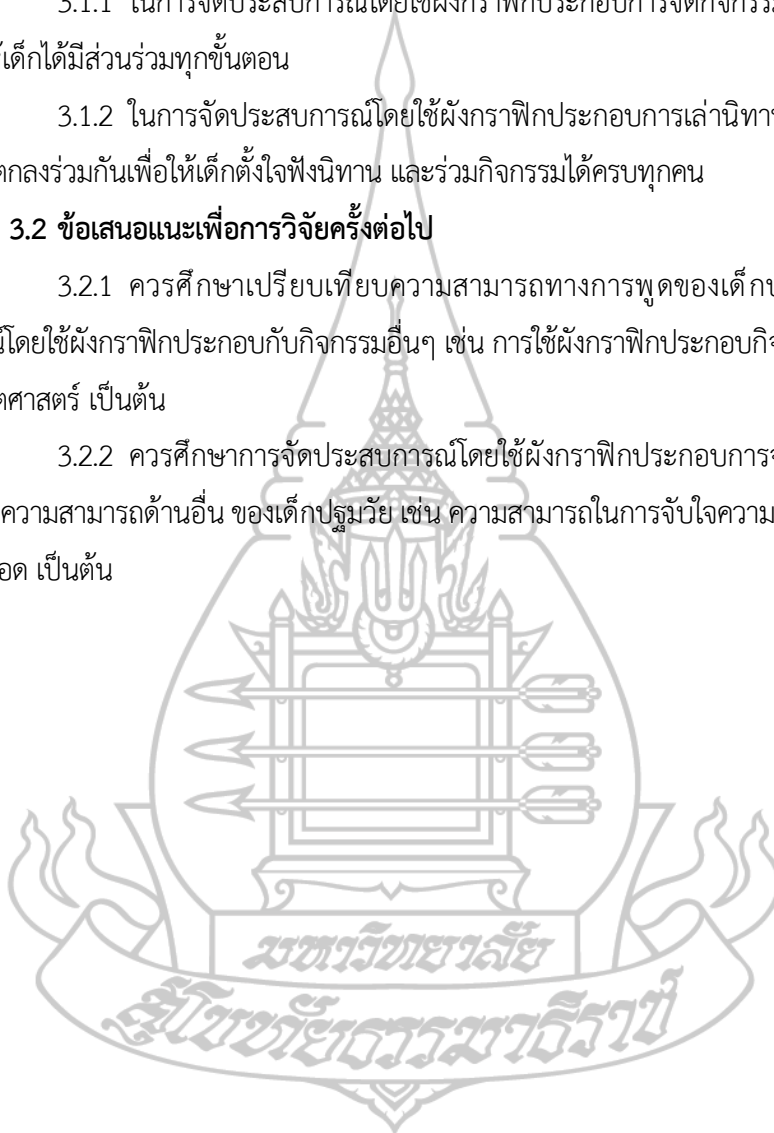
3.1.1 ในการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมทุกขั้นตอน

3.1.2 ในการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเรียนรู้ ในแต่ละขั้นตอนควรสร้างข้อตกลงร่วมกันเพื่อให้เด็กตั้งใจฟังนิทาน และร่วมกิจกรรมได้ครบทุกคน

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบกับกิจกรรมอื่นๆ เช่น การใช้ผังกราฟิกประกอบกิจกรรมวิทยาศาสตร์ กิจกรรมคณิตศาสตร์ เป็นต้น

3.2.2 ควรศึกษาการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถด้านอื่น ของเด็กปฐมวัย เช่น ความสามารถในการจับใจความ ความสามารถด้านการคิดรวบยอด เป็นต้น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. เบริน-เบสบุ๊กส์.
- เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง. (2555). *การพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ*. เยลโล่การพิมพ์.
- จรรยา รอดคีน. (2560). *ผลการจัดกิจกรรมการเล่นิทานโดยใช้ภาพประกอบสามมิติที่มีต่อความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลครออารีย์ จังหวัดระยอง [วิทยานิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ. (2554). *ภาษากับการสื่อสาร*. โครงการตำราและหนังสือ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนิพรรณ จาติเสถียร. (2563). *ผังกราฟิก*. เอกสารประกอบการอบรมเรื่องการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยด้วยผังกราฟิก. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- _____. (2566). 21330 *การพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านภาษา รายการที่ 13 ตอนที่ 2 การประเมินการจัดประสบการณ์ทางภาษาของเด็ก* [Video]. <https://youtu.be/r6PNhgX7Ws0>
- ชลธิศ สมานิติ. (2561). *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานและการใช้ผังกราฟิกเพื่อพัฒนาทักษะการคิด สำหรับเด็กปฐมวัยในเขตภาคตะวันออก ภาคตะวันตก กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล*. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพนธ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 13(2), 21-28.
- ณญาดา ณ นคร. (2564). *นิทานกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย*. <https://www.scimath.org/article-science/item/12350-2021-07-01-05-39-54>
- ณัฐฐา สีเขียว. (2558). *ผลของการเล่นิทานโดยใช้ผังความคิดตามแนวคิดของโทนีบูซานที่มีต่อการเข้าใจความของเด็กอนุบาล*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์. (2560). *แนวทางการส่งเสริมทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย*. <http://daratim54.blogspot.com/2017/07/blog-post.html>
- ทศนา เขมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 15)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ รักพงษ์. (2560). *การพัฒนาหุ่นมือและกิจกรรมเพื่อสร้างความพร้อมด้านการฟังและการพูดของนักเรียนระดับปฐมวัย* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- นฤมล เนียมหอม. (2555). การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านภาษา. ใน *ประมวลชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย* (พิมพ์ครั้งที่ 4, หน่วยที่ 10, น. 2-28). สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประภาพรรณ เอี่ยมสุภชาติ. (2558). การเรียนรู้กับการเรียนการสอน. ใน *ประมวลชุดวิชาสัมมนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัยศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2, หน่วยที่ 2, น. 2-28). สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปราณี เสนีย์ และเอกมิชชัย สีเจริญ. (2544). การนำแผนภาพลำดับการคิดมาใช้ในการเรียนการสอน. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 16(1), 61-64.
- ปรีดา ปัญญาจันทร์ และชิวัน วิสาสะ. (2552). *เล่านิทานอย่างไรให้สนุก*. แพรงเพื่อนรัก.
- ปิยวรรณ พันธุ์มงคล. (2563). บทบาทของบริบททางสังคมและวัฒนธรรมต่อการเรียนรู้ของเด็กตามแนวคิดของ Vygotsky. *วารสารครุศาสตร์*, 38(2), 74-87.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิจิตรา ธงพานิช. (2560). *วิชาการออกแบบและการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิด วิธีและเทคนิคการสอน*. เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2553). *เทคนิคการเล่านิทาน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สุวีริยาสาส์น.
- ภาณุวัฒน์ เชน. (2557). *พูดไม่ก็คำทำเงินล้าน*. นานาสำนักพิมพ์.
- ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. (2560). *คู่มือสำหรับพ่อแม่เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการดูแลและพัฒนาเด็ก ตอนเด็กวัยอนุบาล 3-6 ปี*. <http://www.thaipediatrics.org/Media/media-20171010123112.pdf>
- เรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป. (2550). *กระบวนการสร้างนิทานเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). พริกหวานกราฟฟิก.
- โรงเรียนวัดบางไทรนอก. (2565). *รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา Self Assessment Report: SAR*. โรงเรียนวัดบางไทรนอก.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2542). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สุวีริยาสาส์น.
- วรนาท รักสกุลไทย และคณะ. (2561). *การใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer) เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย*. สำนักพิมพ์แสบปีเลิร์นนิ่ง.

- วรรณาท รักสกุลไทย. (2555). การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านภาษา. ใน *ประมวลชุดวิชาการ จัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย* (พิมพ์ครั้งที่ 4, หน่วยที่ 10, น. 2-28). สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรรณณี แก้วคำศรี. (2558). ผลการจัดกิจกรรมการเล่นิทานประกอบหุ่นขี้กิ้งที่มีต่อความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุครวิทยา จังหวัดอุดรธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วารภรณ์ พิมพ์. (2558). ผลการจัดกิจกรรมการเล่นิทานประกอบการอภิปรายที่มีต่อความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลน่องหญิง จังหวัดอุบลราชธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วัชรภรณ์ มากบุญศรี. (2554). เทคนิควิธีในการเล่นิทานให้สนุกสำหรับเด็กปฐมวัย. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์*, 10(1), 45-54.
- วิมิภา วิบูลชาติ. (2559). ผลของการจัดกิจกรรมการใช้คำถามประกอบผังกราฟิกที่มีต่อการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิไล มาศจรัส. (2551). เทคนิคการเขียน การเล่นิทานสำหรับเด็ก (พิมพ์ครั้งที่ 3). ชารอักษร.
- วีระเกียรติ รุจิรกุล. (2556). ศิลปะการพูด. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม. (2551). *พัฒนาการทางภาษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). แวนแก้ว.
- ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์. (2559). *การพูดเพื่อการสื่อสาร*. โรงพิมพ์บ้านเหล่าการพิมพ์.
- สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ. (2564) *ทบทวนสถานการณ์พัฒนาการเด็กไทย*. <https://www.nich.anamai.moph.go.th/th/general-of-50/204370>
- สมชาย วรภิเษกสมกุล. (2553). *การวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). อักษรศิลป์การพิมพ์.
- สหไทย ไชยพันธ์. (2555). แนวคิดทฤษฎีการพูดสื่อสารในสังคม. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 4(3), 140-154.
- สายฝน เล่าเรียนดี. (2560). การพัฒนาหนังสือนิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยชนเผ่าไทใหญ่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สาวิตรี รุญเจริญ. (2549). นิทานทำให้เด็กฉลาด. *วารสารศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 14(2), 29-32.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ Storytelling*. <http://itnan1.ednan1.go.th/uploads/02069>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *กระบวนการสร้างนิทานเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). พริกหวานกราฟิก.

- สุทธิวรรณ อินทกนก. (2559). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. <https://bit.ly/2YwTNBu>
- สุธีรา คุปวานิชพงษ์. (2563). การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในเด็ก. <https://www.synphaet.co.th/การส่งเสริมพัฒนาการทาง/>
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2552). จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 8). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ แซ่ลี. (2561). พัฒนาการด้านภาษาของเด็ก. https://elfhs.ssru.ac.th/saowalak_sa/pluginfile.php/35/block_html/content/ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษา64.pdf
- แสงธรรม บัวแสงธรรม. (2557). พุดได้ พุดเก่ง พุดเป็น พุดดี. ธิงค์ ปียอนด์บุ๊คส์.
- อักษร. (2562). การเล่านิทาน...สิ่งเล็กๆ แต่ยิ่งใหญ่สำหรับโลกของเด็กๆ. <https://www.aksorn.com/storytelling>
- อัครพล ไชยโชค, ปัทมาวดี เล่ห์มงคล, และปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลทร. (2563). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยการจัดกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์นอกห้องเรียนประกอบผังกราฟิกสำหรับเด็กปฐมวัย. *วารสารพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต*, 14(1), 164-176.
- อัชรี เอกโทขุน. (2544). ทำไมต้องใช้แผนภาพลำดับความคิด. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 16(1), 61-64.
- Apriyanti, N., Shaharom, M. S. N., & Yan, W. K. (2019). *The impact of storytelling in teaching vocabulary among preschoolers*. Paper presented at the International Conference of Research and Education for Educators (ICREE) 2019. Selangor Darul Ehsan, Malaysia. <https://www.masree.info/wpcontent/uploads/2019/12/Proceedings-ICREE-2019-123.pdf#page=43>
- Ausubel, D. (1968). Facilitating meaningful verbal learning in the classroom. *The Arithmetic Teacher*, 15(2), 126-132. <http://www.jstor.org/stable/41187349>
- Baggette, G. (2012). *60 Must-have graphic organizers, grades K-5*. The United State of America. https://play.google.com/books/reader?id=4_lpAgAAQBAJ&hl=th&pg
- Bahadorfar, M., & Omidvar, R. (2014). Technology in teaching speaking skill. *Acme International Journal of Multidisciplinary Research*, 2(4), 9-13.
- Bettelheim, B. (2013). Children need fairy tales. *Television*, 26, 17-18.
- Burns, A. (2019). Concepts for teaching speaking in the English language classroom. *LEARN Journal: Language Education and Acquisition Research Network*, 12(1), 1-11.
- Clarke, J.H. (1991). Using visual organizers to focus on thinking. *Journal of Reading*, 34(7), 526-534.

- Crain, W. (2015). *Theories of development: Concepts and applications*. Routledge.
- Daisy, P.F. (2017). Jean Piaget's theory on child language development. <https://www.hello-motherhood.com/article/1001211-jean-piagets-theory-child-language-development/>
- Damovska, L., Shehu, F., Janeva, N., Palcevska, S., & Panova, L. S. (2009). *Early learning and development standards for children from 0-6 years*. Ministry of Labour and Social Policy.
- Davim, M. V., Barbosa, R. M., & Caballero, D. (2016). Reflective analysis of the importance in the act of storytelling in early childhood education. *Journal of NursingUFPE/Revista de Enfermagem UFPE*, 10(12), 64-71.
- Eggen, P., & Kauchak, D. (1997). *Education psychology* (3rd ed.). Prentice-Hall.
- Ferdiant, A. G. (2016). Developing the assessment instrument of speaking. *Journal Bahasa dan Sastra*, 10(1), 93-102.
- Figueras, N. (2019). Developing and using tasks for the assessment of speaking. *Apples-Journal of Applied Language Studies*, 13(1), 133-149.
- Garofalo, J., & Lester, F.K. (1985). Metacognition, cognitive, monitoring, and mathematical performance. *Journal of Research in Mathematics Education*, 16(3), 163-176.
- Gholami, M., Salehi, N., Azizi, E., & Fazli, B. (2016). Private speech and cognitive development: A review of the two theories. *IIOAB Journal*, 7(1), 262-269.
- Goh, C. M. (2007). *Teaching speaking in the language classroom*. SEAMEO Regional Language Centre.
- Grueon, E., & Garder, P. (2013). *The art of storytelling for teachers and pupils: Using stories to develop literacy in primary classrooms*. Routledge.
- Hamaguchi, P. M. (2010). *Childhood speech, language, and listening problems*. John Wiley & Sons.
- Hasibuan, S., Milfayetty, S., & Mursyid, R. (2019). Development of child worksheets based on the story as subtheme "My Body" to improve students' speaking abilities at Al-Ikhlas early childhood education and development (ECED) Medan Amplas. *Budapest International Research in Linguistics and Education Sciences (BirLE)*, 539-546.

- Heo, J., Han, S., Koch, C., & Aydin, H. (2011). Piaget's Egocentrism and language learning: language egocentrism (LE) and language differentiation (LD). *Journal Of Language Teaching & Research*, 2(4), 733-739.
- Klausmeier, H.J. (1985). *Educational psychology* (5th ed.). Harper & Row.
- Kurum, E. Y. (2016). Teaching speaking skills. *Annals of the University of Oradea: Economic Science*, 25(1), 264-273.
- McDermott, M. J. (2012). Using graphic organizers in preschool. *Teaching Young Children*, 5(5), 29-31.
- McKnight, K. (2013). *The elementary teacher's big book of graphic organizer*. <https://play.google.com/books/reader?id=WoAVw-0BtiEC&hl=th&pg=GBS.PP1>
- Nicolopoulou, A., Cortina, K. S., Ilgaz, H., Cates, C. B., & de Sá, A. B. (2015). Using a narrative- and play-based activity to promote low-income preschoolers' oral language, emergent literacy, and social competence. *Early childhood research quarterly*, 31(1), 147-162.
- Osman, M. E., & Hannafin, M. J. (1992). Metacognition research and theory: Analysis and implications for instructional design. *Educational Technology Research and Development*, 40(2), 83-99.
- Philp, M. (2009). The art of storytelling: a teacher's perspective. *Practically Primary*, 14(2), 7-9.
- Rizqiyani, R. & Azizoh, N. (2019). The influence of wordless picture book to improve the ability of storytelling among preschool students. *Advances in Social Science, Educational and Humanities Research*, 326, 427-430. doi: 10.2991/iccie-18.2019.74.
- Serrat O. (2017). *Knowledge solutions tools, methods, and approaches to drive organizational performance*. Springer Nature.
- Shoari, E., Farrokhi, F. (2014). The Effects of graphic organizer strategy on improving iranian EFL learners' vocabulary learning. *Research in English Language Pedagogy*, 2(1), 71-82.
- Smith, M. (2009). Using graphic organizer to improve reading comprehension in the content areas grades 6-8. <https://play.google.com/books/reader?id=dLJ2BgAAQBAJ&hl=th&pg=GBS.PP1>

- Spaulding, A. E. (2011). *The art of storytelling: Telling truths through telling stories*. Scarecrow Press.
- Steinberg, D., Nagata, H., & Aline, D. (2013). *Psycholinguistics: Language, mind and world*. Routledge.
- Tayo Haro, E. A. (2019). *Using graphic organizers to improve reading comprehension skills in English*. (Master's thesis, Universidad Técnica de Ambato. Dirección de Posgrado. Maestria en la Enseñanza del Idioma Inglés como Lengua Extranjera).
- UNICEF (2021). Early childhood development All children aged 0-5 years are progressively cared for through quality ECD service and in protective and nurturing family environments. <https://www.unicef.org/thailand/what-we-do/early-childhood-development>
- Usmonov, A. (2020). Importance of speaking skill and its developing ways. *Archive of Scientific Publications JSPI*, 1(74), 1-5.
- Wright, L. M. (2016). *How does play in dramatic play centers help preschool children develop oral language and literacy skills*. (Doctoral dissertation, Walden University).
- Yanthi, N., Ananthia, W., & Yuliatiningsih, M.S. (2014). *Picture mapping method and storytelling: A way to Promote 2st Century Skills*. Paper presented at The 61 TEFLIN International Conference, UNS Solo 2014. Surakarta, Indonesia. https://www.academia.edu/34809251/Proceeding_The_61_TEFLIN_International_Conference_2014_hermayawati.pdf
- Zipes, J. (2013). *When dreams came true: classical fairy tales and their tradition* (2nd ed.). Routledge.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศชาดราชภัฏ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศชาดราชภัฏ

ภาคผนวก ข

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลา 09.30 – 10.00 น.

แผนที่ 1 นิทานเรื่อง “กุงกิงไปโรงเรียน” **วันที่สอน** จันทร์ ที่ 8/1/2567 **เวลา** 30 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์ในนิทานอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกันได้
2. เด็กสามารถเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

นิทานเรื่อง “กุงกิงไปโรงเรียน” เป็นการบอกเล่ากิจวัตรประจำวัน ตั้งแต่ตื่นนอน เดินทางไปโรงเรียน ทำกิจกรรมในโรงเรียน และเดินทางกลับบ้าน

ประสบการณ์สำคัญ

การตอบคำถามจากการคิด การเชื่อมโยง จากประสบการณ์เดิม การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การฟังนิทานเกี่ยวกับการมาโรงเรียน การเล่าเรื่องราว

การดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

ชั้นนำ (5 นาที)

1. ครูชวนเด็กพูดคุยเกี่ยวกับการปฏิบัติตนก่อนมาโรงเรียน โดยถามเด็กว่า “ก่อนมาโรงเรียนเด็กๆ ทำอะไรบ้าง”
2. ครูพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูมีเรื่องของกุงกิงมาเล่าให้เด็กๆ ฟัง มาดูกันว่ากุงกิงทำอะไรก่อนไปโรงเรียนและระหว่างอยู่ที่โรงเรียนกุงกิงทำอะไรบ้าง” หลังจากนั้นครูหยิบหนังสือนิทานขึ้นมาพร้อมกับแนะนำหนังสือนิทานเรื่อง “กุงกิงไปโรงเรียน” โดยครูอ่านชื่อนิทาน ชื่อผู้แต่ง และผู้วาดให้เด็กฟัง

ขั้นสอน (20 นาที)

3. ครูเล่านิทานเรื่อง “กุงกิงไปโรงเรียน” ให้เด็กฟัง
4. หลังจากเล่านิทานจบครูถามคำถามเด็ก ดังนี้
 - “ถ้าเด็กๆ เป็นกุงกิง เด็กๆ อยากทำอะไรที่โรงเรียนบ้าง เพราะอะไร”
 - “เด็กๆ ชอบมาโรงเรียนหรือไม่ เพราะอะไร”
 - “ก่อนที่เด็กๆ จะมาโรงเรียนเด็กๆ ทำอะไรบ้าง”
5. ครูชักชวนให้เด็กๆ ได้เล่านิทาน โดยพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูได้เล่านิทานเรื่อง

“กุงกิงไปโรงเรียน” ให้เด็กๆ ฟังแล้ว ครูอยากให้เด็กๆ เล่าให้เพื่อนๆ ฟังอีกครั้ง ซึ่งการเล่า นิทานในครั้งนี้ ครูมีผังกราฟิกมาให้เด็กๆ ใช้เล่าประกอบด้วย จากนั้นครูชี้ไปที่กระดานให้เด็กๆ ดูผัง กราฟิกที่ครูเตรียมไว้และอธิบายว่า ผังนี้มีชื่อว่า ผังภาพเรื่องราว ในผังมีกรอบข้อความให้เด็กและครู ได้ใส่ชื่อเรื่อง ผู้แต่ง ฉาก ตัวละคร และใจความสำคัญของนิทานทั้งตอนต้นเรื่อง ตอนกลางเรื่อง และ ตอนท้ายเรื่อง โดยเด็กๆ สามารถวาดเป็นรูปภาพหรือใส่ข้อความลงบนผังได้

6. เด็กและครูร่วมกันใส่รายละเอียดเนื้อหาในนิทาน ดังนี้

ชื่อเรื่อง: “กุงกิงไปโรงเรียน”

ผู้แต่ง: มนฤดี ทองกลอย

ภาพ: ชาตรี ศรีพลแผ้ว

ฉาก: ที่บ้านของกุงกิง ที่โรงเรียน

ตัวละคร: กุงกิง, คุณแม่, เพื่อน, ครู

ใจความสำคัญ ตอนต้นเรื่อง กุงกิงตื่นนอนตอนเช้าเตรียมตัวไปโรงเรียน

ใจความสำคัญ ตอนกลางเรื่อง กุงกิงไปโรงเรียน เข้าแถวเคารพธงชาติ เข้าเรียน เล่นกับ เพื่อน รับประทานอาหารกลางวัน ฟังนิทาน นอนกลางวัน เต้นกับเพื่อนๆ

ใจความสำคัญ: ตอนท้ายเรื่อง กุงกิงเก็บของกลับบ้าน รู้สึกสนุกสนานและอยากมา โรงเรียน

7. เมื่อสรุปเนื้อหาลงในผังภาพเรื่องราวเสร็จแล้ว ครูให้เด็กออกมาเล่าสรุปนิทานจากผังภาพ เรื่องราวให้เพื่อนๆ ฟัง

ขั้นสรุป (5 นาที)

8. หลังจากที่ได้ฟังแล้ว เล่านิทานจบ ครูชี้ไปที่ผังภาพเรื่องราวที่เด็กๆ เล่า และถามคำถามเด็กว่า “เด็กๆ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนิทานเรื่องนี้”

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือนิทาน เรื่อง “กุงกิงไปโรงเรียน”

2. ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว

การประเมิน

1. สังเกตการณ์ทำกิจกรรม

2. สังเกตการณ์ตอบคำถาม

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง: กุ้งกิ้งไปโรงเรียน

ผู้แต่ง: มนฤดี ทองกลอย

ภาพ: ชาตรี ศรีพลแผ้ว

เอ้ก...อี้อ...เอ้ก...เอ้ก ไก่โก่งคอขัน ดวงตะวันโผล่พ้นขอบฟ้า กุ้งกิ้งงัวเจียดตื่นนอน เอาหน้าซุกหมอน ขอนอนต่ออีกหนอย่น่า แม่ปลุก ลูกเถอะกุ้งกิ้ง ชี้เซาจริง ๆ เลยนะลูกจ๋า รีบตื่นล้างหน้า แปรงฟัน วันนี่วันสำคัญ จ๋าได้ไหมจ๊ะ กุ้งกิ้งตื่นขึ้นทันใด พลันนึกขึ้นได้ วันเปิดเทอมนี้มา รีบล้างหน้า แปรงฟันเร็วไวใส่ชุดนักเรียนใหม่ เอาแบงก์ทาท่า "ปิ่น...ปิ่น..." เสียงแตกรุดดัง รีบวิ่งหน้าตั้ง "ไปก่อนนะ แม่จ๋า" ตื่นเต้นวันเปิดเทอมใหม่ กุ้งกิ้งดีใจ ยิ้มแป้นเรีงร่า กุ้งกิ้งเดินเข้าประตู "สวัสดีค่ะคุณครู หนูมาแล้วค่ะ" เข้าแถวร้องเพลงชาติไทย ออกกำลังกาย ยืดแขนเหยียดขา เจอเพื่อนใหม่น่ารัก นิสัยดี ชวนกันระบายสี ศิลปะทรรษา เล่นสนุกกลางแจ้งตอนสาย เล่นทราย ปีนตาค่าย ไม้ลื่น ชิงช้า ไกล่เที่ยงล้างมือสะอาดสะอาด กินข้าวกลางวัน "อ้อ...อร่อยดีจ๋า" เสร็จแล้วล้างหน้า แปรงฟัน เปลี่ยนชุดนอนสีหวาน ประแป้งเต็มหน้า นั่งล้อมวงตรงหน้าคุณครู "ครูขา...พวกหนู อยากฟังนิทานทรรษา" คุณครูใจดีเล่านิทานเรื่องราวสนุกสนานของเหล่านางฟ้า ได้ฟังนิทานแสนสุขใจ กุ้งกิ้งหลับสบายสายลมพัดมา ตื่นนอนตอนใกล้บ่ายคล้อย เก็บที่นอนเรียบร้อย ผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้า คุณครูเปิดเพลงแสนสนุก กุ้งกิ้งรีบลุก ยักย้ายซ้ายขวา ชวนเพื่อน ๆ มาเรีงระบำ ร้องเล่นเต้นรำ ลัน...ลัน...ลัน...ล้า... เก็บของเตรียมตัวกลับบ้าน สนุกสนานทั้งวัน กุ้งกิ้งยิ้มร่า ขึ้นรถยิ้มแยมแจ่มใส "โรงเรียนจ๋า บ้าย...บาย... พรุ่งนี้มาใหม่จ๊ะ"

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลา 09.30 – 10.00 น.

แผนที่ 2 นิทานเรื่อง “เมี้ยว เมี้ยว มา มา จะพาไปหาแม่” **วันที่สอน** พุธ ที่ 10/1/2567
เวลา 30 นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเนื้อหาในนิทานได้
2. เด็กสามารถพูดสนทนาโต้ตอบเชื่อมโยงจากเรื่องที่ฟังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

นิทานเรื่อง “เมี้ยว เมี้ยว มา มา จะพาไปหาแม่” มีเนื้อหาเกี่ยวกับการคิดหาวิธีแก้ปัญหาในการนำลูกแมวทั้งสามตัวใส่กล่องกระดาษเพื่อไปหาแม่แมว

ประสบการณ์สำคัญ

การฟัง การร้องเพลงและแสดงปฏิกริยาตอบโต้เสียงเพลง การฟังนิทานเกี่ยวกับการสิ่งต่างๆ รอบตัว การคิดแก้ปัญหา การพูดแสดงความคิดเห็น การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิด การเล่าเรื่องราว

การดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

ขั้นนำ (5 นาที)

1. เด็กและครুর่วมกันร้องเพลง “หนูมาลีมีลูกแมวเหมียว”

หนูมาลีมีลูกแมวเหมียว ลูกแมวเหมียว ลูกแมวเหมียว

หนูมาลีมีลูกแมวเหมียว ขนมันดูคล้ายสำลี

หนูมาลีไปเที่ยวที่ใด เที่ยวที่ใด เที่ยวที่ใด

หนูมาลีไปเที่ยวที่ใด ลูกแมวตามไปทันที

2. หลังจากร้องจบ ครูทำเสียงร้องเหมียวๆ แล้วถามเด็กๆ ว่า “เด็กๆ ได้ยินไหมว่าเป็นเสียงของอะไร” จากนั้นครูก่อๆ หยิบหนังสือนิทานเรื่อง “เมี้ยว เมี้ยว มา มา จะพาไปหาแม่” ขึ้นมา

3. ครูแนะนำหนังสือนิทานเรื่อง “เมี้ยว เมี้ยว มา มา จะพาไปหาแม่” โดยครูอ่านชื่อนิทานชื่อผู้แต่ง และผู้วาด ให้เด็กฟัง

ขั้นสอน (20 นาที)

4. ครูเล่านิทานเรื่อง “เมี้ยว เมี้ยว มา มา จะพาไปหาแม่” ให้เด็กฟัง

5. หลังจากเล่านิทานจบครูถามคำถามเด็ก ดังนี้

“ถ้าเด็กๆ เป็นแก้มใส เด็กๆ จะใช้อะไรใส่ลูกแมวทั้งสามตัว เพราะอะไรถึงเลือกใช้สิ่งนั้น”

“ถ้าเด็กๆ เป็นแก้มใส เด็กๆ จะช่วยลูกแมวตามหาแม่หรือไม่ เพราะอะไร”

6. ครูชักชวนให้เด็กๆ ได้เล่านิทาน โดยพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูได้เล่านิทานเรื่อง “เมี้ยว เมี้ยว มา มา จะพาไปหาแม่” ให้เด็กๆ ฟังแล้ว ครูอยากให้เด็กๆ เล่าให้เพื่อนๆ ฟังอีกครั้ง ซึ่งการเล่า นิทานในครั้งนี้ ครูมีผังกราฟิกมาให้เด็กๆ ใช้เล่าประกอบด้วย จากนั้นครูชี้ไปที่กระดานให้เด็กๆ ดู ผังกราฟิกที่ครูเตรียมไว้ และอธิบายว่า ผังภาพเรื่องราว มีกรอบข้อความให้เด็กและครูได้ร่วมกันใส่ชื่อ เรื่อง ผู้แต่ง ฉาก ตัวละคร และใจความสำคัญของนิทานทั้งตอนต้นเรื่อง ตอนกลางเรื่อง และตอนท้าย เรื่อง โดยเด็กๆ สามารถวาดเป็นรูปภาพหรือใส่ข้อความลงบนผังได้

7. เด็กและครูร่วมกันใส่รายละเอียดเนื้อหาในนิทาน ดังนี้

ชื่อเรื่อง: “เมี้ยว เมี้ยว มา มา จะพาไปหาแม่”

ผู้แต่ง: ปรีดา ปัญญาจันทร์

ภาพ: พันธุ์แก้ว คูหรัถนพิศาล

ฉาก: ที่บ้านของแก้มใส

ตัวละคร: แก้มใส, คุณแม่, ลูกแมวสามตัว, แม่แมว

ใจความสำคัญ ตอนต้นเรื่อง ลูกแมвр้องหาแม่ แก้มใสช่วยลูกแมวไปหาแม่แมว

ใจความสำคัญ ตอนกลางเรื่อง แก้มใสเอาลูกแมวใส่กล่อง ลูกแมวกระโดดออก แก้มใส เปลี่ยนกล่องใหญ่ขึ้น ลูกแมวกระโดดออกไม่ได้

ใจความสำคัญ ตอนท้ายเรื่อง ลูกแมวได้เจอแม่แมวครบทุกตัว

8. เมื่อสรุปเนื้อหาลงในผังภาพเรื่องราวเสร็จแล้ว ครูให้เด็กออกมาเล่าสรุปนิทานจากผังภาพ เรื่องราวให้เพื่อนๆ ฟัง

ขั้นสรุป (5 นาที)

9. หลังจากที่เด็กๆ เล่านิทานจบ ครูชี้ไปที่ผังภาพเรื่องราวที่เด็กๆ เล่า และถามคำถามเด็กว่า “เด็กๆ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนิทานเรื่องนี้”

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง “หนูมาลีมีลูกแมวเหมียว”
2. หนังสือนิทาน เรื่อง “เมี้ยว เมี้ยว มา มา จะพาไปหาแม่”
3. ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว

การประเมิน

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง: เมี้ยว เมี้ยว มา มา จะพาไปหาแม่

ผู้แต่ง: ปรีดา ปัญญาจันทร์

ภาพ: พันธุ์แก้ว คูหรัถนพิศาล

“เมี้ยว เมี้ยว เมี้ยว” เสียงลูกแมวร้องหาแม่ “เมี้ยว เมี้ยว มา มา” “จะพาไปหาแม่” แก้มใส
 อุ้มลูกแมวทั้งสามตัว แต่อุ้มไม่ไหว แก้มใสจะทำอย่างไรดีนะ แก้มใสอุ้มลูกแมวใส่กล่องทีละตัว ทีละตัว
 แต่ลูกแมวปีนออกจากกล่อง แก้มใสอุ้มลูกแมวใส่กล่อง ลูกแมวปีนออกจากกล่อง แก้มใสอุ้มลูกแมวใส่
 กล่องอีก ลูกแมวก็นปีนออกจากกล่องอีก “อ้าว อย่าออกไปสิ เมี้ยว เมี้ยว มามาจะพาไปหาแม่” “อย่า
 ปีนหนีสิ เมี้ยว เมี้ยว มา มา จะพาไปหาแม่” “อ้าว กล่องคว่ำเลย ทำยังไงดี ใส่กล่องใหญ่อย่างนี้
 ปีนออกไปไม่ได้แล้ว” “เมี้ยว เมี้ยว มา มาจะพาไปหาแม่” “บรี้น บรี้น...เมี้ยว เมี้ยว ลูกแมวมาแล้ว
 แม่แมวอยู่ไหนเอ่ย” แม่แมวดีใจที่ได้เห็นลูกแมว ลูกแมวดีใจที่ได้กินนมแม่ แก้มใสก็ดีใจที่ได้พาลูกแมว
 มาหาแม่ เมี้ยว เมี้ยว เมี้ยว

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลา 09.30 – 10.00 น.

แผนที่ 3 นิทานเรื่อง “มดสิบตัว” **วันที่สอน** ศุกร์ ที่ 12/1/2567 **เวลา** 30 นาที

สาระสำคัญ นิทานเรื่อง “มดสิบตัว” เป็นเรื่องราวของมดสิบตัวที่พบกับสิ่งที่น่าตื่นเต้นและเล่นสนุกกับสิ่งที่เจอ เช่น การเล่นสนุกกับขนมรูปสามเหลี่ยม การเล่นกับกิ้งห่าน และการนับจำนวนลูกอ๊อด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์ในนิทานอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกันได้
2. เด็กสามารถเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งของ ขนาด รูปร่าง การนับจำนวน

ประสบการณ์สำคัญ

การเล่นเกมนับจำนวน การฟังนิทานเกี่ยวกับการสิ่งต่างๆรอบตัว การตอบคำถามจากการคิด การเชื่อมโยง จากประสบการณ์เดิม การเล่าเรื่องราว

การดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

ขั้นนำ (5 นาที)

1. ครูใช้ปริศนาคำทาย “อะไรตัวเล็กๆ กัดเจ็บนิดเดียว ชอบเคี้ยวขนมหวาน” คำตอบ คือ มด ครูถามเด็กๆต่อว่า “มดห้าตัวได้มารวมกับมดอีกห้าตัว รวมแล้วมีมดทั้งหมดกี่ตัว”

2. ครูเฉลยคำตอบโดยหยิบหนังสือนิทานเรื่อง มดสิบตัว ขึ้นมา และพูดว่า “คำตอบ คือ มดสิบตัว” จากนั้นให้เด็กๆ นับจำนวนมดที่อยู่บนปกนิทาน ครูแนะนำหนังสือนิทานเรื่อง “มดสิบตัว” โดยครูอ่านชื่อนิทาน ชื่อผู้แต่ง และผู้วาด ให้เด็กฟัง

ขั้นสอน (20 นาที)

3. ครูเล่านิทานเรื่อง “มดสิบตัว” ให้เด็กฟัง

4. หลังจากเล่านิทานจบครูถามคำถามเด็ก ดังนี้

“ถ้าเด็กๆ เป็นมด เด็กจะเดินไปที่ไหนบ้าง เพราะอะไร”

“เด็กๆ ชอบมดหรือไม่ เพราะอะไร”

“เด็กๆ เคยโดนมดกัดหรือไม่ ถ้าเคยเด็กๆ รู้สึกอย่างไร”

5. ครูชักชวนให้เด็กๆ ได้เล่านิทาน โดยพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูได้เล่านิทานเรื่อง “มดสิบตัว” ให้เด็กๆ ฟังแล้ว ครูอยากให้เด็กๆ เล่าให้เพื่อนๆ ฟังอีกครั้ง ซึ่งการเล่านิทานในครั้งนี้ ครูมีผังกราฟิกมาให้เด็กๆ ใช้เล่าประกอบด้วย จากนั้นครูชี้ไปที่กระดานให้เด็กๆ ดูผังกราฟิกที่ครูเตรียมไว้ และอธิบายว่า ผังนี้มีชื่อว่า ผังภาพเรื่องราว ในผังมีกรอบข้อความให้เด็กและครูได้ร่วมกันใส่ชื่อเรื่อง ผู้แต่ง ฉาก ตัวละคร และใจความสำคัญของนิทานทั้งตอนต้นเรื่อง ตอนกลางเรื่อง และตอนท้ายเรื่อง โดยเด็กๆ สามารถวาดเป็นรูปภาพหรือใส่ข้อความลงบนผังได้

6. เด็กและครูร่วมกันใส่รายละเอียดเนื้อหาในนิทาน ดังนี้

ชื่อเรื่อง: “มดสิบตัว”

ผู้แต่ง/ภาพ: ชีวัน วิสาสะ

ฉาก: ตามทางเดิน

ตัวละคร: มดสิบตัว, หอยทาก

ใจความสำคัญ ตอนต้นเรื่อง มดสิบตัวเดินไปตามทาง เจอหอยทากใต้หลังหอยทาก เจอขนมกินขนม

ใจความสำคัญ ตอนกลางเรื่อง มดสิบตัวเจอกังหันเล่นกังหัน เจอสระน้ำที่มีลูกอ๊อด มันจึงเดินรอบสระ เพื่อนับจำนวนลูกอ๊อด เจอเชือกريبใต้ชั้นเชือก

ใจความสำคัญ ตอนท้ายเรื่อง เชือกพามดสิบตัวลอยขึ้นฟ้า เพราะเป็นเชือกของลูกโป่งสวรรค์ มดสิบตัวเฮฮาเพราะเหาะได้

7. เมื่อสรุปเนื้อหาลงในผังภาพเรื่องราวเสร็จแล้ว ครูให้เด็กออกมาเล่าสรุปนิทานจากผังภาพเรื่องราวให้เพื่อนๆ ฟัง

ขั้นสรุป (5 นาที)

8. หลังจากที่ได้เด็กๆ เล่านิทานจบ ครูชี้ไปที่ผังภาพเรื่องราวที่เด็กๆ เล่า และถามคำถามเด็กว่า “เด็กๆ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนิทานเรื่องนี้”

สื่อการเรียนรู้

1. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับมด
2. หนังสือนิทาน เรื่อง “มดสิบตัว”
3. ผังกราฟิกแบบผังภาพเรื่องราว

การประเมิน

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง: มดสิบตัว

ผู้แต่ง: ชีวัน วิสาสะ

ภาพ: ชีวัน วิสาสะ

มดสิบตัวเดินไปไหน “โอ๊ะ! หอยทากตัวใหญ่”
 กลิ่นหอมน่ากินจัง ขนมอยู่บนนั้น มดสิบตัวขึ้นบันได ไปกินขนม ลื่นลงตีกว่า
 เฮ!...สนุกจัง สนุกจริง ๆ “นั่น...กัณฑ์อันใหม่ ปีนขึ้นไปกันไหม” รอดด้วย โอ้โฮ! สูงลิบเลย
 ทันใดนั้น ลมพัดมา กัณฑ์อันใหญ่ก็ หมุน หมุน หมุน ลมหยุด กัณฑ์หยุด มดร่วงลงมา แต่ว่า
 ไม่เจ็บ เพราะมดตัวเบาคนเดียว มดสิบตัวเดินต่อไป นั่นไงสระน้ำ มีลูกอ๊อดด้วย ลองนับดูสิ
 มีลูกอ๊อดกี่ตัว มดสิบตัวเดินรอบสระ “เอ๊ะ! เชือกอะไร ไปดูกันเถอะ” “ไต่เชือกเล่นตีกว่า”
 เชือกพามดสิบตัวลอยขึ้นฟ้า “เฮ! พวกเราเหาะได้” หนึ่ง สอง สาม...กระโดด ถึงบ้านเราแล้ว

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลา 09.30 – 10.00 น.

แผนที่ 4 นิทานเรื่อง “ปลุกผัก” **วันที่สอน** จันทร์ ที่ 15/1/2567 **เวลา** 30 นาที

สาระสำคัญ นิทานเรื่อง “ปลุกผัก” เป็นเรื่องราวการปลุกผักของอิมและเพื่อนๆ ในโรงเรียนโดยเริ่มจากไปที่แปลงผัก พรวนดิน แจกเมล็ดผักบุ้ง ปลุกผักบุ้ง รดน้ำเข้าเย็น ถอนหญ้า ใส่ปุ๋ย พอดีผักบุ้งโต ก็เก็บผักบุ้ง ล้างผักบุ้ง นำผักบุ้งมาทำเป็นอาหารรับประทานร่วมกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเนื้อหาในนิทานได้
2. เด็กสามารถพูดสนทนาโต้ตอบเชื่อมโยงจากเรื่องที่ฟังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การเรียนรู้เกี่ยวกับการเพาะปลูกอย่างง่าย

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเกี่ยวกับการเพาะปลูก การตอบคำถามจากการคิด การเชื่อมโยง จากประสบการณ์เดิม การพูดแสดงความคิดเห็น การพูดสนทนาโต้ตอบ การเล่าเรื่องราว

การดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

ขั้นนำ (5 นาที)

1. ครูนำเมล็ดผักบุ้งใส่ในขวดทึบแล้วให้เด็กลองเขย่าเพื่อฟังเสียง และทายว่าข้างในคืออะไร จากนั้นครูเปิดขวดและเทเมล็ดผักบุ้งออกมาให้เด็กๆ ได้ดู และถามเด็กว่า “เด็กๆ สงสัยมั้ยคะว่าเมล็ดเล็กๆ จะเติบโตเป็นผักบุ้งได้อย่างไร

2. ครูหยิบหนังสือนิทานขึ้นมา พร้อมทั้งพูดว่า “ในหนังสือนิทานเล่มนี้มีคำตอบให้เด็กๆ ค่ะ” ครูแนะนำหนังสือนิทานเรื่อง “ปลุกผัก” โดยครูอ่านชื่อนิทาน ชื่อผู้แต่ง และผู้วาด ให้เด็กฟัง

ขั้นสอน (20 นาที)

3. ครูเล่านิทานเรื่อง “ปลุกผัก” ให้เด็กฟัง

4. หลังจากเล่านิทานจบครูถามคำถามเด็ก ดังนี้

“ถ้าเด็กๆ เป็นอิม เด็กๆ จะปลุกผักอะไร เพราะอะไร”

“เด็กๆ เคยทานอาหารที่มีผักหรือไม่ ถ้าเคยเด็กทานอาหารอะไร”

5. ครูชักชวนให้เด็กๆ ได้เล่านิทาน โดยพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูได้เล่านิทานเรื่อง “ปลุกผัก” ให้เด็กๆ ฟังแล้ว ครูอยากให้เด็กๆ เล่าให้เพื่อนๆ ฟังอีกครั้ง ซึ่งการเล่านิทานในครั้งนี้ ครูมีผังกราฟิกมาให้เด็กๆ ใช้เล่าประกอบ จากนั้นครูชี้ไปที่กระดานให้เด็กๆ ดูผังกราฟิกที่ครูเตรียมไว้และอธิบายว่า ผังนี้มีชื่อว่า ผังเรียงลำดับ ซึ่งเด็กและครูร่วมกันนำเนื้อหาในนิทานมาใส่ในช่องสี่เหลี่ยมโดยเรียงจากเหตุการณ์เริ่มต้นไปจนถึงเหตุการณ์สุดท้าย

6. เด็กและครูร่วมกันใส่รายละเอียดเนื้อหาในนิทาน ดังนี้

เหตุการณ์ที่ 1 ครู อิม และเพื่อนๆ ไปที่แปลงผัก

เหตุการณ์ที่ 2 อิม และเพื่อนๆ ช่วยกันพรวนดิน

เหตุการณ์ที่ 3 ครูแจกเมล็ดผักบุงให้ช่วยกันปลูก

เหตุการณ์ที่ 4 อิม และเพื่อนๆ ช่วยกันดูแลต้นผักบุง

เหตุการณ์ที่ 5 ผักบุงโตเต็มที่ อิมและเพื่อนๆ เก็บมาทำอาหารรับประทานร่วมกัน

7. เมื่อสรุปเนื้อหาลงในผังเรียงลำดับเสร็จแล้ว ครูให้เด็กออกมาเล่าสรุปนิทานจากผังเรียงลำดับให้เพื่อนๆ ฟัง

ขั้นสรุป (5 นาที)

8. หลังจากที่ได้เด็กๆ เล่านิทานจบ ครูชี้ไปที่ผังเรียงลำดับที่เด็กๆ เล่า และถามคำถามเด็กว่า “เด็กๆ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนิทานเรื่องนี้”

สื่อการเรียนรู้

1. เมล็ดผักบุง
2. ขวด/กระปุก มีฝาปิด
3. หนังสือนิทาน เรื่อง “ปลุกผัก”
4. ผังกราฟิกแบบผังเรียงลำดับ

การประเมิน

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง: ปลุกผัก

เรื่อง: ผศ.จิตติรัตน์ ทัดเทียมมรมย์

ภาพ: สมภาพ คงเมือง

อิมและเพื่อนดีใจที่จะได้ปลุกผัก คุณครูพาอิมและเพื่อนไปที่แปลงผัก อิมและเพื่อนช่วยกันพรวนดิน ให้ร่วนซุย คุณครูแจกเมล็ดผักบุงให้เด็กช่วยกันปลุก อิมและเพื่อนช่วยกันรดน้ำ เข้าเย็น อิมและเพื่อนช่วยกันถอนต้นหญ้าใส่ปุ๋ยคอก เต็กๆ ตบมือดีใจ เมื่อเห็นผักบุงงอกงาม อิมและเพื่อนช่วยกันถอนผักบุงเมื่อโต ทุกคนช่วยกันล้างผักและเด็ดผักบุง คุณครูเตรียมเตา กระทะ ตะหลิว น้ำมัน เครื่องปรุงรส คุณครูจะให้เด็กๆ ผัดผักบุง อิมและเพื่อนร้องอย่างตื่นเต้น เต็กๆ จะยืนที่จุดกำหนดห่างจากเตา เพราะอันตราย อิมและเพื่อนช่วยกันที่ละคนใส่น้ำมัน กระทะเทียม ผักบุง น้ำปลา น้ำตาล อิมอาสา เป็นคนผัดเพราะเคย เพราะเคยช่วยแม่ทำกับข้าว อ้อหือ ผักบุงผัดหอมน่ากิน รสอร่อย อิมและเพื่อนกินกันจนหมด มาปลุกผักกินผักอย่างอิมใหม่คะ ได้ทั้งความรู้และอร่อยด้วย

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลา 09.30 – 10.00 น.

แผนที่ 5 นิทานเรื่อง “หัวผักกาดยักษ์” **วันที่สอน** พุธ ที่ 17/1/2567 **เวลา** 30 นาที

สาระสำคัญ นิทานเรื่อง “หัวผักกาดยักษ์” เป็นเรื่องราวของคุณตาที่ปลูกหัวผักกาด แล้วได้หัวผักกาดยักษ์แต่ไม่สามารถถอนได้ จึงตามคนมาช่วย จนถอนหัวผักกาดได้สำเร็จ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์ในนิทานอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกันได้
2. เด็กสามารถเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การรู้จักชื่อเรียกหรือสรรพนาม คน สัตว์ สิ่งของ

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว การตอบคำถามจากการสังเกต การเชื่อมโยง จากประสบการณ์เดิม การเล่าเรื่องราวลำดับเหตุการณ์

การดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

ขั้นนำ (5 นาที)

1. ครูนำภาพหัวผักกาดยักษ์ มาให้เด็กๆ ดู โดยใช้รูปภาพแค่ส่วนบนแล้วให้เด็กๆ ทายว่าคืออะไร จากนั้นแกล้งดึงภาพหัวผักกาดไม่ออกแล้วถามเด็กๆ ว่า “จะทำอย่างไรดี”
2. ครูหยิบหนังสือนิทานเรื่อง “หัวผักกาดยักษ์” ขึ้นมาแล้วบอกเด็กๆ ว่า “คุณตาคนนี้ก็เจอปัญหาเดียวกันกับครูเลย มาดูกันนะคะว่าคุณตาจะทำอย่างไร” จากนั้นแนะนำหนังสือนิทาน โดยครูอ่านชื่อนิทาน ชื่อผู้แต่ง และผู้วาด ให้เด็กฟัง

ขั้นสอน (20 นาที)

3. ครูเล่านิทานเรื่อง “หัวผักกาดยักษ์” ให้เด็กฟัง
4. หลังจากเล่านิทานจบครูถามคำถามเด็ก ดังนี้
 - “ถ้าเด็กๆ เป็นคุณตา เด็กๆ จะตามใครมาช่วยดึงหัวผักกาด เพราะอะไร”
 - “เด็กๆ ชอบตัวละครตัวไหนมากที่สุด เพราะอะไร”
5. ครูชักชวนให้เด็กๆ ได้เล่านิทาน โดยพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูได้เล่านิทานเรื่อง “หัวผักกาดยักษ์” ให้เด็กๆ ฟังแล้ว ครูอยากให้เด็กๆ เล่าให้เพื่อนๆ ฟังอีกครั้ง ซึ่งการเล่านิทานใน

ครั้งนี้ ครูมีผังกราฟิกมาให้เด็กๆ ใช้เล่าประกอบ จากนั้นครูชี้ไปที่กระดานให้เด็กๆ ดูผังกราฟิกที่ครูเตรียมไว้และอธิบายว่า ผังนี้มีชื่อว่า ผังเรียงลำดับ ซึ่งเด็กและครูได้ร่วมกันนำเนื้อหาในนิทานมาใส่ในช่องสี่เหลี่ยมโดยเรียงจากเหตุการณ์เริ่มต้นไปจนถึงเหตุการณ์สุดท้าย

6. เด็กและครูร่วมกันใส่รายละเอียดเนื้อหาในนิทาน ดังนี้

เหตุการณ์ที่ 1 ตาปลูกหัวผักกาด หัวผักกาดโตเร็วเป็นหัวผักกาดยักษ์

เหตุการณ์ที่ 2 ตาถอนหัวผักกาดยักษ์ไม่หลุด จึงตามยายมาช่วย

เหตุการณ์ที่ 3 ตาถอนหัวผักกาดยักษ์ไม่หลุด จึงตามยายมาช่วย แต่หัวผักกาดยักษ์ก็ยังไม่หลุด จึงตามหลานมาช่วย

เหตุการณ์ที่ 4 หลานช่วยถอนหัวผักกาดยักษ์แต่ไม่หลุด จึงตามหมามาช่วยก็ยังไม่หลุดจึงตามแมวมาช่วย แต่ก็ยังไม่หลุด

เหตุการณ์ที่ 5 แมวตามหนูมาช่วย และก็สามารถึงหัวผักกาดยักษ์ยักษ์หลุดออกมาได้ทุกคนต่างเฮฮาดีใจ

7. เมื่อสรุปเนื้อหาลงในผังเรียงลำดับเสร็จแล้ว ครูให้เด็กออกมาเล่าสรุปนิทานจากผังเรียงลำดับให้เพื่อนๆ ฟัง

ขั้นสรุป (5 นาที)

8. หลังจากที่ได้เด็กๆ เล่านิทานจบ ครูชี้ไปที่ผังเรียงลำดับที่ได้เด็กๆ เล่า และถามคำถามเด็กว่า “เด็กๆ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนิทานเรื่องนี้”

สื่อการเรียนรู้

1. รูปภาพหัวผักกาดยักษ์
2. หนังสือนิทาน เรื่อง “หัวผักกาดยักษ์”
3. ผังกราฟิกแบบผังเรียงลำดับ

การประเมิน

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม

ภาคผนวก

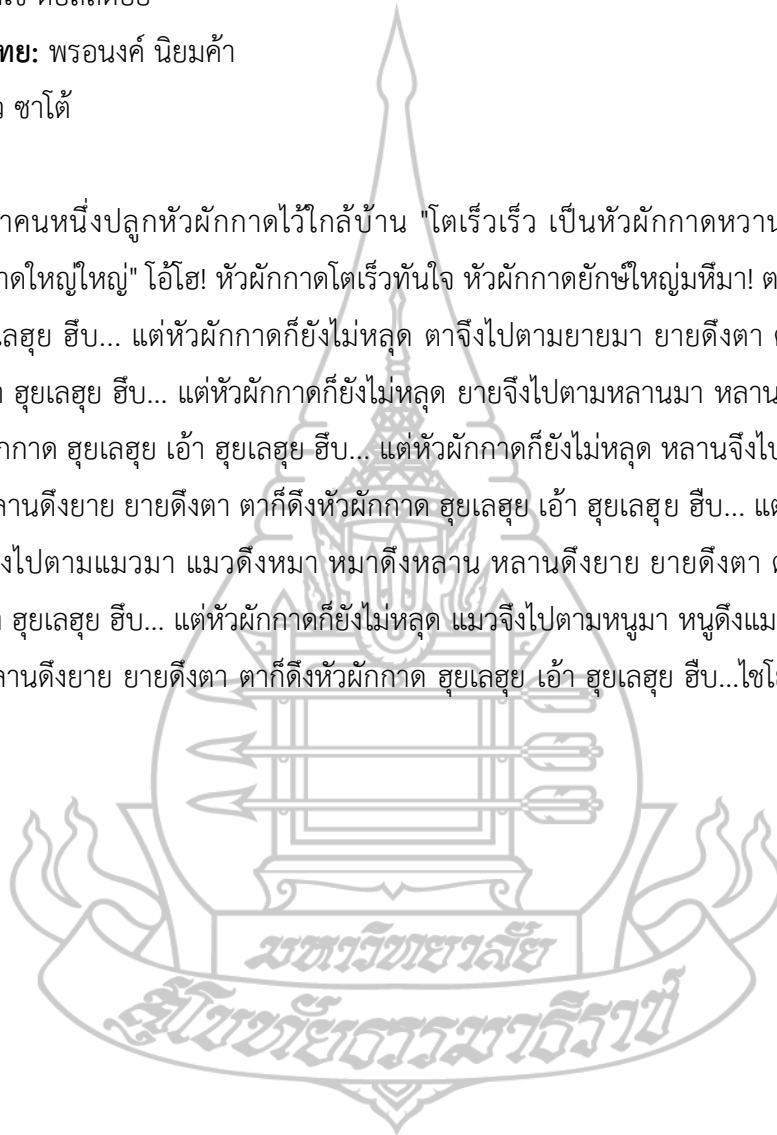
นิทานเรื่อง: หัวผักกาดยักษ์

เรื่อง : อเล็กเซ ตอลสตอย

เรื่องภาษาไทย: พรอนงค์ นิยมคำ

ภาพ: ชูเรียว ซาโต้

มีตาคนหนึ่งปลูกหัวผักกาดไว้ใกล้บ้าน "โตเร็วเร็ว เป็นหัวผักกาดหวานหวาน โตเร็วเร็ว เป็นหัวผักกาดใหญ่ใหญ่" โอโฮ! หัวผักกาดโตเร็วทันใจ หัวผักกาดยักษ์ใหญ่มหึมา! ตาพยายามถอนหัวผักกาด ฮุยเลฮุย ฮีบ... แต่หัวผักกาดก็ยังไม่หลุด ตาจึงไปตามยายมา ยายดึงตา ตาก็ดึงหัวผักกาด ฮุยเลฮุย เอ้า ฮุยเลฮุย ฮีบ... แต่หัวผักกาดก็ยังไม่หลุด ยายจึงไปตามหลานมา หลานดึงยาย ยายดึงตา ตาก็ดึงหัวผักกาด ฮุยเลฮุย เอ้า ฮุยเลฮุย ฮีบ... แต่หัวผักกาดก็ยังไม่หลุด หลานจึงไปตามหามา หมาดึงหลาน หลานดึงยาย ยายดึงตา ตาก็ดึงหัวผักกาด ฮุยเลฮุย เอ้า ฮุยเลฮุย ฮีบ... แต่หัวผักกาดก็ยังไม่หลุด หมาจึงไปตามแมวมา แมวดึงหมา หมาดึงหลาน หลานดึงยาย ยายดึงตา ตาก็ดึงหัวผักกาด ฮุยเลฮุย เอ้า ฮุยเลฮุย ฮีบ... แต่หัวผักกาดก็ยังไม่หลุด แมวจึงไปตามหนูมา หนูดึงแมว แมวดึงหมา หมาดึงหลาน หลานดึงยาย ยายดึงตา ตาก็ดึงหัวผักกาด ฮุยเลฮุย เอ้า ฮุยเลฮุย ฮีบ... ไชโย! หัวผักกาดหลุดออกมาแล้ว!

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลา 09.30 – 10.00 น.

แผนที่ 6 นิทานเรื่อง “พระจันทร์อร่อยไหม” **วันที่สอน** ศุกร์ ที่ 19/1/2567 เวลา 30 นาที
สาระสำคัญ นิทานเรื่อง “พระจันทร์อร่อยไหม” เป็นเรื่องราวของสัตว์ต่างๆ ที่อยากรู้ว่าพระจันทร์ที่อยู่บนท้องฟ้านั้นจะกินอร่อยไหม จึงต่อตัวกันเพื่อจะคว้าพระจันทร์มาชิมดู

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเนื้อหาในนิทานได้
2. เด็กสามารถพูดสนทนาโต้ตอบเชื่อมโยงจากเรื่องที่ฟังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การรู้จักชื่อเรียกสัตว์ต่างๆ

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว การเล่นเกมปริศนาคำทาย การพูดแสดงความคิดเห็น การพูดสนทนาโต้ตอบ การเล่าเรื่องราวลำดับเหตุการณ์

การดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

ขั้นนำ (5 นาที)

1. ครูใช้ปริศนาคำทายถามเด็กว่า “อะไรเอ๋ย ส่องแสงสว่าง กระจ่างสดใส อยู่บนฟ้าไกล ในยามค่ำคืน ตอนเช้าเขากลับ เราหลับเขาดื่น มาตอนกลางคืน ทรงกลมสวยงาม”
2. ครูเฉลยว่า “คำตอบ คือ พระจันทร์” พร้อมทั้งหยิบหนังสือนิทานเรื่อง “พระจันทร์อร่อยไหม” ขึ้นมา ครูแนะนำหนังสือนิทานเรื่อง “พระจันทร์อร่อยไหม” โดยครูอ่านชื่อนิทาน ชื่อผู้แต่ง และผู้วาด ให้เด็กฟัง

ขั้นสอน (20 นาที)

3. ครูเล่านิทานเรื่อง “พระจันทร์อร่อยไหม” ให้เด็กฟัง
4. หลังจากเล่านิทานจบครูถามคำถามเด็ก ดังนี้
 “ถ้าเด็กๆ เป็นเต่าเด็กๆ จะทำอย่างไรถึงจะจับพระจันทร์ได้”
 “เด็กๆ อยากรองชิมพระจันทร์หรือไม่ เพราะอะไร”
5. ครูชักชวนให้เด็กๆ ได้เล่านิทาน โดยพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูได้เล่านิทานเรื่อง “พระจันทร์อร่อยไหม” ให้เด็กๆ ฟังแล้ว ครูอยากให้เด็กๆ เล่าให้เพื่อนๆ ฟังอีกครั้ง ซึ่งการเล่านิทาน

ในครั้งนั้น ครูมีผังกราฟิกมาให้เด็กๆ ไล่เลาะประกอบ จากนั้นครูชี้ไปที่กระดานให้เด็กๆ ดูผังกราฟิกที่ครูเตรียมไว้และอธิบายว่า ผังนี้มีชื่อว่า ผังเรียงลำดับ ซึ่งเด็กและครูได้ร่วมกันนำเนื้อหาในนิทานมาใส่ในช่องสี่เหลี่ยมโดยเรียงจากเหตุการณ์เริ่มต้นไปจนถึงเหตุการณ์สุดท้าย

6. เด็กและครูร่วมกันใส่รายละเอียดเนื้อหาในนิทาน ดังนี้

เหตุการณ์ที่ 1 ช้าง ลิง เต่า สงสัยว่าพระจันทร์จะรสชาติเหมือนอะไร เต่าจึงไต่ขึ้นไปชิมพระจันทร์แต่จับไม่ถึงพระจันทร์ จึงตามช้างมาช่วย

เหตุการณ์ที่ 2 เต่าตามช้างมาช่วยแต่ก็ยังจับพระจันทร์ไม่ถึง ช้างจึงตามยีราฟมาช่วยแต่ก็ยังจับไม่ถึง ยีราฟจึงตามม้าลายมาช่วยแต่ก็ยังจับไม่ถึง

เหตุการณ์ที่ 3 ม้าลายจึงตามสิงโตมาช่วยแต่ก็ยังจับไม่ถึง สิงโตตามหมาจิ้งจอกมาช่วยแต่ก็ยังจับไม่ถึง

เหตุการณ์ที่ 4 หมาจิ้งจอกจึงตามลิงมาช่วยแต่ก็ยังจับไม่ถึง ลิงจึงตามหนูมาช่วยหนูสามารถจับพระจันทร์ได้

เหตุการณ์ที่ 5 หนูปีพระจันทร์มาชิม และแบ่งให้เพื่อนๆ พระจันทร์กลายเป็นพระจันทร์เสี้ยว

7. เมื่อสรุปเนื้อหาลงในผังเรียงลำดับเสร็จแล้ว ครูให้เด็กออกมาเล่าสรุปนิทานจากผังเรียงลำดับให้เพื่อนๆ ฟัง

ขั้นสรุป (5 นาที)

8. หลังจากที่เด็กๆ เล่านิทานจบ ครูชี้ไปที่ผังเรียงลำดับที่เด็กๆ เล่า และถามคำถามเด็กว่า “เด็กๆ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนิทานเรื่องนี้”

สื่อการเรียนรู้

1. ปริศนาคำทาย “พระจันทร์”
2. หนังสือนิทาน เรื่อง “พระจันทร์อร่อยไหม”
3. ผังกราฟิกแบบผังเรียงลำดับ

การประเมิน

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง: พระจันทร์อรร้อยไหม

เรื่องและภาพ: ไมเคิล เกรจ์เนียช

เรียบเรียง: ปรีดา ปัญญาจันทร์

คืนหนึ่ง ขณะที่พระจันทร์ลอยขึ้นบนท้องฟ้าดวงกลมโตส่องสว่างขาวนวลอยู่นั้น พวกสัตว์ทั้งหลายต่างก็ออกมาแอบดูพระจันทร์กันเต็มไปหมด “โฮโฮ ฉันทว่าพระจันทร์ต้องหวานเหมือนอ้อยแน่เลย” ช้างพูดขึ้น แต่ลิงว่า “พระจันทร์ต้องอรร้อยเหมือนกล้วยต่างหาก” เต่าเถียงว่า “ไม่ใช่ พระจันทร์ต้องอรร้อยเหมือนผักบุ้งสิ” พอพูดจบเต่าก็คลานตัวมดื่มน้ำๆ ขึ้นไปบนภูเขา เพื่อไปชิมพระจันทร์ เมื่อไปถึงยอดเขา เต่าก็เขย่งตัวไปจับพระจันทร์ แต่จับไม่ถึง เต่าจึงเรียกช้างมาช่วย เมื่อช้างมาถึง จึงเหยียบบนหลังเต่า แล้วเอื้อมวงไปจับพระจันทร์ พระจันทร์คิดว่า พวกสัตว์จะมาเล่นไล่จับ จึงขยับลอยหนีขึ้นไปจนช้างจับไม่ถึง ช้างจึงเรียกยีราฟมาช่วย เมื่อยีราฟมาถึง จึงเหยียบบนหลังช้าง ช้างเหยียบบนหลังเต่าแล้วยึดคอไปจับพระจันทร์ พระจันทร์คิดว่า ยีราฟจะมาเล่นไล่จับ จึงขยับลอยหนีขึ้นไปอีก จนยีราฟจับไม่ถึง ยีราฟจึงเรียกม้าลายมาช่วย เมื่อม้าลายมาถึง จึงเหยียบบนหลังยีราฟ ยีราฟเหยียบบนหลังช้าง ช้างเหยียบบนหลังเต่า แล้วเอื้อมไปจับพระจันทร์ พระจันทร์คิดว่า ม้าลายจะมาเล่นไล่จับ จึงขยับลอยหนีขึ้นไปอีก จนม้าลายจับไม่ถึง ม้าลายจึงเรียกสิงโตมาช่วย เมื่อสิงโตมาถึง จึงเหยียบบนหลังม้าลาย ม้าลายเหยียบบนหลังยีราฟ ยีราฟเหยียบบนหลังช้าง ช้างเหยียบบนหลังเต่า แล้วเอื้อมไปจับพระจันทร์คิดว่า สิงโตจะมาเล่นไล่จับ จึงขยับลอยหนีขึ้นไปอีก จนสิงโตจับไม่ถึง สิงโตจึงเรียกหมาจิ้งจอกมาช่วย เมื่อหมาจิ้งจอกมาถึง จึงเหยียบบนหลังสิงโต สิงโตเหยียบบนหลังม้าลาย ม้าลายเหยียบบนหลังยีราฟ ยีราฟเหยียบบนหลังช้าง ช้างเหยียบบนหลังเต่า แล้วเอื้อมไปจับพระจันทร์ พระจันทร์คิดว่า หมาจิ้งจอกจะมาเล่นไล่จับ จึงขยับลอยหนีขึ้นไปอีก จนหมาจิ้งจอกจับไม่ถึง หมาจิ้งจอกจึงเรียกลิงมาช่วย เมื่อลิงมาถึง จึงเหยียบบนหลังหมาจิ้งจอก หมาจิ้งจอกเหยียบบนหลังสิงโต สิงโตเหยียบบนหลังม้าลาย ม้าลายเหยียบบนหลังยีราฟ ยีราฟเหยียบบนหลังช้าง ช้างเหยียบบนหลังเต่า แล้วเอื้อมไปจับพระจันทร์ พระจันทร์คิดว่า ลิงจะมาเล่นไล่จับ จึงขยับลอยหนีขึ้นไปอีก จนลิงจับไม่ถึงลิงจึงเรียกหนุมมาช่วย เมื่อหนุมมาถึง จึงไต่หลังเพื่อนๆ ขึ้นไป พระจันทร์เห็นว่า หนุตัวเล็กนิดเดียว และตอนนี้พระจันทร์ก็ไม่อยากเล่นไล่จับอีกแล้ว จึงไม่ขยับหนีขึ้นไป หนุจึงจับพระจันทร์ได้ แล้วบีพระจันทร์ออกมาหนึ่งชิ้น ลองชิมดู “อ้อฮ้อ พระจันทร์นี้อรร้อยจังเลย” หนุร้องขึ้น เมื่อหนุชิมพระจันทร์แล้ว ก็ส่งพระจันทร์ให้เพื่อนๆ กิน พวกสัตว์ทั้งหลายได้กินพระจันทร์อย่างเอร็ดอรร้อย ต่างก็นอนหลับอย่างมีความสุข ส่วนพระจันทร์ถูกกินจนแห้ง กลายเป็นพระจันทร์เสี้ยวอยู่บนท้องฟ้าเจ้าปลาเฝ้าดูด้วยความสงสัยว่า “พวกเพื่อนๆ ต้องต่อตัวกันให้ลำบากทำไม เพราะพระจันทร์ก็ลอยอยู่ในน้ำนี่เอง”

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลา 09.30 – 10.00 น.

แผนที่ 7 นิทานเรื่อง “หนอนผีเสื้อ” **วันที่สอน** จันทร์ ที่ 22/1/2567 **เวลา** 30 นาที

สาระสำคัญ นิทานเรื่อง “หนอนผีเสื้อ” เป็นการเล่าถึงวงจรชีวิตของผีเสื้อที่เริ่มจากไข่ กลายเป็นตัวหนอน ดักแด้ ผีเสื้อ และวางไข่เพื่อให้กำเนิดผีเสื้อต่อไป ซึ่งเป็นวงจรไปเรื่อยๆ ไม่มีที่สิ้นสุด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์ในนิทานอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกันได้
2. เด็กสามารถเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การเรียนรู้วงจรชีวิตผีเสื้อ

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว การเล่นเกมปริศนาคำทายเงาของภาพเกี่ยวกับผีเสื้อ การพูดแสดงความคิดเห็น การพูดสนทนาโต้ตอบ การเล่าเรื่องราวลำดับเหตุการณ์

การดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

ขั้นนำ (5 นาที)

1. ครูนำแผ่นภาพเงาของหนอนผีเสื้อขึ้นมาและให้เด็กๆ ทายว่าคือเงาของตัวอะไร เมื่อเด็กๆ ทายคำตอบแล้วครูเฉลยคำตอบด้วยแผ่นภาพรูปหนอนผีเสื้อ จากนั้นพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “เด็กๆ รู้ไหมว่าเจ้าหนอนตัวนี้สามารถแปลงกายได้ เรามาดูกันว่าเจ้าหนอนแปลงกายเป็นอะไรบ้าง”

2. ครูหยิบหนังสือนิทานหนอนผีเสื้อขึ้นมา “ในนิทานเล่มนี้มีคำตอบให้เด็กๆ ค่ะ” จากนั้นครูแนะนำหนังสือนิทาน “หนอนผีเสื้อ” โดยครูอ่านชื่อนิทาน ชื่อผู้แต่ง และผู้วาด ให้เด็กฟัง

ขั้นสอน (20 นาที)

3. ครูเล่านิทานเรื่อง “หนอนผีเสื้อ” ให้เด็กฟัง

4. หลังจากเล่านิทานจบครูถามคำถามเด็ก ดังนี้

“ถ้าเด็กๆ เจอหนอนผีเสื้อ เด็กๆ จะทำอย่างไร เพราะอะไร”

“เด็กๆ คิดว่าก่อนจะเป็นผีเสื้อ มันเป็นตัวอะไรบ้าง”

5. ครูชักชวนให้เด็กๆ ได้เล่านิทาน โดยพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูได้เล่านิทานเรื่อง “หนอนผีเสื้อ” ให้เด็กๆ ฟังแล้ว ครูอยากให้เด็กๆ เล่าให้เพื่อนๆ ฟังอีกครั้ง ซึ่งการเล่านิทานในครั้งนี้ ครูมี

ผังกราฟิกมาให้เด็กๆ ใช้เล่าประกอบ จากนั้นครูชี้ไปที่กระดานให้เด็กๆ ดูผังกราฟิกที่ครูเตรียมไว้และอธิบายว่า ผังนี้มีชื่อว่า ผังวงจร ซึ่งมีลักษณะเป็นวงกลมวนรอบที่ต่อเนื่อง ให้เด็กและครูได้ร่วมกันนำเนื้อหาในนิทานมาใส่ในผังภาพตามลำดับก่อนหลัง

6. เด็กและครูร่วมกันใส่รายละเอียดเนื้อหาในนิทาน ดังนี้

ใครเป็นผู้เริ่มต้น: เจ้าหนอน

กำลังทำอะไร: ออกมาจากไข่ กินอาหาร

ที่ไหน: บนต้นไม้

อย่างไร: หนอนชักใยหุ้มตัวกลายเป็นดักแด้ จากดักแด้กลายเป็นผีเสื้อ

ตอนจบเป็นอย่างไร: ผีเสื้อสวยงามบินชมดอกไม้

7. เมื่อสรุปเนื้อหาลงในผังวงจรเสร็จแล้ว ครูให้เด็กออกมาเล่าสรุปนิทานจากผังวงจรให้เพื่อนๆ ฟัง

ขั้นสรุป (5 นาที)

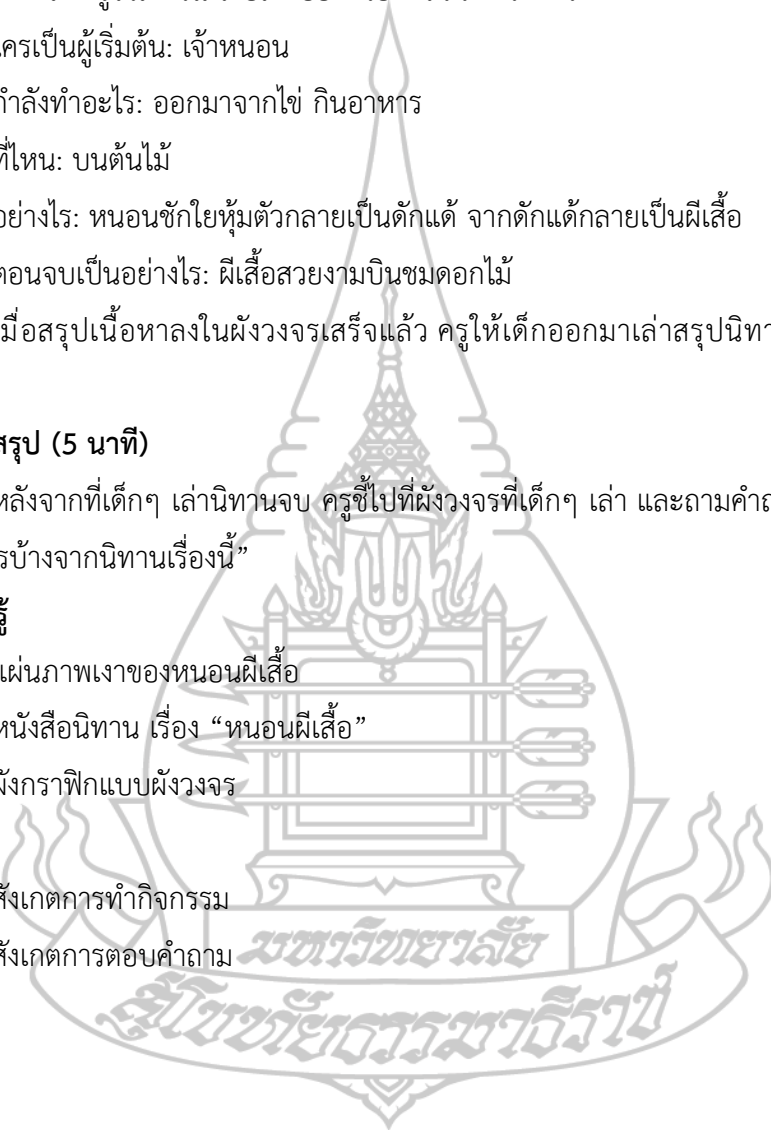
8. หลังจากที่ได้เด็กๆ เล่านิทานจบ ครูชี้ไปที่ผังวงจรที่เด็กๆ เล่า และถามคำถามเด็กว่า “เด็กๆ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนิทานเรื่องนี้”

สื่อการเรียนรู้

1. แผ่นภาพเงาของหนอนผีเสื้อ
2. หนังสือนิทาน เรื่อง “หนอนผีเสื้อ”
3. ผังกราฟิกแบบผังวงจร

การประเมิน

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม

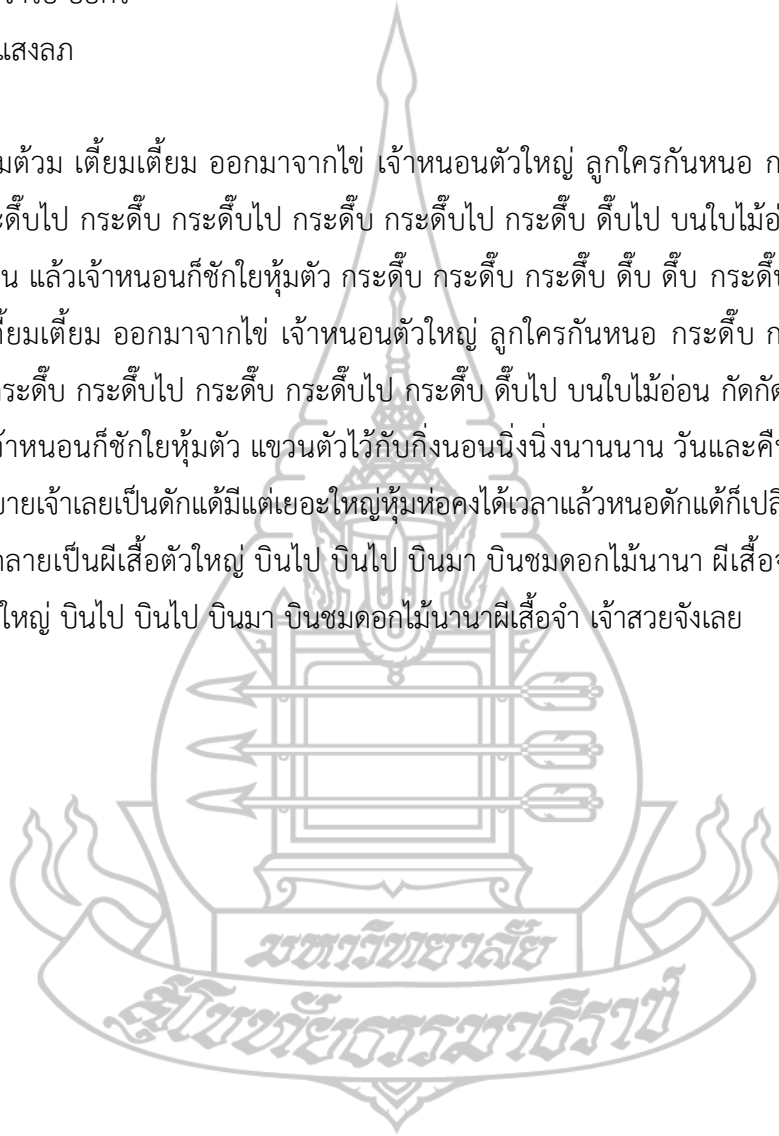
ภาคผนวก

นิทานเรื่อง: หนอนผีเสื้อ

ผู้แต่ง: ภัทรจารีย์ อัยศิริ

ภาพ: ลำพู แสงลม

ตัวมตัวม เตี้ยมเตี้ยม ออกมาจากไข่ เจ้าหนอนตัวใหญ่ ลูกใครกันหนอ กระต๊อบ กระต๊อบไป
 กระต๊อบ กระต๊อบไป กระต๊อบ กระต๊อบไป กระต๊อบ กระต๊อบไป กระต๊อบ ต๊อบไป บนใบไม้อ่อน กัดกัด กินกิน
 อิ่มแล้วก็นอน แล้วเจ้าหนอนก็ชักใยหุ้มตัว กระต๊อบ กระต๊อบ กระต๊อบ ต๊อบ ต๊อบ กระต๊อบ กระต๊อบ ต๊อบ ต๊อบ
 ตัวมตัวม เตี้ยมเตี้ยม ออกมาจากไข่ เจ้าหนอนตัวใหญ่ ลูกใครกันหนอ กระต๊อบ กระต๊อบไป กระต๊อบ
 กระต๊อบไป กระต๊อบ กระต๊อบไป กระต๊อบ กระต๊อบไป กระต๊อบ ต๊อบไป บนใบไม้อ่อน กัดกัด กินกิน อิ่มแล้วก็
 นอน แล้วเจ้าหนอนก็ชักใยหุ้มตัว แขนงตัวไว้กับกิ่งนอนนิ่งนานนาน วันและคืนเวียนผ่านหนอน
 นอนหลับสบายเจ้าเลยเป็นดักแต่มีแต่เยอะใหญ่หุ้มห่อคงได้เวลาแล้วหนอดักแต่ก็เปลี่ยนแปลงกาย ลัน
 ลัน ลันลา กลายเป็นผีเสื้อตัวใหญ่ บินไป บินไป บินมา บินชมดอกไม้มานานา ผีเสื้อจำ เจ้าสวยจ้งเลย
 เป็นผีเสื้อตัวใหญ่ บินไป บินไป บินมา บินชมดอกไม้มานานาผีเสื้อจำ เจ้าสวยจ้งเลย

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลา 09.30 – 10.00 น.

แผนที่ 8 นิทานเรื่อง “ฝนจำตกมาจากไหน” วันที่สอน พุศ. ที่ 24/1/2567 เวลา 30 นาที
สาระสำคัญ นิทานเรื่อง “ฝนจำตกมาจากไหน” เป็นการอธิบายเกี่ยวกับการเกิดฝน ซึ่งฝนมาจากก้อนเมฆ เมฆมาจากไอน้ำลอยมารวมกัน ไอน้ำมาจากแสงอาทิตย์ส่องลงผิวน้ำกลายเป็นไอน้ำลอยขึ้นบนท้องฟ้ารวมกันเป็นเมฆฝน เมฆกลั่นตัวเป็นฝนตกลงสู่ผิวดิน ผิวน้ำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเนื้อหาในนิทานได้
2. เด็กสามารถพูดสนทนาโต้ตอบเชื่อมโยงจากเรื่องที่ฟังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การเรียนรู้วัฏจักรการเกิดฝน

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การฟัง การร้องเพลงและแสดงปฏิกิริยาตอบโต้เสียงเพลง การตอบคำถามจากการสังเกต การเชื่อมโยง จากประสบการณ์เดิม การพูดแสดงความคิดเห็น การพูดสนทนาโต้ตอบ การเล่าเรื่องราวลำดับเหตุการณ์

การดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

ขั้นนำ (5 นาที)

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “ฝนเทลงมา”

ฝนเทลงมา เทลงมา เทลงมา ให้นาข่อยฮอง นาข่อยฮอง นาข่อยฮอง ให้ซงข่อยเปี้ยก ซงข่อยเปี้ยก ซงข่อยเปี้ยก ให้เสื่อข่อยเปี้ยก เสื่อข่อยเปี้ยก เสื่อข่อยเปี้ยกแมงต๊อบเต่า ออกลูกข้างหลัง จักแมงอี่หยัง โอ้แมงจิญูน แมงจิญูน แมงจิญูนให้ตันบักเขียบ ตันบักเขียบ ตันบักเขียบ เจ้าเปิดตัวน้อย เปิดตัวน้อย เปิดตัวน้อยมาเต้นกับข่อย เต้นกับข่อย เต้นกับข่อย

2. หลังจากร้องเพลงจบ ครูถามเด็กว่า “เด็กๆ รู้ไหมว่าฝนมาจากไหน”

3. ครูหยิบหนังสือนิทานเรื่อง “ฝนจำตกมาจากไหน” ขึ้นมา “ในหนังสือเล่มนี้มีคำตอบให้เด็กๆ ค่ะ จากนั้นครูแนะนำหนังสือนิทานเรื่อง “ฝนจำตกมาจากไหน” โดยครูอ่านชื่อนิทาน ชื่อผู้แต่ง และผู้วาด ให้เด็กฟัง

ขั้นสอน (20 นาที)

4. ครูเล่านิทานเรื่อง “ฝนจำตกมาจากไหน” ให้เด็กฟัง

5. หลังจากเล่านิทานจบครูถามคำถามเด็ก ดังนี้

“เด็กๆ ชอบฝนตกหรือไม่ เพราะอะไร”

“ก่อนที่ฝนจะตก ท้องฟ้าจะเป็นแบบไหน”

6. ครูชักชวนให้เด็กๆ ได้เล่านิทาน โดยพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูได้เล่านิทานเรื่อง “ฝนจำตกมาจากไหน” ให้เด็กๆ ฟังแล้ว ครูอยากให้เด็กๆ เล่าให้เพื่อนๆ ฟังอีกครั้ง ซึ่งการเล่านิทานในครั้งนี้ ครูมีผังกราฟิกมาให้เด็กๆ ใช้เล่าประกอบ จากนั้นครูชี้ไปที่กระดานให้เด็กๆ ดูผังกราฟิกที่ครูเตรียมไว้ และอธิบายว่า ผังนี้มีชื่อว่า ผังวงจร ซึ่งมีลักษณะเป็นวงกลมวนรอบที่ต่อเนื่อง ให้เด็กและครูได้ร่วมกัน นำเนื้อหาในนิทานมาใส่ในผังภาพตามลำดับก่อนหลัง

7. เด็กและครูร่วมกันใส่รายละเอียดเนื้อหาในนิทาน ดังนี้

ใครเป็นผู้เริ่มต้น: ฝน ก้อนเมฆ

กำลังทำอะไร: ฝนตกมาจากก้อนเมฆ

ที่ไหน: บนท้องฟ้า

อย่างไร: ฝนมาจากก้อนเมฆ ก้อนเมฆมาจากไอน้ำลอยมารวมกัน ไอน้ำมาจากแสงอาทิตย์ส่องลงผิวน้ำกลายเป็นไอน้ำลอยขึ้นบนท้องฟ้ารวมกันเป็นเมฆฝน

ตอนจบเป็นอย่างไร: เมฆฝนกลั่นตัวเป็นฝนตกลงสู่ผิวดิน ผิวน้ำ

8. เมื่อสรุปเนื้อหาลงในผังวงจรเสร็จแล้ว ครูให้เด็กออกมาเล่าสรุปนิทานจากผังวงจรให้เพื่อนๆ ฟัง

ขั้นสรุป (5 นาที)

9. หลังจากที่ได้เด็กๆ เล่านิทานจบ ครูชี้ไปที่ผังวงจรที่เด็กๆ เล่า และถามคำถามเด็กว่า “เด็กๆ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนิทานเรื่องนี้”

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง “ฝนเพลงมา”
2. หนังสือนิทาน เรื่อง “ฝนจำตกมาจากไหน”
3. ผังกราฟิกแบบผังวงจร

การประเมิน

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม

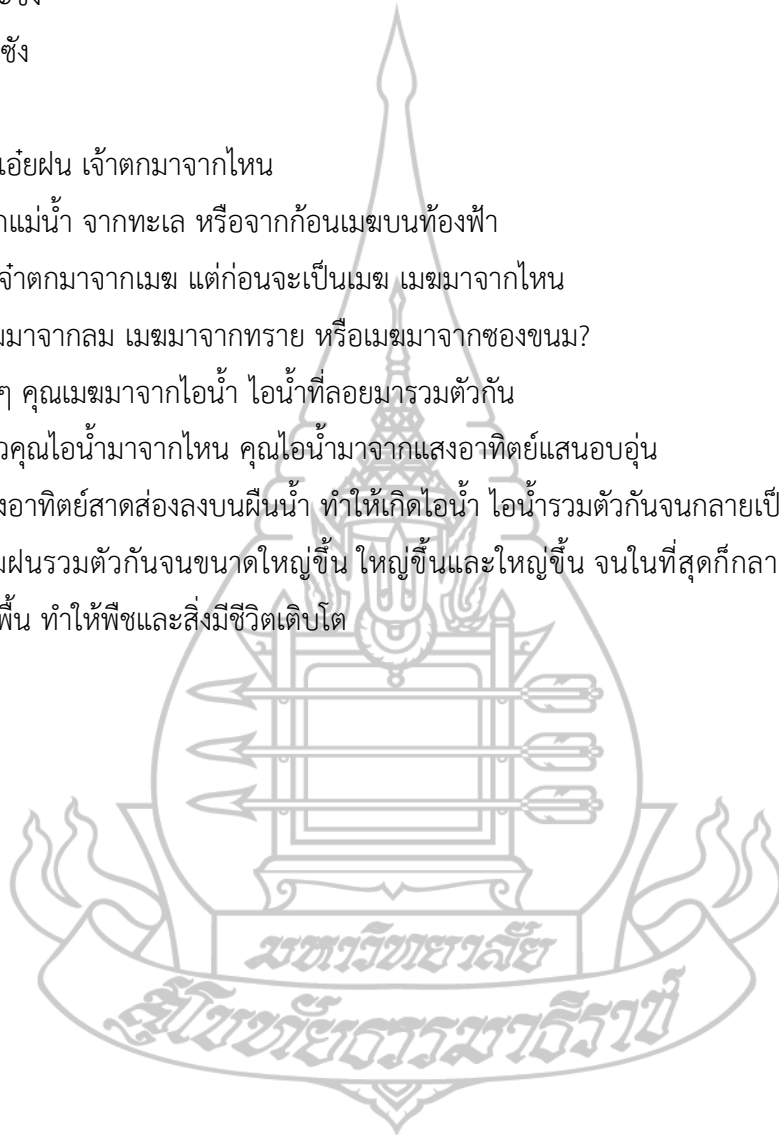
ภาคผนวก

นิทานเรื่อง: ฝนจำตกมาจากไหน

ผู้แต่ง: ยี่แม่ซัง

ภาพ: ยี่แม่ซัง

ฝนเอ๋ยฝน เจ้าตกมาจากไหน
 จากแม่น้ำ จากทะเล หรือจากก้อนเมฆบนท้องฟ้า
 ฝนจำตกมาจากเมฆ แต่ก่อนจะเป็นเมฆ เมฆมาจากไหน
 เมฆมาจากลม เมฆมาจากทราย หรือเมฆมาจากช่องขนม?
 อ้อๆ คุณเมฆมาจากไอน้ำ ไอน้ำที่ลอยมารวมตัวกัน
 แล้วคุณไอน้ำมาจากไหน คุณไอน้ำมาจากแสงอาทิตย์แสนอบอุ่น
 แสงอาทิตย์สาดส่องลงบนผืนน้ำ ทำให้เกิดไอน้ำ ไอน้ำรวมตัวกันจนกลายเป็นเมฆฝน
 เมฆฝนรวมตัวกันจนขนาดใหญ่ขึ้น ใหญ่ขึ้นและใหญ่ขึ้น จนในที่สุดก็กลายเป็นฝนตกลงมา
 นำฝนตกลงพื้น ทำให้พืชและสิ่งมีชีวิตเติบโต

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลา 09.30 – 10.00 น.

แผนที่ 9 นิทานเรื่อง “วงจรกิจิตกบ” วันที่สอน ศุกร์ ที่ 26/1/2567 เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ นิทานเรื่อง “วงจรกิจิตกบ” เป็นเรื่องราวการเจริญเติบโตของกบ เริ่มจากแม่กบวางไข่ จากไข่กบกลายเป็นลูกอ๊อด ลูกอ๊อดมีขางอกออกมา ลูกอ๊อดเจริญเติบโตเป็นลูกกบ ลูกกบเจริญเติบโต เต็มวัย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์ในนิทานอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกันได้
2. เด็กสามารถเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การเรียนรู้วงจรกิจิตกบ

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การฟังเสียงสัตว์ การตอบคำถามจากการสังเกต การเชื่อมโยง จากประสบการณ์เดิม การพูดแสดงความคิดเห็น การพูดสนทนาโต้ตอบ การเล่าเรื่องราว ลำดับเหตุการณ์

การดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

ขั้นนำ (5 นาที)

1. ครูเปิดเสียงของกบให้เด็กๆ ฟัง จากนั้นถามเด็กๆ ว่า “เสียงที่เด็กๆ ได้ยินคือเสียงของอะไร”
2. ครูหยิบหนังสือนิทานขึ้นมา พร้อมกับเฉลยว่า “มันเป็นเสียงของกบนั่นเอง” จากนั้นครูแนะนำหนังสือนิทานเรื่อง “วงจรกิจิตกบ” โดยครูอ่านชื่อนิทาน ชื่อผู้แต่ง และผู้วาด ให้เด็กฟัง

ขั้นสอน (20 นาที)

3. ครูเล่านิทานเรื่อง “วงจรกิจิตกบ” ให้เด็กฟัง
4. หลังจากเล่านิทานจบครูถามคำถามเด็กคำถาม ดังนี้
 “เด็กๆ ชอบกบหรือไม่ เพราะอะไร”
 “ก่อนที่จะมาเป็นกบเป็นตัวอะไรบ้าง”

5. ครูชักชวนให้เด็กๆ ได้เล่านิทาน โดยพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูได้เล่านิทานเรื่อง “วงจรชีวิตกบ” ให้เด็กๆ ฟังแล้ว ครูอยากให้เด็กๆ เล่าให้เพื่อนๆ ฟังอีกครั้ง ซึ่งการเล่านิทานในครั้งนี้ ครูมีผังกราฟิกมาให้เด็กๆ ใช้เล่าประกอบ จากนั้นครูชี้ไปที่กระดานให้เด็กๆ ดูผังกราฟิกที่ครูเตรียมไว้และอธิบายว่า ผังนี้มีชื่อว่า ผังวงจร ซึ่งมีลักษณะเป็นวงกลมวนรอบที่ต่อเนื่อง ให้เด็กและครูได้ร่วมกันนำเนื้อหาในนิทานมาใส่ในผังภาพตามลำดับก่อนหลัง

6. เด็กและครูร่วมกันใส่รายละเอียดเนื้อหาในนิทาน ดังนี้

ใครเป็นผู้เริ่มต้น: ไข่กบ

กำลังทำอะไร: ฟักตัวออกมาเป็นลูกอ๊อด

ที่ไหน: สระน้ำ

อย่างไร: ลูกอ๊อดลอยไปมาในสระ ค่อยๆ มีขาออกออกมา 4 ขา และหางก็เริ่มหดลง

ตอนจบเป็นอย่างไร: ลูกอ๊อดกลายเป็นกบกินแมลง

7. เมื่อสรุปเนื้อหาลงในผังวงจรเสร็จแล้ว ครูให้เด็กออกมาเล่าสรุปนิทานจากผังวงจรให้เพื่อนๆ ฟัง

ขั้นสรุป (5 นาที)

8. หลังจากที่ได้เด็กๆ เล่านิทานจบ ครูชี้ไปที่ผังวงจรที่เด็กๆ เล่า และถามคำถามเด็กว่า “เด็กๆ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนิทานเรื่องนี้”

สื่อการเรียนรู้

1. เสียงกบ
2. เครื่องเสียง
3. หนังสือนิทาน เรื่อง “วงจรชีวิตกบ”
4. ผังกราฟิกแบบผังวงจร

การประเมิน

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง: วงจรชีวิตกบ

ผู้แต่ง: Anna Milbourne

ภาพ: Mat Russell

แปล: อักษรา พอร์คิตส์

ณ สระน้ำแห่งหนึ่ง ในวันอันสดใสของฤดูใบไม้ผลิ หงส์ขาวสองตัวว่ายน้ำเคียงคู่กันไปอย่างสง่างามและที่ใกล้ ๆ กันนั่นเอง...เปิดฝูงหนึ่งกำลังวุ่นกับการงมหาอาหาร ถัดออกมาบนผิวน้ำข้าง ๆ กอบัวไขว่นใส ๆ จำนวนมากลอยเกาะกันอยู่เป็นแพ ไข่วกนี้มีจุดดำเล็กๆ อยู่ข้างในด้วยสิ !! เอ...มันจะกลายเป็นตัวอะไรนะ ? ขณะที่วันเวลาค่อย ๆ ผ่านล่องไป เจ้าจุดสีดำในไข่วแต่ละใบก็ค่อย ๆ โตขึ้น และโตขึ้นเรื่อยๆ จนวันหนึ่งมันก็กลายเป็น “ลูกอ๊อด” ให้เราเห็นอย่างชัดเจน ลูกอ๊อดน้อยสะบัดตัวดิ้นขยุกขยิก จนหลุดจากไข่ออกมาได้ก่อนจะพากันแหวกว่ายแยกจากกันไปคนละทิศทาง แต่ขณะที่ลูกอ๊อดตัวสุดท้ายกำลังหลุดจากไข่ออกมา...เงาดำทึบขนาดใหญ่...ก็ปรากฏขึ้นที่ด้านบน !! โอ๊ะ แอ่แล้ว...เงาที่เห็นนั่น ที่จริงคือปลาตัวใหญ่ยักษ์ที่กำลังดำดิ่งโฉบลงมา มันอ้าปากกว้างเผยให้เห็นฟันทุกซี่ที่ทั้งแหลมและคม วูบ...บ...โชคดีเหลือเกินที่ลูกอ๊อดน้อยว่ายน้ำหนีหลบไปได้อย่างว่องไว !!

วันเวลาผ่านไป เปลี่ยนจากฤดูใบไม้ผลิเป็นฤดูร้อน อากาศค่อย ๆ อุ่นขึ้นเรื่อยๆ เห็นือสระน้ำเต็มไปด้วยแมลงปอ ที่กำลังขยับปีกดูระยิบระยับ เจ้าแมลงจิงโจ้น้ำค่อย ๆ โหยงตัวเดินอย่างระวังไปบนผิวน้ำแต่ที่บริเวณตงต้นกก...มีเสียงก๊ากก๊าก ดังลุดออกมา ว่า...นั่นลูกเปิดขนปุยน่ารัก กำลังว่ายน้ำโผล่ออกมาทีละตัวๆ จนครบ 6 ตัวพวกมันลอยต๊อบปองเรียงต่อกันเป็นแถวตามหลังแม่ของมัน ลูกเป็นบางตัวเผลอหยุดจ้องมองผีเสื้อที่กำลังบินโฉบไปมา แต่พอนึกได้...มันก็รีบหันกลับมาว่ายน้ำตามให้ทันพี่น้องของมัน ใต้น้ำตรงบริเวณที่ลูกเปิดว่ายน้ำเล่นอยู่นั้น ลูกอ๊อดน้อย...กำลังเปลี่ยนรูปร่างไปอีกลแล้ว ขาเล็กๆ คู่หน้าและหลังกำลังค่อย ๆ งอกยาวออกมา ขณะที่หางของมันก็กำลังหดสั้นลงเรื่อยๆ และก่อนที่เราจะทันรู้ตัว...เจ้าลูกอ๊อดก็เปลี่ยนรูปร่างเป็นกบไปแล้วอย่างสมบูรณ์ กบน้อยกระโดดเหยงเหยง สสำรวจไปจนรอบสระ ทันทีที่แมลงตัวจิ๋วบินผ่านมา เจ้ากบที่กำลังหิวโหยก็แลบลิ้นที่ทั้งยาวและเหนียวออกมาตวัดเอาแมลงหายเข้าไปในปากในชั่วพริบตา อัม...! หลังจากแมลงถูกกลืนลงไปในห้อง เจ้ากบก็กระโดดผลุงดำดิ่งลงไปใต้น้ำอันเย็นฉ่ำ และเพราะฝ่าเท้าของมันสามารถแผ่ออกได้ เจ้ากบน้อยจึงใช้เท้าถีบน้ำว่ายไปมาได้อย่างรวดเร็ว ถ้าเรากลับมาที่สระนี้อีกครั้งในฤดูใบไม้ผลิหน้า...นอกจากจะได้เห็น...ไข่วุ่นใสๆ ลอยเป็นแพปริ่มผิวน้ำเหมือนเช่นเคยแล้ว เรายังจะได้เห็นฝูงกบที่เติบโตขึ้นแล้วอย่างสมบูรณ์ ส่งเสียงร้อง อ๊บ อ๊บ ระงมไปทั่วทั้งสระด้วย!

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลา 09.30 – 10.00 น.

แผนที่ 10 นิทานเรื่อง “กุรี กุระ” **วันที่สอน** จันทร์ ที่ 29/1/2567 **เวลา** 30 นาที

สาระสำคัญ นิทานเรื่อง “กุรี กุระ” เป็นเรื่องราวของหนูนาสองตัว ที่หาวัตถุดิบทำอาหารในป่าแล้วไปเจอไขใบใหญ่ จึงหาวิธีนำไขกลับมาทำอาหาร แต่ก็กลัวไขแตกระหว่างการขนย้าย จึงแก้ปัญหาโดยการขนอุปกรณ์ทำอาหารมาทำบริเวณที่เจอไข แล้วแบ่งให้สัตว์ในป่าได้กินด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเนื้อหาในนิทานได้
2. เด็กสามารถพูดสนทนาโต้ตอบเชื่อมโยงจากเรื่องที่ฟังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว การรู้จักชื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การนำมาประกอบอาหาร

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว การฟัง การร้องเพลงและแสดงปฏิกิริยาตอบโต้เสียงเพลง การพูดแสดงความคิดเห็น การพูดสนทนาโต้ตอบ การเล่าเรื่องราวลำดับเหตุการณ์

การดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

ขั้นนำ (5 นาที)

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “แม่ไก่ออกไข่วันละฟอง”

แม่ไก่ออกไข่วันละฟอง ไข่วันละฟอง ไข่วันละฟอง แม่ไก่ออกไข่ทุกวัน หนึ่งวันได้ไข่หนึ่งฟอง (ร้องซ้ำทำนองเดิมเพิ่มวันและจำนวนไข่)

2. หลังจากร้องเพลงจบ ครูถามเด็กว่า “ถ้าแม่ไก่ออกไข่วันละฟองและออกไข่ทุกวัน เด็กๆ จะนำไปทำอะไร”

3. ครูหยิบหนังสือนิทานเรื่อง “กุรี กุระ” ขึ้นมา และชี้ไปที่รูปหนูนาสองตัวบนปกนิทานและพูดว่า เจ้าหนูนาสองตัวนี้ก็มีคำถามเหมือนกันว่าจะนำไปทำอะไรดี เรามาดูกันว่าเจ้าหนูนาสองตัวนี้จะทำอย่างไรกับไข จากนั้นครูแนะนำหนังสือนิทานเรื่อง “กุรี กุระ” โดยครูอ่านชื่อนิทาน ชื่อผู้แต่ง และผู้วาด ให้เด็กฟัง

ขั้นสอน (20 นาที)

4. ครูเล่านิทานเรื่อง “กุรี กุระ” ให้เด็กฟัง

5. หลังจากเล่านิทานจบครูถามคำถามเด็ก ดังนี้
 “ถ้าเด็กๆ เป็น กุรี กับ กุระ จะแก้ปัญหาอย่างไร”
 “ถ้าเด็กๆ เจอไขใบใหญ่ในป่า เด็กๆ จะนำไปทำอะไร”

6. ครูชักชวนให้เด็กๆ ได้เล่านิทาน โดยพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูได้เล่านิทานเรื่อง “กุรี กุระ” ให้เด็กๆ ฟังแล้ว ครูอยากให้เด็กๆ เล่าให้เพื่อนๆ ฟังอีกครั้ง ซึ่งการเล่านิทานในครั้งนี้ ครูมี ผังกราฟิกมาให้เด็กๆ ใช้เล่าประกอบ จากนั้นครูชี้ไปที่กระดานให้เด็กๆ ดูผังกราฟิกที่ครูเตรียมไว้และอธิบายว่า ผังนี้มีชื่อว่า ผังกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์ ซึ่งผังนี้มีลักษณะเหมือนกรอบรูป ในแต่ละด้านของกรอบรูปจะใส่ข้อมูล ตัวละคร ฉากหลัง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ปัญหาและวิธีแก้ปัญหา

7. เด็กและครুর่วมกันใส่รายละเอียดเนื้อหาในนิทาน ดังนี้

ตัวละคร: กุรี กุระ

ฉาก: ในป่า

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น: เจอไขใบใหญ่

ปัญหา: ไขใบใหญ่เกินไป กลัวขนย้ายแล้วไขจะแตก

วิธีแก้ปัญหา: ขนอุปกรณ์ทำอาหารมาทำบริเวณที่เจอไข แล้วแบ่งให้สัตว์ในป่าได้กิน

8. เมื่อสรุปเนื้อหาลงในผังกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์เสร็จแล้ว ครูให้เด็กออกมาเล่าสรุปนิทานจากผังกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์ให้เพื่อนๆ ฟัง

ขั้นสรุป (5 นาที)

9. หลังจากที่เด็กๆ เล่านิทานจบ ครูชี้ไปที่ผังกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์ที่เด็กๆ เล่า และถามคำถามเด็กว่า “เด็กๆ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนิทานเรื่องนี้”

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง “แม่ไก่ออกไข่วันละฟอง”
2. หนังสือนิทาน เรื่อง “กุรี กุระ”
3. ผังกราฟิกแบบกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์

การประเมิน

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง: กุรีกับกระ

ผู้แต่ง: ริเอโกะ นาคางาวะ และ ยูริโกะ โอมูระ

ภาพ: ริเอโกะ นาคางาวะ และ ยูริโกะ โอมูระ

กุรี กับ กระ หัวตะกร้าใบใหญ่เข้าไปในป่า สองเราหนูนา ชื่อว่า กุรี กับ กระ สองเราหนูนา ชอบทำอาหารนะ สองเราหนูนา ชอบกินด้วยกันจ๊ะ กร็อบแกร็บ กรู๊บ กรับ กุรี กระ "เราเก็บลูกโถกเต็มตะกร้า แล้วเอาไปต้มน้ำตาลกินกันนะ" "เราเก็บเกาลัดเต็มตะกร้า แล้วเอาไปกวนกินกันนะ"

กุรี กับ กระ เดินคุยกันอย่างมีความสุข...โอ๊ะ ! นั่นอะไรอยู่กลางถนน...ไซใบใหญ่บ้อเริ่มเลย ! "โอ้โฮ ! ทำไมไซใบนี้ใหญ่จัง ทอดไข่ดาวได้กลมโตเท่าดวงจันทร์เนาะ" กุรี บอก กระ "ทอดไข่เจียวได้นุ่มและหนา ยิ่งกว่าที่นอนของเราอีกนะ" กระ บอก กุรี "ทำขนมไข่ดีกว่า เราจะได้ขนมไซอันใหญ่ กินตั้งแต่เช้าถึงเย็น ก็ยังไม่หมดเลยละ" กุรี บอก กระ "ไซ ทำขนมไข่ดีกว่า" กระเห็นด้วย แต่จะเอาไซกลับไปอย่างไรดี... ไซใบนี้ใหญ่จนใส่ตะกร้าไม่ได้" กุรี บอก กระ "แบกกลับไปดีไหม" กระ ถาม กุรี "เปลือกลื่นอย่างนี้ เดี่ยวก็ตกลงมาแตก" "กลิ้งไปดีไหม" "เปลือบบางอย่างนี้ เดี่ยวก็ชนหินแตก" กุรี กับ กระ พากันนั่งคิดหนักอยู่สักพักหนึ่ง ทันใดนั้น กุรีก็กระโดดตบมือดีใจ "เรากลับไปเอากระทะมาทำขนมไข่ที่นี้ดีกว่า" "จริงด้วย !" กระก็กระโดดตบมือดีใจ กุรี กับ กระ รีบกลับไปบ้าน เตรียมเครื่องมือทำขนมไข่ มีกระทะใบใหญ่ แป้งสาลี เนย นม น้ำตาล กับกะละมังใบใหญ่ ที่ตีไข่ ไม้ขีดไฟ ผ้ากันเปื้อน สองผืน และเป้สองใบ กระทะใบใหญ่เกินไป ใส่เป้ไม่ได้ ใส่ไม้ได้ก็ลากไปดีกว่า" กุรี บอก กระ ใส่ไม้ได้ก็ลากไปดีกว่า" กระ บอก กุรี เมื่อมาถึง กุรี กับ กระ ผูกผ้ากันเปื้อนทันที "เอาละ ตอกไข่เลยนะ !" กุรีใช้กำปั้นตอกไข่ "โอ๊ย ! เจ็บ ! ทำไมเปลือกไข่แข็งจัง !" กุรีกระโดดเตยง น้ำตาไหลพราก "ลองเอาก้อนหินทุบดีกว่า" กระ บอก กุรี กระเอาก้อนหินทุบเปลือกไข่จนแตก กุรีรีบเทไข่ใส่กะละมัง เติมน้ำตาลแล้วใช้ที่ตีไข่ คนให้เข้ากัน ใส่เนยกับแป้งสาลีเข้าไปด้วย ส่วนกระเก็บก้อนหินมาทำเตา และไปหาฟืนมาเตรียมไว้ แล้วเอาเนยทากระทะ เทไข่ในกะละมังลงไป ปิดฝากะทะ ยกไปตั้งเตา สองเราหนูนา ชื่อว่า กุรี กับ กระ สองเราหนูนา ชอบทำอาหารนะ สองเราหนูนา ชอบกินด้วยกันจ๊ะ กร็อบแกร็บ กรู๊บ กรับ กุรี กระ ทั้งสองร้องเพลงรอนมนใจ "ทำขนมไข่ไซไหม ! หอมไปไกลเลยละ" สัตว์ทั้งหลายในป่า พากันมารออบกระทะ ทำจุกฟูพุดพิด หอมจังนะ...ต้องหอมไซ ขนมไข่ฝีมือ กุรี กับ กระ เราใจดีด้วยนะ กุรี กับ กระ เราจะแจกให้จ๊ะ รอเดี๋ยวนะ... "สุกแล้วจ๊ะ" กระเปิดฝากะทะ โอ้โฮ! ขนมไข่สีเหลืองน่ากิน พองฟูเต็มกระทะ "น่ากินจังเลย !" สัตว์ทั้งหลายทำตาโต เมื่อเห็นขนมไข่ในกระทะ อร่อยที่สุดเลย ! เหลือแต่กระทะเปล่าใบใหญ่ กับเปลือกไข่ใบใหญ่ ลองทายซิว่า กุรี กับ กระ เอาเปลือกไข่ไปทำอะไรเอ่ย

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลา 09.30 – 10.00 น.

แผนที่ 11 นิทานเรื่อง “กาหิวน้ำ” **วันที่สอน** พุธ ที่ 31/1/2567 **เวลา** 30 นาที

สาระสำคัญ นิทานเรื่อง “กาหิวน้ำ” เป็นเรื่องราวของเจ้ากาที่กระหายน้ำแล้วไปเจอกับเหยือกน้ำที่มีปากแคบ เจ้ากาไม่สามารถกินน้ำได้ จึงหาวิธีกินน้ำจากเหยือกจนสำเร็จ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์ในนิทานอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกันได้
2. เด็กสามารถเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว รูปร่าง รูปทรง ของวัตถุไหล

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว การตอบคำถามจากการสังเกต การเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม การพูดแสดงความคิดเห็น การพูดสนทนาโต้ตอบ การเล่าเรื่องราวลำดับเหตุการณ์

การดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

ขั้นนำ (5 นาที)

1. ครูนำเหยือกน้ำปากแคบขึ้นมาวางบนโต๊ะ พร้อมทั้งใส่น้ำไว้ครึ่งเหยือก หยิบตุ๊กตาอีกาขึ้นมา แล้วทำท่าจะกินน้ำ แต่กินไม่ได้เพราะเหยือกน้ำปากแคบเกินไป ครูถามเด็กๆ ว่า “จะทำอย่างไรเจ้ากาถึงจะกินน้ำได้”

2. ครูหยิบหนังสือนิทานเรื่อง กาหิวน้ำ ขึ้นมาและพูดว่า “เจ้ากาดังนี้มีเทคนิคมาบอกเด็กๆ ด้วย เรามาดูกันว่า เจ้ากาจะทำอย่างไรกับเหยือกปากแคบ” จากนั้นแนะนำหนังสือเรื่อง “กาหิวน้ำ” โดยครูอ่านชื่อนิทาน ชื่อผู้แต่ง และผู้วาด ให้เด็กฟัง

ขั้นสอน (20 นาที)

3. ครูเล่านิทานเรื่อง “กาหิวน้ำ” ให้เด็กฟัง

4. หลังจากเล่านิทานจบครูถามคำถามเด็ก ดังนี้

“ถ้าเด็กๆ เป็นเจ้ากาเด็กๆ จะทำอย่างไรจึงจะสามารถกินน้ำในเหยือกได้”

“ถ้าเด็กๆ กระหายน้ำมากๆ เด็กๆ จะทำอย่างไร”

5. ครูชักชวนให้เด็กๆ ได้เล่านิทาน โดยพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูได้เล่านิทานเรื่อง “กาหิว น้ำ” ให้เด็กๆ ฟังแล้ว ครูอยากให้เด็กๆ เล่าให้เพื่อนๆ ฟังอีกครั้ง ซึ่งการเล่านิทานในครั้งนี้ ครูมีผัง กราฟิกมาให้เด็กๆ ใช้เล่าประกอบ จากนั้นครูชี้ไปที่กระดานให้เด็กๆ ดูผังกราฟิกที่ครูเตรียมไว้และ อธิบายว่า ผังนี้มีชื่อว่า ผังกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์ ซึ่งผังนี้มีลักษณะเหมือนกรอบรูป ในแต่ละด้าน ของกรอบรูปจะใส่ข้อมูล ตัวละคร ฉากหลัง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ปัญหาและวิธีแก้ปัญหา

6. เด็กและครูร่วมกันใส่รายละเอียดเนื้อหาในนิทาน ดังนี้

ตัวละคร: กา

ฉาก: เนินหิน และกองทราย

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น: กาหิวน้ำ และได้เจอกับเหยือกน้ำที่ข้างกองทราย

ปัญหา: เหยือกปากแคบ กาใช้ปากกินน้ำจากเหยือกไม่ได้

วิธีแก้ปัญหา: กาคาบก้อนหินมาเติมลงในเหยือกจนน้ำเอ่อขึ้นมาที่ปากเหยือก กาก็สามารถกินน้ำได้

7. เมื่อสรุปเนื้อหาลงในผังกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์เสร็จแล้ว ครูให้เด็กออกมาเล่าสรุป นิทานจากผังกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์ให้เพื่อนๆ ฟัง

ขั้นสรุป (5 นาที)

8. หลังจากที่ได้เด็กๆ เล่านิทานจบ ครูชี้ไปที่ผังกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์ที่ได้ๆ เล่า และถาม คำถามเด็กว่า “เด็กๆ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนิทานเรื่องนี้”

สื่อการเรียนรู้

1. ตุ๊กตาอีกา
2. เหยือกน้ำปากแคบ
2. หนังสือนิทาน เรื่อง “กาหิวน้ำ”
3. ผังกราฟิกแบบกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์

การประเมิน

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม

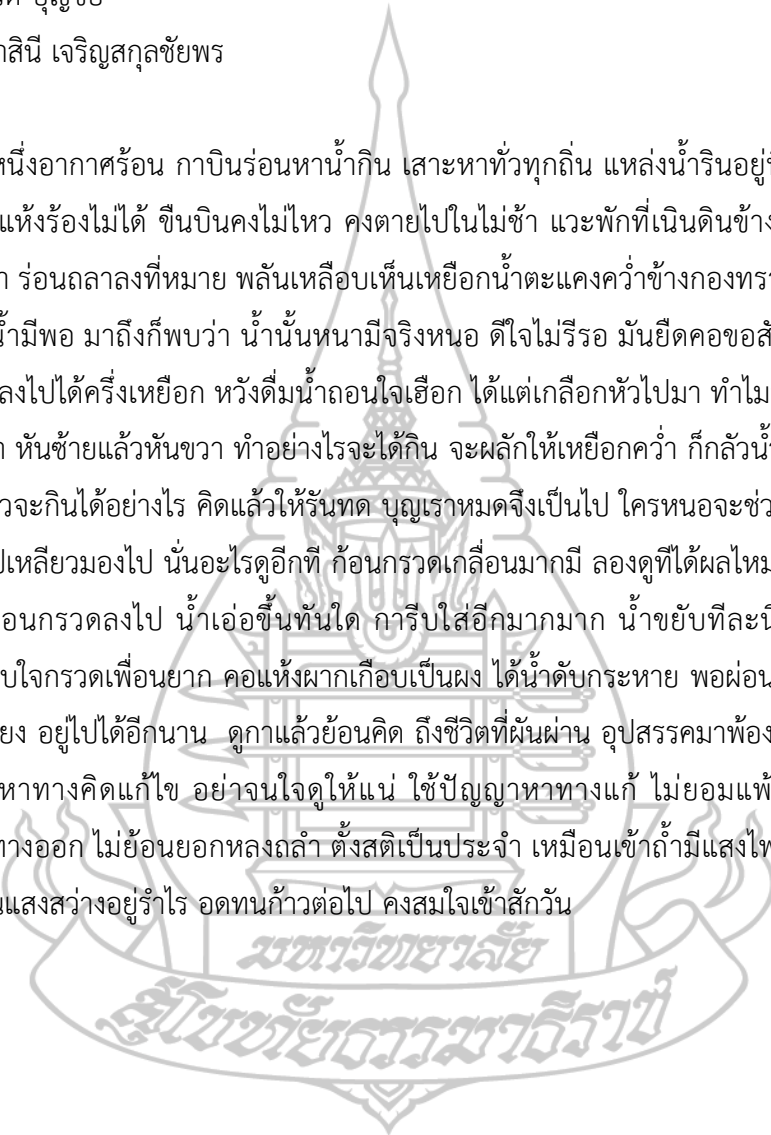
ภาคผนวก

นิทานเรื่อง: กาหิวน้ำ

ผู้แต่ง: กิตติวดี บุญเชื้อ

ภาพ: ประภาสินี เจริญสกุลชัยพร

วันหนึ่งอากาศร้อน กาบินร้อนหาน้ำกิน เสาะหาทั่วทุกถิ่น แหล่งน้ำรินอยู่ที่ไหน เราแทบจะหมดแรง คอแห้งร้องไม่ได้ ชื่นบินคงไม่ไหว คงตายไปในไม่ช้า แวะพักที่เนินดินข้างกองหินนั่นดีกว่า คิดได้ไม่รอช้า ร่อนถลาลงที่หมาย พลันเหลือบเห็นเหยือกน้ำตะแคงคว่ำข้างกองทราย ดีใจเราอดตาย สมใจหมายน้ำมีพอ มาถึงก็พบว่า น้ำนั้นหนามีจริงหนอ ดีใจไม่รีรอ มั่นยึดคอขอสักเอือก ยึดคอสักเพียงไร ปากลงไปได้ครึ่งเหยือก หวังดื่มน้ำถอนใจเชือก ได้แต่เกลือกหัวไปมา ทำไมปากสั่นนัก คอจะหักแล้วซิหนา หันซ้ายแล้วหันขวา ทำอย่างไรจะได้อีกิน จะผลึกให้เหยือกคว่ำ ก็กลัวน้ำจะไหลริน ชิมซัปปากกับดิน แล้วจะกินได้อย่างไร คิดแล้วให้รันทต บุญเราหมดจึงเป็นไป ใครหนอจะช่วยให้ คงถึงตายแน่ คราวนี้ คิดไปเหลียวมองไป นั่นอะไรดูอีกที ก้อนกรวดเคลื่อนไหวมากมี ลองดูที่ได้ผลไหม กาคาบที่ละก้อน ค่อยค่อยหย่อนกรวดลงไป น้ำเอ่อขึ้นทันใด การิบใส่อีกมากมาย น้ำขยับที่ละนิด จนเกือบซดที่ขอบปาก ขอบใจกรวดเพื่อนยาก คอแห้งผากเกือบเป็นผง ได้น้ำดับกระหาย พออ่อนคลายไม่ปลดปลง ชีวิตข้าคงยืนยง อยู่ไปได้อีกนาน ดูกาแล้วย้อนคิด ถึงชีวิตที่ผันผ่าน อุปสรรคมาพองพาน อย่าลนลาน รีบยอมแพ้ หาทางคิดแก้ไข อย่าจนใจดูให้แน่ ใช้ปัญญาหาทางแก้ ไม่ยอมแพ้ปล่อยตามกรรม ทุกปัญหาหนีทางออก ไม่ย้อนยอกหลงถล่ำ ตั้งสติเป็นประจำ เหมือนเข้าถ้ำมีแสงไฟ ค่อยค่อยเดินไปตามทาง เห็นแสงสว่างอยู่รำไร อดทนก้าวต่อไป คงสนใจเข้าสักวัน

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลา 09.30 – 10.00 น.

แผนที่ 12 นิทานเรื่อง “ใต้ทะเลลึก” **วันที่สอน** ศุกร์ ที่ 2/2/2567 **เวลา** 30 นาที

สาระสำคัญ นิทานเรื่อง “ใต้ทะเลลึก” เป็นเรื่องราวของปลาน้อยสีขาวยุติ ที่เกิดความสงสัยว่าทะเลจะลึกแค่ไหน จึงว่ายน้ำลึกลงไปเรื่อยๆ ผ่านฝูงปลาต่างๆ จนไปถึงก้นทะเลที่ลึกและมองไม่เห็นอะไร จึงพยายามหาวิธีว่ายน้ำกลับ และไปเจอกับปลาตลกเบ็ดที่เรืองแสงได้ จึงให้ปลาตลกเบ็ดส่องแสงนำทางกลับบ้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเนื้อหาในนิทานได้
2. เด็กสามารถพูดสนทนาโต้ตอบเชื่อมโยงจากเรื่องที่ฟังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การเรียนรู้สิ่งต่างๆ ใต้ทะเลลึก

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ใต้ทะเลลึก การตอบคำถามจากการสังเกต การเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม การพูดแสดงความคิดเห็น การพูดสนทนาโต้ตอบ การเล่าเรื่องราวลำดับเหตุการณ์

การดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

ขั้นนำ (5 นาที)

1. ครูนำกล่องทึบใบใหญ่ที่มีรูเล็ก 1 รู อยู่ข้างกล่อง ภายในกล่องแปะรูปภาพสัตว์ทะเลไว้ และให้เด็กๆ ส่องผ่านรู เพื่อดูว่าข้างในกล่องมีอะไร จากนั้นครูถามเด็กว่า “เด็กๆ เห็นอะไรในกล่องบ้าง”

2. ครูหยิบหนังสือนิทานเรื่อง “ใต้ทะเลลึก” ขึ้นมา “เด็กๆ อยากรู้มั้ยว่าใต้ทะเลลึกที่มีดจะมีสัตว์อะไรบ้าง เรามาตามเจ้าปลาขาวน้อยไปดูกัน” จากนั้นครูแนะนำหนังสือนิทานเรื่อง “ใต้ทะเลลึก” โดยครูอ่านชื่อนิทาน ชื่อผู้แต่ง และผู้วาด ให้เด็กฟัง

ขั้นสอน (20 นาที)

3. ครูเล่านิทานเรื่อง “ใต้ทะเลลึก” ให้เด็กฟัง
4. หลังจากเล่านิทานจบครูถามคำถามเด็ก ดังนี้

“ก่อนที่เจ้าปลาขาวน้อยจะเจอกับปลาตลกเบ็ด เจ้าปลาขาวน้อยเจอกับอะไรบ้าง”

“ถ้าเด็กๆ เป็นเจ้าปลาน้อยสีขาว เด็กๆ จะกลัวว่าว่ายน้ำลงไปใต้ทะเลที่ลึกหรือไม่ เพราะอะไร”

“เด็กๆ ชอบความมืดหรือไม่ เพราะอะไร”

5. ครูชักชวนให้เด็กๆ ได้เล่านิทาน โดยพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูได้เล่านิทานเรื่อง “ใต้ทะเลลึก” ให้เด็กๆ ฟังแล้ว ครูอยากให้เด็กๆ เล่าให้เพื่อนๆ ฟังอีกครั้ง ซึ่งการเล่านิทานในครั้งนี้ ครูมีผังกราฟิกมาให้เด็กๆ ใช้เล่าประกอบ จากนั้นครูชี้ไปที่กระดานให้เด็กๆ ดูผังกราฟิกที่ครูเตรียมไว้ และอธิบายว่า ผังนี้มีชื่อว่า ผังกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์ ซึ่งผังนี้มีลักษณะเหมือนกรอบรูป ในแต่ละด้านของกรอบรูปจะใส่ข้อมูล ตัวละคร ฉากหลัง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ปัญหาและวิธีแก้ปัญหา

6. เด็กและครুর่วมกันใส่รายละเอียดเนื้อหาในนิทาน ดังนี้

ตัวละคร: ปลาน้อยสีขาว แมงกะพรุน ปลาสีทอง เต่า หมึกยักษ์ ดาวทะเล ปลาดุกเบ็ด

ฉาก: ใต้ท้องทะเล

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น: ปลาน้อยสีขาวสงสัยว่าใต้ทะเลลึกแค่ไหน

ปัญหา: ปลาน้อยสีขาวว่ายน้ำลงไปใต้ทะเลที่ลึกและมืด ทำให้มองไม่เห็น ว่ายน้ำกลับไม่ได้

วิธีแก้ปัญหา: ให้ปลาดุกเบ็ดที่สามารถเรืองแสงได้นำทางกลับบ้าน

7. เมื่อสรุปเนื้อหาลงในผังกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์เสร็จแล้ว ครูให้เด็กออกมาเล่าสรุปนิทานจากผังกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์ให้เพื่อนๆ ฟัง

ขั้นสรุป (5 นาที)

8. หลังจากที่เด็กๆ เล่านิทานจบ ครูชี้ไปที่ผังกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์ที่เด็กๆ เล่า และถามคำถามเด็กว่า “เด็กๆ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนิทานเรื่องนี้”

สื่อการเรียนรู้

1. กล่องทึบภายในแปะรูปภาพสัตว์ทะเล
2. หนังสือนิทาน เรื่อง “ใต้ทะเลลึก”
3. ผังกราฟิกแบบกรอบรูปเรื่องราวที่สมบูรณ์

การประเมิน

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม

ภาคผนวก

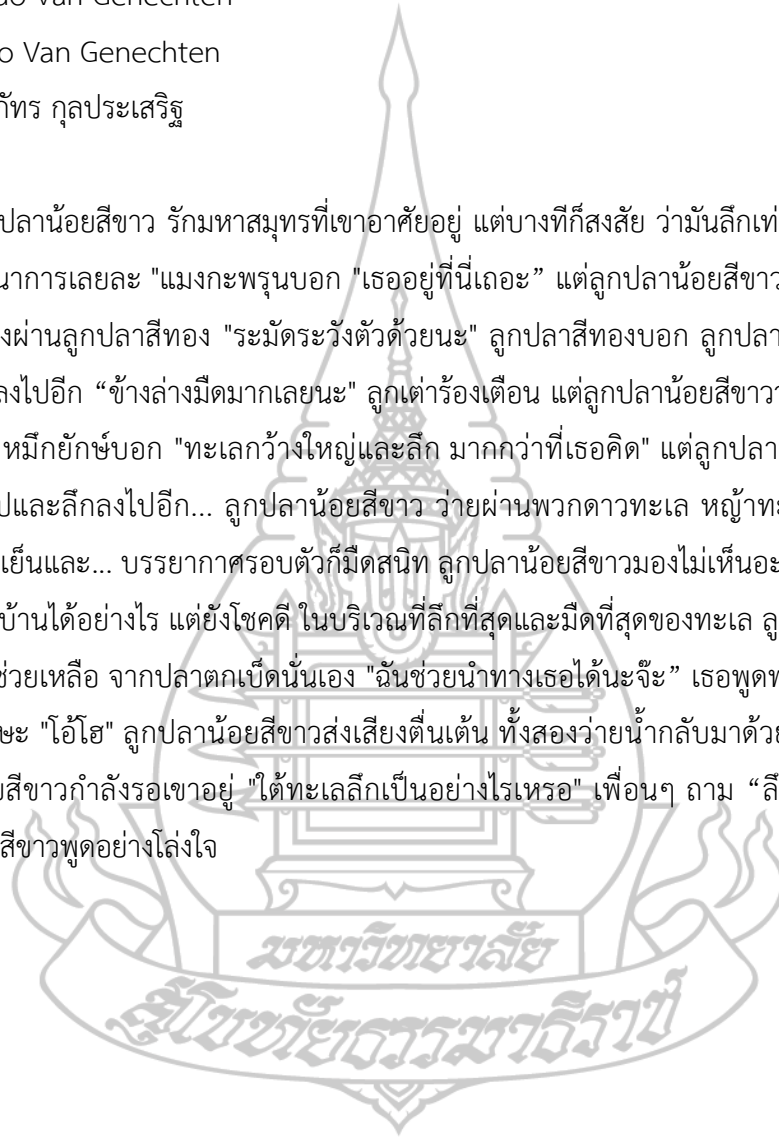
นิทานเรื่อง: ใต้ทะเลลึก

ผู้แต่ง: Guido Van Genechten

ภาพ: Guido Van Genechten

แปล: ณิชากัทธ กุลประเสริฐ

ลูกปลาน้อยสีขาว รักมหาสมุทรที่เขอาศัยอยู่ แต่บางทีก็สงสัย ว่ามันลึกเท่าไร "ลึกเกินกว่าที่เธอจะจินตนาการเลยละ" แมงกะพรุนบอก "เธออยู่ที่นี้เถอะ" แต่ลูกปลาน้อยสีขาว อยากรู้เหลือเกิน เขาว่ายดำดิ่งผ่านลูกปลาสีทอง "ระมัดระวังตัวด้วยนะ" ลูกปลาสีทองบอก ลูกปลาน้อยสีขาวไม่กลัว และว่ายลึกลงไปอีก "ข้างล่างมีตมมากเลยนะ" ลูกเต่าร้องเตือน แต่ลูกปลาน้อยสีขาวว่ายเร็วมาก "ระวังตัวด้วยล่ะ" หมึกยักษ์บอก "ทะเลกว้างใหญ่และลึก มากกว่าที่เธอคิด" แต่ลูกปลาน้อยสีขาวซึ่งสงสัยก็ดำลึกลงไปและลึกลงไปอีก... ลูกปลาน้อยสีขาว ว่ายผ่านพวกดาวทะเล หล้าทะเล และสาหร่ายน้ำทะเลเริ่มเย็นและ... บรรยากาศรอบตัวก็มีตมสนิท ลูกปลาน้อยสีขาวมองไม่เห็นอะไรเลย แล้วเขาจะหาทางกลับบ้านได้อย่างไร แต่ยังมีโชคดี ในบริเวณที่ลึกที่สุดและมืดที่สุดของทะเล ลูกปลาน้อยสีขาวก็ได้รับความช่วยเหลือ จากปลาตกเบ็ดนั่นเอง "ฉันช่วยนำทางเธอได้นะจ๊ะ" เธอพูดพลางเปล่งแสงโคมไฟเหนือศีรษะ "โอโฮ" ลูกปลาน้อยสีขาวส่งเสียงตื่นเต้น ทั้งสองว่ายน้ำกลับมาด้วยกัน เพื่อนๆ ของลูกปลาน้อยสีขาวกำลังรอเขาอยู่ "ใต้ทะเลลึกเป็นอย่างไรเธอ" เพื่อนๆ ถาม "ลึก ลึกมากๆ เลย" ลูกปลาน้อยสีขาวพูดอย่างโล่งใจ

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลา 09.30 – 10.00 น.

แผนที่ 13 นิทานเรื่อง “ปลาหมึกยักษ์จอมขยัน” วันที่สอน จันทร์ ที่ 5/2/2567 เวลา 30 นาที

สาระสำคัญ นิทานเรื่อง “ปลาหมึกยักษ์จอมขยัน” เป็นเรื่องราวของสัตว์ต่างๆ ใต้ท้องทะเล โดยมีปลาหมึกยักษ์เป็นหัวหน้า ชวนสัตว์ต่างๆ ทำความสะอาดทะเลและออกกำลังกาย ซึ่งสัตว์แต่ละตัวมีวิธีออกกำลังกายที่แตกต่างกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์ในนิทานอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกันได้
2. เด็กสามารถเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การเรียนรู้สิ่งต่างๆ ใต้ทะเลลึก

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ใต้ทะเลลึก การตอบคำถามจากการสังเกต การเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม การพูดแสดงความคิดเห็น การพูดสนทนาโต้ตอบ การเล่าเรื่องราวลำดับเหตุการณ์

การดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

ขั้นนำ (5 นาที)

1. ครูและเด็กร่วมกันท่องคำคล้องจอง “ทะเล”

ใต้ท้องทะเลลึก มีปลาหมึกยักษ์ตัวใหญ่

มีแมงกะพรุนไฟสีสดใสพิชร้ายแรง

ตามแนวปะการังมีเหล่าปลาอาศัยอยู่

ทะเลเป็นแหล่งเรียนรู้จงรักษาให้อยู่นาน

2. ครูพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “เด็กๆ อยากรู้ไหมว่าสัตว์เหล่านี้ที่อาศัยอยู่ใต้ทะเลทำอะไรกันบ้าง” ครูหยิบหนังสือนิทานเรื่อง “ปลาหมึกยักษ์จอมขยัน” มาให้เด็กดูและพูดว่า “ในหนังสือนิทานเล่มนี้มีสัตว์ใต้ท้องทะเลมากมาย” จากนั้นครูแนะนำหนังสือนิทานเรื่อง “ปลาหมึกยักษ์จอมขยัน” โดยครูอ่านชื่อนิทาน ชื่อผู้แต่ง และผู้วาด ให้เด็กฟัง

ขั้นสอน (20 นาที)

3. ครูเล่านิทานเรื่อง “ปลาหมึกยักษ์จอมขยัน” ให้เด็กฟัง

4. หลังจากเล่านิทานจบครูถามคำถามเด็ก ดังนี้

“เด็กๆ รู้จักสัตว์อะไรบ้างที่อยู่ใต้ทะเล”

“เด็กๆ ชื่นชอบตัวละครตัวไหนมากที่สุด เพราะอะไร”

5. ครูชักชวนให้เด็กๆ ได้เล่านิทาน โดยพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูได้เล่านิทานเรื่อง “ปลาหมึกยักษ์จอมขยัน” ให้เด็กๆ ฟังแล้ว ครูอยากให้เด็กๆ เล่าให้เพื่อนๆ ฟังอีกครั้ง ซึ่งการเล่านิทานในครั้งนี้ ครูมีผังกราฟิกมาให้เด็กๆ ใช้เล่าประกอบ จากนั้นครูชี้ไปที่กระดานให้เด็กๆ ดูผังกราฟิกที่ครูเตรียมไว้และอธิบายว่า ผังนี้มีชื่อว่า ผังเรื่องราวของวาฬ ซึ่งผังนี้มีลักษณะเป็นรูปวาฬ ในส่วนหัวของวาฬจะใส่นี้อะไร ใคร ทำอะไร ทำไม ส่วนหางของวาฬจะใส่นี้อะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร

6. เด็กและครูร่วมกันใส่รายละเอียดเนื้อหาในนิทาน ดังนี้

- ส่วนหัวของวาฬ

ใคร: ปลาหมึกยักษ์ ปลาตาว แมงกะพรุน ปลาปักเป้า ปลาการ์ตูน

ทำอะไร: ออกกำลังกายและทำความสะอาดใต้ท้องทะเล

ทำไม: เพื่อให้ใต้ท้องทะเลสวยงาม

- ส่วนหางของวาฬ

อย่างไร: สัตว์ต่างๆ ช่วยกันทำความสะอาด แต่ปลาตาวและแมงกะพรุนขี้เกียจเอาแต่นอน จนมีเชื้อสกปรกมาเกาะ แต่สัตว์ต่างๆ ช่วยกันเอาออก

ที่ไหน: ใต้ท้องทะเล แนวปะการัง

เมื่อไร: เวลาร่างของสัตว์ใต้ทะเล

7. เมื่อสรุปเนื้อหาลงในผังเรื่องราวของวาฬเสร็จแล้ว ครูให้เด็กออกมาเล่าสรุปนิทานจากผังเรื่องราวของวาฬให้เพื่อนๆ ฟัง

ขั้นสรุป (5 นาที)

8. หลังจากที่ได้เด็กๆ เล่านิทานจบ ครูชี้ไปที่ผังเรื่องราวของวาฬที่เด็กๆ เล่า และถามคำถามเด็กว่า “เด็กๆ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนิทานเรื่องนี้”

สื่อการเรียนรู้

1. แผ่นป้ายคำคล้องจอง “ทะเล”
2. หนังสือนิทาน เรื่อง “ปลาหมึกยักษ์จอมขยัน”
3. ผังกราฟิกแบบผังเรื่องราวของวาฬ

การประเมิน

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง: ปลาหมึกยักษ์จอมขยัน

ผู้แต่ง: ฐิติกาญจน์ ใจกว้าง

ภาพ: ORIGINAL GROUP

ที่ได้ท้องทะเลอันสวยงาม เต็มไปด้วยฝูงปลามากมาย มีปะการังและดอกไม้ทะเลสีสันสดใส วันนี้ฝูงปลาต่างมาชุมนุมกัน เพราะปลาหมึกยักษ์หัวหน้าใหญ่เรียกประชุม ปลาหมึกยักษ์ประกาศว่า "เราจะต้องทำให้ได้ท้องทะเล แห่งนี้สะอาดด้วยพลังของพวกเรา" "ฉันว่าเราไม่เห็นจะต้องมารักษาความสะอาดกันเลย เราก็อยู่กันอย่างสบายอยู่แล้วนี่" ปลาตากับแมงกะพรุนแย้งขึ้น "แต่เราน่าจะใช้เวลาว่างมาทำกิจกรรมที่มีประโยชน์กันนะ" ปลาปักเป้าพูด ปลาทั้งหลายต่างมองมาที่ปลาตากับเจ้าแมงกะพรุนจอมขี้เกียจเป็นตาเดียว "พรงี้ หลังจากหาอาหารกันเสร็จแล้ว ให้มาพบกันที่นี่ เราจะต้องออกกำลังกายกันก่อน จะได้มีแรงไปทำความสะอาด" ปลาหมึกยักษ์พูดเสียงดัง

วันรุ่งขึ้น ฝูงปลาการ์ตูนและปลาต่างๆ มากันเต็มไปหมด ปลาหมึกยักษ์เริ่มออกกำลังกายด้วยการขยับหมวดขึ้นลงและหมุนตัวไปรอบๆ ปลาปักเป้าพองตัวขึ้น แล้วสายหัวไปข้างซ้ายและขวา สลับกัน ส่วนปลาการ์ตูนกับปลาอื่นๆ ต่างก็ขยับครีบและหางไปมาพร้อมกันอย่างสนุกสนาน "ได้เวลาไปทำความสะอาดกันแล้ว" ปลาหมึกยักษ์พาปลาต่างๆ ไปที่แนวปะการัง ปลาทุกตัวเอาหางปิดสิ่งสกปรกที่ติดอยู่ตามซอกของปะการัง ปลาหมึกยักษ์ใช้หนวดสั้นๆ ของมันถูไปมา ที่ดอกไม้ทะเลแสนสวยจนสะอาดหมดจด ในขณะที่ฝูงปลากำลังช่วยกันทำความสะอาดอยู่นั้น เจ้าแมงกะพรุนกับปลาตาวกลับเอาแต่นอนหลับอยู่เฉยๆ แต่แล้วอยู่ๆ ก็มีเยื่อสกปรกสีเทาแผ่นใหญ่หล่นลงมา คลุมตัวของเจ้าแมงกะพรุนกับปลาตาวจนหายใจไม่ออก ได้แต่เดินไปมาจนหมดแรงและร้องให้ช่วยปลาต่าง ๆ รีบมาดู ปลาปักเป้าใช้หนามที่ตัวทิ่มแทงเยื่อสกปรกนั้น ปลาการ์ตูนช่วยกันกัด ส่วนปลาหมึกยักษ์ก็ใช้หนวดยาวๆ ดึงจนเยื่ออันเหนียวหนืดหลุดออก

"ขอบคุณมากนะที่มาช่วยพวกเรา" ปลาตาวพูด

"ฉันเกือบจะแย่แล้ว หายใจไม่ออกเลย" แมงกะพรุนบอก

"เห็นไหมล่ะ ถ้าพวกเธอช่วยกันทำความสะอาด ได้ท้องทะเลนี้ก็จะสะอาด แล้วก็ไม่มีอันตรายแบบนี้" ปลาหมึกยักษ์ว่า

"ต่อไปนี่พวกเราจะช่วยกันทำความสะอาดจ้ะ" ปลาตาวยิ้ม

"แล้วก็ออกกำลังกายด้วย จะได้แข็งแรง และพวกเราก็ได้ใช้เวลาว่างอย่างคุ้มค่าด้วย"

แมงกะพรุนหัวเราะ

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลา 09.30 – 10.00 น.

แผนที่ 14 นิทานเรื่อง “วาฬสีรุ้งกับอ้อมยิ้ม” วันที่สอน พุธ ที่ 7/2/2567 เวลา 30 นาที
สาระสำคัญ นิทานเรื่อง “วาฬสีรุ้งกับอ้อมยิ้ม” เป็นเรื่องราวของวาฬที่มีสีรุ้ง ที่สามารถทำอ้อมยิ้มในคืนที่มีพระจันทร์เสี้ยว และนำอ้อมยิ้มมาแจกให้กับเด็กๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเนื้อหาในนิทานได้
2. เด็กสามารถพูดสนทนาโต้ตอบเชื่อมโยงจากเรื่องที่ฟังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในทะเล และชีวิตของวาฬ

ประสบการณ์สำคัญ

การฟังนิทานเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในทะเล และชีวิตของวาฬ การตอบคำถามจากการสังเกต การพูดแสดงความคิดเห็น การพูดสนทนาโต้ตอบ การเล่าเรื่องราวลำดับเหตุการณ์

การดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

ขั้นนำ (5 นาที)

1. ครูนำหนังสือนิทานเรื่อง “วาฬสีรุ้งกับอ้อมยิ้ม” ขึ้นมา โดยใช้กระดาษปิดให้เห็นแค่บางส่วนของตัววาฬ แล้วให้เด็กๆ ลองทายดูว่า เป็นสัตว์อะไร จากนั้นครูเปิดภาพเฉลย “มันคือวาฬสีรุ้ง เด็กๆ สงสัยไหมว่าทำไมตัวมันถึงเป็นสีรุ้ง เรามาดูกัน”
2. ครูแนะนำหนังสือนิทานเรื่อง “วาฬสีรุ้งกับอ้อมยิ้ม” โดยครูอ่านชื่อนิทาน ชื่อผู้แต่ง และผู้วาด ให้เด็กฟัง

ขั้นสอน (20 นาที)

3. ครูเล่านิทานเรื่อง “วาฬสีรุ้งกับอ้อมยิ้ม” ให้เด็กฟัง
4. หลังจากเล่านิทานจบครูถามคำถามเด็ก ดังนี้
 - “ก่อนที่วาฬสีรุ้งจะทำอ้อมยิ้ม วาฬสีรุ้งจะว่ายน้ำไปที่ไหน”
 - “วาฬสีรุ้งทำอ้อมยิ้มได้อย่างไร”
 - “ถ้าวาฬสีรุ้งนำอ้อมยิ้มมาแจกเด็กๆ เด็กๆ ชอบหรือไม่ เพราะอะไร”

5. ครูชักชวนให้เด็กๆ ได้เล่านิทาน โดยพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูได้เล่านิทานเรื่อง “วฬสึรຸ້กับอมยື່ม” ให้เด็กๆ ฟังแล้ว ครูอยากให้เด็กๆ เล่าให้เพื่อนๆ ฟังอีกครั้ง ซึ่งการเล่านิทานในครั้งนี้ ครูมีผังกราฟิกมาให้เด็กๆ ใช้เล่าประกอบ จากนั้นครูชี้ไปที่กระดานให้เด็กๆ ดูผังกราฟิกที่ครูเตรียมไว้ และอธิบายว่า ผังนี้มีชื่อว่า ผังเรื่องราวของวฬสึ ซึ่งผังนี้มีลักษณะเป็นรูปวฬสึ ในส่วนหัวของวฬสึจะใส่เนื้อหา ใคร ทำอะไร ทำไม ส่วนหางของวฬสึจะใส่เนื้อหา อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร

6. เด็กและครຸร่ຸวมกันใส่รายละเอียดเนื้อหาในนิทาน ดังนี้

- ส่วนหัวของวฬสึ

ใคร: วฬสึรຸ້

ทำอะไร: ทำอมยື່มแจกเด็กๆ แต่อมยື່มไม่ได้ทำงายๆ

ทำไม: เพราะต้องทำในคืนที่มีพระจันทร์เสี้ยว

- ส่วนหางของวฬสึ

อย่างไร: วฬสึรຸ້นอนอาบแสงจันทร์ จากนั้นเอียงซ้ายขวา อมลมพองแก้ม ฟนอมยື່ม

สືสวຍออกมากจากจุมูก

ที่ไหน: กลางทะเล

เมื่อไร: คืนที่มีพระจันทร์เสี้ยวสีนวล

7. เมื่อสรຸບเนื้อหาลงในผังเรื่องราวของวฬสึเสร็จแล้ว ครูให้เด็กออกมาเล่าสรຸບนิทานจากผังเรื่องราวของวฬสึให้เพื่อนๆ ฟัง

ชั้นสรຸບ (5 นาที)

8. หลังจากทีได้กๆ เล่านิทานจบ ครูชี้ไปที่ผังเรื่องราวของวฬสึที่เด็กๆ เล่า และถามคำถามเด็กว่า “เด็กๆ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนิทานเรื่องนี้”

สືอการเรียนรูື

1. หนังสือนิทาน เรื่อง “วฬสึรຸ້กับอมยື່ม”

2. ผังกราฟิกแบบผังเรื่องราวของวฬสึ

การประเมิน

1. สังเกตการทำกิจกรรม

2. สังเกตการตอบคำถาม

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง: วาฬสีรุ้งกับอ้อมยิ้ม

ผู้แต่ง: กิตติยา ลีครองสกุล

ภาพ: กิตติยา ลีครองสกุล

กลางทะเลสีครามอมฟ้าอันกว้างใหญ่ไพศาลและแสนเว้งว่าง มีวาฬตัวกลมอาศัยอยู่ เป็นวาฬพิเศษ เพราะตัวเป็นสีรุ้ง มีเสียงลือเสียงเล่าอ้างว่า วาฬสีรุ้งชอบทำอ้อมยิ้มแจกเด็กๆ แต่อ้อมยิ้มของวาฬสีรุ้งไม่ได้ทำง่ายๆ หรอกนะ เพราะต้องทำในคืนที่มีจันทร์เสี้ยวสวยนวลตา และมีลมโชยอ่อนๆ เท่านั้น อย่างเช่นคืนนี้ โน่น! เห็นวาฬสีรุ้งไหม กลางทะเลตรงนั้นไง ยังไม่เห็นอีกหรือ เข้ามาใกล้ๆ สิ แต่อย่าลืมว่าต้องไม่ส่งเสียงดังนะ นั่นไง เห็นแล้ว เราต้องไม่รบกวนสมาธิของวาฬสีรุ้งด้วยนะ วาฬสีรุ้งกำลังหลับตาพริ้ม นอนอาบแสงจันทร์ หลังจากนั้นก็เอียงไปทางซ้าย เอียงไปทางขวา อมลมพองแก้ม จนในที่สุดอ้อมยิ้มสีสันสวยงามก็ออกมาจากจมูกของวาฬมากมายหลายอัน วาฬทำอ้อมยิ้มมาให้เด็กๆ แล้วอ่อยจ้งเลย

แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เวลา 09.30 – 10.00 น.

แผนที่ 15 นิทานเรื่อง “วาฬใหญ่ใจดีกับฉลามร้าย” **วันที่สอน** ศุกร์ ที่ 9/2/2567 **เวลา** 30 นาที
สาระสำคัญ นิทานเรื่อง “วาฬใหญ่ใจดีกับฉลามร้าย” เป็นเรื่องราวของวาฬใหญ่ใจดีที่ช่วยชีวิต อันดา และพ่อจากฉลาม แต่วันหนึ่งวาฬใหญ่กลับถูกฉลามทำร้ายจนบาดเจ็บ ต้องมาเกยตื้นที่หาด ซึ่งอันดาและพ่อก็ได้ช่วยรักษาวาฬใหญ่จนหายดี และพาวาฬใหญ่กลับทะเล

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์ในนิทานอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกันได้
2. เด็กสามารถเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลังได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

การเรียนรู้ชีวิตชาวประมง การเรียนรู้ลักษณะของสัตว์ในทะเล

ประสบการณ์สำคัญ

การฟัง พูดคำคล้องจองเกี่ยวกับทะเล การฟังนิทานเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในทะเล และชีวิตชาวประมง การตอบคำถามจาก การเชื่อมโยง จากประสบการณ์เดิมการพูดแสดงความคิดเห็น การพูดสนทนาโต้ตอบ การเล่าเรื่องราวลำดับเหตุการณ์

การดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

ขั้นนำ (5 นาที)

1. ครูและเด็กร่วมกันท่องคำคล้องจอง “ทะเลสดใส”

ทะเลสดใส	กว้างใหญ่หนักหนา
มีกุ้งหอยและปูปลา	ต่างพึ่งพาอยู่มากมาย
ทะเลมีสีส่น	ผูกสัมพันธ์ชาติหลากหลาย
มีก้อนหินและดินทราย	รักษาไว้ให้งามตา
2. ครูถามเด็กว่า “เด็กๆ รู้ไหมว่า ทะเลสดใสที่เราเห็นนั้นมีทั้งสัตว์ที่ใจดีและสัตว์ที่ใจร้าย เด็กๆ คิดว่ามีสัตว์อะไรที่ใจดี และสัตว์อะไรที่ใจร้าย”
3. ครูหยิบหนังสือนิทานเรื่อง “วาฬใหญ่ใจดีกับฉลามร้าย” ขึ้นมาและพูดว่า “นิทานเล่มนี้บอกว่าวาฬใจดีแต่ฉลามร้าย เรามาดูกันว่าวาฬใจดีอย่างไรบ้าง” จากนั้นแนะนำหนังสือนิทานเรื่อง “วาฬใหญ่ใจดีกับฉลามร้าย” โดยครูอ่านชื่อนิทาน ชื่อผู้แต่ง และผู้วาด ให้เด็กฟัง

ขั้นสอน (20 นาที)

4. ครูเล่านิทานเรื่อง “วาท်ใหญ่ใจดีกับฉลามร้าย” ให้เด็กฟัง

5. หลังจากเล่านิทานจบครูถามคำถาม ดังนี้

“วาท်ใจดีอย่างไร”

“ฉลามใจร้ายอย่างไร”

“เด็กๆ ชื่นชอบตัวละครตัวไหนมากที่สุดเพราะอะไร”

6. ครูชักชวนให้เด็กๆ ได้เล่านิทาน โดยพูดคุยกับเด็กๆ ว่า “วันนี้ครูได้เล่านิทานเรื่อง “วาท်ใหญ่ใจดีกับฉลามร้าย” ให้เด็กๆ ฟังแล้ว ครูอยากให้เด็กๆ เล่าให้เพื่อนๆ ฟังอีกครั้ง ซึ่งการเล่านิทานในครั้งนี้ ครูมีผังกราฟิกมาให้เด็กๆ ใช้เล่าประกอบ จากนั้นครูชี้ไปที่กระดานให้เด็กๆ ดูผังกราฟิกที่ครูเตรียมไว้และอธิบายว่า ผังนี้มีชื่อว่า ผังเรื่องราวของวาท် ซึ่งผังนี้มีลักษณะเป็นรูปวาท် ในส่วนหัวของวาท်จะใส่นี้อะไร ใคร ทำอะไร ทำไม ส่วนหางของวาท်จะใส่นี้อะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร

7. เด็กและครูร่วมกันใส่รายละเอียดเนื้อหาในนิทาน ดังนี้

- ส่วนหัวของวาท်

ใคร: อันดา พ่อ ฉลาม วาท်

ทำอะไร: อันดาออกไปตกปลากับพ่อ ฉลามจะทำร้าย วาท်ใหญ่มาช่วย

ทำไม: เพราะวาท်ใหญ่ใจดี

- ส่วนหางของวาท်

อย่างไร: หลังจากวาท်ช่วยอันดา วาท်ก็โดนฝูงฉลามโจมตี บาดเจ็บหนัก อันดาจึงให้พ่อช่วยรักษาวาท် จนวาท်หายดีและปล่อยวาท်กลับทะเล

ที่ไหน: ทะเล

เมื่อไร: เช้าอากาศสดใส

8. เมื่อสรุปเนื้อหาลงในผังเรื่องราวของวาท်เสร็จแล้ว ครูให้เด็กออกมาเล่าสรุปนิทานจากผังเรื่องราวของวาท်ให้เพื่อนๆ ฟัง

ขั้นสรุป (5 นาที)

9. หลังจากที่ได้เด็กๆ เล่านิทานจบ ครูชี้ไปที่ผังเรื่องราวของวาท်ที่เด็กๆ เล่า และถามคำถามเด็กว่า “เด็กๆ ได้เรียนรู้อะไรบ้างจากนิทานเรื่องนี้”

สื่อการเรียนรู้

1. คำคล้องจอง “ทะเลสดใส”

2. หนังสือนิทาน เรื่อง “วาท်ใหญ่ใจดีกับฉลามร้าย”

3. ผังกราฟิกแบบผังเรื่องราวของวาท်

การประเมิน

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตการตอบคำถาม

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง: วาฬใหญ่ใจดีกับฉลามร้าย

ผู้แต่ง: ณัฐรดา กิตติคุณเดชา

ภาพ: ณัฐรดา กิตติคุณเดชา

วันหนึ่งอากาศสดชื่นแจ่มใส อันดาออกไปหาปลาที่พ่อ กว่าปลาติดเบ็ดจะต้องเฝ้ารอ อันดา หน้างอน้ำหวาเบือจ้ง ทันใดนั้งเองเห็นเงาดำดำ บางอย่างกำลังเคลื่อนตัวเข้ามา มันคือฉลามน่ากลัว หนักหนา พ่อจ๋า พ่อจ๋า จะทำเช่นไร ฉลามบุกชน จนเรือพ่อล่ม ทั้งสองจมลงในทะเลกว้างใหญ่ พ่อว่า ยมา พ่อให้ว้ามาหาอันดาทันใด กอดลูกเอาไว้ปกป้องโดยพลัน ลุงวาฬใจดีรีบว่ายน้ำเร็วรี่พาตหางทันที ฉลามหน้าหัน ฉลามว่ายหนีตัวใครตัวมัน ช่วยเหลือได้ทันพ่อลูกปลอดภัย ทั้งสองเกาะหลังวันใหญ่ใจดี ช่วยชีวิตกูไว้ได้อย่างกล้าหาญ พ่อลูกถึงฝั่งยืนยิ้มหน้าบานโบกมือลาวาฬขอบคุณขอบคุณ วันหนึ่งมี วาฬเกยตื้นบนหาดครีบบางฉีกขาดเนื้อตัวมีแผล อันดาควาฬหายใจร้อแร่ ลุงวาฬแน่นที่ช่วยเหลือเรา ชาวบ้านยื่นงต่างว่าไม่รอด อันดาเฝือกอกร้องให้พ่อจ๋าต้องช่วยลุงวาฬทันทีอย่าช้า พ่อรีบโทรหา สัตวแพทย์ทันที คุณหมอทราบข่าวรีบคูอาการปฐมพยาบาลให้วาฬเร็วรี่ บาดแผลเช่นนี้ถูกฉลามโจมตี แต่ยังมีหนทางรักษาคุณหมอขอแรง ผลักวาฬลงน้ำ น้ำอันดาเดินนำยกมืออาสาตามด้วยหนุ่มสาว ลุง ป้า น้ำ อา ออกแรงเดินหน้าดินสุดกำลัง อ้าวฮีบ อ้าวฮีบ ฮีบฮีบ ชาวบ้านช่วยกัน ต้อนวาฬตัวใหญ่ ค่อยค่อยพาไปยังจุดที่กั้น สำหรับพักฟื้นสัตว์น้ำโดยพลัน ส่วนอันตามันนั้นตามไปไม่ห่าง ทุกวันอันดาไป หาลุงวาฬ นั่งอ่านนิทานและชวนคุยเล่น บ้างก็ร้องเพลง บ้างลุกขึ้นเต้น จากเข้าจนเย็นเป็นเพื่อนลุง วาฬ หมอช่วยดูแลวาฬอย่างเต็มที่ จนมันหายดีพ่นน้ำสุใจ ถึงเวลาแล้วต้องปล่อยวาฬใหญ่ กลับทะเล ไปตามธรรมชาติ วาฬใหญ่ชอบใจทุกคนที่นี่ ช่างมีไมตรีต่อวาฬหนักหนา อันดายินดีตอบแทนเมตตา ที่วาฬเคยมาช่วยชีวิตตนเอง ทุกคนมาส่งวาฬกลับทะเล ต่างร้องเฮเฮ โบกมืออำลา พ่อแม่ยืนยิ้ม โอบ กอดอันดา วาฬว่ายลับตาสายทางขอบคุณ

คู่มือแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

จุดประสงค์ เพื่อประเมินความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

เวลาที่ใช้ในการทดสอบ 30 นาที

ลักษณะการทดสอบ การประเมินภาคปฏิบัติ

คำชี้แจง

1. แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยชุดนี้ประกอบด้วยการวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย จำนวน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการพูดเล่าเรื่อง มีทั้งหมด 6 ข้อ 12 คะแนน และ 2) ด้านการพูดสนทนาโต้ตอบ มีทั้งหมด 6 ข้อ 12 คะแนน แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยชุดนี้ใช้กับเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5-6 ปี ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ผังกราฟิกประกอบการเล่านิทาน และดำเนินการวัดเป็นรายบุคคล

2. แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยเป็นการให้เด็กปฐมวัยปฏิบัติจริง ซึ่งแบ่งการวัดออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านการพูดเล่าเรื่อง แบ่งออกเป็น 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 เล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่าย ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน มีจำนวน 3 ข้อ รวม 6 คะแนน

ตัวชี้วัดที่ 2 เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตและพูดถึงอนาคต มีจำนวน 3 ข้อ รวม 6 คะแนน

2.2 ด้านการพูดสนทนาโต้ตอบ แบ่งออกเป็น 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 3 พูดแสดงความคิดเห็น มีจำนวน 3 ข้อ รวม 6 คะแนน

ตัวชี้วัดที่ 4 สนทนาโต้ตอบเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง 3 ข้อ รวม 6 คะแนน

3. ระยะเวลา แบบทดสอบใช้เวลาทั้งหมด 30 นาที โดยใช้ระยะเวลาทดสอบ ตามรายละเอียดดังนี้

3.1 ด้านการพูดเล่าเรื่อง ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด แต่ละตัวชี้วัดแบ่งออกเป็น 3 ข้อ ใช้ระยะเวลาข้อละ 2.5 นาที รวมเป็น 15 นาที

3.2 ด้านการพูดสนทนาโต้ตอบ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด แต่ละตัวชี้วัดแบ่งออกเป็น 3 ข้อ ใช้ระยะเวลาข้อละ 2.5 นาที รวมเป็น 15 นาที

4. การดำเนินการวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ครูจะให้เด็กปฏิบัติตามสถานการณ์ที่กำหนดในแต่ละข้อของแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย และทำให้ครบทั้ง 12 ข้อ โดยครูทำการประเมินผลตามเกณฑ์และบันทึกคะแนนของเด็กลงในแบบบันทึกคะแนนที่กำหนดให้

5. เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละด้านและแต่ละตัวชี้วัดมีเกณฑ์ที่แตกต่างกัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านการพูดเล่าเรื่อง แบ่งออกเป็น 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 เล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่าย ๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน มีจำนวน 3 ข้อ รวม 6 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยมีระดับคะแนน 0 - 2 คะแนน โดย

0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่าย ๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงได้

1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่าย ๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงได้ 1-2 เหตุการณ์

2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่าย ๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงได้ 3 เหตุการณ์

ตัวชี้วัดที่ 2 เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตและพูดถึงอนาคต มีจำนวน 3 ข้อ รวม 6 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยมีระดับคะแนน 0-2 คะแนน โดย

0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สามารถเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและและเกิดขึ้นหลังได้

1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหรือเกิดขึ้นหลังได้ 1 เหตุการณ์

2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและเกิดขึ้นหลังได้ทั้ง 2 เหตุการณ์

2) ด้านการพูดสนทนาโต้ตอบ แบ่งออกเป็น 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 3 พูดแสดงความคิดเห็น มีจำนวน 3 ข้อ รวม 6 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยมีระดับคะแนน 0-2 คะแนน โดย

0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ 1 คำถาม

2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ 2 คำถาม

ตัวชี้วัดที่ 4 สนทนาโต้ตอบเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง 3 ข้อ รวม 6 คะแนน

0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนืองเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟังได้

1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับ
เรื่องที่ฟัง โดยตอบคำถามได้ 1- 2 คำถาม

2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับ
เรื่องที่ฟัง โดยตอบคำถามได้ 3 คำถาม

6. อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ

6.1 คู่มือแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

6.2 อุปกรณ์ที่กำหนดในแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

6.3 แบบบันทึกผลคะแนนหลังการใช้แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

6.4 นาฬิกาจับเวลา

แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ด้านการพูดเล่าเรื่อง

ตัวชี้วัดที่ 1 เล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่ายๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน

ข้อที่ 1 ใช้เวลา 2.5 นาที (2 คะแนน)

สถานการณ์ : ให้เด็กดูภาพประกอบจากนิทานดาวลูกไก่ จำนวน 3 ภาพ แล้วเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่ายๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน

สื่อ-อุปกรณ์ : รูปภาพประกอบจากนิทานดาวลูกไก่

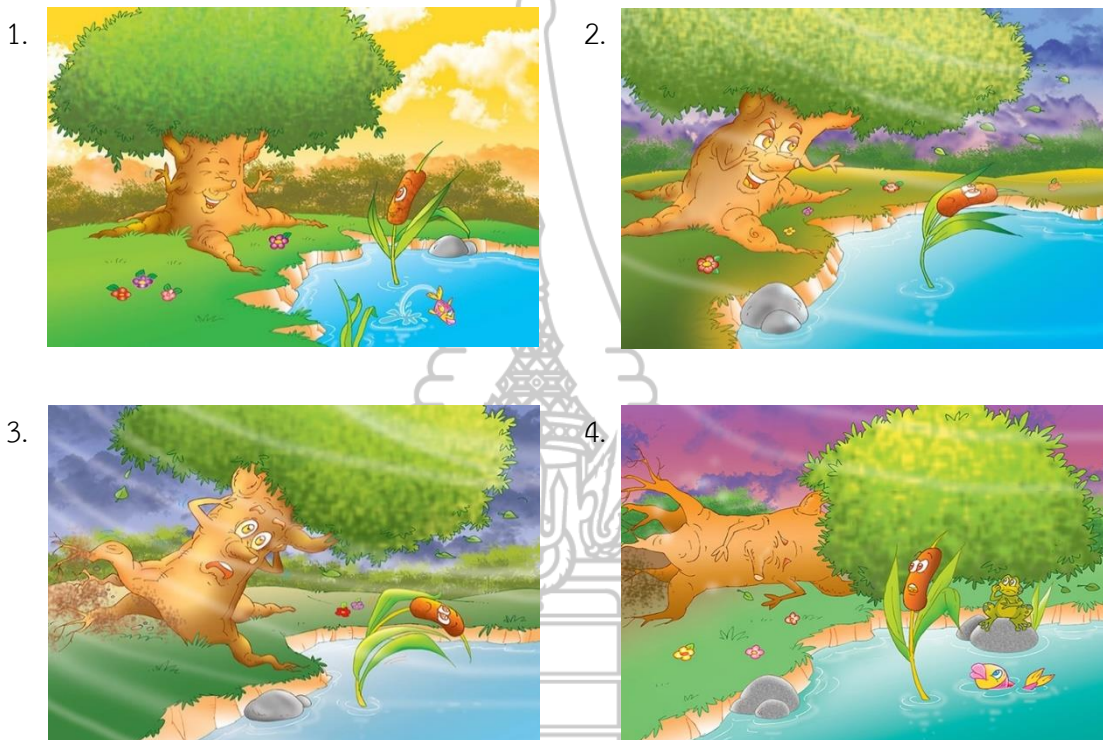
เกณฑ์การให้คะแนน

- 0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่ายๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงได้
- 1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่ายๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงได้ 1-2 เหตุการณ์
- 2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่ายๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงได้ 3 เหตุการณ์

ข้อที่ 2 ใช้เวลา 2.5 นาที (2 คะแนน)

สถานการณ์ : ให้เด็กดูภาพประกอบจากนิทานต้นโอ๊กกับต้นอ้อ จำนวน 4 ภาพ แล้วเล่าเรื่องราว/
เหตุการณ์อย่างง่ายๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน

สื่อ-อุปกรณ์ : รูปภาพประกอบจากนิทานต้นโอ๊กกับต้นอ้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่ายๆ ต่อเนื่อง
เชื่อมโยงได้

1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่ายๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงได้
1-2 เหตุการณ์

2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่ายๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงได้
3-4 เหตุการณ์

ข้อที่ 3 ใช้เวลา 2.5 นาที (2 คะแนน)

สถานการณ์ : ให้เด็กดูภาพประกอบจากนิทานลูกหมูสามตัว จำนวน 5 ภาพ แล้วเล่าเรื่องราว/
เหตุการณ์อย่างง่ายๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน

สื่อ-อุปกรณ์ : รูปภาพประกอบจากนิทานลูกหมูสามตัว

เกณฑ์การให้คะแนน

0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่ายๆ ต่อเนื่อง
เชื่อมโยงได้

1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่ายๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงได้
1-3 เหตุการณ์

2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่องราว/เหตุการณ์อย่างง่ายๆ ต่อเนื่องเชื่อมโยงได้
4-5 เหตุการณ์

แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

ด้านการพูดเล่าเรื่อง

ตัวชี้วัดที่ 2 เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตและพูดถึงอนาคต

ข้อที่ 1 ใช้เวลา 2.5 นาที (2 คะแนน)

สถานการณ์ : ให้เด็กดูภาพเหตุการณ์ภาพที่ 1 และเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลัง โดยเชื่อมโยงจากภาพเหตุการณ์ที่กำหนดให้ และครูใช้คำถามดังนี้

- เด็กคิดว่าก่อนฝนจะตกผ้าที่ตากไว้เป็นอย่างไร
- หลังจากที่ฝนตกแล้วผ้าที่ตากไว้เป็นอย่างไร

สื่อ-อุปกรณ์ : 1) ภาพฝนตกโดนเสื้อผ้าที่ตากไว้
2) ภาพก่อนฝนตกเสื้อผ้าไม่เปียก
3) ภาพหลังจากฝนตกเสื้อผ้าเปียก

เกณฑ์การให้คะแนน

- 0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สามารถเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและและเกิดขึ้นหลังได้
- 1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหรือเกิดขึ้นหลังได้ 1 เหตุการณ์
- 2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและเกิดขึ้นหลังได้ทั้ง 2 เหตุการณ์

ข้อที่ 2 ใช้เวลา 2.5 นาที (2 คะแนน)

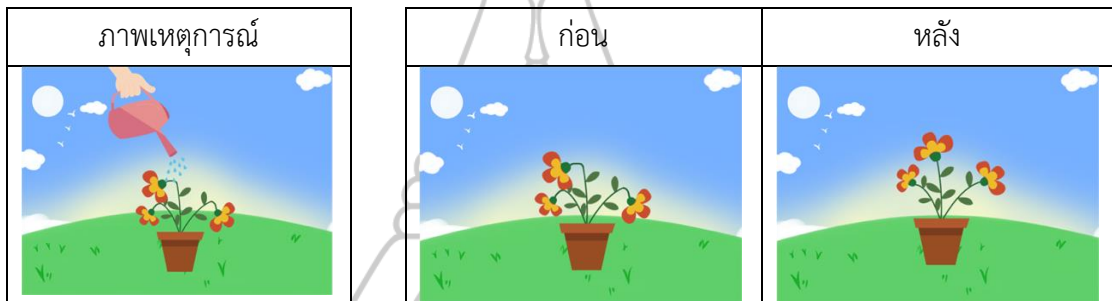
สถานการณ์ : ให้เด็กดูภาพเหตุการณ์ภาพที่ 1 และเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลัง โดยเชื่อมโยงจากภาพเหตุการณ์ที่กำหนดให้ และครูใช้คำถามดังนี้

- เด็กคิดว่าก่อนดอกไม้จะโดนรดน้ำเป็นอย่างไร
- หลังจากที่ดินดอกไม้จะโดนรดน้ำแล้วเป็นอย่างไร

สื่อ-อุปกรณ์ : 1) ภาพรดน้ำดอกไม้ที่กำลังเฉา

2) ภาพดอกไม้ที่กำลังเฉา

3) ภาพดอกไม้กำลังสดชื่น

เกณฑ์การให้คะแนน

- 0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สามารถเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและเกิดขึ้นหลังได้
- 1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหรือเกิดขึ้นหลังได้ 1 เหตุการณ์
- 2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและเกิดขึ้นหลังได้ทั้ง 2 เหตุการณ์

ข้อที่ 3 ใช้เวลา 2.5 นาที (2 คะแนน)

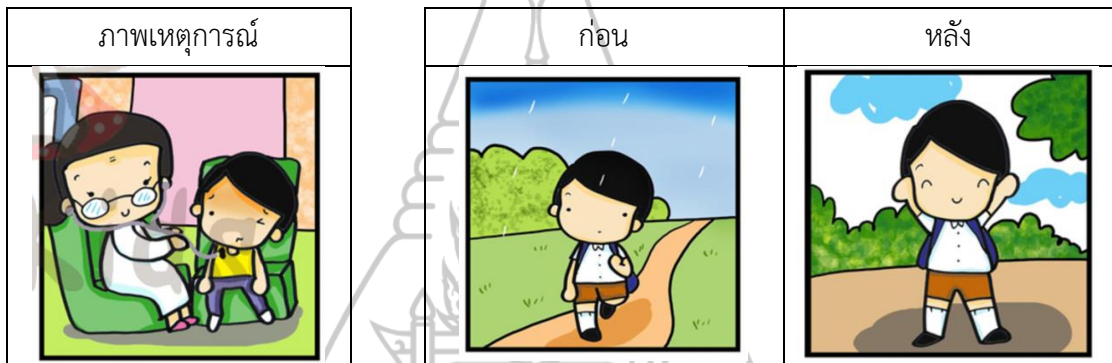
สถานการณ์ : ให้เด็กดูภาพเหตุการณ์ภาพที่ 1 และเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและหลัง โดยเชื่อมโยงจากภาพเหตุการณ์ที่กำหนดให้ และครูใช้คำถามดังนี้

- ทำไมเด็กผู้ชายถึงป่วย
- เด็กผู้ชายทำอะไรหลังจากที่ป่วย

สื่อ-อุปกรณ์ : 1) ภาพเด็กกำลังเล่นน้ำฝน

2) ภาพเด็กนอนป่วย

3) ภาพเด็กไปหาหมอ

เกณฑ์การให้คะแนน

- 0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สามารถเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและและเกิดขึ้นหลังได้
- 1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหรือเกิดขึ้นหลังได้ 1 เหตุการณ์
- 2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถเล่าเรื่อง/เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและเกิดขึ้นหลังได้ทั้ง 2 เหตุการณ์

แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ด้านการพูดสนทนาโต้ตอบ

ตัวชี้วัดที่ 3 พูดแสดงความคิดเห็น

ข้อที่ 1 ใช้เวลา 2.5 นาที (2 คะแนน)

สถานการณ์ : เด็กและครูร่วมกันดูภาพเหตุการณ์คนกำลังตัดไม้ทำลายป่า ครูถามความคิดเห็นเด็กจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้คำถามดังนี้

- เด็กคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้นหลังจากที่ต้นไม้โดนตัด
- เด็กคิดว่าต้นไม้ที่โดนตัดนำไปทำอะไรได้บ้าง

สื่อ-อุปกรณ์ : ภาพเหตุการณ์คนตัดไม้ทำลายป่า

เกณฑ์การให้คะแนน

- 0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้
- 1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ 1 คำถาม
- 2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ 2 คำถาม

ข้อที่ 2 ใช้เวลา 2.5 นาที (2 คะแนน)

สถานการณ์ : เด็กและครูร่วมกันดูภาพเหตุการณ์คนเทขยะลงแม่น้ำ ครูถามความคิดเห็นเห็นเด็กจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้คำถามดังนี้

- เด็กคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้นหลังจากที่เทขยะลงแม่น้ำ
- เด็กคิดว่าเราจะทำอะไรให้แม่น้ำสะอาด
- ถ้าเด็กเจอคนเทขยะลงแม่น้ำ เด็กจะอย่างไร

สื่อ-อุปกรณ์ : ภาพเหตุการณ์คนเทขยะลงแม่น้ำ

เกณฑ์การให้คะแนน

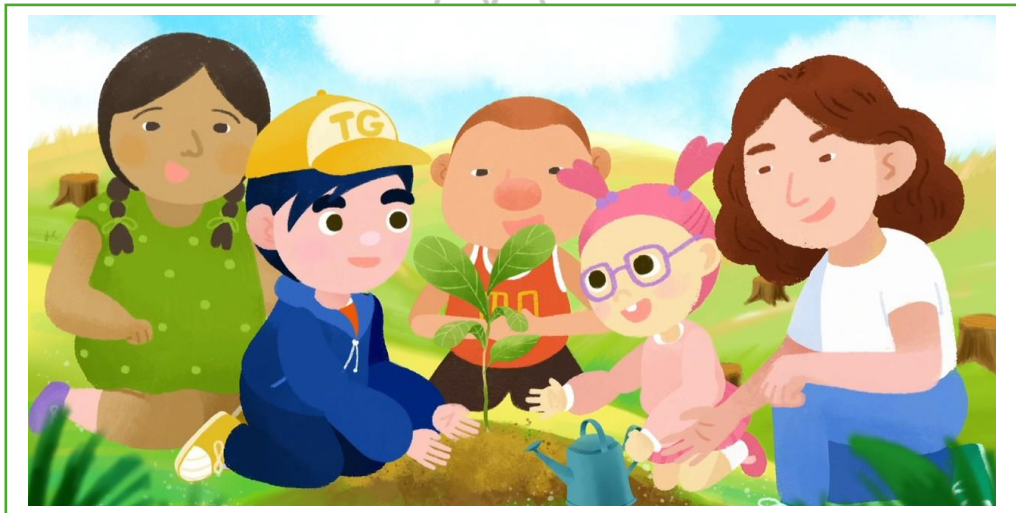
- 0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้
- 1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ 1-2 คำถาม
- 2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ 3 คำถาม

ข้อที่ 3 ใช้เวลา 2.5 นาที (2 คะแนน)

สถานการณ์ : เด็กและครูร่วมกันดูภาพเหตุการณ์เด็กๆ กำลังร่วมกันปลูกต้นไม้ ครูถามความคิดเห็นเด็กจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้คำถามดังนี้

- ถ้าหากเราช่วยกันปลูกต้นไม้เยอะๆ จะเกิดอะไรขึ้นกับโลกของเรา
- ถ้าหากให้เด็กปลูกต้นไม้คนละ 1 ต้น เด็กๆอยากปลูกต้นอะไร
- เมื่อปลูกต้นไม้แล้ว เด็กมีวิธีดูแลรักษาต้นไม้อย่างไรบ้าง
- นอกจากปลูกต้นไม้แล้ว เด็กมีวิธีใดบ้างที่ช่วยลดโลกร้อน

สื่อ-อุปกรณ์ : ภาพเหตุการณ์เด็กที่วิ่งเปลือกกล้วยลงบนถนน ในขณะที่มีคนกำลังเดินตามหลัง

เกณฑ์การให้คะแนน

- 0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้
- 1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ 1-2 คำถาม
- 2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถพูดแสดงความคิดเห็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ 3-4 คำถาม

แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ด้านการพูดสนทนาโต้ตอบ

ตัวชี้วัดที่ 4 สนทนาโต้ตอบเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง

ข้อที่ 1 ใช้เวลา 2.5 นาที (2 คะแนน)

สถานการณ์ : ครูเล่านิทาน เรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ ให้เด็กฟัง และถามเด็กเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง โดยมีคำถาม ดังนี้

คำถามที่ 1 ในนิทานมีตัวละครใดบ้าง

คำตอบ : เด็กเลี้ยงแกะ ชาวบ้าน แกะ หมาป่า

คำถามที่ 2 เกิดอะไรขึ้นกับแกะ

คำตอบ : โดนหมาป่าจับกิน, แกะหนีไป ฯลฯ

คำถามที่ 3 นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไรกับเราบ้าง

คำตอบ : ไม่ควรพูดโกหก

สื่อ-อุปกรณ์ : 1) นิทาน เรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ

เด็กเลี้ยงแกะนำแกะไปเลี้ยงที่เนินเขา นึกสนุกอยากแกล้งคน จึงตะโกนหลอกชาวบ้านว่ามีหมาป่ามากินแกะ ชาวบ้านรีบมาช่วยแต่ไม่เจอหมาป่า เด็กเลี้ยงแกะหัวเราะชอบใจหลอกชาวบ้านได้สำเร็จ แต่แล้วมีหมาป่ามาจริงๆ เด็กเลี้ยงแกะตะโกนให้ชาวบ้านช่วย ชาวบ้านก็ไม่ช่วย เพราะคิดว่าเด็กเลี้ยงแกะกำลังแกล้งหลอกว่ามีหมาป่า สุดท้ายแกะโดนหมาป่าจับกินเกือบหมด

2) ภาพประกอบนิทาน เรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ

เกณฑ์การให้คะแนน

- 0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟังได้
- 1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง โดยตอบคำถามได้ 1- 2 คำถาม
- 2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง โดยตอบคำถามได้ 3 คำถาม

ข้อที่ 2 ใช้เวลา 2.5 นาที (2 คะแนน)

สถานการณ์ : ครูเล่านิทาน เรื่อง สุนัขกับเงา ให้เด็กฟัง และถามเด็กเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง โดยมีคำถาม ดังนี้

คำถามที่ 1 ในนิทานมีตัวละครใดบ้าง

คำตอบ : สุนัข

คำถามที่ 2 สุนัขเห็นอะไรในหนองน้ำ

คำตอบ : เงาของตนเองที่กำลังคาบก้อนเนื้อ, น้ำ, ก้อนหิน ฯลฯ

คำถามที่ 3 ทำไมก้อนเนื้อจึงหล่นน้ำ

คำตอบ : เพราะสุนัขอ้าปากจะกระโจนลงน้ำ, เพราะต้องการก้อนเนื้อที่เห็นในน้ำ ฯลฯ

คำถามที่ 4 นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไรกับเราบ้าง

คำตอบ : จงพอใจในสิ่งที่ตนมี

สื่อ-อุปกรณ์ : 1) นิทานเรื่อง สุนัขกับเงา

สุนัขตัวหนึ่งมันคาบเนื้อมาก่อนหนึ่ง มันเดินผ่านหนองน้ำ เห็นเงาตนเองคาบเนื้ออยู่ มันคิดว่าเงาของตนคาบเนื้อชิ้นใหญ่กว่า จึงคิดแย่งก้อนเนื้อจากเงานั้น เมื่อมันอ้าปากและกำลังกระโจนลงน้ำ ก้อนเนื้อก็หลุดออกจากปากแล้วตกน้ำไป ทำให้มันเสียก้อนเนื้อไป

2) ภาพประกอบนิทานเรื่อง สุนัขกับเงา

เกณฑ์การให้คะแนน

- 0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟังได้
- 1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง โดยตอบคำถามได้ 1-2 คำถาม
- 2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง โดยตอบคำถามได้ 3-4 คำถาม

ข้อที่ 3 ใช้เวลา 2.5 นาที (2 คะแนน)

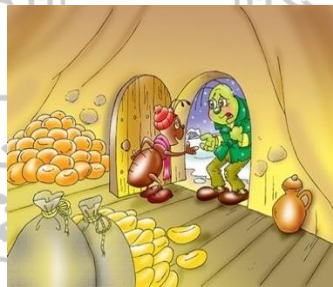
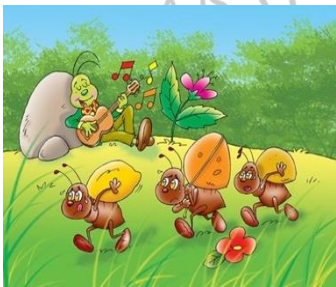
สถานการณ์ : ครูเล่านิทานเรื่อง มดกับตั๊กแตน ให้เด็กฟัง และถามเด็กเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง โดยมีคำถาม ดังนี้

คำถามที่ 1 ในนิทานมีตัวละครใดบ้าง	คำตอบ : มดกับตั๊กแตน
คำถามที่ 2 ผึ้งมดทำอะไรก่อนฤดูหนาวมาเยือน	คำตอบ : เก็บตุนของกิน, ขนอาหาร, ฯลฯ
คำถามที่ 3 ตั๊กแตนทำอะไรก่อนฤดูหนาวมาเยือน	คำตอบ : นอน, ร้องเพลง, เล่นกีตาร์, ฯลฯ
คำถามที่ 4 เกิดอะไรขึ้นกับตั๊กแตนในฤดูหนาว	คำตอบ : หาอาหารไม่ได้, อดอาหาร, ขอดอาหาร จากมด, ฯลฯ
คำถามที่ 5 นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไรกับเราบ้าง	คำตอบ : ความขี้เกียจอาจทำให้อดตาย, ฤดูหนาวหาอาหารยาก

สื่อ-อุปกรณ์ : 1) นิทานเรื่อง มดกับตั๊กแตน

ฤดูหนาวใกล้มาเยือน ผึ้งมดก็ต่างพากันหาอาหารเพื่อตุนไว้กินในฤดูหนาว แตกต่างจากเจ้าตั๊กแตนที่มัวแต่นอนร้องเพลง ไม่สนใจหาอาหารไว้กินในฤดูหนาว เมื่อเข้าสู่ฤดูหนาวแล้ว ในขณะเดียวกันผลไม้พืชพรรณที่เคยออกเอยต่างโรยรา จะหาอาหารมากินแทบไม่มี แต่ผึ้งมดก็ไม่เดือดร้อน เพราะพวกมันเก็บตุนของกินไว้แล้วมากมาย แต่เจ้าตั๊กแตนหาอาหารไม่ได้เลย ได้แต่หิวโหย เพราะไม่เก็บตุนอาหารไว้

2) ภาพประกอบนิทานเรื่อง มดกับตั๊กแตน

เกณฑ์การให้คะแนน

- 0 คะแนน หมายถึง เด็กไม่ทำหรือไม่สนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟังได้
- 1 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง โดยตอบคำถามได้ 1-2 คำถาม
- 2 คะแนน หมายถึง เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง โดยตอบคำถามได้ 3-4 คำถาม

ภาคผนวก ค

ภาพการจัดกิจกรรม

มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาพการจัดกิจกรรมการใช้ผังกราฟิกประกอบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่มีต่อ
ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดบางไกรนอก จังหวัดนนทบุรี

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	นางสาวเพ็ญภา พันพินิจ
วัน เดือน ปี เกิด	14 กุมภาพันธ์ 2534
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	โรงเรียนวัดบางไกรนอก เลขที่ 134 ม.3 ต.บางขุนทอง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11130
ประวัติการศึกษา	กศ.บ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ประวัติการทำงาน	ครูชำนาญการ

